

ANALYSE AF IDRÆTTS- OG BEVÆGELSESFACILITETER I GLADSAXE KOMMUNE

Rapport / Juli 2015

Maja Pilgaard, Peter Forsberg, Jens Høyer-Kruse,
Casper Due Nielsen, Aline van Bedaf & Peter Mindegaard

Idrættens
Analyseinstitut

ANALYSE AF IDRÆTS- OG BEVÆGELSESFACILITETER I GLADSAXE KOMMUNE

RAPPORT

Titel

Analyse af idræt- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Rapport

Forfatter

Maja Pilgaard, Peter Forsberg, Jens Høyer-Kruse, Casper Due Nielsen, Aline van Bedaf og Peter Mindegaard

Øvrige bidragydere

Henrik H. Brandt, Christian Gjersing Nielsen, Frederik Thomsen og Heidi Trankjær Bøndergaard

Rekvirent

Gladsaxe Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Gladsaxe Kommune

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, juli 2015

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 200 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93375-11-6 (trykt)

978-87-93375-12-3 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	7
Delanalyse 1: Baggrundsanalyse	9
Kommunale nøgletal	10
Politikker på idrætsområdet i Gladsaxe Kommune.....	14
Idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune	18
Afrunding	25
Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi	26
Udgifter til idrætsfaciliteter	27
Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter	30
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven.....	31
De samlede udgifter til idrætsområdet.....	32
Delanalyse 3: Gladsaxe Kommune og andre kommuner.....	33
Kommunernes støtte til idrætten.....	33
Foreningernes økonomiske vilkår	39
Lokaletilskud	43
Foreningernes tilslutning i Gladsaxe Kommune og andre kommuner.....	44
Appendiks 3.1: Foreningstilslutning i forskellige aldersgrupper	47
Delanalyse 4: Analyse af kapaciteten i de offentlige idrætsfaciliteter	48
Del 1: Den planlagte efterspørgsel.....	48
Del 2: Benyttelse af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune	53
Del 3: Fakta om aktivitetsforløb	88
Del 4: Sammenligning med andre kommuner - foreningernes brug	96
Afrunding	100
Appendiks 4.1: Registreringsmetode	103
Appendiks 4.2: Registreringsskemaer.....	105
Appendiks 4.3: Tabeller over kapacitetsbrug	106
Delanalyse 5: Skolebørns idrætsdeltagelse.....	113
Indledning.....	113
Metode.....	113
Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?.....	115
Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Gladsaxe Kommune?	119
Hvordan er idrætten organiseret?	123
Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?	125

Brug af faciliteter	126
Muligheder og ønsker i nærområdet	132
Transporttid	134
Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?	136
Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse	137
Børns holdninger til idræt i skoletiden	139
Afrunding	141
Appendiks 5.1: Børn og unges brug af faciliteter	143
Delanalyse 6: Undersøgelse af voksnes idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter	148
Indledning	148
Metode	148
Hvem dyrker idræt, sport og motion i Gladsaxe Kommune?	151
Hvor ofte dyrker borgerne idræt i Gladsaxe Kommune?	153
Aktivitetsformer	154
De ikke-idrætsaktive	161
Organisering	163
Transport til og fra sport og motion	165
Faciliteter	167
Holdninger til idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune	175
Afrunding	183
Appendiks 6.1: Brug af specifikke faciliteter	186
Delanalyse 7: Brugerundersøgelse i Gladsaxe Kommune	191
Foreningerne i Gladsaxe Kommune	192
Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker om faciliteter	202
Vigtighed og tilfredshed med faciliteter	206
Afrunding	222
Delanalyse 8: Idrætsfaciliteternes stand i Gladsaxe Kommune	224
Faciliteternes stand	225
Antal kvadratmeter facilitet fordelt på lokalområde	227
Afrunding	227
Litteraturliste	228

Indledning

Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet har i perioden fra december 2014 til juni 2015 gennemført en undersøgelse for Gladsaxe Kommune af idrætsområdet i kommunen.

Undersøgelsen, 'Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune', skal give et grundigt overblik over idrætsområdet i kommunen med afsæt i faciliteter og områder til idræt og motion. Undersøgelsen skal desuden skabe overblik over foreninger, institutioner og borgernes ønsker i forhold til idrætspolitik, faciliteter og steder til idræt og motion.

Selve undersøgelsen består af denne hovedrapport samt et afslutningsnotat:

Hovedrapporten indeholder otte delanalyser og er delt i to:

- **Delanalyse 1-3** er baseret på kommunale data, tal, politikker og interviews. De tre delanalyser beskriver henholdsvis Gladsaxe Kommunes demografi, geografi og idrætsfaciliteter (delanalyse 1), økonomien på idrætsområdet (delanalyse 2) samt en sammenstilling af forhold i Gladsaxe med en række andre kommuner (delanalyse 3).
- **Delanalyse 4-8** bygger på nye data indsamlet til denne rapport. De fem delanalyser sætter fokus på brug og benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter (delanalyse 4), kortlægger og beskriver henholdsvis skolebørns og voksnes idrætsvaner (delanalyse 5 og 6) samt giver en opdatering på idrætsforeningernes tilstand i kommunen (delanalyse 7) og en oversigt over faciliteternes stand (delanalyse 8). Sidstnævnte analyse er baseret på data fra kommunens ejendomscenter.

Afslutningsnotatet samler op på og perspektiverer det samlede undersøgelsesarbejde. Afslutningsnotatet indledes med et kort resumé og kan læses separat. Gladsaxe Kommune har bedt Idan/CISC udarbejde en række anbefalinger inden for følgende hovedområder, som ligeledes er indeholdt i afslutningsnotatet:

- a. Muligheder for optimering af kapacitetsudnyttelse og udvikling af idrætsanlæg/-faciliteter i forhold til foreninger, andre brugergrupper og borgernes behov.
- b. Mulighederne for at inddrage kommunens naturområder og byrum som steder, der kan inspirere til bevægelse og aktiv leg.
- c. Perspektiver for kommunens fremtidige strukturelle og anlægsmæssige dispositioner for at understøtte udvikling og nytænkning i fritidslivet.

- d. Anbefalinger og bud på, hvordan kommunens idræts- og bevægelsesfaciliteter i højere grad end i dag kan tilgodese såvel unge som ældres ønsker til en aktiv livsstil. Herunder sikre muligheder i alle geografiske områder i kommunen.
- e. Perspektiver for fremtidige investeringer på facilitetsområdet.
- f. Potentialer for foreningsudvikling og forbedret samspil mellem aktørerne på idrætsområdet. Herunder ønsker og behov for idrætsfaciliteter på folkeskoler og de første erfaringer med folkeskolereformen i forhold til idræt og bevægelse.

Sammenligning med andre kommuner

Analyserne vil i mange tilfælde blive koblet til tilsvarende analyser i andre kommuner for at sætte resultaterne i perspektiv. Sammenligningerne er foretaget på baggrund af tilgængelige data, som er indsamlet i forbindelse med Idan/CISC's sideløbende undersøgelser i en række kommuner. Denne dataindsamling er baseret på omfattende research, dialog med kommunerne samt kvalitative og kvantitative analyser. Sammenligningerne mellem Gladsaxe og andre kommuner begrænser sig derfor til kommuner, hvor Idan/CISC har gennemført sammenlignelige analyser, velvidende at andre kommuner på forskellige områder minder mere om Gladsaxe i forhold til geografi, befolkningssammensætning, facilitetsdækning, idrætspolitiske forhold mm. De inkluderede kommuner i sammenligningerne i denne undersøgelse er primært kommunerne Ballerup, Allerød, Halsnæs og Varde.

I eftersommeren 2015, når samtlige ovenstående kommunale undersøgelser er afsluttede, vil Idan/CISC udarbejde et overordnet perspektiverende notat.

Delanalyse 1: Baggrundsanalyse

Gladsaxe Kommune ligger i Hovedstadsområdet nordvest for København og er med sine 25 kvadratkilometer en af landets mindste kommuner arealmæssigt (nr. 90 ud af 98 kommuner)¹. Omvendt er det landets 20.-største kommune målt på antal borgere. Indbyggertallet er pr. 1. januar 2015 på 67.262.

Kommunegrænserne forblev uændrede i forbindelse med Kommunalreformen i 2007. På idrætsområdet er kommunen kendetegnet ved en stor mangfoldighed i udbuddet af idrætsfaciliteter. Der er hertil en række specialanlæg som bl.a. Danmarks Rostadion ved Bagsværd Sø, Gladsaxe Skøjtehal, Gladsaxe Svømmehal med 50 meter bassin samt anlæg til eksempelvis softball, cricket og klatring. Mange af faciliteterne er placeret samlet ved Gladsaxe Stadion i den sydlige ende af kommunen, mens der findes en lang række faciliteter i forbindelse med skoler i de øvrige lokalområder. Det eneste større anlæg, som ikke drives af kommunen, er AB Skovdiget, som har en overenskomst og driftsaftale med kommunen. Anlægget ligger i Bagsværd i kommunens nordvestlige hjørne.

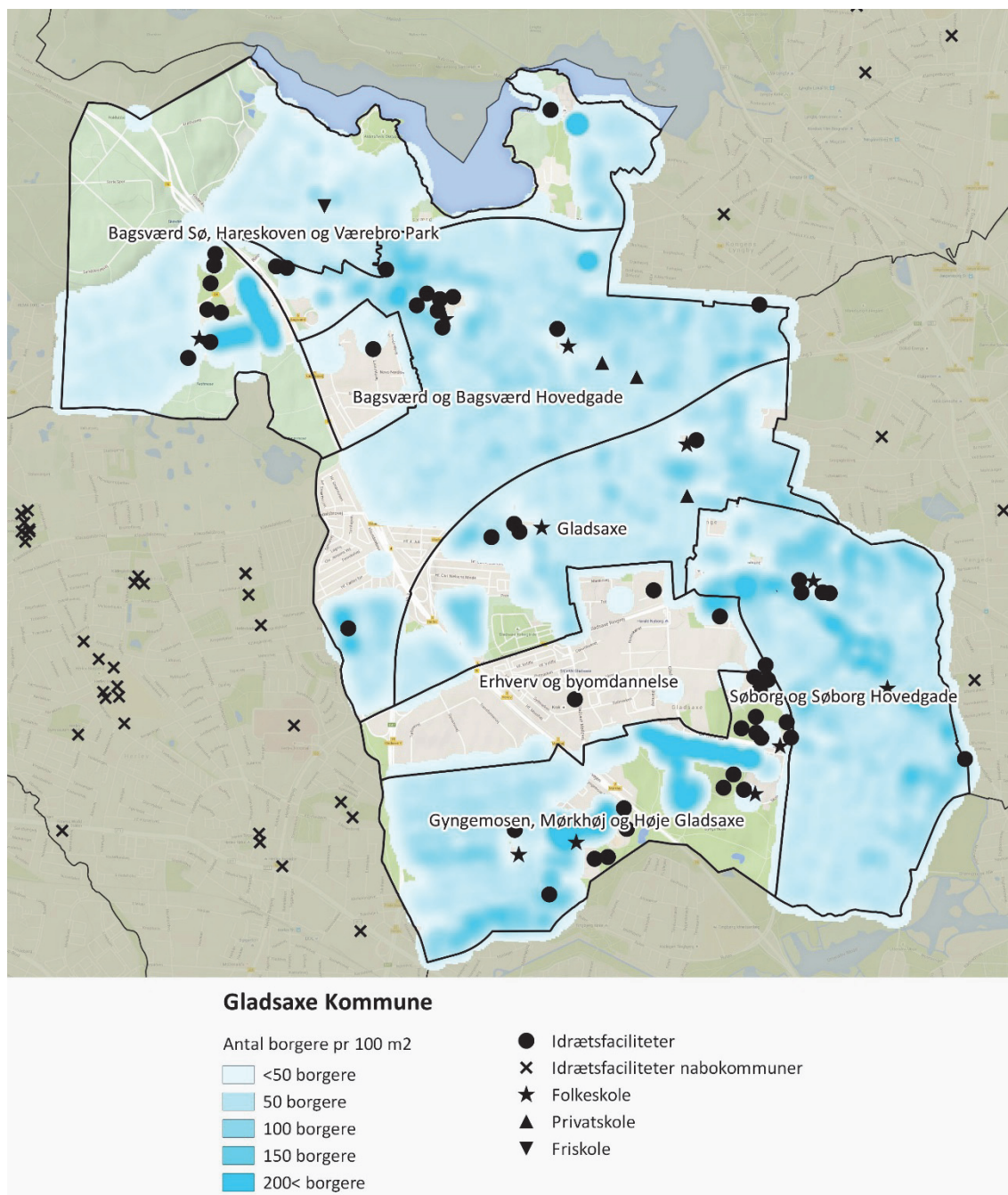
På trods af sin begrænsede geografiske udbredelse er Gladsaxe Kommune administrativt opdelt i hele 13 lokalområder, hvoraf to områder er ubeboede erhvervs- og byomdannelsesområder (se figur 1.1). Kommunen gennemskæres af en række store hovedveje, som giver nogle naturlige afgrænsninger mellem de forskellige lokalområder. I denne rapport opdeles kommunen i fem samlede lokalområder, da data til de forskellige delanalyser ikke er tilstrækkeligt omfattende til at dække alle 13 (11 uden de ubeboede områder) lokalområder. De fem lokalområder dækker følgende områder:

- Lokalområde 1: Bagsværd og Bagsværd Hovedgade
- Lokalområde 2: Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park
- Lokalområde 3: Gladsaxe
- Lokalområde 4: Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe
- Lokalområde 5: Søborg og Søborg Hovedgade

Inddelingen i lokalområder er vist i figur 1.1 herunder, hvor befolkningstæthed og kommunens idrætsfaciliteter også er tegnet ind.

¹ www.nogletal.dk (2015).

Figur 1.1. Oversigtskort over Gladsaxe Kommunes lokalområder samt markering af befolknings-tæthed og idrætsfaciliteter.

Kilde: Danmarks Statistik, Gladsaxe Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Kommunale nøgletal

Rent politisk er der mange gode grunde for en kommune til at arbejde strategisk med at sætte en retning og skabe de bedst mulige rammer for at optimere og udvikle idrætten. Særlige satsningsområder og samarbejdsprocedurer kan præge karakteren af idrætsdeltagelsen, foreningsidrætten og andre aktørers vilkår i arbejdet med idræt og bevægelse.

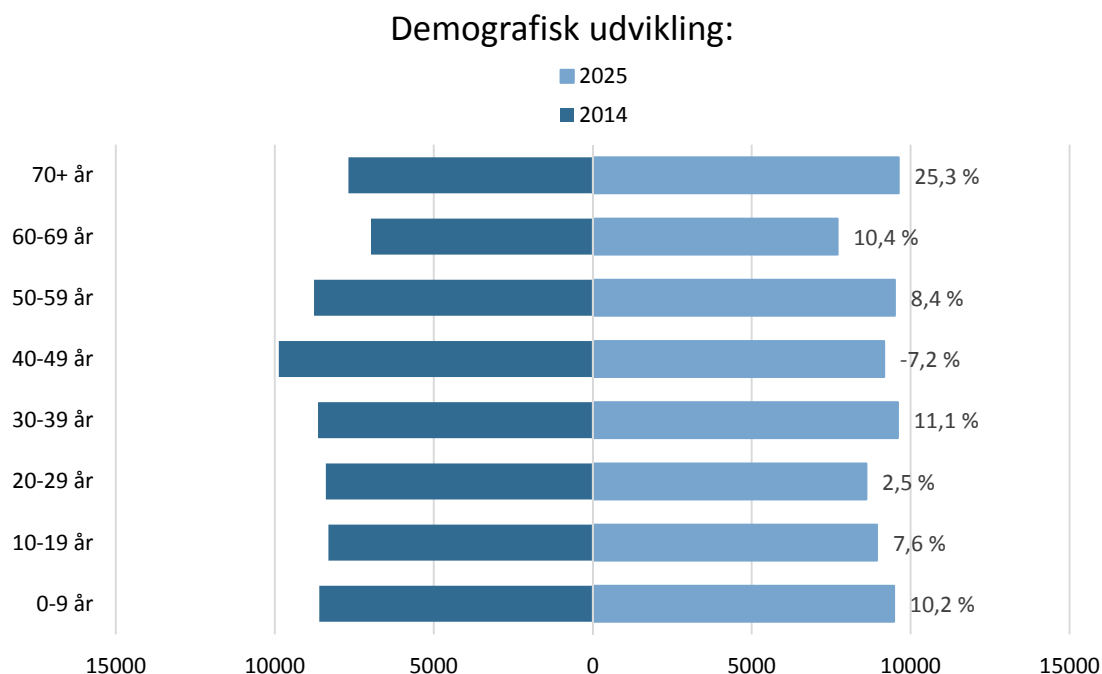
Dog har det i den eksisterende danske forskning i kommunal idrætspolitik været vanskeligt at finde forskningsmæssigt belæg for, at særlige politikker og tilskudsmodeller på idrætsområdet reelt har stor indflydelse på befolkningens *overordnede* tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Iversen & Thøgersen, 2014). Ofte har andre faktorer som befolkningssammensætning på socioøkonomiske faktorer, befolkningstæthed, geografiske afstande og urbanisering, kort sagt kommunens 'dna', en stærkere betydning, hvilket er i fokus i dette afsnit.

Demografi – flere borgere de kommende år

Et af de væsentlige punkter, som mange kommuner er optaget af i disse år, er udviklingen i borgernes alderssammensætning. Danskerne lever længere, og en befolkningsprognose for Gladsaxe Kommune frem til 2025 viser, at den forholdsmæssigt største befolkningstilvækst vil ske i aldersgruppen 70 år+ med 25 pct. flere borgere i aldersgruppen om ti år. Til forskel fra mange andre kommuner i landet forventes der også flere borgere i samtlige yngre aldersgrupper i Gladsaxe Kommune med undtagelse af andelen af 40-49-årige, som forventes at blive mindre (se figur 1.2)

Samlet set betyder det en forventet befolkningsstigning på 5.370 borgere de kommende ti år. Kommunens egne prognoser forudsiger dog en noget mere begrænset tilvækst på 2.882 borgere mellem 2013 og 2028 (Gladsaxe Kommune 2013).

Figur 1.2: En betydelig befolkningstilvækst forventes i Gladsaxe Kommune de kommende ti år

Kilde: Danmarks Statistik

På idrætsområdet får befolkningsudviklingen konsekvenser for behovet for og anvendelsen af idrætsfaciliteter og udendørs rum for idræt og bevægelse. Analyser på landsplan viser en stigende andel af idrætsaktive danskere, og særligt den ældre del af befolkningen

er blevet mere idrætsaktiv over de seneste årtier (Laub, 2013). Det betyder, at kommunens rum og rammer for idræt og bevægelse skal kunne rumme flere borgere og andre borgerprofiler end de nuværende kernebrugere af faciliteter og udeområder. Mange idrætsforeninger har primært fokus på børn og unge, som også er prioriteret i mange idrætsfaciliteter, og som i Gladsaxe Kommune fortsat vil udgøre store andele af den samlede befolkningsmasse. Men der kan være gode grunde til at supplere med et øget sigte på andre målgrupper i voksen- og senioralderen.

Eksisterende forskning i børn og voksnes idrætsvaner viser, at børn i langt højere grad end voksne og seniorer benytter kommunalt idrætsbyggeri til at dyrke sport eller motion, mens voksne og seniorer oftere dyrker sport og motion udendørs på gader, veje og i naturen (Laub, 2013). De ældste idrætsudøvere ønsker desuden oftere end andre aldersgrupper at dyrke idræt i dagtimerne (Toft, 2013). I udgangspunktet er faciliteter på skoler i Gladsaxe Kommune reserveret til skolerne frem til kl. 16, og fremadrettet bliver det essentielt at forholde sig til, hvordan man skaber plads og tilbud til alle aldersgrupper på forskellige tidspunkter i løbet af dagen i samspil mellem skoler, foreninger, kommunale tilbud, private aktører og selvorganiserede borgere.

Befolkningssammensætning

Foruden demografiske forhold er det interessant at se på den socioøkonomiske sammensætning af borgerne i kommunen. Uddannelseslængde, etnisk baggrund og indkomstniveau er parametre, som ofte bliver forbundet med tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, da deltagelsesniveauet eksempelvis typisk stiger med uddannelseslængde og falder blandt befolkningsgrupper med ikke-vestlig baggrund. Indkomstniveauet følger ofte uddannelseslængden og kan derfor ligeledes påvirke idrætsdeltagelsesniveauet indirekte (Pilgaard, 2009).

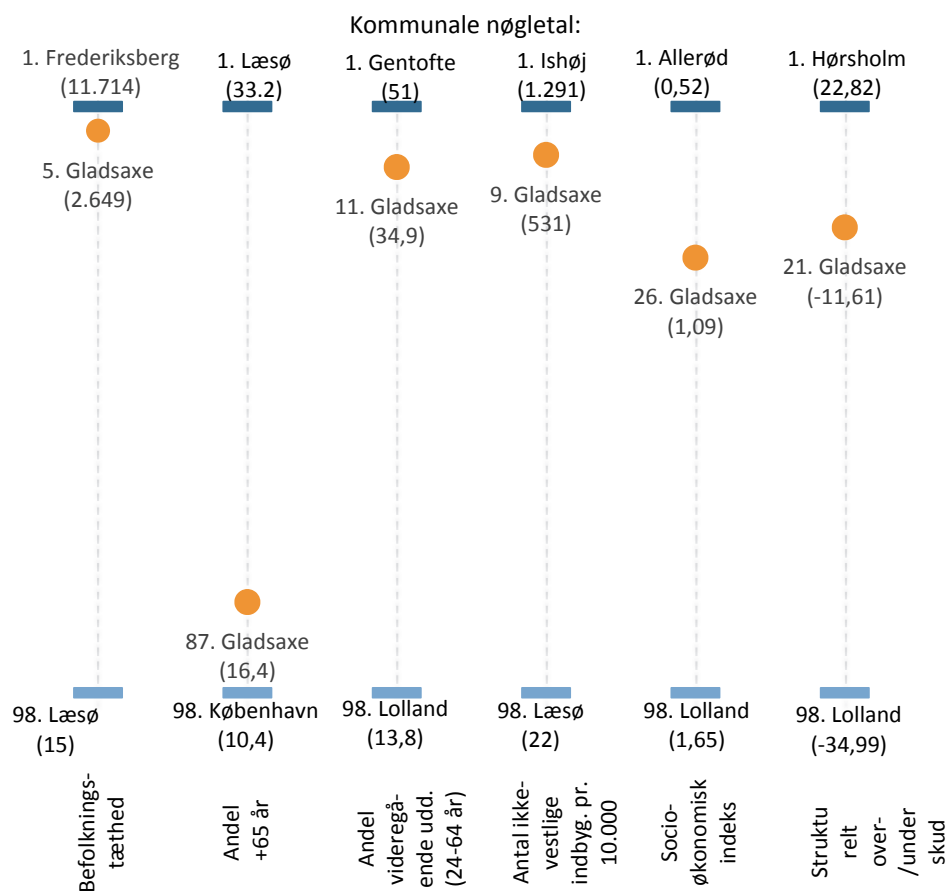
Borgere med videregående uddannelse betragtes som ressourcestærke, hvilket kan komme det lokale forenings- og idrætsliv til gode. Men samtidig hælder mange borgere med videregående uddannelser ofte til at dyrke idræt i kommercielle fitnesscentre eller som selvorganiserede motionsaktiviteter frem for at involvere sig i det frivillige foreningsliv (Laub, 2013).

Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund er ligeledes væsentlig at have fokus på, da de kan have en anden tradition for deltagelse i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde i almindelighed (Ibsen et al., 2012) og i idrætsaktiviteter i særdeleshed (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

Figur 1.3 nedenfor viser en række udvalgte kommunale nøgletal og Gladsaxe Kommunes placering i den kommunale rangering på landsplan. De to første tal refererer til geografi og demografi og viser, at kommunen ligger helt i top, hvad angår befolkningstæthed, og helt i bund målt på andel borgere over 65 år. Kommunen har altså mange børn og unge samt mange borgere i den erhvervsdygtige alder sammenholdt med de fleste andre kommuner i landet. Dette afspejler sig også i de øvrige parametre med mange borgere med en videregående uddannelse (nr. 11 ud af 98 kommuner) og i forhold til placeringen på det socio-

økonomiske indeks² (nr. 26 ud af 98 kommuner), som viser, at relativt få borgere modtager sociale ydelser i forhold til andre kommuner. Samtidig rummer kommunen mange borgere med ikke-vestlig baggrund, som i mange analyser af idrætsdeltagelse ser ud til at være mindre tilbøjelige til at dyrke sport eller motion end etnisk danske borgere, og samtidig ser man ofte en anden tilgang til at dyrke idræt, hvor især foreningsdeltagelsen ligger lavere end blandt etnisk danske borgere (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). I en kommune med mange ikke-vestlige borgere bør kommunen og aktører på idrætsområdet være særligt opmærksomme på kulturelle forskelle og på de ressourcer, der findes blandt borgere med ikke-vestlig baggrund, samt på, hvordan ressourcerne kan sættes i spil i det lokale idrætsliv.

Figur 1.3: Gladsaxe Kommunes placering på udvalgte kommunale nøgletal.

Figuren viser Gladsaxe Kommunes placering i den kommunale rangering på de udvalgte kommunale nøgletal. Gladsaxe Kommunes score på det pågældende nøgletal er vist i parentes. I top og bund af figuren er desuden angivet kommunen med den højeste og laveste placering – tallet i parentes viser top- og bundkommunernes score. Kilde: Økonomi og indenrigsministeriet (2013).

Gladsaxe Kommunes nuværende økonomiske situation, målt via det strukturelle over-/underskud³, som er en form for 'bruttokommunalt produkt', hører til i den øverste fjer-

² Det socioøkonomiske indeks måler kommunens udgiftsniveau i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier med forskellig vægt.

³ Det strukturelle over- eller underskud er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og beregnede skatteindtægter og er et udtryk for, hvorvidt en kommune ved at opkræve en gennemsnitlig skatteprocent vil få overskud eller underskud i forhold til sit beregnede udgiftsbehov.

dedel i forhold til landets øvrige kommuner (nr. 21 ud af 98 kommuner). Målet er et udtryk for kommunens aktuelle økonomiske situation og kan være væsentligt at tage højde for eksempelvis i forhold til muligheder for at støtte idræt og opføre/vedligeholde idrætsfaciliteter.

I de regionale sundhedsprofiler⁴ bliver Gladsaxe Kommune inddelt i kommunesocialgruppe 2 sammen med en række øvrige kommuner i Region Hovedstaden (Frederikssund, Hillerød, Gibskov, Helsingør, Frederiksberg og Vallensbæk). Kommunen grænser op til Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Furesø, som alle ligger i socialgruppe 1, mens de tilstødende kommuner mod syd og sydvest (Herlev og København) ligger i socialgruppe 3 (Robinson et al, 2014). I Gladsaxe Kommune finder man altså en borgerprofil, der er relativt ressourcerstærk, hvilket teoretisk indikerer et relativt højt idrætsdeltagelsesniveau. Delanalyse 5 og 6 belyser idrætsdeltagelsen i kommunen nærmere.

Politikker på idrætsområdet i Gladsaxe Kommune

Gladsaxe Kommune har en række politikker, som på forskellig vis griber ind i området for idræt og bevægelse. Det gælder primært kommunens Kultur-, Fritids- og Idrætspolitik 2013-2017, Folkeoplysningspolitikken 2013-2016 samt Frivilligpolitikken 2013-2017.

Kultur-, Fritids- og Idrætspolitikken har fokus på fire kerneområder i disse år, som omhandler:

1. Udfoldelse, fordybelse og indlevelse for alle (Et fokus på mangfoldighed gennem bredere deltagelse i kultur-, fritids- og idrætslivet end tilfældet har været hidtil).
2. En grøn by med kreative og aktive byrum (Målet er at skabe en mere levende by, hvor grønne områder og byrum bliver taget i brug til fysiske udfoldelser).
3. En arena for talent og elite (Gladsaxe Kommune ønsker at skabe gode rammer og et godt miljø for udvikling af talent og elite).
4. Samarbejde og udvikling (Målet er at gøre det lettere at gå fra idé til virkeliggørelse).

Folkeoplysningspolitikken er næsten identisk med Kultur-, Fritids- og Idrætspolitikken og har samme fire kerneområder som afsat. Politikken nævner kommunens Initiativpulje, som støtter aktiviteter med folkeoplysende sigte, der ønsker at udvikle nye samarbejder, organisationsformer eller aktiviteter, som involverer målgrupper, der ikke traditionelt involverer sig i foreningsregi. Samtidig er puljen tiltænkt mere uformelle/selvorganiserede grupper, som rækker ud over den gængse opfattelse af det folkeoplysende arbejde.

Frivilligpolitikken har som vision at sætte Gladsaxe Kommune på landkortet som en kommune, der i særlig grad styrker og understøtter det frivillige engagement. Det skal være nemt for frivillige at involvere sig, og kommunens forvaltninger opfordres i politikken til at

⁴ Inddelingen i kommunesocialgrupper er baseret på oplysninger om bruttoindkomst, uddannelsesniveau og erhvervstilknytning.

hjælpe og understøtte de foreninger, borgere, virksomheder og lokale kommunale enheder, der har behov for hjælp til den frivillige indsats.

De enkelte politikker er tænkt sammen i kommunens overordnede Planstrategi 2012⁵. Her indgår også samspil til blandt andet kommunens Sundhedspolitik 2012-2015, Handicappolitik 2010-2013, Skolepolitik 2012-2015 samt Politik for mad, måltid og bevægelse, hvor visionen er, at børn og unge i Gladsaxe Kommune skal være blandt de sundeste i Danmark.

Den regionale sundhedsprofil viste i 2013, at borgerne i Gladsaxe Kommune ligger ret gennemsnitligt i forhold til de øvrige kommuner i Region Hovedstaden (Robinson, 2014). På nogle områder ligger kommunen dog i den dårlige halvdel (men ikke i den dårligste gruppe). Relativt mange borgere sidder stille i mere end seks timer om dagen, relativt mange er klassificeret som overvægtige, relativt mange ryger og har dårligt selv vurderet helbred. På ét område ser man dog Gladsaxe-borgerne skille sig ud sammen med blot to andre kommuner i Region Hovedstaden⁶. Det gælder spørgsmålet om, hvorvidt befolkningen ofte er uønsket alene, hvilket relativt mange svarer bekræftende på (over syv pct. af befolkningen). Det er en interessant problemstilling i forlængelse af, at kommunens politikker på idrætsområdet bl.a. ønsker at styrke mangfoldighed, talent og elite, selvorganiserede aktører og skabe mere liv og aktivitet i byrum. Området for samarbejde og udvikling har fokus på at skabe nye samarbejdsrelationer, føre ideer ud i livet og på udvikling af innovative løsninger med borgeren i centrum. Værdier som fællesskab, lokalt tilhørsforhold og sociale relationer ligger formentlig mellem linjerne i disse politiske visioner, men bliver altså ikke specifikt udtalt på de centrale politiske linjer. Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på børn og voksnes foreningsdeltagelse i sport og motionsaktiviteter, og her ser man den laveste andel af foreningsaktive voksne borgere sammenholdt med kommuner som Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune. Foreningsidrættens potentiale i forhold til især idrætsdeltagelse, men også i forhold til sociale relationer og lokalt tilhørsforhold i almindelighed er interessant at arbejde med i en storbykommune som Gladsaxe.

Perspektiver på kommunale politikker på idrætsområdet i Gladsaxe Kommune

De kommunale politikker på idrætsområdet i Gladsaxe Kommune berører en række interessante brændpunkter. Et fokusgruppeinterview samt enkelte individuelle interviews med aktører fra idrætsområdet i kommunen i forbindelse med gennemførelse af denne undersøgelse bidrager til at synliggøre nogle mismatch mellem kommunens visioner i de eksisterende politikker og oplevelserne i praksis.

For det første er kommunens fokus på mangfoldighed interessant. Det ligger fint i forlængelse af kommunens alsidige facilitetsudbud, som nærmere beskrevet i det følgende afsnit.

Hvis mangfoldighed skal være en central styrke i Gladsaxe Kommune, handler det om at skabe klarhed over hver enkelt aktørs rolle og placering i det overordnede billede for at

⁵ Planstrategi 2012 er Byrådet i Gladsaxe Kommunes politiske strategier og handleplaner for den fysiske udvikling af Gladsaxe Kommune.

⁶ Gladsaxe, København og Hvidovre Kommune er de eneste kommuner i Region Hovedstaden med så stor en andel af borgerne (7-9,3 pct.), der angiver, at de ofte er uønsket alene.

undgå, at mangfoldigheden i praksis udmønter sig i interne stridigheder mellem meget forskellige aktører, der arbejder i forskellige retninger. I den forbindelse nævner en aktør på idrætsområdet samspil eller samarbejde på tværs som en generel udfordring i Gladsaxe Kommune:

”Der skal skabes dialog. Problemet er, at foreningerne her i kommunen generelt ikke er gode til at snakke sammen. Generalsekretærens afskedshilsen var faktisk meget ram-mende: ”Lad være med at se hinanden som konkurrenter, men som medspillere eller sparringspartnere”. Og det er lidt svært nogle gange.

Aktør på idrætsområdet, Gladsaxe Kommune

Mangfoldighed skal dels ses i forhold til et alsidigt aktivitetsudbud, alsidige kulturelle til-gange og interesser samt i forhold til alsidige organiseringsformer. Selvorganiserede aktø-rer udgør den største organiseringsform blandt voksne danske idrætsudøvere på landsplan (Laub, 2013). Gladsaxe Kommune har netop blik for selvorganiserede aktører ved at tilgo-dese mere uformelle aktører under Initiativpuljen og ved at have fokus på udvikling af byrum og grønne arealer for fysisk udfoldelse. Men fra foreningsidrættens side opleves selvorganiserede aktiviteter som en modsætning til etablerede måder at organisere sig på. Og i en situation, hvor de frivillige organiserede kræfter oplever massivt pres på eksiste-rende idrætsfaciliteter, genererer det frustration i foreningslivet, når kommunen ønsker at udvikle i andre retninger.

Forskellige forventninger til det politiske styringssystem

Nogle foreninger oplever i den sammenhæng, at kommunen næsten ’er lidt for progressiv’. Det er en interessant problemstilling, fordi det i udgangspunktet er et positivt tegn, at for-valtningen har visionære tanker og ønsker at skabe udvikling og vækst på forskellige om-råder – også med blik for andre aktører end foreningsidrætten. Men i forhold til at skabe synergi og opbakning blandt de lokale foreninger og andre aktører kan der nogle gange være behov for forankring eller styrket medejerskab til visse projekter. En repræsentant fra foreningslivet udtrykker det således:

Gladsaxe Kommune er de senere år blevet meget selvorganiseret. Vi har prøvet sport2go og vi har prøvet rigtig mange ting heroppe. Det sidste halv år efter at vi har slået hårdt i bordet flere gange, er man begyndt at spørge foreningerne. Altså, man går rundt inden, at man begynder at sætte en masse ting i søen. Fordi lige for tiden, så sejler der 50 skibe rundt uden kaptajn, uden besætning, og man håber, de rammer en havn et eller andet sted, og der så sker noget med dem. Og det er alt andet lige foreningerne, der er eksper-terne, og forvaltningen burde stå til rådighed og hjælpe os med at bringe vores budska-ber ud.

Aktør på idrætsområdet i Gladsaxe Kommune

En af konsekvenserne ved, at foreningerne oplever, at forvaltningen jonglerer med vel mange initiativer uden forankring, kan være, at foreningerne mister tillid og troen på, at forvaltningen kan agere som sparringspartner i forhold til forskellige udviklingstiltag hos de etablerede aktører. En foreningsleder udtrykker, at nye ideer fra foreningernes side ofte dør hen i langsommelige forvaltningsprocesser, mens forvaltningen omvendt selv starter initiativer, der ikke har opbakning i foreningerne. Det er uheldigt, hvis konsekvensen er

mistillid og manglende dialog mellem forening og kommune. Nogle foreninger nævner, at de har opgivet at gå i dialog med kommunens forvaltning, men i stedet går til politikere, hvis de ønsker lydhørhed eller iværksættelse af initiativer. Forskning i politiske styresystemer på idrætsområdet har beskrevet, hvordan beslutningsprocesser i sådanne tilfælde kan ske uden om forvaltningen. I stedet skabes politiske alliancer og magtstrukturer, som i sidste ende kan føre til vedtægter, der sker som led i enkelte politikeres kampe om magt, frem for som led i en samlet helhedsplan, der ligger i tråd med kommunens overordnede strategiske udviklingsplaner på idrætsområdet (Rafoss, 2014; Ibsen et al., 2009).

Analyser af de politiske styresystemer ligger uden for denne undersøgelses opdrag, men en tese kunne være, at idrætsforeningerne i Gladsaxe Kommune har en forestilling om, at kommunal idrætspolitik skal forvaltes ud fra en korporativ styringsmodel, som er karakteriseret ved, at en organisation eller i denne sammenhæng sammenslutningen af idrætsforeninger har monopol (eller i hvert fald stor indflydelse) på at repræsentere idrætsområdet i en kommune og som sådan bør inddrages i beslutninger om og forvaltningen af området (Ibsen et al, 2009: 284). Omvendt er tilgangen i Gladsaxe Kommunes forvaltning mere karakteriseret ved netværksstyring, hvor enkelte netværk sammensættes og inddrages fra proces til proces eller fra sag til sag. En sådan tilgang ser man også i eksempelvis Gentofte Kommune, hvor kommunen i høj grad:

”... sætter dagsordenen på idrætsområdet, stiller krav til de økonomiske tilskuds anvendelse og overlader det til administrationen at udtænke, initiere og administrere idrætspolitik relativt uafhængigt af idrætsforeningerne”.

Ibsen et al., 2009: 280.

Men hvis kommunen i praksis mangler de netværk, som skal løfte opgaver i de konkrete tilfælde, risikerer styringssystemet at smuldre, før det egentlig er etableret. Uenigheden mellem en række idrætsforeninger og kommunen i forhold til de idrætspolitiske strategier giver anledning til at sætte fokus på generel ledelse og organisation af hele idrætsområdet i de kommende år for at få skabt større tillid, synergi og samarbejde på tværs af aktører. Selvom aktørerne ikke finder konsensus på alle områder, kan der være grund til at tydeliggøre de enkelte aktørers roller, perspektiver og snitflader for meningsfulde samarbejder. Både foreninger og kommune vil formentlig være bedst stillet i en konstruktiv dialog og oplevelse af lydhørhed, respekt og forståelse, hvilket kræver selvindsigt og evne til at se ud over egne interesser. Samarbejde og udvikling bliver netop nævnt i Kultur-, Fritids- og Idrætspolitikken som det fjerde centrale fokusområde, og her ligger tilsyneladende et interessant arbejde forude.

Udendørs områder til sport og motion

Gladsaxe Kommune er optaget af at stille gode udendørs rammer til rådighed for de dele af befolkningen, som ønsker at dyrke sport og motion i det fri. Kommunens Kultur-, Fritids- og Idrætspolitik 2013-2016 har fokus på, at byens pladser og grønne områder i højere grad skal i spil som ramme om kreative og fysiske udfoldelser. Kommunens høje urbaniseringsgrad og geografiske placering levner ikke plads til større naturskønne områder, men der findes alligevel en række attraktive grønne områder omkring Bagsværd Sø og Hareskoven i nord og omkring Høje Gladsaxe i syd. Samtidig eksisterer forskellige mindre parkarealer

omkring Buddinge og centralt i Gladsaxe, som på forskellig vis har potentiale for at danne ramme om udendørs motion i højere grad end i dag. Sundhedsprofilen for Region Hovedstaden viste i 2013, at borgerne i Gladsaxe Kommune i noget mindre omfang end de omkringliggende kommuner mod nord og vest mener, at de har let adgang til grønne områder (Robinson, 2013). Relativt mange mener dog, at de har let adgang til cykelstier/gangstier.

Kommunen har på nuværende tidspunkt forskellige udendørs legepladser, aktivitetspladser, træningsredskaber⁷ samt mindre skater- og rulleskøjteanlæg, og samtidig er cykelruter og hjertestier blevet etableret de senere år. Svaleruten på ca. 28 kilometer går hele kommunen rundt og passerer 44 turmål af forskellig art⁸.

I 2012 blev Byens Arena indviet på tidligere parkeringsarealer i Høje Gladsaxe. Allerede samme år viste en evaluering fra Syddansk Universitet, at pladsen havde en begrænset og snæver brugerskare (Pawlowski et al., 2012). Her er et eksempel på, at ejerskab hos forskellige lokale aktører kunne gøre Byens Arena til et mere levende og lokalt tilhørssted for forskellige brugergrupper. Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på borgerenes specifikke angivelser af, hvilke udendørs områder de benytter til sport og motion, herunder også Byens Arena. Samtidig afsøger delanalyserne borgernes behov for og holdninger til anlægning af flere faciliteter og udendørs steder til idræt og bevægelse. Delanalyse 7 ser på holdninger fra de nuværende kernebrugere af de eksisterende idrætsfaciliteter (foreninger og skoler/institutioners) perspektiver herpå.

Idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune

Dette afsnit ser nærmere på idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune. Det har været et særligt ønske fra kommunens side, at der i forbindelse med denne undersøgelse skabes en grundig oversigt over aktuelle idrætsfaciliteter samt øvrige steder i kommunen til at dyrke idræt og motion.

Oversigten er udarbejdet ud fra oplysninger fra kommunen, fra foreninger og andre institutioner samt via research over adresser, ruter og steder i kommunen. Dertil indgår et spørgsmål i både skolebørnsundersøgelsen (delanalyse 5), borgerundersøgelsen (delanalyse 6) og foreningsundersøgelsen (delanalyse 7), som giver respondenterne mulighed for selv at angive faciliteter og steder, de benytter til sport eller motion, såfremt de aktuelle steder ikke allerede var på afkrydsningslisten.

Kortlægning af anlagte idrætsfaciliteter

Der findes i Gladsaxe Kommune en lang række idrætsfaciliteter, som det er tilfældet i mange andre danske kommuner. Tabel 1.1 nedenfor viser antallet af forskellige typer af anlagte idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune samt antal borgere pr. facilitet i sammenligning med udvalgte kommuner. Faciliteterne er inddelt i 12 forskellige typer, der kan sammenlignes på tværs af kommuner. I delanalyse 4 og 8, hvor fokus primært er på forhold internt i Gladsaxe Kommune, er der efter ønske fra Gladsaxe Kommune anvendt en lidt

⁷ Udendørs fitness ved Bagsværd Stadion og ved Træningscenter Gladsaxe

⁸ http://www.gladsaxe.dk/kommunen/borger/by-veje_og_trafik/cykeltrafik/svaleruten

anden inddeling. De konkrete inddelinger er beskrevet i forbindelse med de delanalyser. I tabel 1.1 er oplistet de tolv facilitetstyper, som er mulige at sammenligne på tværs, og de kommuner, som har den bedste dækning (færrest borgere pr. facilitetstype) er markeret med fed skrift ud for hver facilitetstype. Oplevelsen blandt borgerne i forhold til adgang til indendørs idrætsfaciliteter var i 2013 relativt positiv på niveau med Gentofte og Lyngby-Taarbæk Kommune, bedre end Københavns Kommune, men dårligere end nabokommunen Herlev samt Ballerup og Allerød Kommune, som indgår i sammenligningerne i denne rapport (Robinson, 2014).

Som tabellen viser, har Gladsaxe Kommune relativt mange borgere pr. idrætsfacilitet i næsten alle facilitetstyper og slet ingen golfanlæg eller ridebaner. Antallet af små idrætsfaciliteter (dvs. under 300 kvm.) er ikke medtaget, men her råder kommunen over en del forskellige lokaler som blandt andet tæller 16 gymnastiksale på syv forskellige skoler samt fire mindre lokaler på Telefonfabrikken. Da de alle er mindre end 300 kvm., er de ikke medtaget i tabellen, men de indgår i senere analyser.

Kommunen har relativt mange motionscentre/fitnessrum, udendørs græsbaner, tennisbaner og svømmefaciliteter, og for brugere af disse facilitetstyper er vilkårene umiddelbart noget bedre end for brugere af almindelige idrætshaller. Ingen af facilitetstyperne opnår dog den bedste dækning sammenholdt med de øvrige kommuner, der indgår i tabellen.

Foruden de mest gængse facilitetstyper har Gladsaxe Kommune en række specialfaciliteter, som de færreste øvrige kommuner råder over, og som derfor ikke indgår i tabellen. Det gælder skøjtehallen, rostadion, to badmintonhaller, to klatreanlæg⁹, et bowlinganlæg og udendørs baner til softball og cricket, som derved sætter Gladsaxe Kommune på landkortet ved at yde facilitetsstøtte til en lang række nicheidrætter, som kun kan dyrkes få steder i landet.

⁹ Fritidsklubben Kilden og Gladsaxe Klatrepark, klatreanlæg.

Tabel 1.1: Antallet af borgere pr. idrætsfacilitet i Gladsaxe Kommune

Forholdstal	Gladsaxe (antal faciliteter)	Gladsaxe	Halsnæs	Ballerup	Hvidovre	Allerød	Varde	Danmark
Alm. idrætshal	8	8.408	3.843	3.458	8.711	3.037	2.503	3.786
Lille idrætshal (300-799 kvm.)	4	16.816	1.618	5.379	52.264 ¹⁰	6.073	2.634	6.599
Svømmehal (≥25 m.)	3	22.421	30.744	48.408	26.132	12.147	10.011	21.837
Svømmefacili- tet (<25 m.)	4	16.816	15.372	6.915	10.453	-	7.151	30.906
Motionscen- ter/-rum (private og kommunale)	16	4.204	3.843	2.200	10.453	12.147	2.176	7.705
Skydeanlæg	1	67.262	6.149	24.204	52.264	24.293	5.005	10.191
Fodboldbane (naturgræs)	24	2.803	2.050	3.227	2.178	1.012	575	1.193
Fodboldbane (kunstgræs)	3 ¹¹	22.421	15.372	24.204	17.421	8.098	16.68 5	35.571
Tennisbane (udendørs)	19	3.540	2.795	6.051	10.453	1.518	2.176	2.924
Atletikanlæg	1	67.262	-	48.408	52.264	24.293	16.685	42.847
Ridebaneanlæg	0	-	7.686	48.408	52.264	12.147	12.514	10.454
Golfanlæg	0	-	15.372	24.204	-	12.147	10.011	27.999
Indeksscore		68	41	52	68	38	20	50

Kilde: Gladsaxe Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Geografisk dækning af idrætsfaciliteter

Nok har Gladsaxe Kommune relativt få standardfaciliteter i forhold til kommunens mange borgere, men omvendt stiller kommunens begrænsede areal borgerne med visse fordele, når det kommer til fysiske afstande til de enkelte faciliteter. Gladsaxe Kommune er eksempelvis 2,7 gange mindre end Allerød Kommune, 4,8 gange mindre end Halsnæs Kommune og hele 50 gange mindre end Varde Kommune målt på areal.

Derfor kan man ikke objektivt målsætte en 'tilstrækkelig' facilitetsdækning, da det vil afhænge meget af de lokale forhold, og fordi der er behov for en vis grundforsyning med faciliteter inden for rimelige afstande, hvis de skal være tilgængelige og aktuelle for lokalbefolkningen. Rimelig afstand er et subjektivt anliggende, som varierer på tværs af forskellige befolkningsgruppers mobilitet. Eksempelvis er børn og ældre borgere ofte mere afhængige af faciliteter i nærheden end yngre voksne og midaldrende (Ibsen et al., 2015). Samtidig kan der lokalt være trafikale forhold, som gør selv meget korte afstande til en udfordring for nogle befolkningsgrupper.

¹⁰ Hvidovre Kommune har som Gladsaxe Kommune en række skolegymnastiksale på under 300 kvm., som ikke fremgår af tabellen.

¹¹ Kommunen har reelt tre kunstgræsbaner samt to halve baner.

Transporttid og nærhed til idrætsfaciliteter er et ofte diskuteret emne i idræts- og facilitetspolitikken. En del forskning peger dog på, at det er vanskeligt at dokumentere en direkte sammenhæng mellem eksempelvis antallet af faciliteter og andelen af lokalbefolkningen, som benytter sig heraf, eller som dyrker idræt. Ofte vil andre faktorer som social baggrund, uddannelsesniveau og livsfase spille en større rolle (Ibsen et al., 2015). Samtidig er det meget sjældent, at udsagn som 'savner de rette/flere faciliteter' bliver nævnt som en direkte barriere blandt ikke-idrætsaktive borgere (Laub, 2013). Nogle studier viser også, at idrætsudøvere sjældent benytter den idrætsfacilitet, som ligger tættest på hjemmet, men ofte er andre parametre i spil omkring de rette faciliteter, den rette forening eller den rette aktivitet (Høyer-Kruse, 2014).

Der findes altså ikke noget godt bud på, hvor mange borgere pr. facilitet, der objektivt set 'bør' være, og det vil ofte være et politisk anliggende at prioritere forskellige typer af faciliteter i dialog med brugerne og borgerne bredt set. Samtidig er det værd at have kendskab til eksisterende faciliteter – særligt mere specialiserede faciliteter – i nabokommuner og i den forstand have et bredere perspektiv på, hvad der findes af forskellige typer af tilgængelige faciliteter inden for rimelige afstande af alle borgere. Delanalyse 5 og 6 ser nærmere på idrætsaktive børn og voksnes transporttid og holdninger hertil i forhold til at kvalificere, hvad 'rimelig afstand' mere konkret betyder for borgerne i Gladsaxe Kommune.

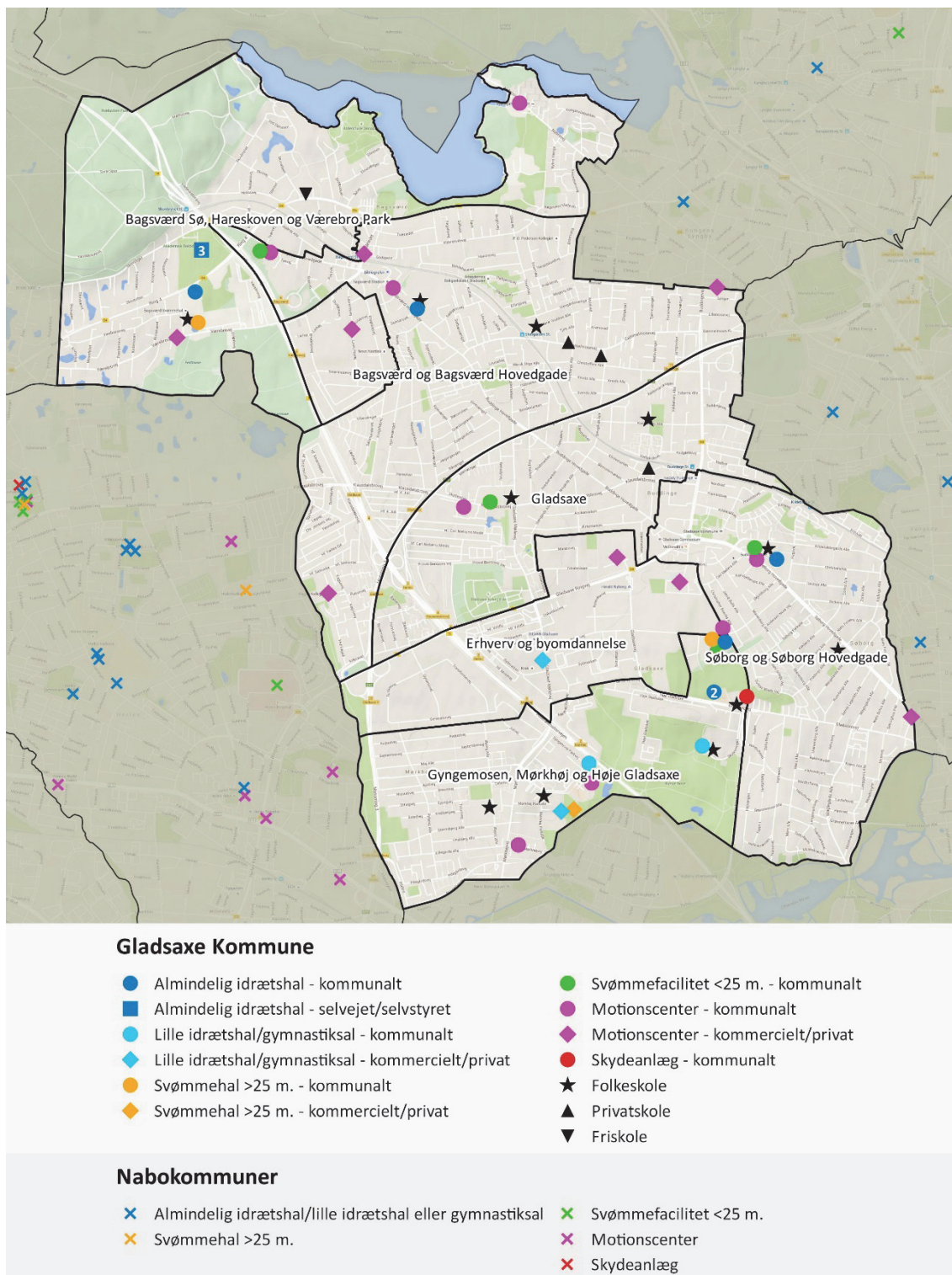
Tabel 1.2. herunder viser en opgørelse over antal kvadratkilometer pr. facilitet frem for antal borgere som vist i tabel 1.1. En sådan opgørelse viser, at Gladsaxes borgere i gennemsnit bor meget tæt på de fleste faciliteter. Udendørs græsbaner og tennisbaner findes faktisk inden for hver kvadratkilometer i kommunen, men i praksis ligger de fleste baner dog samlet på færre anlæg i kommunen. Markeringerne med fed skrift i tabellen viser, at kommunen har færrest antal kvadratkilometer opland pr. facilitet inden for fem forskellige facilitetstyper.

Tabel 1.2: Antal kvadratkilometer opland pr. idrætsfacilitet i Gladsaxe Kommune

Antal kvadratkilometer pr. facilitet	Gladsaxe	Halsnæs	Ballerup	Hvidovre	Allerød	Varde	Danmark
Alm. idrætshal	3	15	2	4	8	62	29
Lille idrætshal	6	6	4	23	17	65	50
Svømmehal (≥25 m.)	8	122	34	11	34	248	166
Svømmefacilitet (<25 m.)	6	61	5	5		177	235
Motionscenter/-rum (kommunale og private)	2	15	2	5	34	54	58
Skydeanlæg	25	24	17	23	67	124	77
Fodboldbane (naturgræs)	1	8	2	1	3	14	9
Fodboldbane (kunstgræs)	8	61	17	8	22	413	270
Tennisbane (uden dørs)	1	11	4	5	4	54	22
Atletikanlæg	25	-	34	23	67	413	325
Ridebaneanlæg	-	30	34	23	34	310	79
Golfanlæg	-	61	17	-	34	248	212
Indeksscore	35	51	27	31	47	77	68

Figur 1.4 viser en placering af kommunens indendørsfaciliteter i de forskellige lokalområder. Faciliteterne er spredt godt ud i de forskellige dele af kommunen med størst koncentration af decideret idrætsbyggeri (haller, sale og svømmehaller) omkring Bagsværd i nord og omkring Høje Gladsaxe i syd. I byområderne Bagsværd og Gladsaxe samt i Søborg i det sydøstlige hjørne er der længere mellem faciliteterne. Kommunen har bemærkelsesværdigt mange fitnessfaciliteter af både kommunal og kommerciel karakter, og de lyserøde prikker overskygger samlet set alle de andre facilitetstyper på kortet. Man finder næsten lige så mange kommunale som kommercielle enkeltstående fitnessfaciliteter, og generelt ser Gladsaxe-borgerne ud til at have gode vilkår, hvad angår fitnessstræning af forskellig karakter, som også generelt er populært i alle dele af landet og særligt i mange bynære områder (Laub, 2013).

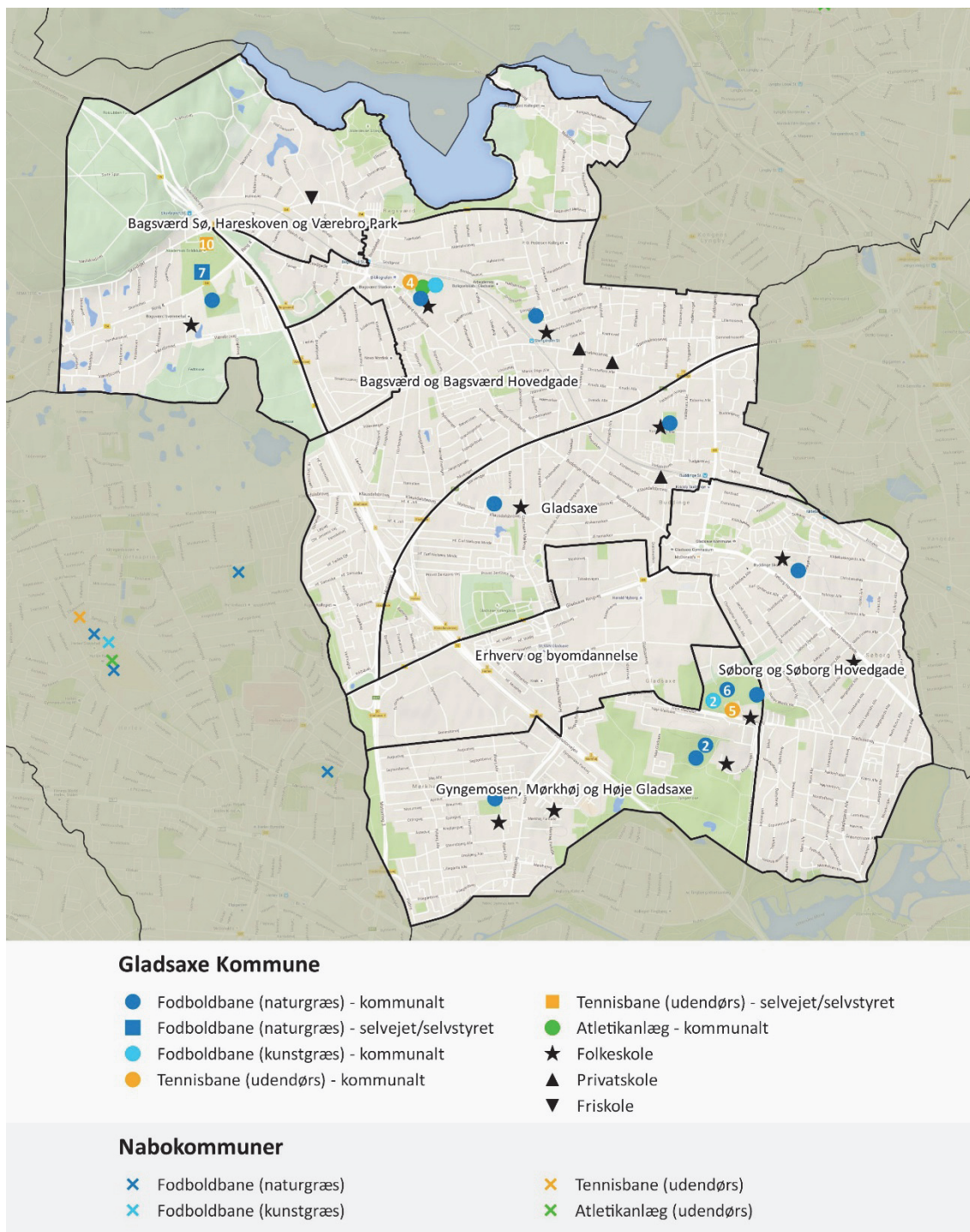
Figur 1.4 Oversigt over indendørs faciliteter i de fem lokalområder i Gladsaxe Kommune

Kilde: Gladsaxe Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Det følgende kort i figur 1.5. viser udendørsfaciliteterne, og her ser man en mere jævn fordeling af almindelige græsboldbaner i både nord, syd og centralt i kommunen. De mere specialiserede anlæg som atletikbanen, tennisbanerne og kunstgræsbanerne er dog forbeholdt henholdsvis nordvest og syd.

Figur 1.5 Oversigt over udendørs faciliteter i de fem lokalområder i Gladsaxe Kommune

Kilde: Gladsaxe Kommune og Facilitetsdatabase (Idan & LOA, 2015).

Som tidligere nævnt er Gladsaxe Kommune en geografisk set lille kommune, hvor langt de fleste borgere bor i umiddelbar nærhed af idrætsfaciliteterne uanset facilitetsdækningen i de enkelte lokalområder. De følgende analyser ser nærmere på forskelle i idrætsdeltagelse baseret på de samme fem lokalopdelinger.

Afrunding

Gladsaxe Kommune grænser op til Københavns Kommune og kan betegnes som en storbykommune med en befolkningstæthed på 2.649 borgere pr. kvadratkilometer. Kommunen rummer ikke de bedste vilkår for borgernes idrætsudfoldelser, hvad angår antallet af standard idrætsfaciliteter, og der er mange borgere om at dele faciliteterne. Samtidig udgør grønne områder relativt få andele af kommunens 25 kvadratkilometer, og generelt er pladsen trang i Gladsaxe Kommune. Omvendt bor de fleste borgere relativt tæt på idrætsfaciliteter og øvrige muligheder for idrætslige udfoldelser, og samtidig råder kommunen over en række specielle faciliteter, som man ikke finder i enhver kommune i Danmark. Det gælder eksempelvis skøjtehallen, Gladsaxe Svømmehal med 50 meter bassin og bowlinghallen.

Gladsaxe er en relativt ressourcestærk kommune målt på andelen af borgere i den arbejdsdygtige alder, andelen af borgere med en videregående uddannelse samt i forhold til kommunens generelle økonomiske situation. Det giver et godt udgangspunkt for mange idrætsaktive borgere. Samtidig er forholdsvis mange borgere i kommunen af ikke-vestlig oprindelse (knap 3.600 borgere), som i idrætsforskningen generelt modsvarer en lavere idrætsdeltagelse end blandt borgere af vestlig herkomst. Hvorvidt kommunen bærer præg af polarisering mellem forskellige borgergrupper og tilbøjeligheden til at dyrke sport eller motion bliver blandt andet belyst i delanalyse 5 og 6 af skolebørns og voksne borgeres idrætsvaner.

Kommunens politikker på idrætsområdet bærer præg af en visionær kommune, der ønsker at sætte en retning, der på forskellig vis hylder initiativ, nytænkning og mangfoldighed. Denne strategiske retning kan være svær for det etablerede foreningsliv at følge med på, særligt fordi mange foreninger oplever mangel på faciliteter til at opretholde deres nuværende aktivitets- og deltagerniveau.

Den følgende delanalyse ser nærmere på kommunens økonomiske situation og tilskudsordninger på idrætsområdet og sammenstiller bl.a. foreningsidrættens økonomiske vilkår i Gladsaxe Kommune med udvalgte andre kommuner.

Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi

Denne analyse ser på udgifterne til idrætsfaciliteter og støtte til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og fritidsaktiviteter i Gladsaxe Kommune.

På idrætsområdet har danske kommuner traditionelt haft udgangspunkt i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. Kommunerne stiller idrætsfaciliteter til rådighed for idrætsforeningernes aktiviteter og yder forskellige former for tilskud til foreningers aktiviteter. På den vis spiller kommunerne en vigtig rolle for det frivillige foreningsliv og foreningernes virke.

Otte ud af ti offentlige udgiftskroner til idræt i Danmark stammer ifølge Kulturministeriets 'Udredning af idrættens økonomi og struktur' (2014) fra kommunerne. Statens andel på ca. 20 pct. af de offentlige udgifter går hovedsageligt til idrættens tre hovedorganisationer Danmarks Idrætsforbund, DGI, og Firmaidrætten, mens andre statslige midler gives til Lokale og Anlægsfonden, Sport Event Denmark, Team Denmark, Anti Doping Danmark, Idrættens Analyseinstitut og andre centrale idrætsformål under Kulturministeriet.

Kortlægningen af Gladsaxe Kommunes udgifter til idrætsområdet tager afsæt i den kommunale kontoplan og funktionsområder. Udgifter i Gladsaxe Kommune falder i tre overordnede kasser¹²:

1. Tilvejebringelse, vedligeholdelse og drift af idrætsfaciliteter
2. Tilskud efter folkeoplysningsloven
3. Tilskud til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven

Gennemgangen er struktureret ud fra de tre områder. Boks 2.1 nedenfor angiver en række forbehold, som der skal tages højde for i læsningen af kortlægningen.

Boks 2.1: Forbehold for kortlægning

Den følgende kortlægning er begrænset af detaljeniveauet, som Gladsaxe Kommune har frembragt med henblik på at tegne et overordnet billede af de økonomiske forhold på området. Det er ikke muligt at tegne et fuldstændigt præcist billede af de økonomiske forhold forbundet til idrætten i Gladsaxe Kommune. Udgifter forbundet til folkeoplysningsområdet kan angives ret præcist, mens udgifter anvendt på idrætsfaciliteter skal læses med en række forbehold. Det angår især udgifterne forbundet med at stille haller og faciliteter på folkeskoler til rådighed for eksempelvis idrætsforeninger. Disse skolefaciliteter indgår i folkeskolernes samlede regnskab, og udgifterne forbundet med fritidsbrugere kan ikke ekskluderes fra skolernes samlede udgifter.

¹² Idrætsfaciliteter udgøres af funktionsområde 'fritidsfaciliteter, stadion og idrætsanlæg' under 'Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger' (00.32.31), mens folkeoplysning og fritidsaktiviteter udgøres af funktionsområde 'folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.' under 'Undervisning og kultur' (3.38). Fritidsfaciliteter under funktionsområde 00.32.35 er ikke medregnet.

Udgifter til idrætsfaciliteter

Antallet af kommunale idrætsfaciliteter i en kommune er et lokalt politisk anliggende uden egentlige overordnede bestemmelser, hvis man ser bort fra kommunernes forpligtelse til at anlægge idrætsfaciliteter til brug for idrætsundervisning i folkeskolen (Iversen og Forsberg, 2014; Naundrup Olesen, 2012).

Historisk set har kommuner dog prioriteret tilvejebringelse af idrætsfaciliteter alene eller i samspil med foreningslivet og på den måde ikke kun bidraget til at sikre rammer for idrætsundervisningen i skolen, men også for det lokale idrætsliv i regi af idrætsforeninger. Det har ført til, at Danmark hører til blandt de lande i verden, der har den bedste facilitetsdækning til idrætsdeltagelse i den brede befolkning (Rafoss & Troelsen, 2010). Det er ikke kun kommunen, der kan initiere nye faciliteter. Idrætsfaciliteter i Danmark er ofte opført med foreninger som drivkraft. Kommunen kan understøtte sådanne faciliteter via direkte driftstilskud eller lokaletilskud til foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven.

Hovedparten af idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune er kommunale, og der findes et stort antal boldbaner, forskellige former for indendørs lokaler og tennisbaner på Gladsaxe Stadion samt Bagsværd Stadion. Dertil finder man en række større kommunale faciliteter i form af Gladsaxe Skøjtehal, Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal, Gladsaxe Bowlinghal og Gladsaxe Badmintonhaller. Desuden ser man I/S Danmarks Rostadion ved Bagsværd Sø i Gladsaxe Kommune, hvor kommunen fungerer som administrationskommune. I opgørelsen er kun medtaget udgifter for Gladsaxe Kommune.

Der findes i kommunen også en række faciliteter, som ikke er kommunale. Det gælder AB Skovdiget, som på linje med de to store kommunale anlæg (Gladsaxe og Bagsværd Stadion) også har boldbaner, indendørs faciliteter og tennisbaner. Den daglige drift af anlægget står Akademisk Boldklub for. Dertil kommer en række mindre anlæg (idrætsklubber), som Gladsaxe Kommune også i forskelligt omfang yder driftstilskud til.

De fleste kommunale idrætsfaciliteter er samlet under enheden Gladsaxe Idrætsanlæg, som økonomisk også tegner sig for langt hovedparten af udgifterne på idrætsområdet (83 pct. i budget 2014) (se tabel 2.1). Gladsaxe Idrætsanlæg¹³ inkluderer blandt andet de to store stadions, svømmehallerne, skøjtehallen, badmintonhallerne og bowlinghallen. Den anden store post på budgettet er tilskuddet til AB Skovdiget/Akademisk Boldklub (13 pct.). Her er der tale om tilskud til drift af faciliteter samt administrationstilskud. De resterende poster er i det samlede billede små og udgør hver især mindre end 5 pct. (se tabel 2.1).

¹³ Gladsaxe Idrætsanlæg inkluderer Bagsværd Stadion, Gladsaxe Stadion, Gladsaxe Idrætshaller, Gladsaxe Badmintonhaller, Gyngemosehallen, Gladsaxe Skøjtehal, Gladsaxe Svømmehal og Bagsværd Svømmehal. Dertil kommer en række faciliteter på skoler, som ikke er inkluderet herunder, men ligger under børne- og ungeområdet.

Tabel 2.1: Udgifter til idrætsfaciliteter¹⁴ 2013-2014 (kr.).

Kr. (indeks) ¹⁵	2013	2014 (budget)
Gladsaxe Idrætsanlæg	28.967.318 (100)	31.314.347 (108)
AB Skovdiget/Akademisk Boldklub	5.321.152(100)	5.072.457 ¹⁶ (95)
I/S Danmarks Rostadion, Bagsværd Sø	870.943 (100)	980.007 ¹⁷ (113)
Pulje til nye fritids- og idrætsstilbud	154.688 (100)	257.077 (166)
Bagsværd Roklub, Skovalleen	238.289 (100)	252.754 (106)
Nybro-Furå Kano- og Kajakklub	147.678 (100)	136.078 (92)
361 Kan- og Kajakklub	59.542 (100)	90.631 (152)
Gladsaxe Kano- og Kajakklub	85.508 (100)	83.825 (98)
Idrætsklinik Nord	44.684 (100)	50.541 (113)
Gladsaxe Minigolfklub	33.573 (100)	30.271 (90)
Administration	25.883 (100)	24.170 (93)
Internationale idrætsarrangementer	305.000 (100)	20.000 (7)
Priser	20.000 (100)	20.000 (100)
Særlig vedligehold	120.782 (100)	18.871 (16)
Særlige anskaffelser	10.889 (100)	16.441 (151)
Gladsaxe Motionscenter	-150.960 (100)	-150.960 (100)
Leje- og forpagtningsaftaler	-698.091 (100)	-485.422 (70)
I alt	35.556.878 (100)	37.731.088 (106)

Kilde: Gladsaxe Kommune (bilag 2).

Tallene i parentes i tabel 2.1 er et indeks, der angiver udvikling fra 2013 til budget 2014. De samlede udgifter (budget 2014 i forhold til regnskab 2013) har en indeksscore på 106, hvilket betyder, at der er afsat 6 pct. flere midler til området i 2014 end anvendt i 2013. Blandt de største poster, er der en stigning på 8 pct. på Gladsaxe Idrætsanlæg, mens udgifterne til AB Skovdiget er en smule lavere (indeks 95). Omvendt stiger udgifterne til rostadionet (indeks 113).

Udviklingen fra 2013 til 2014 skal dog tages med forbehold, da der er tale om budgettal i 2014, som kan ændre sig en smule i det endelige regnskab. Et par af de mindre poster har ret store udsving, hvilket i tilfældet med internationale idrætsarrangementer kan hænge sammen med, at det ikke er lige relevant hvert år.

¹⁴ Alle poster hører under konto og funktion 00.32.31.1.

¹⁵ Både 2013 og 2014 er 'sum af forbrug'.

¹⁶ AB Skovdiget/ Akademisk Boldklub består af to poster: administrationstilskud til Akademisk Boldklub (budget 2014 3.302.359 kr.) og tilskud til AB Skovdiget (budget 2014 1.770.098 kr.).

¹⁷ I/S Danmarks Rostadion, Bagsværd Sø er placeret under to poster på henholdsvis 79.586 kr. og 900.420 kr.

Nedenfor er oplyst bemærkninger til en række poster:

- Regnskabsmæssigt er AB Skovdiget delt i to. Kr. 1.770.098 går til driften af faciliteten AB Skovdiget, mens kr. 3.302.359 kr. går til Akademisk Boldklub til lønninger og administration. Samlet set erstatter tilskuddet de midler, der ellers ville ydes via lokaletilskud. Det faste tilskud er udregnet med afsæt i budgettet for Gladsaxe Idrætsanlæg, hvor der eksisterer normalt for omkostninger ved at drive udendørs- og indendørsbaner.
- Gladsaxe Stadions opvisningsbane til fodbold lejes ud til AB A/S, og denne aftale indgår ikke i disse tal. De er i stedet inkluderet i posten 'leje- og forpagtningsaftaler'.
- Gladsaxe Kommune står for driften af I/S Danmarks Rostadion, som i 2013 løb op i kr. 1.906.193. Gladsaxe Kommune modtager tilskud fra interessenter¹⁸ på tilsammen kr. 1.927.122. Gladsaxe Kommune betaler selv et bidrag på kr. 891.872. Udgiften på kr. 870.942 er modregnet diverse udgifter og indtægter.
- 'Leje- og forpagtningsaftaler' er indtægter ved forpagtningsaftaler eksempelvis fra cafeer i de kommunale svømmehaller og udlejning af Gladsaxe Stadion.
- Idrætsklinik Nord er et tilskud til at drive en række idrætsklinikker. Der er tale om et projekt, som en række kommuner under det daværende Københavns Amt gik sammen om at drive.
- Gladsaxe Motionscenter er her indtægter for at overlevere driften af motionscentret til Atlas Motion, som driver centret for kommunen. Der er ikke tale om en samlet opgørelse over motionscentret, idet der er udgifter forbundet med den daglige drift, som ligger under Gladsaxe Idrætsanlæg.
- Puljen til nye fritids- og idrætsstilbud kan ydes af forvaltningen, såfremt der er tale om en bevilling på under kr. 30.000. Er bevillingen større, skal det vedtages politisk. Puljen er på kr. 500.000, men har ikke været fuldt benyttet i 2013 eller 2014. Det skyldes ifølge forvaltningen blandt andet, at der ikke har været ansøgninger nok. Der ligger også en initiativpulje under folkeoplysning, som har et lignende sigte, men også inkluderer kultur og er underlagt folkeoplysningsudvalget.
- For Bagsværd Roklub, Nybro-Furå Kano- og Kajakklub, Gladsaxe Kano- og Kajakklub, 361 Kano- og Kajakklub og Gladsaxe Minigolfklub findes en overenskomst for drift af egne og kommunale faciliteter, som disse foreninger benytter.

¹⁸ Se evt.:

http://www.gladsaxe.dk/idr%C3%A6tsanl%C3%A6g/idraetsanlaeggene_i_gladsaxe/i/s_danmarks_rostasion/i/s_rostasion

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Kortlægningen af Gladsaxe Kommunes udgifter i forbindelse med folkeoplysning og fritidsaktiviteter medtager ikke den folkeoplysende voksenundervisning¹⁹ og fokuserer dermed kun på udgifter til de frivillige folkeoplysende idrætsforeninger samt spejderforeninger og hobbyforeninger.

Kommunalbestyrelsen fastsætter årligt en ramme for tilskud til den frivillige folkeoplysende virksomhed, som fordeles mellem en række hovedposter. I 2014 udgjorde den samlede afsatte pulje til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde 11.148.466 kr. (se tabel 2.2).

Størstedelen af rammen til det frivillige foreningsarbejde i 2014 gik til tilskud til aktiviteter (51 pct.). Tilskuddet til aktiviteter udgøres især af deltager- og træner tilskud, som tildeles foreninger med aktiviteter for børn og unge under 25 år (se boks 2.2). De to tilskud udgør tilsammen 88 pct. af tilskuddet til aktiviteter. De to andre betydelige poster er lokaletilskud (22 pct.) og tilskud til særlige formål/særlige grupper (18 pct.) (se tabel 2.2).

Tabel 2.2: Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter 2013-2014 (kr.).

Kr. (indeks)	2013	2014 (budget)
Tilskud til aktiviteter ²⁰ (i alt)	5.666.360 (100)	5.740.061 (101)
- Deltagertilskud	2.040.981	2.063.657
- Trænertilskud	3.022.552	3.012.071
- Lederuddannelse	339.987	406.758
- Transport	262.841	257.575
Særlige formål/særlige grupper	2.037.454 (100)	2.058.888 (101)
Administrationstilskud	624.489 (100)	522.675 (84)
Kraftcentre ²¹	214.033 (100)	236.240 (110)
Projekter (foreningsguide, frivillig team)	5.859 (100)	132.052 (2254)
Lokaletilskud	1.691.096 (100)	2.458.550 (145)
- Foreninger	1.176.020 ²²	930.695
- Pulje, til lejeudgifter til lokaler m.v. ²³	340.912	1.411.212
- Lokaleudgifter	174.163	116.643
I alt	10.239.291(100)	11.148.466(109)

Kilde: Gladsaxe Kommune (bilag 2).

De samlede udgifter er, som indekstallene viser, steget en smule fra 2013 til budget 2014 (indeks 109). En række poster har ret høje udsving, men har i det samlede billede begræn-

¹⁹ I 2014 var budgettet til den folkeoplysende voksenundervisning 6.275.125 kr., mens lokaletilskud var på 26.503 kr.

²⁰ Puljen til 'Lejre og stævner', 'Materiel pulje' og 'Pulje til åbne arrangementer' er ikke medtaget, da de ikke kan søges af idrætsforeninger. I 2014 er deres budget samlet på 364.629 kr.

²¹ Går til drift af kraftcentre inden for kano og kajak samt roning.

²² Det er kun 165.525 kr., der vedrører idrætsforeninger – resten er lokaletilskud til spejdere.

²³ Udgifterne hertil angår bl.a. en fast aftale om at leje sig ind på faciliteterne på Blågårds Seminarium til brug for foreninger og andre. De inkluderede faciliteter er blandt andet hal, gymnastiksal, boldhal og svømmehal.

set betydning, da der er tale om små beløb. Stigningen fra 2013 til 2014 skyldes primært flere udgifter til lokaletilskud i form af flere udgifter til leje af faciliteter ('Pulje, til lejeudgifter til lokaler m.v.'). Udsvinget skyldes dog en regnskabsteknisk flytning af midler fra 2013 til 2014 på grund af sen afregning i 2013, og en del midler på budget 2014 hører dermed reelt til regnskab 2013²⁴.

Boks 2.2: Tilskud og puljer²⁵

De væsentligste tilskud og puljer for idrætsforeninger er:

Deltagertilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger understøtter aktiviteter for børn og unge under 25 år og handicappede. Handicappede får for alle medlemmer uanset alder, og aldersgruppen 6-17 år får 3 x tilskud. I 2014 var grundbeløbet på kr. 83,01.

Træner tilskud vedrører trænerudgifter i forbindelse med aktiviteter og til foreninger med aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Lederuddannelse er et tilskud til leder/instruktøruddannelse for trænere/instruktører for børn og unge under 25 år.

Transporttilskud ydes til transport af handicappede i forbindelse med deres deltagelse i stævner mv. Tilskuddet benyttes også i forbindelse med elitens deltagelse i særlige stævner og turneringer og til landsdækkende arrangementer mv. for de øvrige foreninger.

Lokaletilskud ydes til alle foreninger, der ejer eller lejer deres lokaler. Tilskuddet kan maks. udgøre 75 pct. af driftsudgifterne. Foreningerne skal indsende tilskudsregnskab for at modtage tilskud.

Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven

Ud over udgifter til idrætsfaciliteter og folkeoplysende aktiviteter yder Gladsaxe Kommune også støtte til aktiviteter uden for folkeoplysningsloven. I det samlede billede er der tale om mindre beløb, som tilsammen løber op i kr. 1.856.375 (budget 2014) (se tabel 2.3).

Den største post er til fælleskontoen for kultur, fritid og idræt, som går til forskellige formål, mens den anden væsentlige post er initiativpuljen. Initiativpuljen har til formål at understøtte et alsidigt fritidsliv for kommunens borgere og kan f.eks. inkludere en lokal festival, event eller opstart af en ny forening og understøtte nye tiltag (se tabel 2.3).

²⁴ 650.000 kr. er tilført budget 2014, som oprindeligt hørte til regnskab 2013. Men på grund af sen afregning figurerer de under budget 2014. Dvs. at der skal lægges 650.000 kr. til regnskab 2013 (340.912 kr. + 650.000 kr.), mens der omvendt skal trækkes 650.000 kr. fra budget 2014 (1.411.212 kr. - 650.000 kr.).

²⁵ Se evt. www.gladsaxe.dk/kommunen/borger/kultur-_natur_og_fritid/tilskud_og_puljer

Tabel 2.3: Udgifter til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven (2013-2014) (kr.).

Kr. (indeks)	2013	2014 (budget)
Fælleskonto for kultur, fritid og idræt	995.266 (100)	1.604.384 (161)
Initiativpuljen	285.514 (100)	168.906 (59)
Møder og arrangementer	35.856 (100)	53.191 (148)
Priser	20.481 (100)	20.413 (100)
Jubilæer, gaver mv.	3.615 (100)	9.481 (262)
I alt	1.340.732 (100)	1.856.375 (138)

Kilde: Gladsaxe Kommune (bilag 2).

Der er nogen flere penge afsat til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven i 2014, end der blev anvendt i 2013 (indeks 138). Det er særligt større afsatte midler på fælleskontoen og møder og arrangementer, der bidrager til stigningen. Budgettallene skal tages med et forbehold, da der ikke er tale om regnskabstal, og de reelle udgifter kan vise sig mindre/større.

De samlede udgifter til idrætsområdet

De samlede udgifter til idrætsområdet kan altså samles i de tre hovedområder, som gennemgået ovenfor. Områderne er idrætsfaciliteter, folkeoplysning og fritidsaktiviteter samt fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. De økonomiske udgifter på de tre områder er vist i tabel 2.4 nedenfor.

Tabel 2.4: Udgifterne til idrætsfaciliteter er stabile mellem 2013 og budget-2014 (kr.).

Kr.	2013	2014 (budget)
Idrætsfaciliteter	35.556.878 (100)	37.731.088 (106)
Folkeoplysning og fritidsaktiviteter	10.239.291 (100)	11.148.466 (109)
Aktiviteter uden for folkeoplysningsloven	1.340.732 (100)	1.856.375 (138)
I alt	47.136.901 (100)	50.735.929 (108)

Kilde: Gladsaxe Kommune (bilag 2).

Budgettallene i 2014 er 3.599.028 kr. (indeks 108) højere end de seneste regnskabstal fra 2013. Det skyldes især øgede udgifter til den største post idrætsfaciliteter (indeks 106) (se tabel 2.4).

Ser man på fordelingen mellem de tre hovedområder, er det tydeligt, at langt hovedparten af kommunens omkostninger på idrætsområdet går til idrætsfaciliteter. I det senest afsluttede regnskab fra 2013 tegnede idrætsfaciliteter sig for 75 pct. af de samlede udgifter, mens 22 pct. blev givet som folkeoplysende midler. Små 3 pct. gik til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. Såfremt de afsatte budgetmidler blev anvendt i 2014 som foregivet, vil det ikke ændre nævneværdigt på fordelingen. 74 pct. vil gå til idrætsfaciliteter, mens 22 pct. vil blive givet som folkeoplysende midler og 4 pct. til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven.

Delanalyse 3: Gladsaxe Kommune og andre kommuner

Denne analyse ser på forholdene i Gladsaxe Kommune sammenholdt med Ballerup, Allerød, Halsnæs og Varde Kommune, hvor Idan/CISC har udført lignende undersøgelser (Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014; Pilgaard og Forsberg, 2015; Forsberg & Pilgaard, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b). Idan/CISC har via et betydeligt opsøgende arbejde og samarbejde med de involverede kommuner indsamlet oplysninger om økonomi, faciliteter og foreninger, hvilket giver mulighed for en række tværgående sammenstillinger. Sammenstillingerne er begrænset til de ovennævnte kommuner, da data ikke er tilgængelige fra andre kommuner end de involverede, men er alligevel interessante i forhold til at sætte idrætslivet og forholdene i Gladsaxe Kommune i perspektiv og på den måde skabe grobund for at kvalificere overvejelserne om de aktuelle forhold, udviklingsmuligheder og løsninger i kommunen.

Sammenstillingerne foretages med forbehold for store geografiske, demografiske og lokalpolitiske forskelle, men på hver sin måde er Ballerup, Allerød, Halsnæs og Varde Kommune interessante at sammenstille med Gladsaxe Kommune. Borgerne i Gladsaxe Kommune hører socioøkonomisk til socialgruppe 2 og placerer sig på dét punkt mellem de andre kommuner. Borgersammensætningen placerer Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune i socialgruppe 3, mens borgerne i Allerød Kommune er socialgruppe 1. Geografisk og i forhold til befolkningstæthed minder Gladsaxe Kommune mest om Ballerup Kommune, mens de mange kommunale faciliteter i Gladsaxe Kommune også er gældende i Ballerup, Allerød og Halsnæs Kommune, men ikke i Varde Kommune. Varde Kommune skiller sig på den vis ud ved at være en stor kommune geografisk og ved at have mange selvejende faciliteter.

Sammenstillingerne har afsæt i to perspektiver:

- **Kommunernes støtte til idrætten:** Perspektivet har afsæt i kommunen og fokuserer på, hvordan kommunerne støtter idrætten via faciliteter og tilskud. Der tages her afsæt i regnskabstal fra 2013.
- **Foreningernes økonomiske vilkår:** Perspektivet tager afsæt i foreningerne og ser på, hvordan foreningerne stilles økonomisk med afsæt i den kommunale støtte, og hvordan foreningernes medlemstilslutning i kommunerne er.

Kommunernes støtte til idrætten

De følgende økonomiske sammenstillinger²⁶ mellem kommunerne foretages velvidende, at der hersker store forskelle mellem kommunernes organisering på eksempelvis facilitetsområdet. Nogle kommuner – som Gladsaxe Kommune – gør i et vist omfang brug af idrætsfaciliteter på skoler til fritidsbrugere (foreninger). Disse faciliteter posteres ikke under idrætsrådets budget (men skoleområdet) og vil derfor holde de synlige udgifter på

²⁶ Ordet 'sammenstilling' anvendes for at tydeliggøre, at det ikke handler at sammenligne kommunerne – men blot stille dem over for hinanden.

idrætsområdet nede. I kommuner med flere faciliteter på egentlige idrætsanlæg og færre på skoler vil udgifterne fremstå som større på idrætsområdet.

Når sammenstillingerne alligevel foretages, er det for at beskrive forskelle i måder at organisere sig på og beskrive, hvilke fordele og ulemper de hver især har. Det er derfor heller ikke intentionen at vurdere, hvilken kommune der får mest idræt pr. krone. Kommunernes forhold er for forskellige til at foretage en sådan direkte sammenligning.

Flest penge går til faciliteter i kommunerne

Tre-fjerdedele (75 pct.) af Gladsaxe Kommunes udgifter til idrætsområdet er afsat til idrætsfaciliteter. Det er relativt tæt på fordelingen i Ballerup, Halsnæs og Allerød Kommune, der (som Gladsaxe) kendetegnes ved primært at have kommunale idrætsfaciliteter (se tabel 3.1). Det er derimod ret forskelligt fra Varde Kommune, som har mange selvejende faciliteter. I Varde Kommune udgør de direkte udgifter til drift af idrætsfaciliteterne en mindre del af områdets budget.

Gladsaxe Kommune skiller sig ud – selvom der er tale om mindre beløb – ved, at en større del af områdets midler er afsat under posten 'Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsområdet' (3 pct. mod henholdsvis 2, 1 og 0 pct. i de andre kommuner) (se tabel 3.1).

Forskellen i fordelingen mellem Varde Kommune og de fire andre kommuner skyldes som nævnt de mange selvejende faciliteter i Varde Kommune. Varde Kommune yder et mindre tilskud til de selvejende faciliteter, som dog har indtægter i forbindelse med udleje af faciliteter til brugerne. 75 pct. af foreningernes udgifter refunderes af kommunen som lokaletilskud efter folkeoplysningsloven. Lægger man således udgifterne til lokaletilskud i Varde Kommune oven i udgifterne til facilitetsområdet, går 90 pct. af udgifterne på idrætsområdet til idrætsfaciliteter. Laver man samme øvelse i Gladsaxe, Ballerup, Halsnæs og Allerød Kommune – dvs. lægger udgifterne til lokaletilskud oven i udgifterne til idrætsfaciliteter – viser tallene, at Varde og Halsnæs Kommune stadig bruger den største andel af idrætsområdets midler på faciliteter (90 pct. i Varde og 89 pct. i Halsnæs Kommune) og stadig en noget større andel end i Gladsaxe Kommune, som benytter 79 pct. på idrætsfaciliteter. Gladsaxe Kommune ligger på niveau med Ballerup Kommune (82 pct.) og Allerød Kommune (78 pct.) (sammenlægningen af lokaletilskud og idrætsfaciliteter er ikke vist i tabel 3.1).

Tabel 3.1: Idrætsfaciliteter udgør den største post i alle fire kommuner (pct.).

Pct. (regnskab 2013)	Idrætsfaciliteter	Folkeoplysning og fritidsaktiviteter	Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven
Gladsaxe Kommune	75	22	3
Ballerup Kommune	80	18	2
Halsnæs Kommune	79	21	0
Allerød Kommune	74	25	1
Varde Kommune	54	45	1

Kilde: Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014, Pilgaard og Forsberg, 2015, Forsberg & Pilgaard, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b.

Ser man på de tre hovedområder, er forskellen mellem de fire sjællandske kommuner med mange kommunale faciliteter små. Dog prioriterer Gladsaxe og Allerød Kommune flere penge på folkeoplysning og fritidsaktiviteter (samt fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven) sammenstillet med Ballerup og Halsnæs Kommune (se tabel 3.1).

Midlerne under og uden for folkeoplysningsloven er interessante, og i Gladsaxe Kommune giver det foreninger og andre aktører mulighed for at søge midler til særlige initiativer og projekter, der kan være med til at sikre et alsidigt forenings- og idrætsliv for en bred kreds af borgere/særlige målgrupper (initiativpuljen og puljen målrettet særlige formål/særlige grupper). På den vis er der i Gladsaxe Kommune altså en del øremærkede midler at søge som led i særlige politiske målsætninger, som rækker ud over de lovpligtige tilskud til foreningslivet gennem folkeoplysningsloven.

Udgifter pr. borger

Dykker man nærmere ned i de forskellige posters størrelse på idrætsområdet, viser en række forskelle sig. I absolutte tal har Gladsaxe Kommune det største budget, hvilket ligesom de absolutte tal for de tre øvrige kommuner passer med kommunens indbyggertal. Kommunen med færrest borgere, Allerød Kommune, har det mindste budget (dog kun en smule mindre end Halsnæs Kommune), mens Varde Kommune med næstflest borgere har det næststørste (se tabel 3.2).

Tabel 3.2: Udgifter til hele idrætsområdet (kr.)

Kr. (regnskab 2013)	Borgere	Udgift i alt	Udgift pr. borger
Gladsaxe Kommune	67.262	47.136.901	701
Ballerup Kommune	48.408	22.786.751	471
Halsnæs Kommune	30.744	14.576.210	373
Allerød Kommune	24.293	14.460.876	595
Varde Kommune	50.054	28.895.579*	577

*Efter regnskabsårets afslutning blev regnskabet i Varde Kommune revideret med kr. 49.470. (Ekstra midler, som i 2013 gik til eliteidræt). Det svarer til 1,7 promille af det samlede budget. Merudgiften er ikke medregnet i den følgende analyse af kommunale sammenligninger, da tallet først efter analysens afslutning er blevet revideret. Kilde: Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014, Pilgaard & Forsberg, 2015, Forsberg & Pilgaard, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b.

Forbruget skal ses i forhold til antallet af indbyggere og faciliteter i kommunen. Gør man det, er udgifterne pr. borger højest i Gladsaxe Kommune (701 kr. pr. borger) og lavest i Halsnæs Kommune (373 kr. pr. borger) (se tabel 3.2).

Omkostningstunge faciliteter i Gladsaxe Kommune

Bag de samlede tal oplyst i tabel 3.2 gemmer en række underposter sig, som varierer på tværs af kommunerne og forklarer en del af forskellene mellem kommunerne, og hvordan kommunerne hver især støtter idrætten. Det gælder ikke kun idrætsfaciliteter og lokaletilskud, men også aktivitetstilskud. Variationerne afspejler til dels forskellige politiske prioriteringer, forskellige måder at organisere idrætsområdet på (dvs. idrætsfaciliteter) og forskellige omverdensbetingelser, særligt i forhold til geografi.

Ser man på udgifterne til idrætsfaciliteter alene, bruger Gladsaxe Kommune flest kroner pr. borger (529 kr. pr. borger – ikke medregnet lokaletilskud) efterfulgt af Allerød Kommune (se tabel 3.3). Dog skal udgifterne til lokaletilskud til foreninger i selvejende faciliteter som nævnt medtænkes i regnskabet til idrætsfaciliteter, og her er udgifterne i Varde Kommune markant højere end i Gladsaxe Kommune og de tre andre kommuner. Lægger man de to udgiftsposter målt pr. borger sammen, er forskellene mellem Gladsaxe og Varde Kommune små (32 kr. pr. borger).

Tabel 3.3: Udgifter pr. borger (kr.).

Kr. pr. borger (regnskab 2013)	Idrætsfaciliteter	Lokaletilskud	Idrætsfaciliteter + lokaletilskud
Gladsaxe Kommune	529	25	554
Ballerup Kommune	376	9	385
Halsnæs Kommune	373	50	423
Allerød Kommune	440	23	463
Varde Kommune	311	211	522

Kilde: Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014, Pilgaard & Forsberg, 2015, Forsberg & Pilgaard, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b.

For at forstå forskellene mellem kommunerne er det nødvendigt at præcisere antallet og typen af faciliteter i de enkelte kommuner og ikke mindst, hvilket regnskab de hører under. Flere faciliteter pr. borger vil som oftest påvirke udgifterne til idrætsfaciliteter og lokaletilskud, mens også faciliteternes karakter spiller ind her. Gladsaxe Kommune har en række meget omkostningstunge faciliteter, som har betydning for de relativt set høje udgifter. Det gælder især Gladsaxe Skøjtehal, svømmehallerne i Gladsaxe Kommune samt Gladsaxe Bowlinghal og Bagsværd Rostadion. I Ballerup Kommune finder man med Ballerup Super Arena og Topdanmark Hallen andre særlige faciliteter, mens Varde Kommune har mange faciliteter pr. borger og dertil fem mindre svømmehaller (25 m. bassin). I Allerød og Halsnæs Kommune ser man ikke på samme måde særlige faciliteter, men generelt flere standardfaciliteter end i Gladsaxe Kommune.

Dertil skal lægges, at den interne kommunale organisering i forhold til de kommunale faciliteter spiller en stor rolle. Omkostninger til faciliteter på skoler posteres i mange kommuner, som tilfældet også er i Gladsaxe Kommune, under skolernes budget, selvom de uden for skoletiden spiller en vigtig rolle for foreninger og idrætsområdet i kommunen. En stor andel af faciliteter på skoler som i Ballerup Kommune og til dels Allerød og Gladsaxe Kommune vil således holde de synlige udgifter på idrætsområdet nede eksempelvis sammenholdt med de mange selvejende faciliteter i Varde Kommune.

Faciliteter på skoler er 'omkostningsneutrale'

I delanalyse 1 blev det vist med afsæt i tolv facilitetstyper, at Gladsaxe Kommune har færre faciliteter pr. borger end Ballerup, Halsnæs, Allerød og Varde, når det gælder de mest almindelige typer af faciliteter.

Det er imidlertid kun de faciliteter, der hører under idrætsområdet, som forklaret ovenfor, som belaster økonomisk på idrætsrådets budget. Den følgende analyse ser nærmere på, hvor mange faciliteter, der hører under idrætsområdet i de fire kommuner, og dermed hvor mange faciliteter udgifterne til idrætsfaciliteter dækker over.

Eksempelvis er 3 almindelige haller²⁷ og 19 gymnastiksale på folkeskolerne i Gladsaxe Kommune ikke talt med, da udgifter til drift og vedligeholdelse afholdes under de enkelte folkeskoleers egne budgetter. Skolefaciliteter er i denne sammenhæng stort set omkostningsneutrale for idrætsrådets budget, men selvfølgelig ikke for kommunen samlet set (udgifterne findes i stedet på skolernes budget). Det samme gælder vedligeholdelse og drift af skolegræsbaner. Sammenstillingen foretages med afsæt i fem af de mest typiske og relativt omkostningstunge facilitetstyper. De udvalgte faciliteter er almindelige idrætshaller, små idrætshaller, fodboldbaner (græs og kunst) og svømmehaller (min. 25 m.) (se tabel 3.4).

Der indgår færrest faciliteter på idrætsrådets budget i Gladsaxe Kommune, når man ser på disse udvalgte faciliteter. Det er særligt i forhold til Varde Kommune, at forskellene er

²⁷ De tre almindelige haller på folkeskoler er hallerne på Bagsværdsskole, Buddinge Skole og Skovbrynet Skole.

store, mens der er små forskelle til Ballerup og Allerød Kommune (se tabel 3.4). Som nævnt har Gladsaxe en række omkostningstunge faciliteter i form af skøjtehal, svømmehaller og bowlingbaner, som ikke findes - eller ikke findes i samme omfang - i Ballerup og Allerød Kommune. Variationerne mellem kommunerne er med til at forklare forskellene i udgifter til idrætsfaciliteter og hermed, hvorfor udgifterne i Gladsaxe og Varde Kommune er højest.

Tabel 3.4: Idrætsfaciliteter på idrætsbudgettet i fem kommuner.

Antal	Alm. idrætshal	Lille idrætshal	Fodboldbane (græs/kunst)	Svømmehal (min 25 m.)
Gladsaxe Kommune	5	2	14/3	2
Ballerup Kommune	6	1	15/2	1
Halsnæs Kommune	2	6	12/2	1
Allerød Kommune	6	3	20/3	2
Varde Kommune	15	12	32/3	5

Kilde: Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014, Pilgaard og Forsberg, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b.

Udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter

Som i tilfældet med udgifter til idrætsfaciliteter, er der forskelle på kommunernes brug på folkeoplysning og fritidsaktiviteter. Det skyldes ikke kun størrelsen af lokaletilskuddet, men også politiske prioriteringer og særlige indsatsområder.

Gladsaxe Kommune bruger næstflest penge målt pr. borger, når det kommer til udgifter i forbindelse med folkeoplysningsloven. Udgiften er klart højest i Varde Kommune, mens det mindste beløb pr. borger udbetales i Ballerup Kommune. De højere udgifter i Varde Kommune skyldes som tidligere nævnt de høje udgifter til lokaletilskud til foreningernes brug af selvejende faciliteter, hvor Varde bruger 211 kr. pr. borger, mens Gladsaxe Kommune bruger 25 kr. (se tabel 3.5).

Udgifterne i Gladsaxe Kommune er meget lig Allerød Kommunes. Udgifter til lokaletilskud er de samme, men i Gladsaxe Kommune er flere midler afsat til andet (puljer, særlige tilskud m.m.), mens aktivitetstilskud til foreninger er større i Allerød Kommune. Der er altså forskel på, hvordan midler i de to kommuner prioriteres.

Tabel 3.5: Tilskud i fem kommuner (kr. pr. borger).

Kr. pr. borger (regnskab, 2013)	Folkeoplysning og fritidsaktiviteter (total)	Lokaletilskud	Aktivitetstilskud	Andet (puljer, særlige tilskud mm.)
Gladsaxe Kommune	152	25	75	52
Ballerup Kommune	86	9	57	20
Halsnæs Kommune	101	50	48	3
Allerød Kommune	149	23	118	8
Varde Kommune*	262	211	35	16

*Aktivitetstilskuddet i Varde Kommune er sat til at være lig 2014, da medlemstilskud og tilskud til lederuddannelse er koblet sammen i regnskabstallene. Kilde: Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014, Pilgaard & Forsberg, 2015, Forsberg & Pilgaard, 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b.

En pointe ved forskellene i tilskud er, at de selvejende idrætsfaciliteter i Varde Kommune i modsætning til de kommunale faciliteter i de øvrige kommuner har et mere direkte økonomisk incitament til at skabe mere aktivitet. Et sådant incitament findes ikke på samme måde i kommuner med overvægt af kommunale faciliteter, hvor de enkelte faciliteters økonomi ikke er direkte sammenkoblet med aktivitetsniveauet.

Foreningernes økonomiske vilkår

Gennemgangen ovenfor har haft afsæt i de midler, som kommunerne bruger på faciliteter til idræt. Dette afsnit har fokus på, hvordan kommunen støtter den enkelte forening direkte rent økonomisk. Desuden ser en analyse på foreningernes tilslutning i lokalbefolkningen.

Når det kommer til de enkelte foreningers økonomiske vilkår i form af støtte fra kommunen, er to forhold afgørende. På den ene side størrelsen af de midler, kommunerne har afsat på området. For det andet antallet af foreninger og medlemmer i kommunen. Det skyldes, at aktivitets- og lokaletilskud fordeles ud fra en fastsat ramme²⁸. Jo flere foreninger, der skal deles om beløbet, desto færre midler går til den enkelte forening. Politisk kan man – eksempelvis ved et øget antal foreninger – vedtage at prioritere flere penge til området. Man kan dermed ikke sige, at der er tale om en konkurrence om tilskudskronerne mellem foreningerne.

Tilskud til foreninger

Sammenstillingen tager afsæt i de to tilskud, som oftest betyder mest for foreningerne. Medlemstilskud og lokaletilskud (i Gladsaxe Kommune stilles faciliteter dog vederlags frit til rådighed for foreninger). Begge tilskud er lovfæstet i folkeoplysningsloven og opstiller en række minimumskrav, som kommunerne skal leve op til. De skal udbetale et aktivitetstilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år samt yde lokaletilskud til foreninger i egne eller lejede faciliteter på mindst 65 pct. af lejeudgifterne til foreningernes aktiviteter

²⁸ Når det kommer til lokaletilskud, skal kommunerne refundere mindst 65 pct. af foreningernes udgifter til lokaleleje eller anwise et andet passende lokale. Kommunerne kan – i hvert fald i teorien – være nødsaget til at forhøje puljen til lokaletilskud, hvis aktivitetsniveauet – og dermed behovet for refundering af lokaleleje – overstiger budgettet.

for børn og unge under 25 år. Den faktiske størrelse af aktivitetstilskuddet samt reglerne for refusion af foreningernes brug af egne eller lejede lokaler kan kommunerne selv fastsætte ud fra en politisk prioritering²⁹ (dog mindst 65 pct.refusion for aktiviteter for børn og unge under 25 år i private eller selvejende faciliteter).

Aktivitetstilskud

Der er generelt stor variation i, hvordan de forskellige aktivitetstilskudsmodeller er skruet sammen i kommunerne, om end lang de fleste modeller prioriterer børn og unge (som loven foreskriver). Visse kommuner prioriterer ligeledes tilskud til voksne og seniorer, selv om de ikke er forpligtede til det i folkeoplysningsloven. Fælles for Gladsaxe, Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune er, at tilskud i udgangspunktet kun går til aktiviteter for børn og unge under 25 år³⁰. Allerød Kommune indgår ikke i denne del af analysen.

Deltagertilskud bliver i Gladsaxe Kommune tildelt ud fra antallet af medlemmer i foreningen under 25 år. Gruppen 6-18 år får dog 3 gange tilskud pr. medlem. Hertil et tilskud til foreningernes udgifter til løn og/eller godtgørelse til trænere og instruktører for aktiviteter for børn og unge ligeledes under 25 år. Dette udgør det samlede aktivitetstilskud. Foreningerne er berettigede til at modtage 550 kr. i tilskud pr. medlem under 25 år til at dække udgifterne for trænere og instruktører, men tilskudsstørrelsen kan dog maksimalt dække 40 pct. af foreningernes samlede udgifter til trænere og instruktører i aldersgruppen. Det er ikke alle foreninger, som har udgifter til trænere og instruktører svarende til kr. 550 pr. medlem under 25 år, og i gennemsnit modtager foreningerne 78 pct. af den maksimale tilskudsstørrelse (dvs. kr. 427 pr. medlem under 25 år). Træner- og instruktøertilskuddet favoriserer foreninger med aktiviteter for børn og unge, som stiller en træner/instruktør til rådighed for deres børne- og ungdomshold.

I Ballerup Kommune tildeles aktivitetstilskuddet med afsæt i antal medlemmer i foreninger, men der differentieres mellem forskellige aldersgrupper. I Ballerup er de 13-18-årige særligt prioriteret, fordi man i kommunen har truffet beslutning om at sætte fokus på denne aldersgruppe, der har tendens til at forlade foreningslivet. Derfor får foreninger et større tilskud for at have 13-18-årige medlemmer og potentielt en tilskyndelse til at iværksætte aktiviteter for gruppen. Desuden har kommunens senioridræt en særlig aftale med kommunen om tilskud. Denne aftale er ikke inddraget i analysen.

I Varde og Halsnæs Kommune anvender man en simpel model, hvor det blot er antallet af medlemmer under 25 år, som er tilskudsberettiget. Hvert medlem under 25 år udløser et tilskud på 125 kr. i Varde Kommune³¹, mens det er 290 kr. i Halsnæs Kommune. I Varde

²⁹ Dog skal lokaletilskuddet mindst være på 65 pct. af lokaleudgifterne for aktiviteter for børn og unge under 25 år. Kommunen kan vælge et refundere mere end 65 pct. samt udvide aldersgrupper, der er tilskudsberettigede.

³⁰ I Ballerup Kommune har kommunens senioridræt dog en aftale, som giver dem et fast tilskud pr. medlem.

³¹ Fra 2015 har kommunen valgt at forhøje medlemstilskuddet til 150 kr. da puljen til medlemstilskud ikke blev brugt op i de seneste årsregnskaber.

Kommune kan foreningerne derudover søge om tilskud til uddannelse af trænere og ledere.

For at sammenstille støtteordningernes betydning for foreningernes økonomiske vilkår i mellem sammenligningskommunerne er fire fiktive arketyper af foreninger sammensat nedenfor. De fire typer af foreninger er konstrueret med baggrund i den viden om alderssammensætningen i foreninger, som blev indhentet med Danmarks Idrætsforbund, Turborgfondet, Syddansk Universitet og Idans store frivillighedsundersøgelse fra 2010 (Laub, 2012). De fire typer af foreninger repræsenterer arketyper, som findes i langt de fleste kommuner og tæller den gennemsnitlige forening, børneforeningen, voksenforeningen og seniorforeninger. Deres alderssammensætning i er vist i tabel 3.6 nedenfor.

Tabel 3.6: Medlemssammensætningen i fire arketyper af foreninger.

	Gennemsnitlig forening	Børneforening	Voksenforening	Seniorforening
0-6 år	0	8	0	0
7-12 år	13	56	5	0
13-18 år	16	46	4	0
19-24 år	6	18	3	0
25-59 år	47	21	47	1
60+ år	19	3	16	54
Handicappede <25 år	1	3	0	0
Handicappede ≥25 år	1	1	2	1
Total	103	156	77	56

Tabellen viser fire fiktive foreningers medlemssammensætning. Skabt på baggrund af Frivillighedsundersøgelsen. Kilde: Frivillighedsundersøgelsen (Laub, 2012).

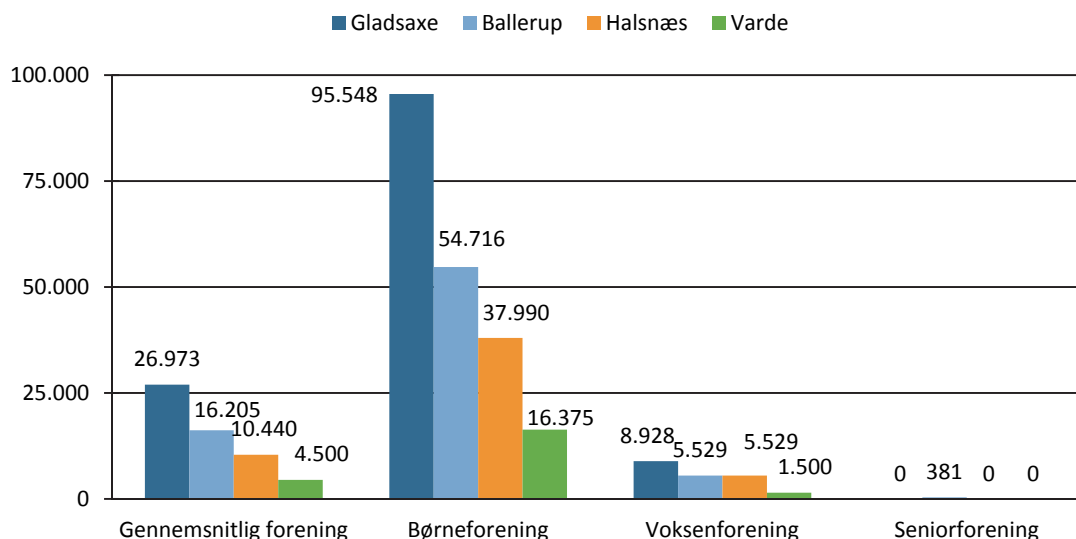
Den gennemsnitlige forening kendetegnes ved at have medlemmer inden for stort set alle alderskategorier. Børneforeningen er størst og har primært børn mellem 7 og 18 år blandt medlemmerne. Voksenforeningen har særligt voksne over 25 år som medlemmer, mens seniorforeningen stort set kun har ældre over 65 år (se tabel 3.6).

De fire kommuner er i forbindelse med denne undersøgelse blevet bedt om at angive, hvor stort et medlemstilskud de fire fiktive foreninger ville have modtaget i 2014 alene baseret på deres medlemssammensætning og rammen til medlemstilskud. Tilskud eller puljer, som eventuelt kan søges ud over dette, er altså ikke medregnet. Sammenstillingen viser, at Gladsaxe Kommune gennemsnitligt har de højeste tilskud til foreningerne efterfulgt af Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune (se figur 3.1).

Som figuren viser, er der ret store forskelle i foreningernes økonomiske tilskud mellem kommunerne. Eksempelvis står den fiktive børneforening i Gladsaxe Kommune til at modtage 95.548 kr. mens den tilsvarende ville modtage 54.716 kr. i Ballerup Kommune, 37.990 kr. i Halsnæs Kommune og 16.375 kr. i Varde Kommune (se figur 3.1). Det fiktive tilskud til

den gennemsnitlige forening i Gladsaxe Kommune er 1,7 gange større end den samme forening i Ballerup Kommune, mens det er henholdsvis 2,6 og 6 gange større end i Varde og Halsnæs Kommune. Forskellene er omtrent på samme niveau, når det angår børneforeningen, mens de er mindre for den fiktive voksenforening (se figur 3.1).

Figur 3.1: Aktivitetstilskud til fire fiktive foreninger i kommuner (pct.).

Figuren viser fiktive tilskud til fire fiktive foreninger. Fordelt på kommuner. Kilde: Gladsaxe, Halsnæs, Ballerup og Varde Kommune.

Det er ikke overraskende, at det største tilskud til de 'fiktive' foreninger findes i Gladsaxe Kommune. Det er også den kommune blandt de fire kommuner i figuren, som målt pr. borger, har afsat flest penge til aktivitetstilskud. Gladsaxe Kommune har afsat 75 kr. pr. borger, Ballerup Kommune har afsat 57 kr. pr. borger, mens Halsnæs og Varde har afsat henholdsvis 48 kr. og 35 kr. pr. borger.

De store forskelle i tilskud mellem Gladsaxe og Varde Kommune er interessante. Tilskuddet til eksempelvis den fiktive børneforening i Varde Kommune er 5,8 gange mindre end tilskuddet til samme fiktive forening i Gladsaxe Kommune. Aktivitetstilskuddet pr. borger er ikke tilnærmelsesvis så meget mindre i Varde Kommune end i Gladsaxe Kommune ($75 \text{ kr.} / 48 \text{ kr.} = 1,6$). Forskellene skal i stedet forklares ved, at der er langt færre medlemmer i foreningerne i Gladsaxe Kommune end i Varde Kommune. Konkret betyder det, at der er færre om at dele aktivitetstilskuddene i Gladsaxe Kommune, og derfor er tilskuddet pr. forening markant lavere i Varde Kommune.

Foruden de nævnte forskelle mellem kommunerne er det væsentligt at notere, at børneforeningen i alle kommuner får markant større tilskud end de tre andre fiktive foreninger inden for kommunerne selv (se figur 3.1). Det er helt i tråd med folkeoplysningsloven, som prioriterer børn og unge.

Lokaletilskud

I de tilfælde, hvor foreninger lejer sig ind eller benytter egne lokaler til deres aktiviteter, dækker Gladsaxe Kommune 75 pct. af udgifterne via lokaletilskud, ligesom det er tilfældet i Ballerup og Varde Kommune. I Halsnæs Kommune dækker man 100 pct. af udgifterne. Alle kommuner yder altså større lokaletilskud end folkeoplysningslovens minimumskrav på 65 pct. Refusion af udgifter til lokaleleje har dog begrænset betydning i Gladsaxe, Ballerup og Halsnæs Kommune på grund af de mange kommunale faciliteter, og det er primært i Varde Kommune, at lokaletilskud spiller en afgørende rolle for foreningernes samlede økonomi. Når det kommer til økonomi og brug af faciliteter, er foreningerne altså godt stillet i Gladsaxe Kommune, og langt de fleste foreninger i kommunen har slet ingen udgifter til leje af lokaler.

Situationen er noget anderledes i Varde Kommune. Her betaler foreninger for brug af lokaler på timebasis afhængigt af lokaletype, så selvom Varde Kommune refunderer 75 pct. af udgifterne til lokaler, er foreningerne i Varde Kommune stillet økonomisk ringere på dette punkt end foreninger i Gladsaxe, Ballerup og Halsnæs Kommune. Én time i en almindelig idrætshal koster efter refusion af lokaletilskud 114,75 kr. for en forening i Varde Kommune, mens en svømmehal koster 229,75 kr. pr. time (se tabel 3.7). I Gladsaxe, Ballerup og Halsnæs Kommune er de samme timer gratis for foreningerne.

Tabel 3.7: Lejepriser for foreninger i Varde Kommune (kr.).

(Kr.)	Timepris	Kommunal dækning (75 pct.)	Pris pr. time for foreninger
Idrætshal	459	344,25	114,75
Mini hal/lille hal	229,50	172,12	57,38
Svømmehal	919	689,25	229,75
Svømmebassin (separat lokale)	689	516,75	172,25
Andre lokaler	124,25	93,19	31,06

Kilde: Varde Kommune.

De samlede udgifter afhænger selvsagt af antal hold og timer, den enkelte forening benytter faciliteter, men for visse foreninger er der tale om ret store beløb. Det gælder særligt foreninger, som gør brug af indendørslokaler.

Et eksempel med den fiktive børneforening (introduceret ovenfor) illustrerer dette. I det pågældende eksempel antages foreningen at have syv hold, som alle benytter en almindelig idrætshal til kamp og træning. I sæsonen antages foreningens syv hold at træne to gange om ugen á halvanden time plus én times kamp om ugen i gennemsnit. Sæsonen løber i dette eksempel over 28 uger f.eks. fra midt i januar til midt i maj plus fra primo oktober til primo december.

Økonomisk vil de 28 ugers træning/kamp á fire timer om ugen for syv hold koste 89.964 kr., efter at Varde Kommune har udbetalt lokaletilskud og dermed afholdt 75 pct. af for-

eningens udgifter til leje af den almindelige idrætshal. I Gladsaxe, Ballerup og Halsnæs Kommune vil lokalelejen til de samme timer være gratis for foreningerne.

Foreningernes tilslutning i Gladsaxe Kommune og andre kommuner

De ovenstående analyser har vist, at foreningerne i kommunerne har forskellige økonomiske betingelser. Generelt viser sammenstillingerne, at idrætsforeningerne i Gladsaxe Kommune har økonomisk gode betingelser. Aktivitetstilskuddene til foreningerne er generelt høje, og som eksemplet fra Varde Kommune illustrerer, er foreninger i Gladsaxe Kommune også godt tjent med gratis adgang til kommunale faciliteter.

Det hører selvfølgelig med til historien, at gratis faciliteter ikke er meget værd for foreninger, hvis det er svært at få anvist nok tider til aktiviteterne. På det område stiller den fine facilitetsdækning i Varde Kommune foreningerne godt og bedre, end det er tilfældet i Gladsaxe Kommune. I forhold til Ballerup og Halsnæs Kommune, hvor kommunale faciliteter også er gratis, er dækningen af faciliteter i Gladsaxe Kommune mindre god. I forhold til at kunne få tider i faciliteterne er foreninger i Gladsaxe Kommune mere pressede. Det gælder særligt i forhold til almindelige idrætshaller, mindre idrætshaller og kunstgræsbaner.

Med afsæt i ovenstående er det interessant til slut at se på, om disse forskelle udmønter sig i antallet af medlemmer i foreningerne i kommunerne.

Gennemsnitlig tilslutning til foreningerne i Gladsaxe Kommune

Sammenligner man foreningernes tilslutning i Gladsaxe Kommune med tilslutningen i Ballerup, Varde, Halsnæs, Allerød Kommune og på landsplan, viser det sig, at tilslutningen til foreningerne i Gladsaxe Kommune er på niveau med Ballerup og Halsnæs Kommune og landstallene, men mindre end i Allerød og Varde Kommune. Det viser den følgende figur 3.2, som er baseret på indeks, der sætter andelen af medlemmer i Gladsaxe Kommune og de andre kommuners foreninger i forhold til antallet af indbyggere i en række aldersgrupperinger. Eksempelvis er der 11.021 borgere fra 0 til 12 år i Gladsaxe Kommune, mens der i foreningerne er 5.864 medlemmer i denne aldersgruppe. Det giver en indeksværdi på 0,53, og der er altså færre medlemmer i aldersgruppen, end der er borgere. Tallene for alle aldersgrupper er samlet i tabel 3.8 nedenfor – i appendiks 3.1 er en tabel på tværs af aldersgrupper.

Tabel 3.8: Andel foreningsmedlemmer i forhold til indbyggertal.

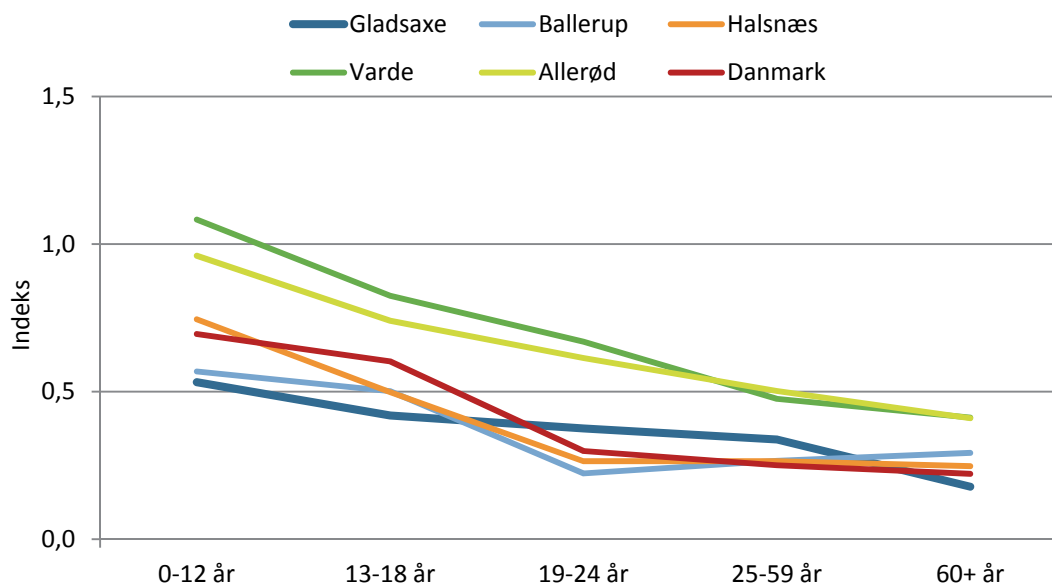
	Gladsaxe	Ballerup	Halsnæs	Varde	Allerød	Danmark
Antal medlemmer	23.120	16.170	10.469	29.541	14.215	1.913.694
Antal borgere	67.262	48.408	30.744	50.054	24.290	5.655.750
Indeks	0,34	0,33	0,34	0,59	0,59	0,34

Tabellen viser Indeks for antal medlemskaber i idrætsforeninger delt med antal borgere i kommunen. Indeks er udregnet som antal borgere i kommunen divideret med antallet af foreningsmedlemskaber i kommunen – eks. for Gladsaxe Kommune: $23.120/67.262 = 0,34$. Kilde: Danmarks Statistik & Centralt ForeningsRegister.

Det er særligt blandt børn og unge, at Varde og Allerød Kommune skiller sig ud i sammenstillingen. Ser man på tilknytningen blandt voksne i alderen 19-59 år, ligger Gladsaxe Kommune et stykke under Allerød og Varde Kommune, men over Ballerup, Halsnæs og landstallene (se figur 3.2).

Ser man på tilslutningen for alle aldersgrupper samlet, ligger Gladsaxe Kommune sammen med Ballerup og Halsnæs på niveau med landsgennemsnittet (se figur 3.2).

Figur 3.2: Tilknytning til foreninger i Gladsaxe, andre kommuner og på landsplan³².

Figuren viser indeksscore på tværs af alder. Indeks viser antal medlemskaber i aldersgrupperne delt med antal borgere i de forskellige aldersgrupper i kommunen. Kilde: Danmarks Statistik & Centralt ForeningsRegister.

³² Der er i opgørelsen ikke taget højde for medlemmernes hjemstavns kommune. Der kan i medlemstallene således være medlemmer, som er bosiddende i omkringliggende kommuner. Omvendt er det også forventeligt, at nogle borgere i Gladsaxe Kommune er medlem af foreninger uden for kommunen og på den måde går regnestykket formentligt omtrent lige op. Medlemstallene er ikke unikke, men er talt op i de enkelte foreninger. I praktisk betyder det, at borgere sagtens kan være medlem af flere foreninger samtidigt. Det er grunden til, at Varde kan ligge over indekstal 1 for 0-12-årige (samt medlemskaber fra borgere i nabokommuner). Indeksværdien kan således ikke oversættes direkte til procentandele i aldersgrupperne.

Figuren viser desuden tydeligt, at tilknytningen til foreningslivet falder i takt med stigende alder. Det gælder i Gladsaxe Kommune såvel som i de øvrige kommuner og på landsplan.

Foreninger i Gladsaxe Kommune placerer sig altså ret gennemsnitligt. I Varde Kommune, hvor foreningerne ved første øjekast er ringere stillet rent økonomisk i forhold til kommunale foreningstilskud og udgifter til brug af faciliteter, tyder analysen på, at foreningslivet i kommunen alligevel er stærkt og nyder stor tilslutning blandt borgerne. Det åbner for overvejelser for foreningslivet i Gladsaxe Kommune og de øvrige kommuner.

Adgang til faciliteter og økonomisk støtte fra kommunen er på den ene side vigtig for foreningslivet, men der er på den anden side også andre faktorer i spil, når det kommer til at have et velfungerende foreningsliv med stor tilslutning blandt borgere i kommunen. I mange tilfælde afspejler foreningernes tilknytning deres egen initiativkraft sammen med kulturelle, historiske og mere generelle forhold i kommunerne.

Det er et helt velkendt forhold, at antallet af foreninger (i forhold til indbyggertal) er større i områder med lav urbaniseringsgrad og lav befolkningstæthed, og på den front er den lavere tilknytning i Gladsaxe Kommune sammenstillet med Varde Kommune forventelig. Det er derfor heller ikke overraskende, at Gladsaxe og Ballerup Kommune placerer sig meget ens. Over for Ballerup Kommune er det interessant, at tilslutningen blandt ældre over 60 år er højere end i Gladsaxe. I Ballerup Kommune har ældreidrætten traditionelt nydt stor opbakning blandt andet med afsæt i gymnastik, og på den måde indikerer analysen, at lokale tiltag og aktører kan være med til at gøre en forskel.

Appendiks 3.1: Foreningstilslutning i forskellige aldersgrupper

		Gladsaxe	Ballerup	Halsnæs	Varde	Allerød	Danmark
Antal medlemmer	0-12 år	5.864	4.216	3.074	8.013	3.974	575.723
	13-18 år	2.064	1.886	1.117	3.517	1.721	249.859
	19-24 år	2.005	798	426	2.111	740	135.229
	25-59 år	10.579	5.678	3.499	10.336	5.259	646.334
	60+ år	2.608	3.592	2.353	5.564	2.521	306.549
	I alt	23.120	16.170	10.469	29.541	14.215	1.913.694
Antal borgere	0-12 år	11.021	7.414	4.125	7.399	4.138	828.049
	13-18 år	4.923	3.758	2.241	4.264	2.324	414.832
	19-24 år	5.339	3.578	1.611	3.155	1.205	452.039
	25-59 år	31.311	21.375	13.253	21.737	10.476	2.577.395
	60+ år	14.668	12.283	9.514	13.499	6.147	1.383.435
	I alt	67.262	48.408	30.744	50.054	24.290	5.655.750
Indeks	0-12 år	0,53	0,57	0,75	1,08	0,96	0,70
	13-18 år	0,42	0,50	0,50	0,82	0,74	0,60
	19-24 år	0,38	0,22	0,26	0,67	0,61	0,30
	25-59 år	0,34	0,27	0,26	0,48	0,50	0,25
	60+ år	0,18	0,29	0,25	0,41	0,41	0,22
	I alt	0,34	0,33	0,34	0,59	0,59	0,34

Forklaring: Indeks viser det gennemsnitlige antal medlemskaber i idrætsforeninger delt pr. borger i aldersgruppen i kommunen.

Kilde: Danmarks Statistik & Centralt ForeningsRegister.

Delanalyse 4: Analyse af kapaciteten i de offentlige idrætsfaciliteter

Delanalyse 4 undersøger brug og benyttelse af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune og er delt i fire dele.

Først del kortlægger brugerens efterspørgsel og bookinger af tider i haller, sale, kunstgræs- og grusbaner, gymnastiksale på folkeskoler og Gladsaxe Badmintonhaller.

Anden del kortlægger den faktiske benyttelse af 58 faciliteter i kommunen i løbet af dagtimer (kl. 8-16) og aftentimer (kl. 16-22). Blandt de inkluderede faciliteter er haller, sale, gymnastiksale, kunstgræsbaner, Gladsaxe Skøjtehal, svømmehaller/-sale og Gladsaxe Bowlinghal.

Tredje del tegner et billede af de afholdte aktiviteter i faciliteterne og oplister forskelle og ligheder i brugerprofil mellem faciliteterne, mens fjerde del sammenligner brug og brugerprofil af almindelige idrætshaller i Gladsaxe Kommune med tre andre kommuner (Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune).

Mens første del bygger på udtræk af bookingdata fra Gladsaxe Kommunes eget bookingsystem fra hele 2014, bygger del 2, 3 og 4 på ny data indhentet i forbindelse med denne undersøgelse. Metode og datagrundlag er beskrevet i forbindelse med del 2. Tilsammen giver alle fire dele et godt billede af efterspørgsel og behov for indendørs- og udendørsfaciliteter (til vinterbrug) i Gladsaxe Kommune.

Del 1: Den planlagte efterspørgsel

Analysen af bookinger baserer sig på bookingdata for 9 haller, 7 sale, 5 kunstgræs- og grusbaner og 15 gymnastiksale på folkeskoler. Der er tale om en lidt anden inddeling end i tabel 1.1, og de inkluderede faciliteter, er vist i tabel 4.1 nedenfor. Booking af Gladsaxe Badmintonhaller (hal 1 og 2), Gladsaxe Skøjtehal, Gladsaxe Bowlinghal og svømmehaller/-sale er ikke medtaget her og beskrives i forbindelse med analysen af benyttelse i del 2.

Tabel 4.1: Inddeling af faciliteter i typer.

Facilitetstype	Navne på faciliteter
Hal	AB Skovdiget (idrætshal bane 1, 2 og 3), Bagsværd Skole (boldhal), Buddinge Skole (boldhal), Gladsaxe Idrætshaller (hal 1 og 2), Grønnemose Skole (boldhal), Skovbrynet Skole (boldhal)
Sal	Gladsaxe Idrætshaller (lille kampsportssal og store kampsportssal), Gyngemosehallen (boldsal), Telefonfabrikken (afspændingslokale, dansesal 1, 2 og 3)
Gymnastiksal	Bagsværd Skole (gymnastiksal), Gladsaxe Skole (gymnastiksal), Grønnemose Skole (gymnastiksal 1, 2, 3 og 4), Mørkhøj Skole (gymnastiksal A, B og C), Stengård Skole (gymnastiksal A og B), Søborg Skole (gymnastiksal A og B), Vadgård Skole (gymnastiksal A og B)
Kunstgræs og grusbane	AB Skovdiget (kunstgræsbane (ottemandsbane) og grusbane), Bagsværd Stadion (kunstgræsbane), Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1 og 2)

Bookingerne er opgjort via et indeks, der beskriver forholdet mellem booket tid og tilgængelige tider. Indekset er udregnet på ugebasis og opdelt på henholdsvis hverdage og weekender, da der erfaringsmæssigt er stor forskel på brug og behov mellem hverdage og weekender.

Hverdage er desuden delt ind i to tidsrum: før og efter kl. 16. Det er gjort, fordi brugen af faciliteter typisk er forskellig i de to tidsrum. Folkeskoler benytter faciliteter i dagtimerne sammen med foreninger og en række andre aktører, mens foreninger er den primære bruger i eftermiddags- og aftentimerne, hvor aftenskoler og andre aktører også har tider.

Forskellene fremgår af reglerne for lokaleanvisning i Gladsaxe Kommune. Den enkelte skole administrerer som hovedregel alle skolelokaler indtil kl. 16, mens Børne- og Kulturforvaltningen administrerer lokalerne efter kl. 16 samt i weekender (bilag 1). I skolernes ferie er skolelokaler i udgangspunkt lukket for fritidsbrugere. Indekset er nærmere forklaret i boks 4.1 herunder.

Boks 4.1: Indeks for booking af faciliteter.

Indeks er udregnet ved at dele antallet af bookede tider med antallet af potentielle tider til rådighed for aktivitet. Et par eksempler nedenfor illustrerer brugen af indeks:

En indeksscore på 1 i hverdage fra kl. 16-22 angiver, at faciliteten har været booket (reserveret) i alle 6 timer på alle hverdage i ugen fra kl. 16-22) – dvs. 30 timer om ugen.

En indeksscore over 1 angiver, at der har været flere end 30 timers booking på en uge (eksempelvis hvis faciliteten er booket fra kl. 16 til kl. 23 en eller flere dage), mens en indeksscore under 1 er lig med, at der har været under 30 timers booking af faciliteten på ugebasis på hverdage i tidsrummet kl. 16-22.

I dagtimerne mellem kl. 8 og 16 er en indeks-score på 1 lig 8 timers booking dagligt, mens en score på 1 i weekenderne er lig med 28 timers booking i løbet af hele weekenden (dvs. kl. 8-22 både lørdag og søndag).

Anvisning af baner/lokaler

De kommunale lokaler, baner og idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune stilles gratis til rådighed for foreninger i kommunen. Fordelingen sker som hovedregel for ét år ad gangen, men enkeltudlån er også muligt. Prioriteringen mellem ansøgere følger folkeoplysningslovens prioritering: aktiviteter for handicappede, børn og unge, voksenundervisning og andre aktiviteter. Dertil kommer, at foreninger med ønske om at få samme lokale som sidste år til en ny sæson har fortrinsret, men dog skal søge hvert år. Bookinger fremskrives altså ikke automatisk fra en sæson til den næste (bilag 1).

Det er principielt Folkeoplysningsudvalget, der træffer afgørelsen om fordelingen af tider i den kommende sæson i foråret på grundlag af de indkomne ansøgninger. De indkomne ansøgninger administreres af Foreningernes Idrætsråd Gladsaxe (FIG) og fordeles med afsæt i Folkeoplysningsloven ud fra de regler og retningslinjer, som er godkendt af Folkeoplysningsudvalget i Gladsaxe Kommune. Der er ansøgningsfrist for udendørs faciliteter den 15. januar (sæson forår-efterår), mens ansøgningsfristen for indendørs lokaler er den 1. marts (sæson efterår-forår).

Brugerne kan i forbindelse med deres ansøgning opgive et start- og sluttidspunkt på sæsonbookingen, men gør de det ikke, sættes sæsonen fra den 1. april - 15. oktober for uden-dørsbaner og fra den 1. oktober - 31. marts for indendørslokaler.

Fordelingen af kunstgræsbaner sker efter retningslinjer fastsat af folkeoplysningsudvalget. Retningslinjerne er ikke med samme fordelingsparametre som øvrige fordelinger, da der er tale om optimering af vintertræningen. Sæsonen går her fra den 31. oktober - 1. april, mens enkeltbookinger er mulig i sommerhalvåret. Alle fodboldklubber med turneringshold har fortrinsret til at få en eller flere tider på kunstgræsbanerne (bilag 1).

Faciliteterne på AB Skovdiget administreres af AB. AB Skovdiget har overenskomst med Gladsaxe Kommune om drift af anlægget, hvoraf AB selv ejer hallen. Der er som udgangspunkt kun adgang for medlemmer af AB, og AB fordeler selv tider til sine egne medlemmer. Dog sker der også udlejning til privatskoler og andre private aktører. AB Skovdiget tæller blandt andet en stor hal med plads til tre håndboldbaner, kunstgræs og grusbane til vinterfodbold, naturgræsbaner og tennisbaner.

Bookinger i 2014

Tabel 4.2 viser booking af haller, sale, kunstgræs- og grusbane (fire kunstgræsbaner og én grusbane på AB Skovdiget) og gymnastiksale på tværs af året i hverdage (dag-og aftentimer) og weekender (se tabel 4.1 for oversigt over faciliteter). I dagtimerne på hverdage i løbet af hele året er de to mest bookedede typer af faciliteter gymnastiksale på folkeskoler og haller. De to facilitetstyper har her en indeksscore på henholdsvis 0,79 og 0,71. Ser man kun på aftentimerne, er der flest bookinger i hallerne og på kunstgræs- og grusbane (henholdsvis 0,78 og 0,51) (se tabel 4.2). Gymnastiksale og haller har også flest weekendbookinger. Der er generelt få bookinger i salene. En mere detaljeret analyse opdelt på tidsrum og hverdage og weekender følger herunder.

Tabel 4.2: Booking af idrætsfaciliteter i 2014 (indeksscore).

Indeksscore	Frem til kl. 16 (hverdage)	Efter kl. 16 (hverdage)	Hele dagen (weekend)
Hal	0,71	0,78	0,53
Sal	0,32	0,37	0,20
Kunstgræs- og grusbane	0,02	0,51	0,28
Gymnastiksal	0,79	0,42	0,12

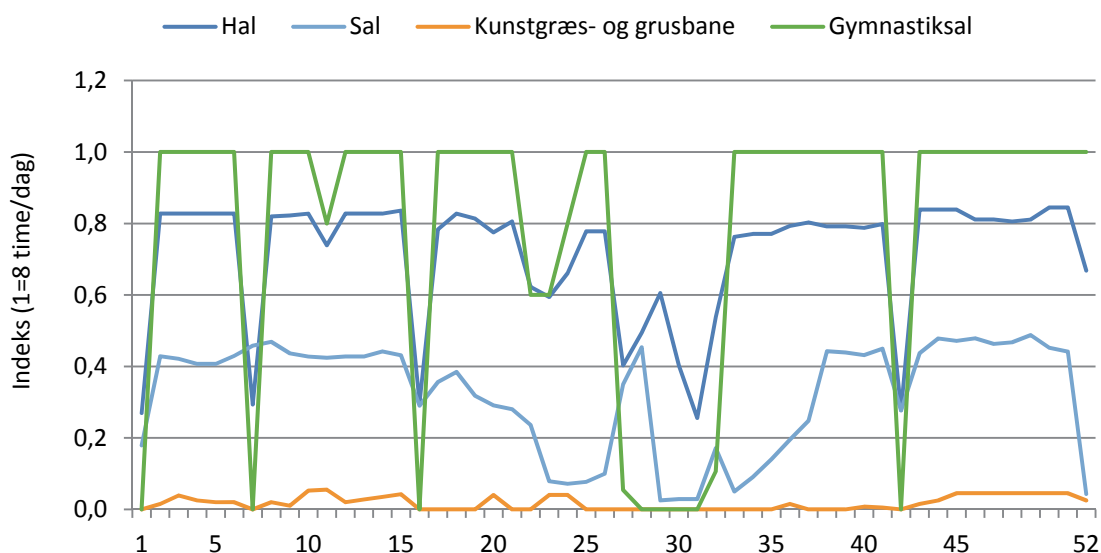
Tabellen viser bookinger af idrætsfaciliteter i løbet af hele 2014. En score på 1 før kl. 16 angiver 8 timers booking på hverdage i alle uger, mens det er 6 timer efter kl. 16. I weekenden svarer en indeksscore på 1 til 28 timers booking.

Bookinger på hverdage

Figur 4.1 herunder viser booking af haller, sale, kunstgræs- og grusbaner og gymnastiksale på folkeskoler i dagtimerne fra kl. 8-16.

Gymnastiksalene på folkeskolerne har den højeste indeksscore på 0,79, hvilket svarer til, at de er booket i 6,3 timer i løbet af årets 52 uger på alle hverdage fra kl. 8-16. Det er primært i forbindelse med skoleferier, at der ikke er booking af gymnastiksale, og i store dele af året er de fuldt booket (indeksscore på 1). Det hænger sammen med, at gymnastiksalene er afsat til skolebrug. I hallerne er udsvinget mindre, men indeks er også lavere i forbindelse med skoleferier. Dog er hallerne på intet tidspunkt fuldt booket på alle hverdage i en hel uge. I uge 43-45 er der flest bookinger i hallerne, og her er indeksscoren 0,84 (se figur 4.1). Bookingmønstret for salene minder om hallernes, men med den forskel, at indeksscoren er lavere, og der er færre bookinger.

Figur 4.1: Booking af idrætsfaciliteter i 2014 fra kl. 8-16 på hverdage.

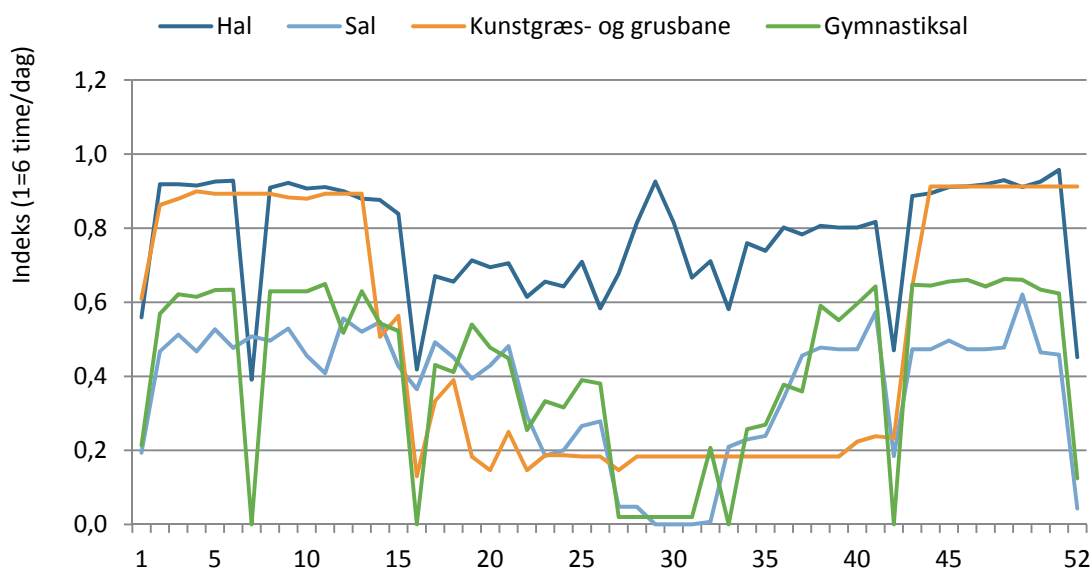
Figuren viser bookinger af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune i 2014 i løbet af hele året fra kl. 8-16 på hverdage. Bookinger er opdelt på facilitetstype og fordelt på uger. Kilde: Gladsaxe Kommune.

Bookinger i aftentimerne er på visse punkter ret forskellig fra dagtimerne. Bookingerne af gymnastiksalene på folkeskolerne daler betragteligt, og den samlede indeksscore er på 0,42 (se figur 4.2). Det svarer til, at mindre end hver anden time over hele året er reserveret i tidsrummet fra kl. 16-22. Det understreger, at gymnastiksale spiller den vigtigste rolle som ramme om aktiviteter i folkeskolerne i dagtimerne.

Hallerne opnår den højeste indeksscore på 0,71. Særligt fra uge 2-15 og fra uge 43-51 er der relativt mange bookinger i hallerne. I disse uger er indeksscoren cirka 0,9, hvilket svarer til cirka 5,5 timers aktivitet efter kl. 16 på dagsbasis. Det er i disse perioder, at foreninger primært har indendørsaktiviteter. I sommermånederne varierer bookingerne og ligger på en indeksscore omkring 0,65, og i forbindelse med skoleferier er indeksscoren lavest (i uge 15 er indeksscoren 0,42) (se figur 4.2). Også her minder bookingmønstret for salene om mønstret for hallerne. Dog med den forskel, at indeksscoren er noget lavere også i de mest efterspurgte perioder. Der er altså en del frie tider i salene, som brugere med behov for tider kan booke.

Bookinger af kunstgræs- og grusbane følger mønstret for hallerne. Fra uge 2-15 og uge 43-51 er de booket i samme omfang som hallerne, men når naturgræsbanerne åbner, falder bookingerne betragteligt og ligger et godt stykke under hallerne (se figur 4.2).

Figur 4.2: Booking af idrætsfaciliteter i 2014 fra kl. 16-22 på hverdage.

Figuren viser bookinger af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune i 2014 i løbet af hele året fra kl. 16-22 på hverdage. Bookinger er opdelt på facilitetstype og fordelt på uger. Kilde: Gladsaxe Kommune.

Bookinger i weekender

Figur 4.3 viser bookinger i weekender for de forskellige facilitetstyper. Her er tale om den samlede brug hen over lørdage og søndage, hvor en indeksscore på 1 angiver, at der har været 28 timers booking pr. weekend. En så høj score har kun hallerne i uge 29.

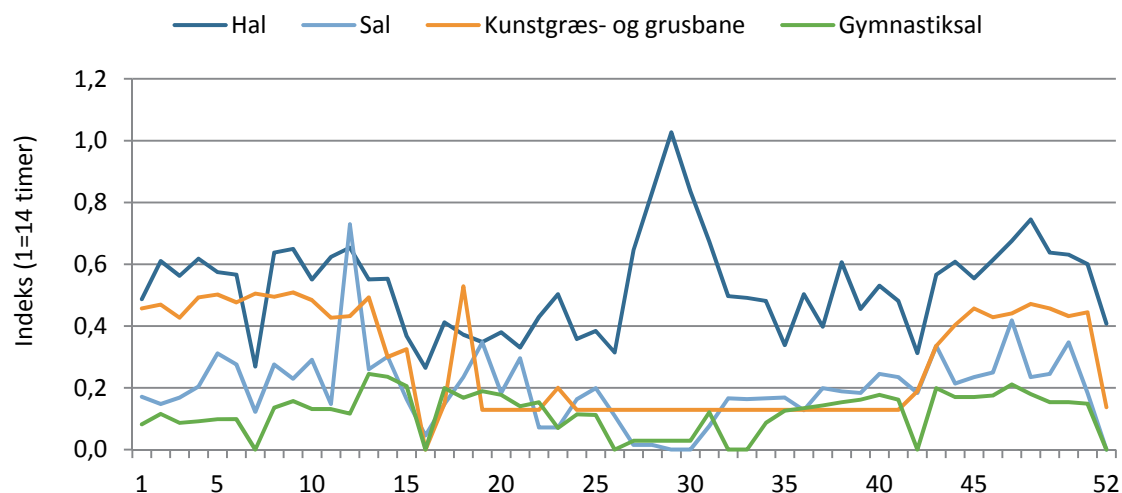
Generelt følger bookingerne i weekenderne mønstrene for hverdage, men indeksscoren er lavere end på hverdage. Faciliteterne er altså generelt mindre booked i weekender end på hverdage.

Hallerne har også i weekenderne de fleste bookinger i forhold til de andre facilitetstyper. På tværs af hele året er den samlede indeksscore 0,53, hvilket svarer til, at der i gennemsnit er 15 timers booking pr. weekend. Bort set fra det høje antal bookinger i uge 29 er det perioderne fra uge 2-15 og fra uge 43-51, der har flest bookinger (se figur 4.3).

Indeksscoren for kunstgræs- og grusbane er i uge 2-15 og fra uge 43-51 cirka 0,5, og i disse uger er der altså i gennemsnit omkring 14 timers bookinger pr. weekend. Efterspørgslen er markant lavere i sommerperioden, hvor fodbold er rykket ud på naturgræsbanerne.

Bookingerne af salene ligger et godt stykke lavere end for hallerne, men følger overordnet set samme mønster. Det samme gælder gymnastiksalene, hvor der også er ret få bookinger (se figur 4.3).

Figur 4.3: Booking af idrætsfaciliteter i 2014 i weekender.

Figuren viser bookinger af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune i 2014 i løbet af weekender. Bookinger er opdelt på facilitetstype og fordelt på uger. Kilde: Gladsaxe Kommune.

Del 2: Benyttelse af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune

Delundersøgelse 2, 3 og 4 bygger på en kapacitetsundersøgelse, der via aktivitetsregistreringer kortlægger den faktiske brug af 58 udvalgte idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune i to uger på hverdage i uge 9 og 13 i 2015³³. De udvalgte faciliteter er grupperet i ni typer og tæller 11 haller, 7 sale, 14 idrætslokaler, 15 gymnastiksale på folkeskoler, 4 kunstgræsbaner, 4 svømmehaller/-sale, Gyngemosehallen, Gladsaxe Skøjtehal og Gladsaxe Bowlinghal.

³³ Grusbanen på AB Skovdiget blev også registreret, men den er udeladt af analysen, da der kun har været én aktiv med 16 aktive, samt at banen i uge 13 er blevet nedlagt for at gøre plads til en kunstgræsbane. Brugen i uge 9 er dog medtaget i bilag. Kortlægningen i uge 9 viser, at grus ikke længere er et attraktivt underlag, hvilket kan forklare det lave brug. AB er tildelt tider på kunstgræs på Gladsaxe Stadion.

Grupperingen er foretaget i samråd med Gladsaxe Kommune med henblik på at samle faciliteter med omtrent ens efterspørgsel og brugsmønster. Grupperingen adskiller sig en smule fra den overordnede inddeling af faciliteter, som blev præsenteret i tabel 1.1, mens den i grove træk stemmer overens med opdelingen, som blev anvendt i analysen af bookingdata.

Haller udgør de otte almindelige idrætshaller i kommunen plus Gladsaxe Badmintonhaller (hal 1 og 2) og hallen på Grønnemose Skole. De tre sidstnævnte haller figurerer i tabel 1.1 som mindre idrætshaller, men er altså her betegnet som 'haller'. Badmintonhallerne indgik som nævnt ikke i analysen af bookingdata.

Sale inkluderer kampsportssalene i Gladsaxe Idrætshaller, boldsalen i Gyngemosehallen samt afspændingslokalet og de tre dansesale på Telefonfabrikken.

Idrætslokaler er en samlebetegnelse, som inkluderer 14 mindre lokaler rundt om i kommunen, mens de 15 gymnastiksale har til fælles, at de hører hjemme på folkeskoler i kommunen. Kunstgræsbaner tæller i alt fire kunstgræsbaner, hvoraf tre er ellevemandsbaner (kunstgræsbane 1 og 2 ved Gladsaxe Stadion og kunstgræsbanen ved Bagsværd Stadion) samt ottemandsbanen på AB Skovdiget³⁴. Grupperingen af faciliteterne med angivelse af de enkelte faciliteter er oplyst i tabel 4.4. Hovedparten af faciliteterne er registreret fra morgen til aften (fra kl. 8-22) – en detaljeret oversigt over registreringstider er oplyst i tabel 4.3.

Der er tale om et særdeles stort udsnit af idrætsfaciliteter i kommunen, og med 58 idrætsfaciliteter repræsenteret er det den største kapacitetsundersøgelse, Idan/CISC har foretaget. I tillæg til denne undersøgelse af faciliteter primært til brug i vinterperioden foretages en supplerende undersøgelse af sommerfaciliteter, hvilket især omfatter fodboldbaner (naturgræs) og udendørs tennisbaner. Den analyse rapporteres særskilt, men kan med fordel læses i sammenhæng med denne delanalyse.

Metode og aktivitetsregistreringer

Hensigten med undersøgelsen er at få et retvisende billede af aktiviteterne i de udvalgte faciliteter i de undersøgte uger og skabe overblik over, hvordan den eksisterende kapacitet i faciliteterne modsvarer brugernes behov.

Undersøgelsens data er indsamlet af et korps af uvildige registranter, som bestod af frivillige, vikarer og faste medarbejdere fra Gladsaxe Kommune. Alle registranter blev forlods grundigt introduceret til undersøgelsens metode af medarbejdere fra Idan/CISC og blev instrueret i at være til stede i faciliteterne én gang i timen a ti minutter og for hver enkelt aktivitet udfylde et spørgeskema med 13 spørgsmål. De centrale spørgsmål vedrører aktiviteterens start- og sluttidspunkter, information om deltagernes køn og alder samt antallet af deltagere og type af aktivitet. Metoden er nærmere beskrevet i appendiks 4.1, mens registreringskemaerne kan ses i appendiks 4.2.

³⁴ En kunstgræsbane på AB Skovdiget er under opførelsen og indgår derfor ikke i analysen.

Fakta: Faciliteter, aktivitetsforløb og antal aktive

Der er i de to uger registreret 2.472 aktiviteter med tilsammen 35.543 aktive. I alt 2.067 forløb med 30.495 aktive er registreret i faciliteter, der er kortlagt hele dagen fra kl. 8-22, mens 405 forløb med 5.050 aktive er registreret i faciliteterne, der udelukkende er kortlagt i tidsrummet fra kl. 16-22 (se tabel 4.3).

De 35.543 aktive i faciliteterne svarer rundt regnet til, at én ud af to borgere i Gladsaxe Kommune har været aktiv i en af faciliteterne i løbet af de to registreringsuger. Der er dog ikke tale om 'unikke aktive', og den samme person kan derfor indgå flere gange i optællingerne. Det er ikke muligt at se, hvor mange af de aktive, der er bosiddende i Gladsaxe Kommune.

Aktiviteterne imellem er der stor forskel på deltagerantallet. I gennemsnit har der været 14,4 aktive pr. aktivitet, og spændet går fra en time med 1 aktiv til fitness til 200 aktive folkeskolebørn i en idrætstime i en hal. 50 m. bassinet i Gladsaxe Svømmehal er den facilitet, der har haft flest aktive (3.998 aktive) over de to uger.

Man ser ligeledes mange aktive på kunstgræsbane 1 og 2 (henholdsvis 2.265 og 2.724 aktive) på Gladsaxe Stadion og i skøjtehallen i Gladsaxe Skøjtehal (2.130 aktive). Boldhallen på Skovbrynet Skole har haft flest aktive blandt de faciliteter, der kun er registreret fra kl. 16-22 (449 aktive) (se tabel 4.3).

Tabel 4.3: Oversigt over idrætsfaciliteter, aktivitetsforløb, antal aktive og registreringsperiode.

Idrætsfacilitet		Aktivitetsforløb	Totalt antal aktive	Registreringsperiode
Bagsværd Stadion	Kunstgræsbane	96	1.479	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Vægttræningssal	52	363	Uge 9 og 13, kl. 8-22
AB Skovdiget	Grusbane	1	16	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Kunstgræsbane	23	350	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Idrætshal (bane 1)	80	822	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Idrætshal (bane 2)	57	760	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Idrætshal (bane 3)	78	911	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gladsaxe Badmintonhal	Hal 1	59	743	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Hal 2	76	826	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gladsaxe idræts-haller	Idrætshal 1	48	1.094	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Idrætshal 2	59	1.481	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Lille kampsportssal	9	100	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Stor kampsportssal	19	258	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Aerobiclokale	25	257	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Bueskydningslokale	10	136	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gladsaxe Skøjtehal	Hallen	91	2.130	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Bevægelsessal/off ice lokale	7	62	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Billardlokale	32	388	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gladsaxe Stadion	Kunstgræsbane 1	103	2.265	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Kunstgræsbane 2	116	2.724	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Tribunelokalet (bordtennis)	41	482	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Bokselokale	12	187	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gladsaxe Svømmehal	50 m. bassin	346	3.998	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Gyngemosehallen	Springområde	70	2.005	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Aerobicsal	25	189	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Boldsal	19	202	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Fitness	94	420	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Motorikområde	53	1.211	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Rytmeområde	49	1.182	Uge 9 og 13, kl. 8-22
	Yogasal	26	207	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Bagsværd Skole	Boldhal	21	243	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal/spejlsal	14	191	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Bagsværd Svømmehal	25 m. bassin	186	1.348	Uge 9 og 13, kl. 8-22
Buddinge Skole	Boldhal	21	253	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Tumlesal	11	99	Uge 9 og 13, kl. 16-22

Fortsættes...:

Fortsat fra forrige side:

Idrætsfacilitet		Aktivitetsforløb	Totalt antal aktive	Registreringsperiode
Gladsaxe Skole	Gymnastiksal	8	58	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Svømmesal (12,5 m. bassin)	25	169	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Grønnemose Skole	Boldhal	19	244	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal 2	7	105	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal 3	6	91	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal 4	9	126	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal 1/taekwondosal	24	289	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Mørkhøj Skole	Gymnastiksal A	15	286	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal B	3	32	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal C	5	56	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Stengård Skole	Gymnastiksal A	14	240	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal B	15	198	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Søborg Skole	Gymnastiksal A	25	296	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal B	16	130	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Telefonfabrikken	Afspændingslokale	11	102	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Dansesal 1	10	125	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Dansesal 2	9	101	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Dansesal 3	12	230	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Skovbrynet Skole	Boldhal	37	449	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Dramasal	13	231	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Blaagaard-KDAS	25 m. bassin	28	363	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Vadgård Skole	Gymnastiksal A	9	134	Uge 9 og 13, kl. 16-22
	Gymnastiksal B	18	209	Uge 9 og 13, kl. 16-22
Gladsaxe Bowlinghal		67	1.388	Uge 9 og 13, kl. 8-22
I alt		2.434	35.034	

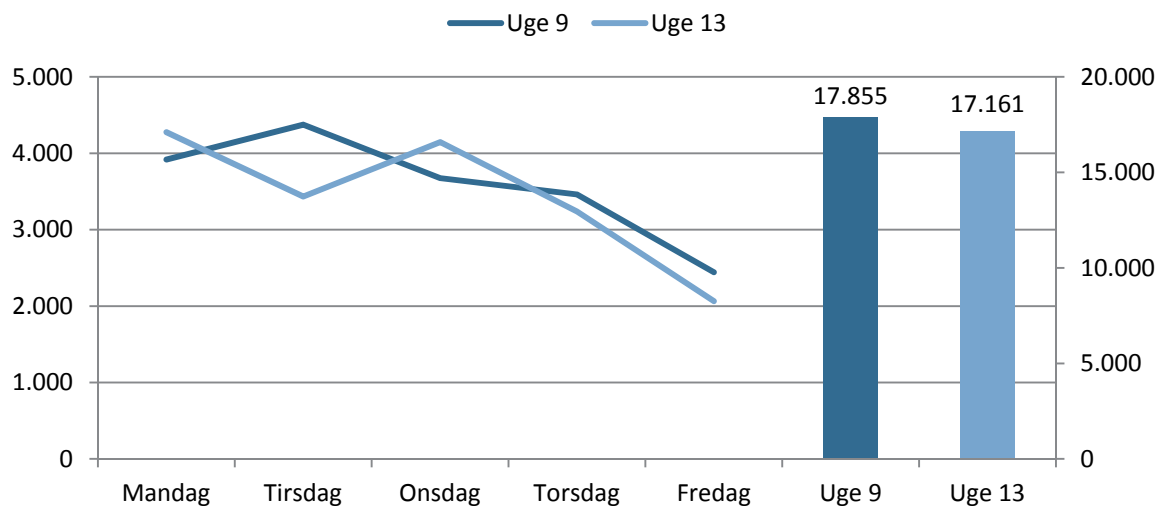
Note: I svømmehallerne/-salene og Gladsaxe Bowlinghal er der talt aktive på timebasis, mens der i de andre faciliteter er talt antal aktivitetsforløb (som kan have været kortere eller længere end en time). Der kan være deltagere i svømmehallerne/-salene og bowlinghallen som er blevet talt dobbelt (hvis de har været der under to optællinger), eller ikke er blevet talt med, hvis de har været der i kort tid (og ikke været til stede under optælling).

Aktivitetsniveauet i faciliteterne har været stort set ens i de to aktivitetsuger. I uge 9 har der været 1.287 aktivitetsforløb, hvilket er 141 flere end i uge 13, hvor der er registreret 1.146 forløb. Det totale antal aktive er 694 højere i uge 9 sammenlignet med uge 13 (17.855 aktive i uge 9, 17.161 aktive i uge 13).

Til gengæld er der forskel mellem ugedagene. På mandage, tirsdage og onsdage har der i gennemsnit været 7.941 aktive, mens der på torsdage har været 6.700 aktive og på fredage 4.508 aktive (se figur 4.4). Dagen med flest aktive var tirsdag i uge 9 (4.374 aktive), mens der var færrest aktive om fredagen i uge 13 (2.065 aktive). Der var altså mere end dobbelt

så mange aktive i faciliteterne på dagen med flest aktive i forhold til dagen med færrest aktive.

Figur 4.4: Aktivitetsniveauet på tværs af ugedage og undersøgelsesuger (hverdage).

Figuren viser antal aktive. Fordelt på dage og uger (n = 2.473).

De 58 kortlagte faciliteter er som nævnt grupperet i en række hovedtyper: haller, sale, idrætslokaler, gymnastiksale, kunstgræsbaner, svømmehaller/-sale samt tre specielle faciliteter bestående af Gyngemosehallen, Gladsaxe Skøjtehal og Gladsaxe Bowlinghal (se tabel 4.3). Alle facilitetstyper indgår i analyserne for at kortlægge forskelle og ligheder mellem brugere og brug.

Analysen skelner mellem antal aktivitetsforløb og antal aktive. Der kan forekomme mange aktivitetsforløb i en facilitet, hvor der til hvert forløb er få aktive, og omvendt kan der være faciliteter med få aktivitetsforløb, men med mange aktive til hvert forløb. Derfor er begge mål (aktivitetsforløb og antal aktive) beskrevet i det følgende.

Hver fjerde registrering af aktivitet er sket i en af de fire svømmehaller/-sale. Her har registranterne registreret aktiviteten én gang i timen. I løbet af de to uger har der i alt været 287 timer med aktivitet (dvs. mindst én aktiv). Registreringen i Gladsaxe Bowlinghal er foretaget på samme måde på de 14 bowlingbaner, og her har der i alt været i alt 67 timers aktivitet (fordelt over de 14 bowlingbaner).

I de øvrige faciliteter er der registreret aktivitetsforløb. 23 pct. af alle registreringerne er foretaget i hallerne, mens færrest er foretaget i salene. Andelen af registreringsforløb hænger til dels sammen med antallet af faciliteter inden for de forskellige typer, og der er da også relativt få sale blandt de registrerede faciliteter.

Ser man på antallet af aktive, er der noteret flest aktive på kunstgræsbanerne (6.818 aktive), mens næst flest har været aktive i en af hallerne (7.826 aktive) (se tabel 4.4). Svømmehaller-

ne/-salene (her registreret på timebasis) ligger et stykke længere nede af listen i forhold til antal aktive med 5.878 aktive. Færrest aktive har der været i salene.

Table 4.4: Idrætsfaciliteter og facilitetstyper.

Facilitetstype	Idrætsfaciliteter og antal (pct. i parentes)	Aktivitetsforløb	Antal aktive
11 haller	AB Skovdiget (idrætshal bane 1, 2 og 3), Bagsværd Skole (boldhal), Buddinge Skole (boldhal), Gladsaxe Badmintonhal 1, Gladsaxe Badmintonhal 2, Gladsaxe Idrætshaller (hal 1 og 2), Grønnemose Skole (boldhal), Skovbrynet Skole (boldhal)	555 (23)	7.826 (22)
7 sale	Gladsaxe Idrætshaller (lille kampsportssal og store kampsportssal), Gyngemosehallen (boldsal), Telefonfabrikken (afspændingslokale, dansesal 1, 2 og 3)	89 (4)	1.118 (3)
14 idrætslokaler	Bagsværd Stadion (vægttræningsssal), Gladsaxe Idrætshaller (aerobiclokale og bueskydningslokale), Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale og bevægelsessal), Gladsaxe Stadion (bokselokale og tribunelokalet), Gyngemosehallen (aerobicsal, fitness, motorikområde, rytmeområde og yoga), Buddinge Skole (tumlesal), Skovbrynet Skole (dramasal)	450 (18)	5.414 (15)
15 gymnastiksale (på folkeskoler)	Bagsværd Skole (gymnastiksal), Gladsaxe Skole (gymnastiksal), Grønnemose Skole (gymnastiksal 1, 2, 3 og 4), Mørkhøj Skole (gymnastiksal A, B og C), Stengård Skole (gymnastiksal A og B), Søborg Skole (gymnastiksal A og B), Vadgård Skole (gymnastiksal A og B)	188 (8)	2.441 (7)
4 kunstgræsbaner	AB Skovdiget (kunstgræsbane), Bagsværd Stadion (kunstgræsbane), Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1 og 2)	338 (14)	6.818 (19)
4 svømmehaller/-sale	Bagsværd Svømmehal (25 m. bassin), Blaagaard-KDAS (25 m. bassin), Gladsaxe Svømmehal (50 m. bassin), Gladsaxe Skole (12,5 m. bassin)	585 (24)	5.878 (17)
3 speciel faciliteter	Gladsaxe Bowlinghal, Gladsaxe Skøjtehal (hallen), Gyngemosehallen	228 (9)	5.523 (16)
I alt		2.433 (100)	35.018 (100)

Note: I svømmehallerne/-salene og Gladsaxe Bowlinghal er der talt aktiviteter på timebasis, mens der i de andre faciliteter er talt antal aktivitetsforløb (som kan have været kortere eller længere end en time). Der kan være deltagere i svømmehallerne/-salene og bowlinghallen som er blevet talt dobbelt (hvis de har været der under to optællinger), eller ikke er blevet talt med, hvis de har været der i kort tid (og ikke været til stede under optælling).

Benyttelse af facilitetstyper

Denne analyse beskriver faciliteternes reelle brug til aktiviteter. Aktivitetsregistreringerne har indsamlet oplysninger om aktiviteterne start- og sluttidspunkt, herved kan man beskrive perioder med aktivitet og perioder uden aktivitet i faciliteterne. Perioder med aktivitet er defineret som 'mindst én aktiv pr. aktivitet' i faciliteten.

For at kunne analysere på benyttelsen i forhold til efterspørgslen (del 1 giver et billede af reservation i 2014) er der for de udvalgte faciliteter indhentet bookingskemaer for de uger, registreringen er foregået i faciliteterne (dvs. uge 9 og 13 i 2015). På den måde er det muligt at anskueliggøre, hvor stor en andel af de bookedede tider, der i praksis bliver benyttet til aktivitet.

I forhold til svømmehaller/-sale, Gladsaxe Skøjtehal og Gladsaxe Badmintonhaller anvendes et kvotesystem til at fordele timer mellem kommunes eget brug, foreningers brug og offentligt adgang. Når en booking angives, tages der ikke højde for, om der er tale om den ene eller anden art, men offentlig åbningstid fremstår som en booking. Benyttelse udregnes på samme måde. Har der været én aktiv i den offentlige åbningstid fremstår tiden som brugt. I analyser af svømmehaller/-sale og Gladsaxe Bowlinghal dykkes også ned i, hvor mange der er aktive i den offentlige åbningstid/foreningstid. Bilag 3 viser de gældende fordelinger i faciliteter mellem kommunens brug, foreningstid og offentlig tid. Der gælder også særlige regler i forhold til booking af Gyngemosehallen³⁵, hvor der også fordeles tider mellem forskellige aktører (foreninger og oplysningsforbund, skoler/institutioner, åbne tilbud og forsøgsprojekter). Alle timer afsat til en aktør er også her angivet som en booking.

Pres på kapaciteten i aften timerne

Kapacitetsundersøgelsen, som udfoldes detaljeret nedenfor, tegner generelt et billede af, at kapaciteten i kommunens haller efter kl. 16 er næsten fuldt benyttet. Særligt er benyttelsen af tider i hallerne ved de store idrætsanlæg høj, mens der omvendt er mindre pres på hallerne på folkeskoler. I aften timerne er der desuden stort pres på kunstgræsbanerne ved Gladsaxe Stadion og Bagsværd Stadion, mens kunstgræsbanen på AB Skovdiget er mindre benyttet. Benyttelsen er også høj i Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Skøjtehal, men her er der stadig en del kapacitet, når man ser på udnyttelsen af svømmebaner/aktive på skøjtebanen. Endelig er der pres på Gyngemosehallen, som stort set også er benyttet i hele aftenperioder.

I de resterende faciliteter er der en del frie tider, og den eksisterende kapacitet i sale, idrætslokaler og gymnastiksale modsvarer behovet hos de brugere, som har tider i faciliteterne. Der er her en del reserverede tider, som ikke bliver benyttet, men hvorvidt der står en række aktører 'i kø', som gerne vil have tider, er ikke til at sige ud fra undersøgelsen. Dette gælder især i aften timerne, mens der i dagtimerne generelt er en del frie tider.

Boks 4.2 herunder introducerer en række centrale begreber, som er værd at være opmærksom på i læsningen af analysen.

³⁵ Gyngemosehallen overgår til en ny ordning og har tidligere ikke været fordelt efter Folkeoplysningslovens regler.

Boks 4.2: Centrale begreber som mål for kapacitetsanalysen

Booking er de eksakte tildelte tider i faciliteterne til brugere i undersøgelsesugerne. Bookingerne fordeles årligt eller sker enkeltvis (der skelnes ikke herpå i analysen) og er således et udtryk for efterspørgslen efter tider. Et højt andel bookinger (reservationer) er et udtryk for stor efterspørgsel på faciliteten. Se ovenfor i forhold til svømmehaller/-sale, Gladsaxe Skøjtehal, Gladsaxe Badmintonhaller og Gyngemosehallen.

Benyttelse angiver, hvor mange aktivitetstimer faciliteten reelt er i brug i registreringsugerne. Benyttelse udtrykker det reelle behov for tider hos brugerne med anviste tider i de to undersøgelsesuger. Omvendt udtrykker den ikke-benyttede tid mulighederne for at udnytte faciliteterne til mere aktivitet. En facilitet er registreret som benyttet, hvis der har været mindst én aktiv til stede.

Fremmøde til bookede tider (fremmødeprocent) angiver fremmøde til bookede tider i procent. Fremmødeprocenten fortæller noget om, hvor vigtig den enkelte reservering er for brugerne. En høj fremmødeprocent angiver, at der er fremmøde og brug til en stor andel tider, og at tiderne er vigtige for brugerne. Lavere fremmøde end bookede tider kan have to årsager: enten at brugere helt udebliver fra deres tid, eller at de ikke benytter deres afsatte tid til fulde.

Ikke disponeret tid er den tid der ikke er booket. Det er altså tider, som der ikke har været ønske om at få tildelt. En høj andel ikke disponeret tid (tilsvarende lav booking) er et udtryk for lav efterspørgsel på faciliteten.

Benyttelse i løbet af hele dagen (kl. 8-22 på hverdage).

Ikke alle 58 faciliteter er kortlagt i løbet af hele dagen fra kl. 8-22. Det er derfor heller ikke alle faciliteter, som det er muligt at angive benyttelse af fra kl. 8-22. Nedenfor er fokus på de 31 af 58 faciliteter, hvor benyttelsen er registreret fra morgen til aften.

Benyttelsen af de 31 faciliteter varierer. Hallerne har i de to uger været benyttet i ca. to ud af tre timer fra kl. 8-22 (64 pct.), mens sale, idrætslokaler og kunstgræsbaner har været i brug i ca. én ud af tre timer (henholdsvis 26 pct., 36 pct. og 35 pct.) (se tabel 4.5).

Hallerne, der er kortlagt fra kl. 8-22, er hallerne på AB Skovdiget (dvs. tre fulde håndboldbaner), hal 1 og 2 i Gladsaxe Idrætshaller og de to haller i Gladsaxe Badmintonhal³⁶. Disse haller er i gennemsnit reserveret til brugere i 84 pct. af tiden fra morgen til aften, men er altså benyttet i et færre antal timer (64 pct. af tiden) (se tabel 4.5). Benyttelsen ligger altså et stykke under andelen af bookinger, og det er dermed ikke alle brugere, som møder frem til eller benytter alle deres tider fuldt ud (dvs. afholder kortere forløb end planlagt). I gennemsnit er fremmødeprocenten til de bookede tider 78 pct. Fremmødeprocenten er generelt en smule højere i hallerne på AB Skovdiget sammenlignet med hallerne i Gladsaxe Idrætshaller og Gladsaxe Badmintonhal. I Gladsaxe Idrætshaller og Gladsaxe Badmintonhal er ca. halvdelen af tiderne fordelt til foreninger, mens godt en tredjedel i Gladsaxe Idrætshaller er fordelt til folkeskoler. Foreningerne benytter i højere grad deres bookede tider, og blandt foreningerne er fremmødet tæt ved 100 pct. For folkeskolerne er billedet anderledes, og

³⁶ På en uge er der i alt 790 banetimer i Gladsaxe Badmintonhaller. 272 timer er afsat til skoler, institutioner, udlejning (kl. 8-16), 391 timer til foreninger og 127 timer til udlejning (fra kl. 14 samt lørdage) (bilag 3). Der er tale om opgørelse fra mandag til søndag, og derfor er fordelingen ikke helt ens med opgørelserne i analysen, som kun ser på hverdage.

skolerne benytter ca. hver anden af deres bookede tider. I AB Skovdiget er tiderne primært tildelt AB, som i høj grad benytter sine tider (gennemsnit er 75 pct.) (se appendiks 4.3).

Tre sale er kortlagt fra kl. 8-22. Det er lille og store kampsportssal i Gladsaxe Idrætshaller og boldsalen i Gyngemosehallen. Benyttelsen af de tre sale er noget lavere end i hallerne og samlet set er salene benyttet i 26 pct. af tiden (se tabel 4.5). At dømme ud fra antallet af bookinger er efterspørgslen ikke stor hen over hele dagen. Fra kl. 8-22 har salene været booket i 49 pct. af tiden (se tabel 4.5). Det er stort set kun foreninger, som har reserveret tider i de to kampsportssale i Gladsaxe Idrætshaller og disses foreninger bruger rundt regnet lidt mere end 75 pct. af deres bookede tider til aktivitet (75 pct.). Boldsalen i Gyngemosehallen er primært booket af folkeskoler (29 pct.) og andre offentlige institutioner (54 pct.), som møder frem til ca. en tredjedel af deres tider (se appendiks 4.3).

12 mindre idrætslokaler er kortlagt fra kl. 8-22. De 12 lokaler spænder vidt, og 'idrætslokaler' dækker over en samlet betegnelse for en række forskellige typer af lokaler. Fælles for dem er, at de er specialiserede og på den vis har en mere smal og begrænset brug end eksempelvis hallerne, der i udgangspunktet kan benyttes til et væld af forskellige aktiviteter. Der er eksempelvis tale om særlige lokaler til aerobic, bueskydning, billard, boksning og yoga³⁷. Idrætslokalerne er i brug i 36 pct. af tiden fra kl. 8-22, og ifølge bookingskemaerne er efterspørgslen på niveau med salene (56 pct. af tiden i idrætslokalerne er reserveret til brugere) (se tabel 4.5). Lokalerne benyttes og bookes primært af foreninger, men der er dog en del skole- og aftenskolebookinger i lokalerne i Gyngemosehallen. I de andre idrætslokalerne ser man i varieret omfang også aftenskoler sammen med foreninger, folkeskoler og andre kommunale institutioner. Det er godt hver anden reserveret tid (53 pct.), der reelt bliver omsat til aktivitet, og det er altså en del udeblivelser/tider, der ikke bliver benyttet fuldt ud (se tabel 4.5). Fremmødeprocenten er lidt højere blandt foreninger og andre aktører end blandt folkeskoler (se appendiks 4.3). Variationen på tværs af de forskellige lokaler er dog stor.

De fire kunstgræsbaner er registreret fra morgen til aften (fra kl. 8-22) og tæller de to kunstgræsbaner ved Gladsaxe Stadion, kunstgræsbanen ved Bagsværd Stadion samt kunstgræsbanen ved AB Skovdiget. Banerne benyttes i forskelligt omfang og er samlet set benyttet i 35 pct. af tiden (se tabel 4.5). De mest benyttede baner er kunstgræsbanerne ved Gladsaxe Stadion (henholdsvis 38 pct. (bane 1) og 46 pct. af tiden (bane 2)), mens kunstgræsbanen ved AB Skovdiget er mindst benyttet (22 pct. af tiden). Det er primært foreninger, som booker og benytter banerne, og fremmødeprocenten er højest på banerne ved Bagsværd Stadion (80 pct.) og Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1, 80 pct. og kunstgræsbane 2, 103 pct.), mens den er lavere på AB Skovdiget (51 pct.) (se tabel 4.5).

³⁷ De 12 lokaler er Bagsværd Stadion (vægtræningssal), Gladsaxe idrætshaller (aerobiclokale), Gladsaxe idrætshaller (bueskydningslokale), Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale), Gladsaxe Skøjtehal (bevægelsessal), Gladsaxe Stadion (tribunelokalet, bordtennis), Gladsaxe Stadion (bokslokale), Gyngemosehallen (aerobicsal), Gyngemosehallen (fitness), Gyngemosehallen (motorikområde), Gyngemosehallen (rytmeområde) og Gyngemosehallen (yogasal).

Tabel 4.5: Benyttelse af idrætsfaciliteter fra kl. 8-22 (pct.).

(Pct.)	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Hal	84	64	78
Sal	49	26	60
Idrætslokale	56	36	53
Kunstgræsbane	43	35	79
Svømmehal/-sal	82	84	104
Gladsaxe Skøjtehal	93	75	80
Gyngemosehallen	91	70	76
Bowlinghal*	35	31	89

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookedede tider i idrætsfaciliteter på hverdage i uge 9 og 13 (kl. 8-22). Fordelt på facilitetstype. Note: *baseret på tidsrum kl. 10-22 da registreringer starter i tidsrummet kl. 10-11.

Svømmehal/-sal dækker her over Bagsværd Svømmehal med 25 m. bassin og Gladsaxe Svømmehal med 50 m. bassin. De to svømmehaller er booket i 82 pct. af tiden (se tabel 4.5). Bookingerne særligt i Gladsaxe Svømmehal er fordelt blandt forskellige brugergrupper, som primært tæller foreninger, folkeskoler og betalende gæster i den offentlige åbnings-tid³⁸, mens flest timer i Bagsværd Svømmehal er afsat til offentlig svømning³⁹. Benyttelsen af svømmehallerne er beskrevet nærmere i en senere delanalyse, hvor analyser også ser på, hvor mange aktive der er på tværs af de forskellige brugertyper, tidsrum og dage. Når man betragter benyttelsen samlet set med afsæt i, om der mindst har været én aktiv i vandet, er alle bookedede tider benyttet. Faktisk er benyttelsen en smule højere end andelen af bookinger (fremmøde er på 104 pct.) (se tabel 4.5). Dette kan forekomme, hvis en bruger har afholdt et forløb, som har varet længere end planlagt.

Gladsaxe Skøjtehal er en særlig facilitet i Gladsaxe Kommune. Skøjtehallen har været benyttet til aktivitet i tre ud af fire timer fra kl. 8-22 og er booket i næsten hele perioden (93 pct. af tiden) (se tabel 4.5). Foreninger har reserveret skøjtehallen 48 pct. af tiden, mens den anden primære aktør er andre brugere (32 pct. af tiden), som her også inkluderer offentlig skøjtetid (der er offentlig skøjtetid fra kl. 11.30-15.30 mandag til fredag). Folkeskoler har relativt få tider i skøjtehallen⁴⁰. Fremmødet til bookedede tider er klart højest blandt andre

³⁸ På en uge er der i alt 1.308 banetimer i Gladsaxe Svømmehal (50 m. bassin). 214 timer er afsat til skoler, 244,75 timer til foreninger og 694,75 timer til offentlig svømmetid. Resten tæller børnehaver (10,5 timer), SFO og skoleklub (67,5 timer), socialforvaltningens pensionistaktiviteter (31,5 timer) og udlejning (45 timer) (bilag 3). Der er tale om opgørelse fra mandag til søndag, og derfor er fordelingen ikke helt ens med opgørelserne i analysen, som kun ser på hverdage.

³⁹ På en uge er der i alt 465 banetimer i Bagsværd Svømmehal (25 m. bassin). 60 timer er afsat til skoler, 62 timer til foreninger og 301 timer til offentlig svømmetid. Resten tæller børnehaver (4 timer), SFO og skoleklub (11 timer), socialforvaltningens pensionistaktiviteter (5 timer) og udlejning (22 timer) (bilag 3). Der er tale om opgørelse fra mandag til søndag, og derfor er fordelingen ikke helt ens med opgørelserne i analysen, som kun ser på hverdage.

⁴⁰ På en uge er der i alt 102,25 skøjtetimer i Gladsaxe Skøjtehal. 17,5 timer er afsat til skoler, 46 timer til foreninger og 29 timer til offentligt løb inklusive institutioner. Resten tæller udlejning (4,25 timer) og ispleje (5,5 timer) (bilag 3). Der er tale om opgørelse fra mandag til søndag, og derfor er fordelingen ikke helt ens med opgørelserne i analysen, som kun ser på hverdage.

aktører og folkeskoler, som møder frem til/benyttter stort set alle bookedede tider, mens foreninger møder frem til 63 pct. af deres reserverede tider (se appendiks 4.3).

Gyngemosehallen er delt op i en række mindre områder og benyttes til springgymnastik. På den måde adskiller hallen sig fra de andre haller og beskrives derfor særskilt. Gyngemosehallen er stort set booket i hele perioden fra kl. 8-22 (91 pct. af tiden), og samlet set er syv ud af ti timer benyttet til aktivitet. Fremmødeprocenten er på 76 pct. (se tabel 4.5). De to primære brugere af hallen er foreninger og folkeskoler (booker hallen i henholdsvis 41 pct. og 38 af tiden), mens andre aktører kun booker hallen i mindre omfang (13 pct. af tiden). Foreninger møder frem og benytter stort set alle deres tider, mens folkeskoler møder frem til og benytter hver anden reserveret tid (se appendiks 4.3).

Den sidste facilitet er Gladsaxe Bowlinghal, der ligesom svømmehallerne også har en bred brugerskare. Foreninger har tider i visse perioder, men det er også muligt for borgere at komme ind fra gaden og leje en bowlingbane (efter kl. 14)⁴¹. Bowlinghallen har 14 baner, og der har i alt været 590 banebookinger fra kl. 10-22, som er lig med 35 pct. I de to registreringsuger er der registreret 516 benyttede baner, hvilket er 31 pct. af den totale kapacitet. Fremmødet er dermed på hele 89 pct. (dvs., at der er fremmøde til 516 af de 590 bookedede baner). Benyttelsen af baner på tværs af dagen og hverdage er beskrevet i en selvstændig analyse senere.

Benyttelse i dagtimerne (kl. 8-16 – på hverdage).

Det er de samme 31 faciliteter fra analysen ovenfor, som det er muligt at se på fra kl. 8-16. Resten af faciliteterne er kun registreret efter kl. 16 og indgår derfor heller ikke i denne del af analysen.

Kl. 8-16 er generelt det mindst benyttede tidsrum. Hallerne er benyttet til aktiviteter i 48 pct. af tiden, mens benyttelsen af de to svømmehaller (Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Svømmehal), Gyngemosehallen og Gladsaxe Skøjtehal er højere. De andre facilitetstyper ligger derimod et stykke under i benyttelse (se tabel 4.6).

Hallerne er reserveret til brugere i 74 pct. af tiden fra kl. 8-16 (se tabel 4.6). De to haller i Gladsaxe Idrætshaller er booket i henholdsvis 84 pct. og 100 pct. af tiden, mens bookingerne i de resterende haller er en smule lavere og ligger på ca. 65 pct. (se appendiks 4.3). Bookingerne er delt mellem foreninger (14 pct. af tiden), folkeskole (19 pct. af tiden) og andre aktører (42 pct. af tiden), og der er ret stor forskel i fremmødeprocenten til de bookedede tider. Foreningerne benytter deres bookedede tider bedst, og møder frem til 92 pct., mens folkeskolerne benytter 47 pct. og andre aktører 60 pct.

De tre sale er benyttet til aktivitet i 15 pct. af tiden, og andelen af bookinger i salene er da også kun på 29 pct. Det er lig med fremmøde til 60 pct. af de bookedede tider (se tabel 4.6).

⁴¹ På en uge er der i alt 765 banetimer i Gladsaxe Bowlinghal. 190 timer er afsat til skoler, institutioner, udlejning (kl. 11-14), 282 timer til foreninger og 200 timer til udlejning (fra kl. 14) og 21 timer til oliering af baner (bilag 3). Der er tale om opgørelse fra mandag til søndag, og derfor er fordelingen ikke helt ens med opgørelserne i analysen, som kun ser på hverdage.

Det er særligt boldsalen i Gyngemosehallen, som er booket og benyttet, mens efterspørgsel og brug af de to kampsportshaller i Gladsaxe Idrætshaller er ret begrænset (9 pct. booking, 6 pct. brug). Det er foreninger, som står for aktiviteten i de to kampsportshaller, mens benyttelsen af boldsalen i Gyngemosehallen er delt mellem folkeskoler og andre aktører, men med den forskel, at folkeskoler har reserveret en del flere timer end andre aktører, og folkeskolerne har en markant lavere fremmødeprocent til bookede tider (fremmødeprocenten for andre aktører er 89 pct., mens den for folkeskoler er 33 pct.) (se appendiks 4.3).

De 12 idrætslokaler er i dagtimerne mere benyttet end salene. Samlet set er de booket i 46 pct. af tiden, mens benyttelsen ligger på 24 pct. (se tabel 4.6). Booking såvel som benyttelse svinger meget mellem lokalerne. Foreningerne booker og benytter idrætslokalerne i idrætshallerne, skøjtehallen og på Gladsaxe Stadion, mens folkeskoler er primære brugere af idrætslokalerne i Gyngemosehallen sammen med andre aktører, som dog benytter idrætslokalerne i noget mindre omfang (se appendiks 4.3).

De fire kunstgræsbaner bruges i meget begrænset omfang i dagtimerne fra kl. 8-16. Samlet er der kun aktivitet i 5 pct. af tiden, og banerne er også kun booket i 7 pct. af tiden (se tabel 4.5). Det er kun kunstgræsbanerne ved Gladsaxe Stadion og Bagsværd Stadion, der er i brug, og det er henholdsvis foreninger og andre aktører, som tegner sig for brug og booking.

Tabel 4.6: Benyttelse af idrætsfaciliteter i dagtimerne (kl. 8-16) (pct.).

(Pct.)	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Hal	74	48	69
Sal	29	15	60
Idrætslokale	46	24	36
Kunstgræsbane	7	5	71
Svømmehal/-sal	89	98	110
Gladsaxe Skøjtehal	90	63	70
Gyngemosehallen	88	53	61
Bowlinghal*	34	32	94

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookede tider i idrætsfaciliteter i uge 9 og 13 (kl. 8-16). Fordelt på facilitets-type. Note: *baseret på tidsrum kl. 10-22 da registreringer starter i tidsrummet kl. 10-11. Fremmødet er beregnet ved at tage det gennemsnitlige fremmøde til de enkelte faciliteter. Faciliteter uden bookinger er undladt i beregningen af fremmødet. Fremmødet i idrætslokaler er derfor kun på 36 pct. i tidsrummet kl. 8-16; Gyngemosehallen fitness har en benyttelse på 59 pct., men har ikke nogen bookinger (og men kan ikke beregne fremmøde uden bookinger (dvs. dele med 0).

Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Svømmehal er benyttet i alle timer fra kl. 8-16 (98 pct.) selvom der faktisk ikke er booking i alle timer (89 pct.). Det kan som nævnt forekomme, hvis aktører forlænger deres benyttelse ud over deres booking. Benyttelsen i dagtimerne er en blanding mellem foreninger, folkeskoler, kommunens idrætstilbud til pensionister og offentlig åbningstid.

Gladsaxe Skøjtehal er benyttet til aktivitet i 63 pct. af tiden fra kl 8-16, selvom den næsten er fuldt booket (se tabel 4.6). Det er primært andre aktører (heriblandt offentligt åbningstid), der står for brugen (39 pct. af tiden), og før kl. 16 er det altså få foreningstimer i skøjtehallen (4 pct.). Folkeskolerne møder frem til stort set alle timer og benytter dem fuldt ud, mens andre aktører benytter 70 pct. af deres reserverede tid, mens foreningerne kun benytter 37 pct. (se appendiks 4.3).

Gyngemosehallen er booket i de fleste timer fra kl. 8-16 (88 pct. af tiden), men det er kun hver anden time i tidsrummet, der bliver omsat til aktivitet (se tabel 4.6). Det er således kun 61 pct. af de bookedede tider, der er fremmøde til/bliver benyttet til fulde. Det er alene folkeskoler og andre aktører, der står for brugen. Folkeskoler har flest reserverede timer, men møder i noget mindre omfang frem til og benytter deres reserverede timer i sammenligning med andre aktører (se appendiks 4.3).

Bowlingbanerne har en benyttelsesgrad på 32 pct. i tiden fra kl. 10-16 (se tabel 4.6). Det er primært foreninger, der benytter hallen, men også folkeskoler og andre offentlige institutioner benytter bowlingbanerne. Det er ret få private borgere, som køber sig til en banetid i dagtimerne. Fremmødeprocenten til de bookedede tider er høj og ligger på 94 pct.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimerne (kl. 16-22, på hverdage).

I aftentimerne skifter brugerne af faciliteter. Fra at faciliteter i forskelligt omfang har været benyttet af foreninger, folkeskoler og andre aktører i dagstimerne, er foreningerne klart den primære bruger i aftentimerne. Et mindre antal tider er afsat til andre aktører samt aftenskoler, mens der omvendt er afsat meget få tider til folkeskoler.

Analysen udvides i dette tidstum fra 31 faciliteter til at inkludere 58. De ekstra faciliteter inkluderer blandt andet fire haller på folkeskoler, en fire sale på Telefonfabrikken (afspændingslokale og dansesal 1, 2 og 3), to mindre svømmehaller/-sale samt 15 gymnastiksale på folkeskoler. De ekstra faciliteter er medtaget, fordi de spiller en rolle for fritidsbrugere (foreninger og aftenskoler).

Aftentiderne er generelt mere benyttet end dagtimerne. Det gælder især for hallerne og faciliteter beliggende på de forskellige idrætsanlæg/stadions (i mindre omfang faciliteterne på folkeskolerne).

De 11 haller er booket fuldt i aftentimerne, og der er samlet set aktivitet i 79 pct. af tiden (se tabel 4.7). Det er en ret høj benyttelsesgrad, også når man sammenligner med undersøgelser foretaget efter samme metode og på samme tidspunkt i Varde, Halsnæs og Ballerup Kommune (se evt. Pilgaard & Forsberg, 2015; Forsberg & Pilgaard 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b). Hallerne på Buddinge Skole, Bagsværd Skole og Grønnemose Skole skiller sig ud og er mindst benyttet med en samlet udnyttelse under 70 pct., mens to af hallerne i AB Skovdiget, hallerne i Gladsaxe Idrætshaller, Gladsaxe Badmintonhal (hal 1) og Skovbrynet Skole er benyttet i mere end 85 pct. af tiden. Bort set fra en del timer i hal 2 i Gladsaxe Badmintonhaller til andre aktører, er det foreninger, der tegner sig for brugen. På AB Skovdiget er det AB, der råder over tiderne. Fremmødet til tiderne varierer en smule mel-

lem hallerne, men stemmer overordnet set sammen med brugen. De haller, hvor benyttelsen er højest, er også de haller, som har det største fremmøde (se appendiks 4.3).

Ser man på de syv sale, som i dette tidsrum tæller yderligere fire mindre haller på Telefonfabrikken, er benyttelsen 36 pct. fra kl. 16-22 (se tabel 4.7). Det er altså en noget mindre benyttelsen end for hallerne. Efterspørgslen i form af bookede tider er også lavere og er samlet set på 68 pct., og det er således også kun lidt mere end hver anden reserveret tid, der er fremmøde til/benyttes fuldt ud. Benyttelsen af disse sale skiller sig ikke ud i sammenligning med de før nævnte kommuner, som det gjaldt for hallerne. Det er kun salene i Gladsaxe Idrætshaller (lille og store kampsportslokale), som foreninger benytter, og ellers er det andre aktører og aftenskoler, der booker og benytter salene. På den måde tegner der sig et billede af, at Telefonfabrikken henvender sig og benyttes af andre brugere, end man ser i salene Gladsaxe Idrætshaller og i boldsalen i Gyngemosehallen. Det er især aftenskoler, der benytter dansesalene og afspændingslokalet på Telefonfabrikken. Foreningerne møder i noget højere grad frem til deres reserverede timer i kampsportshallerne end aftenskolerne gør i Telefonfabrikken.

Fra kl. 16-22 er 14 forskellige idrætslokaler blevet kortlagt. Booking og benyttelsen varierer meget mellem lokalerne, som samlet set er booket i 67 pct. af tiden og benyttet til aktivitet i 49 pct. af tiden (se tabel 4.7). Foreningerne tegner sig for hovedparten af bookinger og brug, og det er kun i aerobiclokalet i Gladsaxe Idrætshaller, fitnesslokalet, aerobicsalen og yogasalene i Gyngemosehallen og tumlesalen på Buddinge Skole, at andre aktører benytter lokalerne. Andre aktører dækker her over forskellige kommunale institutioner, og dertil kommuner også aftenskoler og i enkelte tilfælde også privatpersoner. Fremmødet til de bookede tider varierer meget fra lokale til lokale og er samlet set på 68 pct. (se tabel 4.7).

De 15 gymnastiksale på de lokale folkeskoler i kommunen er booket i 64 pct. af tiden, men det er mindre end hver anden reserverede tid, som der er fremmøde til/bliver benyttet fuldt ud (28 pct. af tiden benyttes til aktivitet) (se tabel 4.7). Efterspørgslen efter tider varierer mellem salene og er højest på Grønnemose Skole og lavest på Stengård Skole. På Søborg Skole og Vadgård Skole deler foreninger og andre aktører tiderne i mellem sig (flestep timer er afsat til foreninger), og i det hele taget er der på disse skoler tale om en broget bruger-skare.

Mens benyttelsen af de fire kunstgræsbaner er lav i dagtimerne, er den relativt høj i aftentimerne efter kl. 16. Samlet set har banerne været benyttet i 74 pct. af tiden, mens der har været bookinger svarende til 92 pct. (se tabel 4.7). Der er relativt stor forskel mellem banernes brug, og kunstgræsbanen på AB Skovdiget er kun benyttet i 47 pct. af tiden, hvilket er et stykke under de tre andre kunstgræsbaner, som er benyttet i 75 pct. af tiden eller mere (se senere analyse). Fremmødet til de bookede tider følger generelt benyttelsen, og dér hvor benyttelsen er høj, er fremmødet det samme. Foreningerne står for hovedparten af banernes brug, om end privatpersoner/selvorganiserede udøvere fra tid til anden også benytter banen. En del af dem formentlig uden forudgående booking.

Tabel 4.7: Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimerne (kl. 16-22 – på hverdage) (pct.)

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Hal	98	79	80
Sal	68	36	55
Idrætslokale	67	49	68
Gymnastiksale	64	28	47
Kunstgræsbane	92	74	81
Svømmehal/-sal	76	55	72
Gladsaxe Skøjtehal	97	90	93
Gyngemosehallen	97	91	94
Bowlinghal	36	29	81

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookede tider i idrætsfaciliteter i uge 9 og 13 (kl. 16-22). Fordelt på facilitetstype.

I aftentimerne inkluderer analysen af svømmehaller/-sale 25 m. bassinet på Blaagaard-KDAS og svømmesalen på Gladsaxe Skole (12,5 m. bassin). Der er stor forskel på brugerprofilen mellem de forskellige svømmehaller/sale, når der kommer til fordelingen mellem foreninger og offentlig svømmetid (se senere analyse). Her er det vigtigt at nævne, at svømmesalen på Gladsaxe Skole og svømmehallen på Blaagaard-KDAS er uden livredderopsyn og derfor kun kan bruges, når låneren/lejerer selv har livredder med. Svømmehallen på Blaagaard-KDAS og svømmesalen på Gladsaxe Skole er noget mindre benyttet end Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Svømmehal, og de trækker den samlede benyttelse ned. Svømmehallerne/-salene er booket i 76 pct. af tiden, og er benyttet til aktivitet i 55 pct. af tiden (se tabel 4.7 og appendiks 4.3).

Gladsaxe Skøjtehal har i løbet af de to registreringsuger været booket i stort set alle timer fra kl. 16-22, og benyttelsen ligger ligeledes højt (90 pct. af tiden) (se tabel 4.7). Der er med andre ord meget lidt fri kapacitet i skøjtehallen, når man som her blot ser på, om der har været mindst én aktiv i hallen. Foreninger står for at benytte skøjtehallen det meste af tiden, men andre aktører bruger, hvad der svarer til 25 pct.

Gyngemosehallen er på linje med Gladsaxe Skøjtehal intenst benyttet fra kl. 16-22. Gyngemosehallen er booket til aktivitet i 97 pct. af tiden, og benyttelsen ligger på 91 pct. (se tabel 4.7). Det er i alle tilfælde foreninger, der benytter Gyngemosehallen (se appendiks 4.3).

Der er flere private bookinger i aftentimerne i bowlinghallen, men kun hver tredje bane er fra kl. 16-22 benyttet til aktivitet. Det er en smule lavere end andelen af bookinger (36 pct. af banerne), men generelt er fremmødet til de bookede tider højt (81 pct.) (se tabel 4.7).

Benyttelse af idrætsfaciliteter i primetime (kl. 17-20 – på hverdage).

Alle 58 faciliteter indgår også i analysen i primetime fra kl. 17-20. I alle typer af faciliteter er benyttelsen mere intens end i aftentimerne fra kl. 16-22, hvilket hænger sammen med, at det særligt er i dette tidsrum, at foreninger ønsker at have aktiviteter for børn og unge. Det er derfor også vigtigt at sikre god udnyttelse af disse timer.

Benyttelsen af hallerne minder i store træk om tidsrummet fra kl. 16-22 (som kl. 17-20 er en del af), men med den forskel, at benyttelsen er endnu højere. 99 pct. af tiderne er reserveret til brugere, og 83 pct. af tiden benyttes til aktivitet (se tabel 4.8). Det er kun hallerne på Buddinge Skole og Grønnemose Skole, som er benyttet i mindre end 80 pct. af tiden, og bort set fra et mindre antal timer i badmintonhallerne i Gladsaxe ser man kun foreninger benytte hallerne (se appendiks 4.3). Over en bred kam er fremmødet til bookedede tider højt, og det er kun i hallerne i forbindelse med Buddinge Skole og Grønnemose Skole, at bookingerne ikke er over 85 pct. Som tilfældet for kl. 16-22 er der tale om en benyttelse, som også i sammenligning med andre kommuner, er høj.

Benyttelsen af de syv sale er 9 procentpoint højere end fra kl. 16-22. Tilsvarende ser man også, at der er 14 procentpoint flere reservationer i dette tidsrum (se tabel 4.8). Som i tilfældet med aftentimerne er salene fordelt mellem foreninger og andre aktører. Andre aktører er primært aftenskoler, som har tider i salene på Telefonfabrikken, mens foreningerne benytter kampsportssalene i Gladsaxe Idrætshaller. Boldsalen i Gyngemosehallen er booket i stort omfang, men er kun i brug i 12 pct. af tiden fra kl. 17-20.

Benyttelse og booking af de 14 idrætslokaler i primetime er lidt højere end fra kl. 16-22. Benyttelsen er 9 procentpoint højere, mens det er 7 procentpoint for bookingerne (se tabel 4.8). Idrætslokalernes brugere er ikke anderledes end i tidsrummet fra kl. 16-22, og det er altså primært foreninger, som fylder lokalerne ud. Dog benyttes aerobiclokaler, fitnesslokale, tumlesal og yogasal også af andre aktører og aftenskoler. Efterspørgslen på tider er høj, og er for en del lokaler på 100 pct. i tidsrummet. Benyttelsen i primetime varierer, og er for det mest benyttede lokale – vægttræningssalen på Bagsværd Stadion – 93 pct., mens bevægelsessalen i Gladsaxe Skøjtehal modsat kun har været benyttet i 16 pct. af tiden (uden booking). Fremødet til bookedede tider er generelt højt (72 pct.) (se tabel 4.8).

De 15 gymnastiksale er også benyttet og booket i højere grad i primetime end fra kl. 16-22. Samlet set er gymnastiksalene booket i 76 pct. af tiden, men reelt kun i brug i 40 pct. af tiden (se tabel 4.8). Selvom benyttelsen i primetime er højere end i aftentimerne, er der altså stadig en del reservationer, som der ikke er fremmøde til/ikke bliver benyttet fuldt ud (fremmødeprocenten er 56 pct.). Som fra kl. 16-22 er salene på Søborg Skole og Vadgård Skole primært afsat til andre aktører, mens foreningerne dominerer i de andre sale.

På kunstgræsbanerne stemmer benyttelse og booking i primetime stort set overens med tidsrummet fra kl. 16-22. Andelen af bookinger og benyttelsen er henholdsvis 5 og 4 procentpoint højere (se tabel 4.8). Kunstgræsbanen på AB Skovdiget trækker den gennemsnitlige udnyttelse ned med en benyttelse på 56 pct. Det er noget lavere, end man ser på kunstgræsbanen på Bagsværd Stadion (77 pct.) og kunstgræsbane 1 (80 pct.) og 2 (100 pct.) på Gladsaxe Stadion. Det er primært foreninger, der tegner sig for brugen (se appendiks 4.3).

Table 4.8: Benyttelse af idrætsfaciliteter i primetime (kl. 17-20) (pct.).

(Pct.)	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookedede tider
Hal	99	83	84
Sal	82	45	65
Idrætslokale	74	58	72
Gymnastiksal	76	40	56
Kunstgræsbane	97	78	82
Svømmehal/-sal	93	69	76
Gladsaxe Skøjtehal	95	96	101
Gyngemosehallen	100	95	95
Bowlinghal	44	34	77

Tabellen viser benyttelse, booket tid og fremmøde til bookedede tider i idrætsfaciliteter i uge 9 og 13 (kl. 17-20). Fordelt på facilitets-type.

Benyttelsen af de fire svømmehaller/-sale er lavere i primetime end i løbet af hele dagen (se tabel 4.8). Det kan forekomme overraskende, men skyldes inkluderingen af de to svømmehaller/-sale på Blaagaard-KDAS og Gladsaxe Skole, som trækker den samlede benyttelse ned. De to svømmehaller/-sale er noget mindre benyttet sammenholdt med Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Svømmehal. Der findes i primetime fri svømmetid, når man ser på *alle* svømmehaller/-sale i kommunen. Samlet set er der aktivitet i 69 pct. af tiden, hvilket er et stykke under andelen af bookinger, som ligger på 93 pct. Samlet set er fremmødeprocenten 76 pct., men der er altså store forskelle mellem de forskellige svømmehaller/-sale (se appendiks 4.3).

Gladsaxe Skøjtehal og Gyngemosehallen har været benyttet i henholdsvis 96 og 95 pct. af tiden i primetime (se tabel 4.8). Der er altså – med afsæt i denne opgørelsesmetode – tale om fuld benyttelse. Foreninger står for al aktiviteten i Gyngemosehallen, mens andre aktører tegner sig for godt en tredjedel af aktiviteterne i Gladsaxe Skøjtehal.

Booking og benyttelse i bowlinghallen topper i primetime, men er ikke meget højere end i aftentimerne. Lige under hver anden bane er booket til brugere (44 pct.), og der er aktivitet på en tredjedel af bowlingbanerne i primetime (se tabel 4.8).

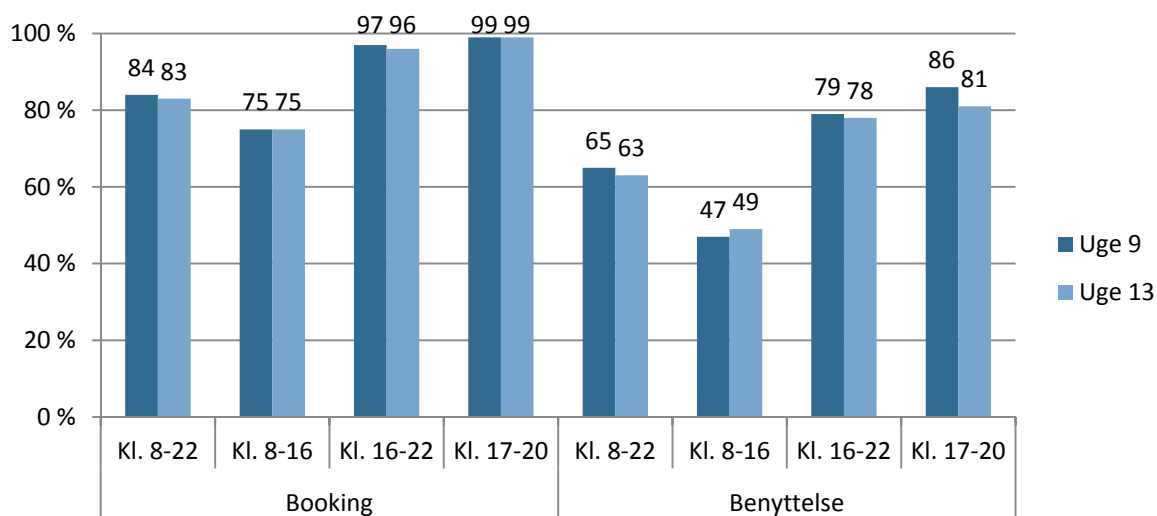
Benyttelse på tværs af uger

Langt de fleste idrætsaktiviteter er sæsonaktiviteter, og det er således et fåtal af aktiviteter, som har samme aktivitetsniveau hen over året. Denne del af analysen ser på, hvordan benyttelsen af de undersøgte faciliteter svinger mellem de to undersøgelsesuger. Selvom undersøgelsen er foretaget inden for et relativt kort tidsinterval, er der i andre kommuner relativt store forskelle mellem aktivitetsniveauet i uge 9 og uge 13. I andre kommuner ser man eksempelvis, at aktivitetsniveauet har været højere i uge 9 end uge 13, hvilket blandt andet har hængt sammen med, at gymnastik til en vis grad har haft sæsonafslutning før

uge 13⁴² (Pilgaard & Forsberg, 2015; Forsberg & Pilgaard 2015a, Forsberg & Pilgaard, 2015b).

I hallerne i Gladsaxe Kommune ser man ikke større forskelle i aktivitetsniveau mellem de to undersøgelsesuger. I primetime er benyttelsen en smule højere i uge 13 sammenlignet med 9, men i de andre tidsrum er tendensen modsat (se figur 4.5). Der er i alle tilfælde tale om små udsving, og ud fra de indsamlede data kan der ikke identificeres forskelle. Bookingerne varierer heller ikke mellem de to uger, og dermed er efterspørgslen i uge 13 den samme som i uge 9.

Figur 4.5: Benyttelse af haller i uge 9 og 13 (pct.).

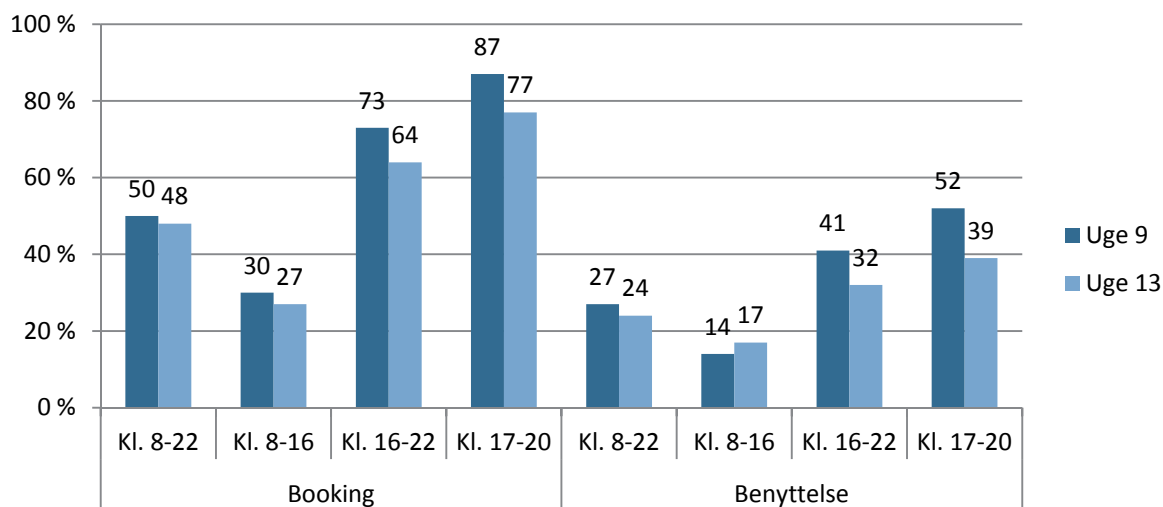

Figuren viser booket tid og benyttelse af haller. Fordelt på uge.

Når man ser på salene, er der forskel i benyttelsen de to uger i mellem, og her er benyttelsen i uge 9 højere end i uge 13 (se figur 4.6). Det er i aftentimerne, at der er mere aktivitet i salene, mens benyttelsen i dagtimerne mellem de to uger er stort set det samme. Ser man på bookingerne, er billedet, at der er større efterspørgsel i uge 9 end i uge 13. Det er også primært i aftentimerne, at der er forskel. Forskellene hænger sammen med, at det primært er fritidsbrugerne (dvs. foreninger og aftenskoler), som benytter og booker salene i mindre omfang i uge 9 end i uge 13. Forskellene kan tyde på, at der i salene er visse sæsonprægede aktiviteter, og at benyttelsen derfor varierer ugerne i mellem, fordi visse aktiviteter er stoppet i uge 13.

⁴² Det gør sig gældende i analyser foretaget i Varde og Halsnæs Kommune. Analyserne er også foretaget i foråret 2015.

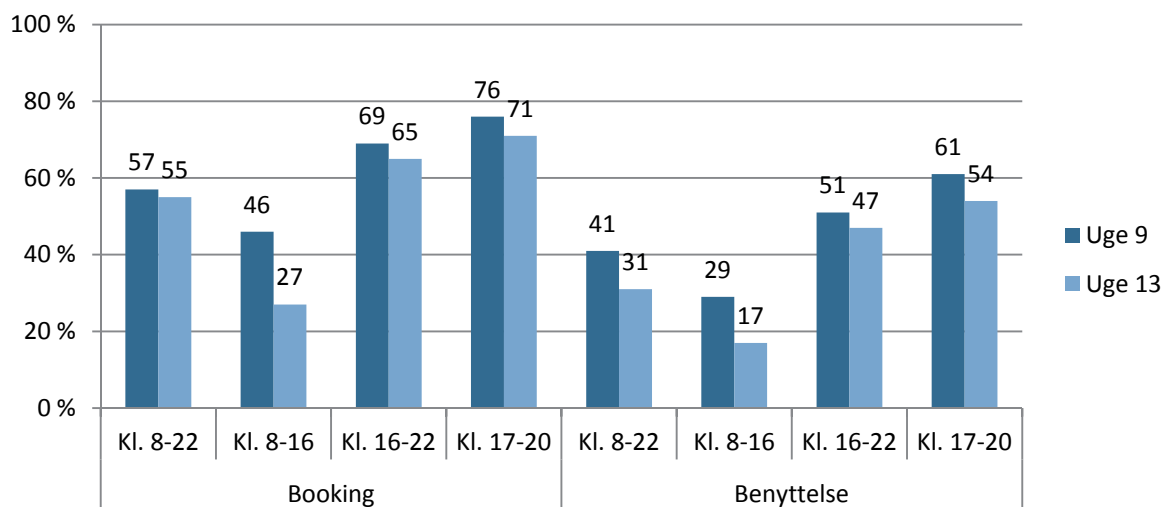
Figur 4.6: Benyttelse af sale i uge 9 og 13 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af sale. Fordelt på uge.

Billedet er det samme i idrætslokalerne. Her er bookinger og benyttelse også mindre i uge 13 sammenlignet med uge 9 (se figur 4.7). Men til forskel fra salene slår det her igennem i dagtimerne og i mindre grad end i aften timerne.

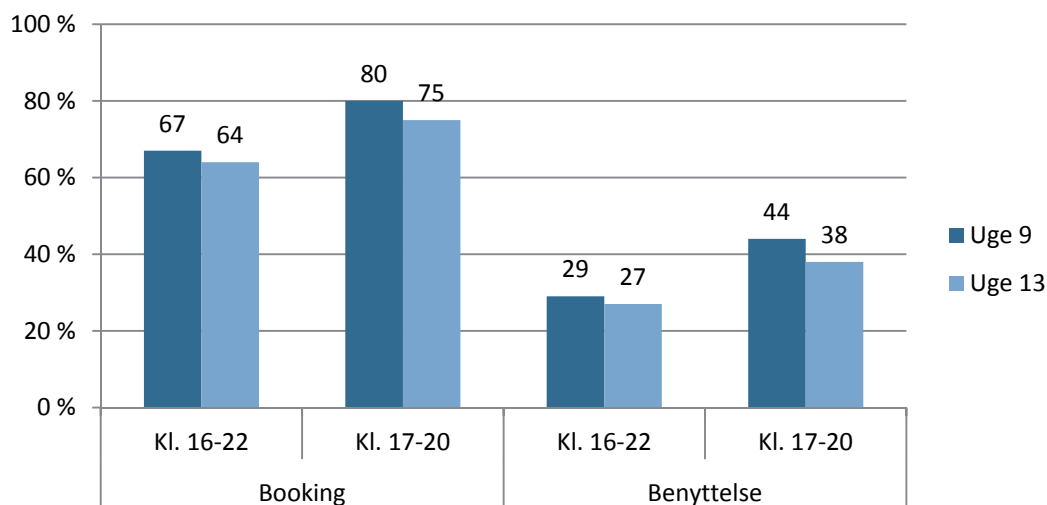
Figur 4.7: Benyttelse af idrætslokaler i uge 9 og 13 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af idrætslokaler. Fordelt på uge.

Gymnastiksalene benyttes primært til gymnastik, men modsat tilfældet i andre kommuner, er der ikke stor forskel i brug og booking de to uger i mellem (se figur 4.8). Der tegner sig således et billede af, at gymnastik i Gladsaxe Kommune ikke er så sæsonpræget som i visse andre kommuner.

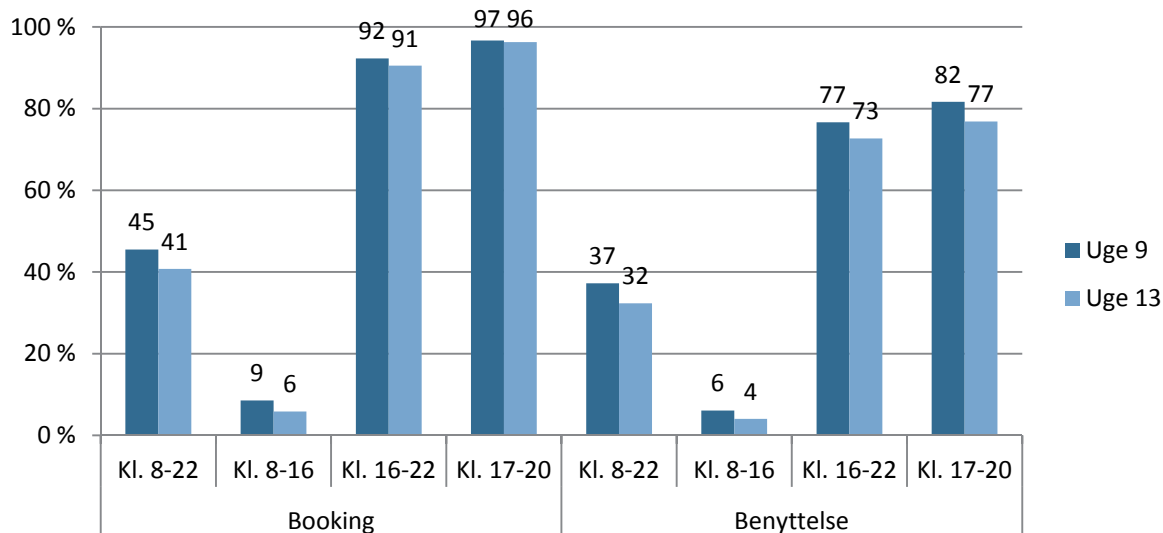
Figur 4.8: Benyttelse af Gymnastiksal (på skoler) i uge 9 og 13 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af gymnastiksale (på folkeskoler). Fordelt på uge.

Uge 9 og 13 er højsæson for benyttelsen af kunstgræsbaner. Der er tale om en periode, hvor det ikke er muligt at spille på naturgræs, og det kan man se på såvel booking- som benyttelsessiden, som er stort set ens (se figur 4.9). Det bliver med andre ord spillet lige meget på kunstgræsbanerne i de to uger.

Figur 4.9: Benyttelse af kunstgræsbaner i uge 9 og 13 (pct.).

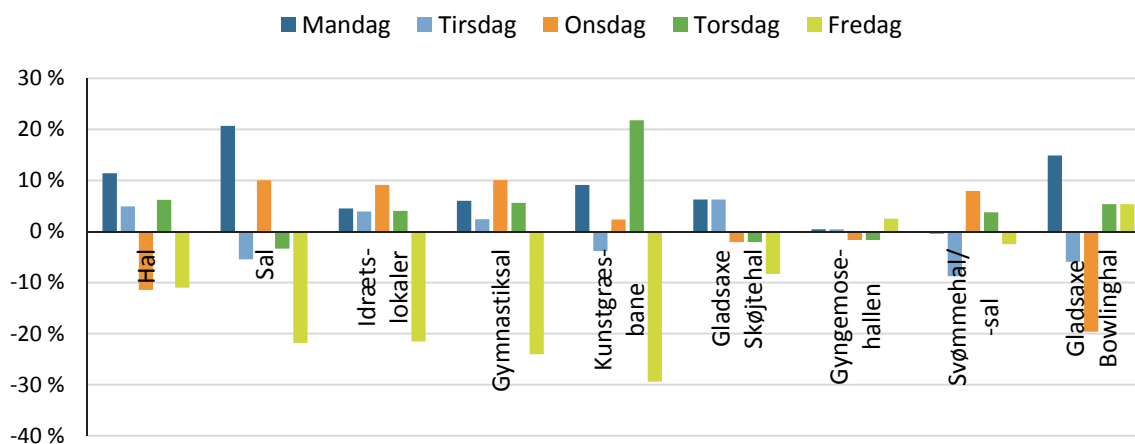
Figuren viser booket tid og benyttelse af kunstgræsbaner. Fordelt på uge.

Benyttelse på tværs af dage

Ligesom der på tværs af uger er forskel på aktivitetsniveauet i visse facilitetstyper, er der forskel mellem aktivitetsniveau på tværs af hverdage. Generelt er fredage en mindre benyttet dag til aktivitet end de andre hverdage, men dette gælder ikke for alle facilitetstyper og heller ikke i sammen omfang. Eksempelvis er benyttelsen af Gladsaxe Skøjtehal højere på

torsdage og fredage, end man ser på tirsdage og onsdage. Det viser figur 4.10 nedenfor, som viser udsvingene i benyttelse på tværs af dage i forhold til gennemsnitsbenyttelsen. I Gladsaxe Bowlinghal er der således 5 procentpoint højere benyttelse på torsdage og fredage i forhold til gennemsnittet, mens benyttelsen er 15 procentpoint over gennemsnittet på mandage. På tirsdage og onsdage er benyttelsen henholdsvis 5 og 20 procentpoint under gennemsnittet.

Figur 4.10: Benyttelse af facilitetstyper på hverdage i 9 og 13 (pct.).

Figuren viser udsving i procentpoint i benyttelse af faciliteter på mellem hverdage i forhold til gennemsnittet.

Udsving fra den gennemsnitlige benyttelse er begrænset i Gyngemosehallen, Gladsaxe Skøjtehal og svømmehallerne/-salene, mens der i sale, idrætslokaler og gymnastiksale er noget mindre benyttelse på fredage.

De begrænsede udsving i svømmehallerne/-salene såvel som Gladsaxe Skøjtehal kan hænge sammen med, at der her findes en bredere brugerprofil end i de andre faciliteter. Offentlig åbningstid (gælder i Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Skøjtehal) er sammen med foreninger og folkeskoler begge steder blandt brugerne, og det er formentlig med til at holde aktivitetsniveauet oppe. Det er velkendt, at eksempelvis foreninger i mindre omfang ønsker at afholde aktiviteter på fredage.

En væsentlig pointe at tage med fra figuren ovenfor er, at der på fredage i visse faciliteter er mulighed for meraktivitet (særligt sale, idrætslokaler, gymnastiksale og kunstgræsbaner). Det kan selvfølgelig ske på forskellig vis, og det er eksempelvis muligt at se på, hvordan man kan sætte tiderne i spil for brugere, som ellers ikke har tider tildelt. Til en vis grad afspejler den mindre brug også færre reservationer, og på den vis burde det umiddelbart være muligt at tildele tider. Dog er andelen af bookinger højere end benyttelse (også) på fredage, og der kan være behov for at sikre bedre overensstemmelse mellem bookinger og brug.

Benyttelse af specifikke faciliteter

I tillæg til resultaterne præsenteret overfor, er det også muligt at se på benyttelse af hver enkelt facilitet i analysen. Det er for omfattende at beskrive brugen af hver enkelt facilitet. Nedenfor er vist booking og benyttelse af de enkelte faciliteter med enkelte udvalgte kommentarer.

Haller

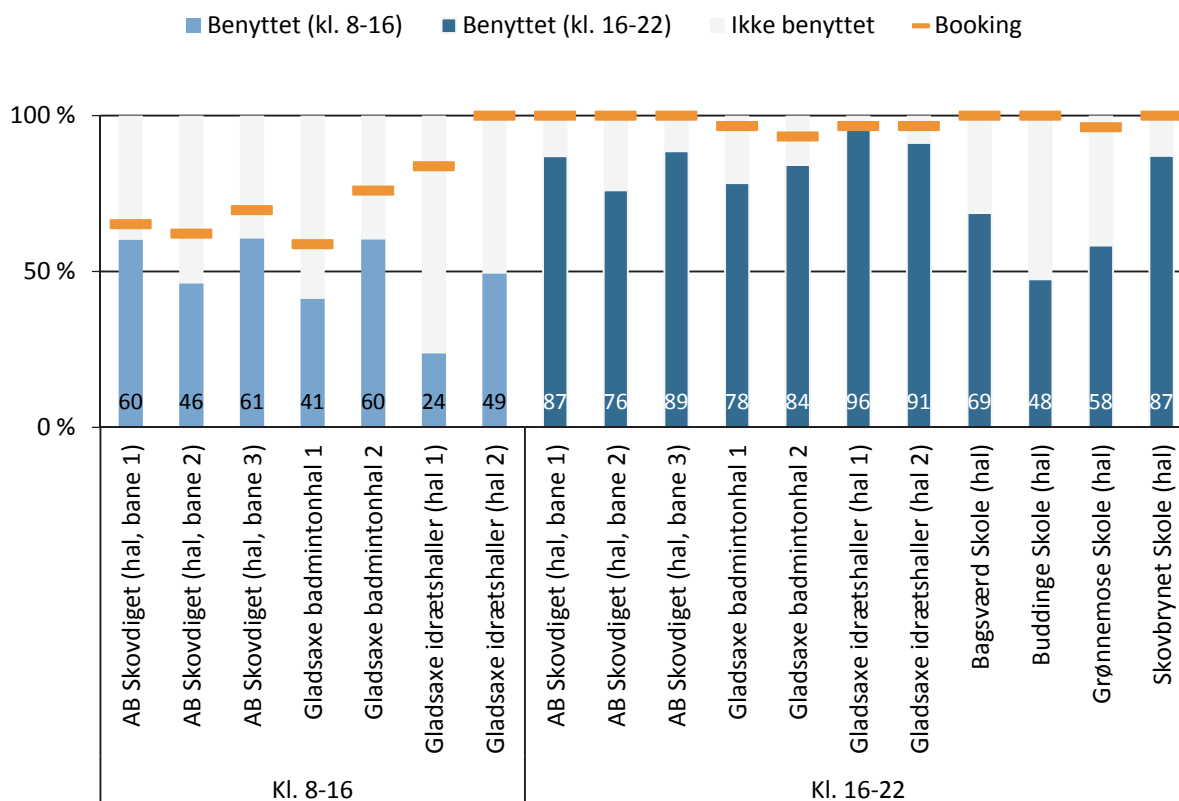
Figur 4.11 nedenfor viser booking og benyttelse af hallerne fra henholdsvis kl. 8-16 og kl. 16-22. Læsningen af figuren forklares i det følgende med henblik på at informere læseren om, hvorledes de kommende figurer skal læses.

De lyseblå bjælker viser den specifikke benyttelse af de syv haller, der er kortlagt fra kl. 8-16. Til højre er benyttelsen af de 11 haller, som er kortlagt fra kl. 16-22. Udnyttelsesprocenten er regnet ud som antallet af timer i tidsrummet delt med antallet af aktivitetstimer (dvs. timer med mindst én aktiv i hallen). For tidsrummet fra kl. 8-16 er der potentielt mulighed for otte timers aktivitet, mens der fra kl. 16-22 er mulighed for seks timers aktivitet.

Som figuren viser, er der i dagtimerne stor forskel mellem de forskellige haller. Den mest benyttede hal fra kl. 8-16 er bane 1 i AB Skovdiget samt hal 2 i Gladsaxe Badmintonhal (begge benyttelse på 60 pct.), mens der er registreret mindst aktivitet i hal 1 i Gladsaxe Idrætshaller (24 pct.). I aftentimerne fra kl. 16-22 er det hal 1 Gladsaxe Badmintonhal, der er mest benyttet, mens hallen på Buddinge Skole har haft mindst aktivitet.

De orange bjælker i figuren angiver de specifikke bookinger i de to uger, kapacitetsregistreringen har foregået. Der har været færrest bookinger i dagtimerne fra kl. 8-16 på bane 1 i AB Skovdiget, mens der har været ret få frie tider i aftentimerne i aftentimerne. Her er stort set alle haller fuldt booket.

Figur 4.11: Benyttelse af haller fra kl. 8-16 og fra kl. 16-22 (pct.).

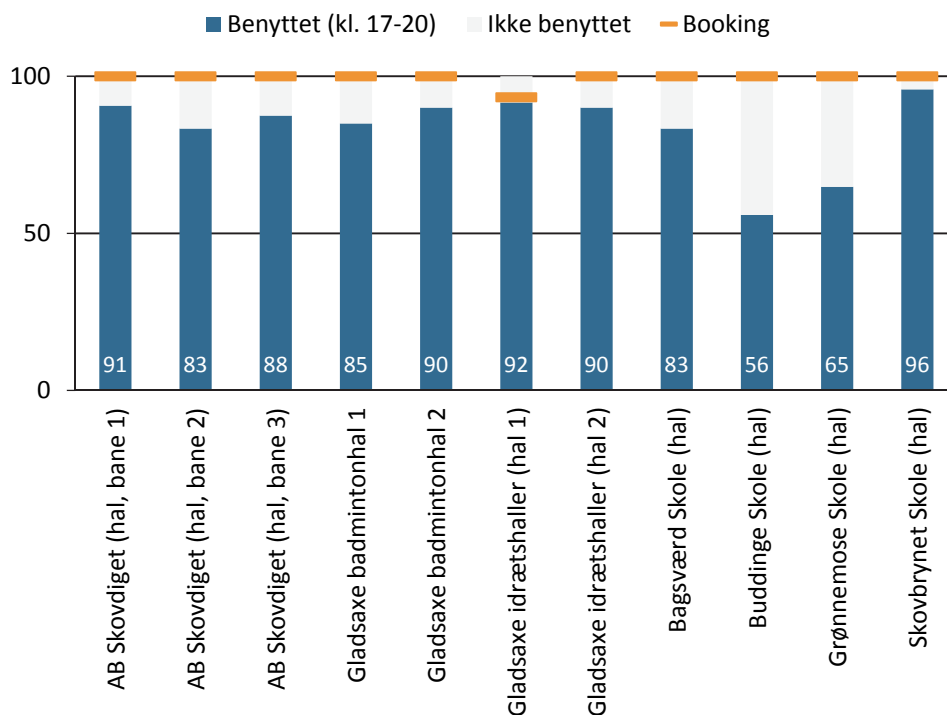

Figuren viser booket tid og benyttelse af haller. Opdelt på tidsrum.

I aftentimerne er benyttelsen af hallerne på de egentlige idrætsanlæg mest benyttet, mens haller på skolerne omvendt har noget fri kapacitet. Særligt på Buddinge Skole ser man en del fri haltid, selvom hallen er reserveret til aktiviteter i alle timer (se figur 4.11). I dagtimerne er skolehallerne ikke blevet kortlagt, og der er derfor ikke til at sige, hvorvidt den forskellige brug i aftentimerne mellem hallerne på idrætsanlæg og i skoler også er gældende her.

I primetime er benyttelsen høj og højere, end man ser fra kl. 16-22. Der er få ikke benyttede tider på idrætsanlæggene, mens der på Buddinge Skole og Grønnemose Skole omvendt er nogle ubenyttede tider (se figur 4.12).

Figur 4.12: Benyttelse af haller fra kl. 17-20 (pct.).

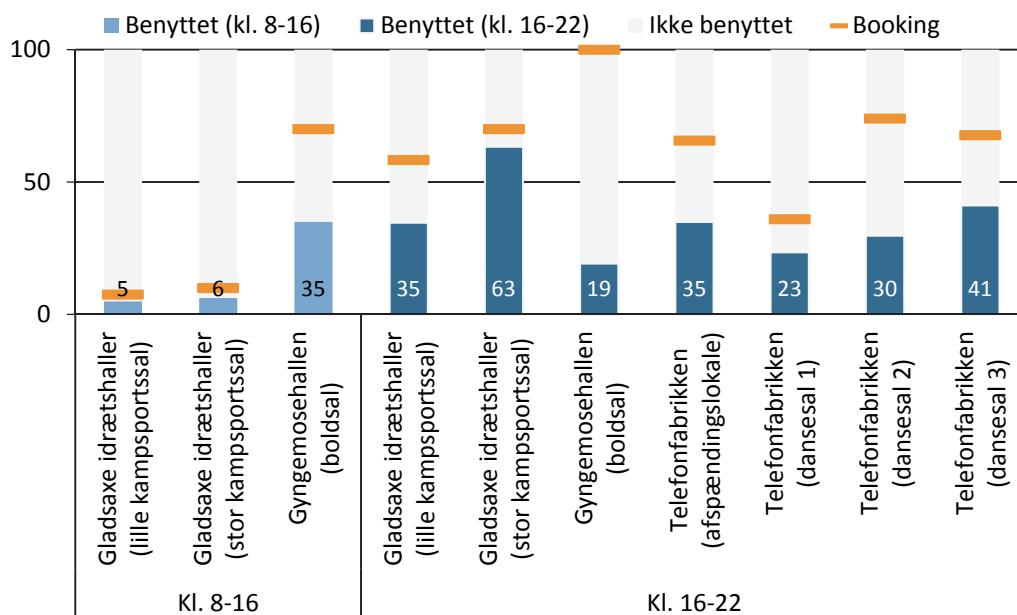

Figuren viser booket tid og benyttelse af alle haller fra kl. 17-20.

Sale

Salene er mindre benyttet end hallerne. I dagtimerne er der stort set kun aktivitet i boldsalen i Gyngemosehallen (se figur 4.13). I aften timerne indgår flere sale i undersøgelsen, og her er den store kampsportssal i Gladsaxe Idrætshal mest benyttet. Boldsalen i Gyngemosehallen er i brug i 19 pct. af tiden fra kl. 16-22, selvom den har været fuldt booket. Fremmøde til bookede tider er i denne sal meget lavt og en del lavere end i de andre sale.

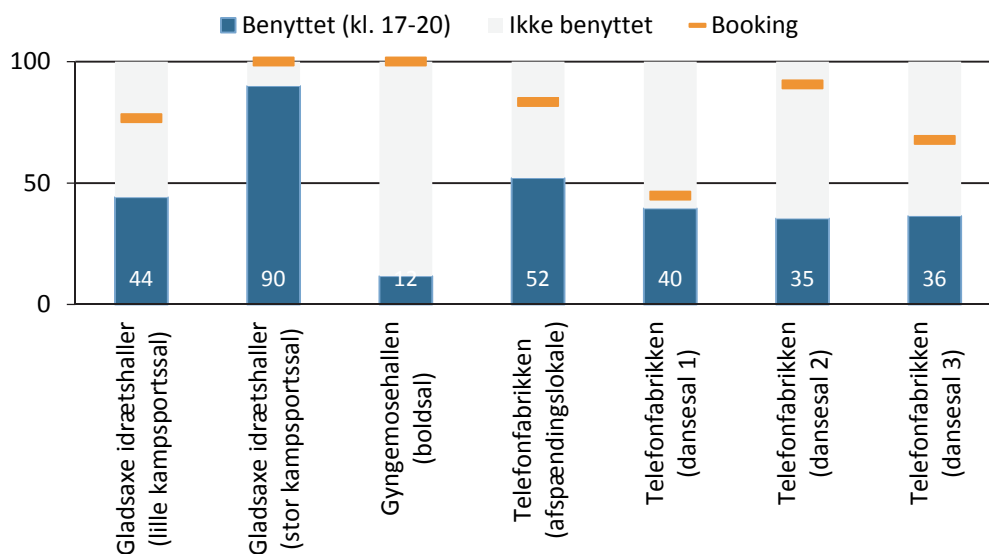
Figur 4.13: Benyttelse af sale fra kl. 8-16 og fra kl. 16-22 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af sale fra kl. 8-16 og kl. 16-22.

I primetime fra kl. 17-20 er benyttelsen af salene på sit højeste og særligt store kampsportssal er benyttet i ret stort omfang (90 pct.) (se figur 4.14). Her er det få tider, der ikke i brug, hvilket adskiller sig fra de andre sale, hvor der er en del ikke benyttet kapacitet. Generelt er salene booket, men i dancesal 2 og 3 i Telefonfabrikken, lille kampsportssal i Gladsaxe Idrætshaller og boldsalen i Gyngemosehallen er fremmøde/fuld udnyttelse af reserverede tider lavt.

Figur 4.14: Benyttelse af sale fra kl. 17-20 (pct.).

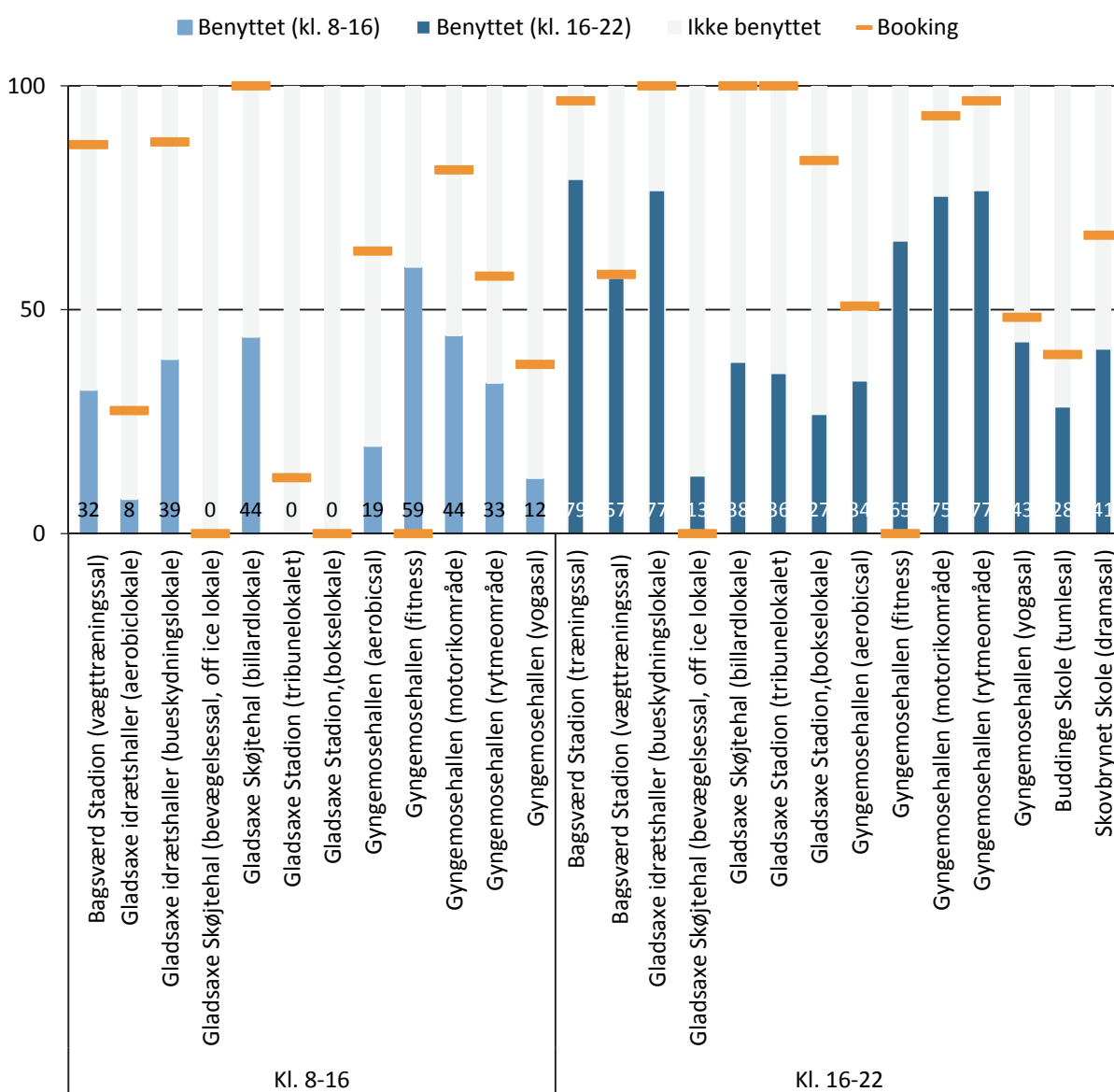

Figuren viser booket tid og benyttelse af alle sale fra kl. 17-20.

Idrætslokaler

Der er stor variation i benyttelse, booking og fremmøde mellem de undersøgte idrætslokaler i kommunen både fra kl. 8-16 og fra kl. 16-22. I dagtimerne er der mest aktivitet i Gyngemosehallen (fitness), mens det i aftentimerne efter kl. 16 er vægttræningssalen på Bagsværd Stadion (se figur 4.15).

Figur 4.15: Benyttelse af idrætslokaler fra kl. 8-16 og fra kl. 16-22 (pct.).

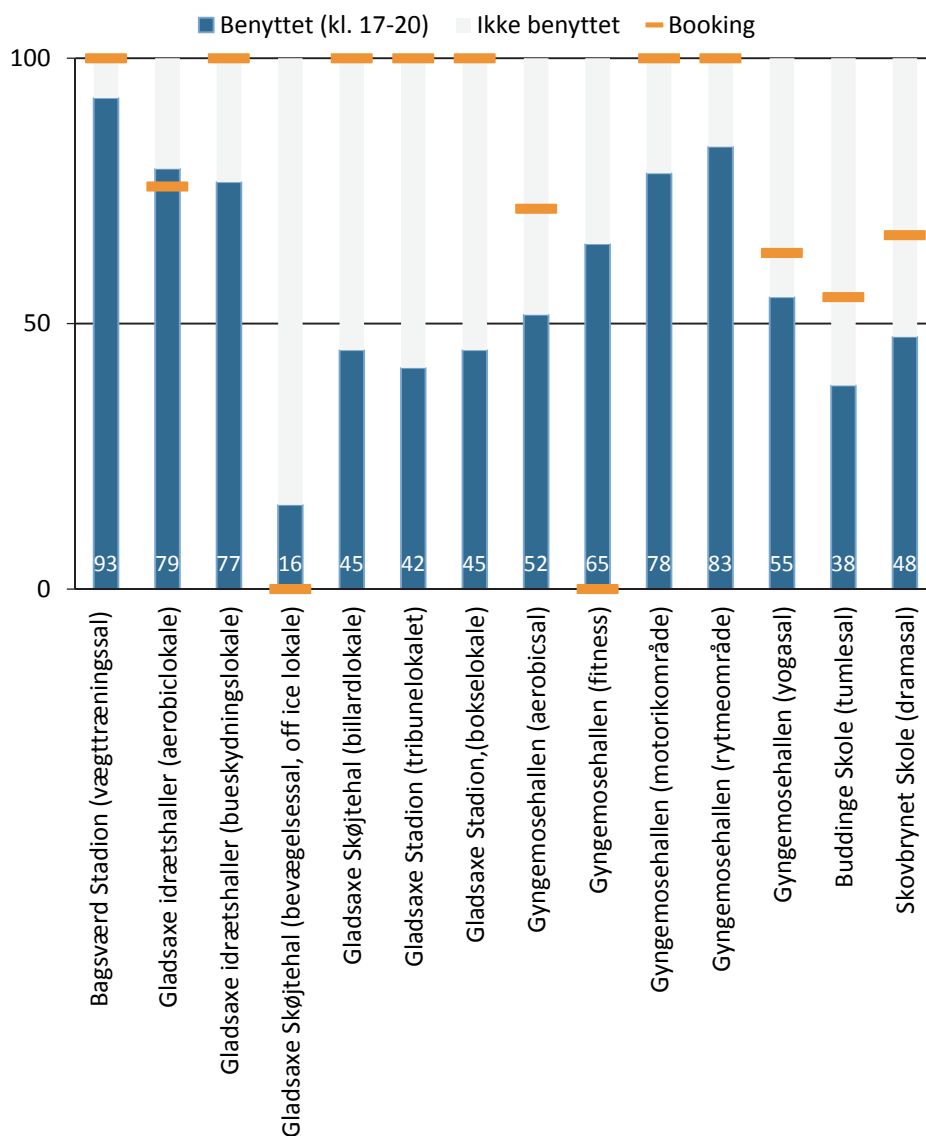

Figuren viser booket tid og benyttelse af idrætslokaler. Opdelt på tidsrum.

I primetime er benyttelsen af idrætslokalerne højere end i dag- og aftentimerne. Når man fokuserer på det mest eftertragtede tidsrum, er vægttræningssalen på Bagsværd Stadion næsten fuldt benyttet, mens der også er mange aktivitetstimer i aerobiclokalet og bueskydningslokalet i Gladsaxe Idrætshaller samt motorikområdet og rytmeområdet i Gyngemosehallen. Benyttelsen af disse lokaler ligger alle over 75 pct. (se figur 4.16).

Syv af lokalerne er reserveret til brugere i alle timerne i primetime, mens fem lokaler er booket i 50-75 pct. af tiden. To lokaler har ingen bookinger (off ice lokale og fitness i Gyngemosehallen).

Figur 4.16: Benyttelse af idrætslokaler fra kl. 17-20 (pct.).

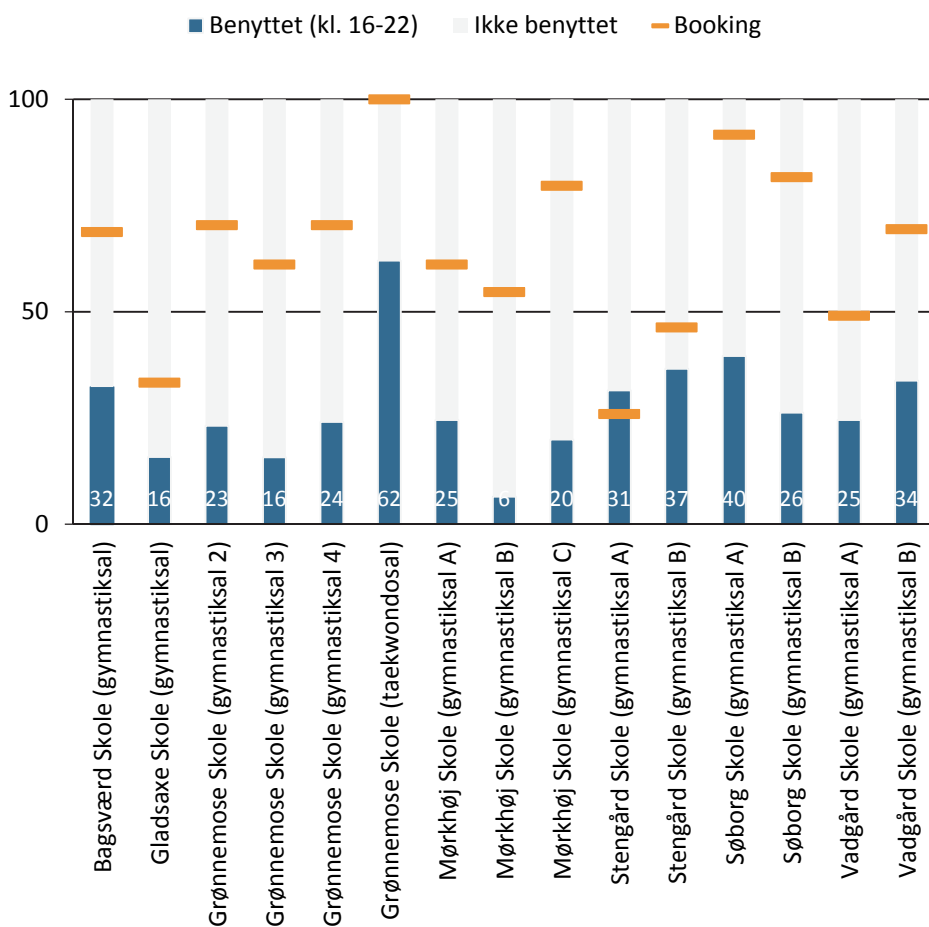

Figuren viser booket tid og benyttelse af idrætslokaler fra kl. 17-20.

Gymnastiksale

Fra kl. 16-22 er det kun én gymnastiksal på folkeskolerne, som er benyttet i mere end 50 pct. af tiden. Der er taekwondosalen på Grønnemose Skole, som også er den sal, som har været booket i flest timer til brugere (se figur 4.17). Resten af lokalerne ligger et godt stykke under 50 pct., selvom der er en del bookedede tider i en del af salene. Der er således begrænset fremmøde/benyttelse af tider i en ret stor del af salene.

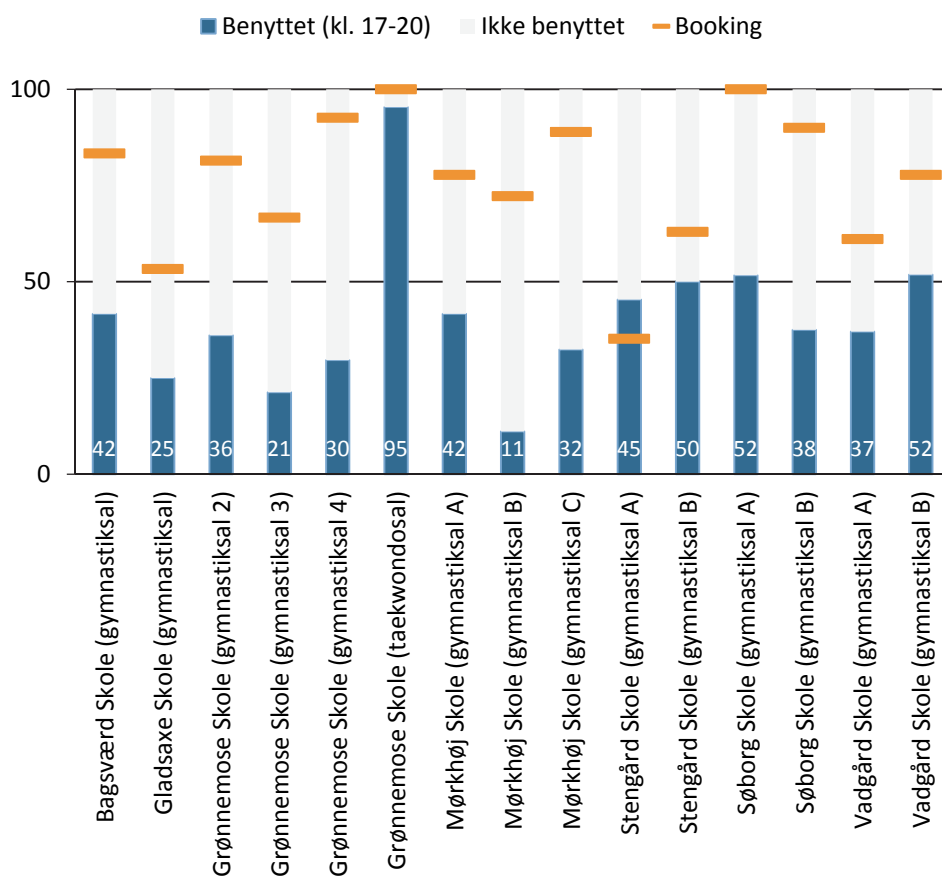
Figur 4.17: Benyttelse af gymnastiksal fra kl. 16-22 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af idrætslokaler fra kl. 16-22.

I primetime er taekwondolokalet fuldt benyttet, mens de resterende sale bort set fra to sale på henholdsvis Søborg Skole og Vadgård Skole er i brug i 50 pct. af tiden eller mindre (se figur 4.18). Også i dette tidsrum er der en del flere reserverede tider, end der er reel benyttelse. En del bookinger bliver ikke tilnærmelsesvis benyttet fuldt ud.

Figur 4.18: Benyttelse af gymnastiksal fra kl. 17-20 (pct.).

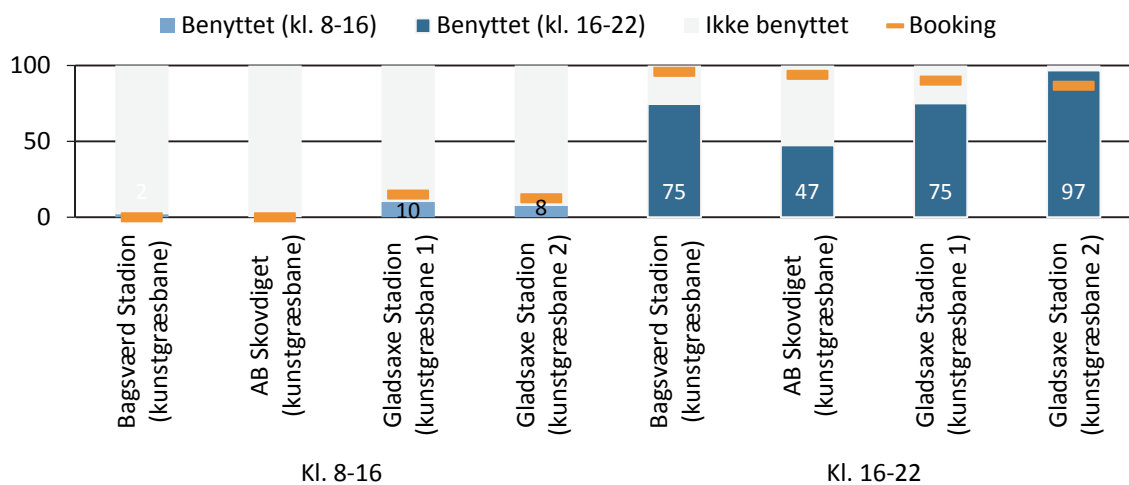

Figuren viser booket tid og benyttelse af idrætslokaler fra kl. 17-20.

Kunstgræsbaner

I dagtimerne er der nærmest ikke aktivitet på kunstgræsbanerne. Det er anderledes i aften-timerne, hvor særligt kunstgræsbanerne i Bagsværd og Gladsaxe er benyttet i ret stort omfang (se figur 4.19). Benyttelsen har været lavere på AB Skovdiget.

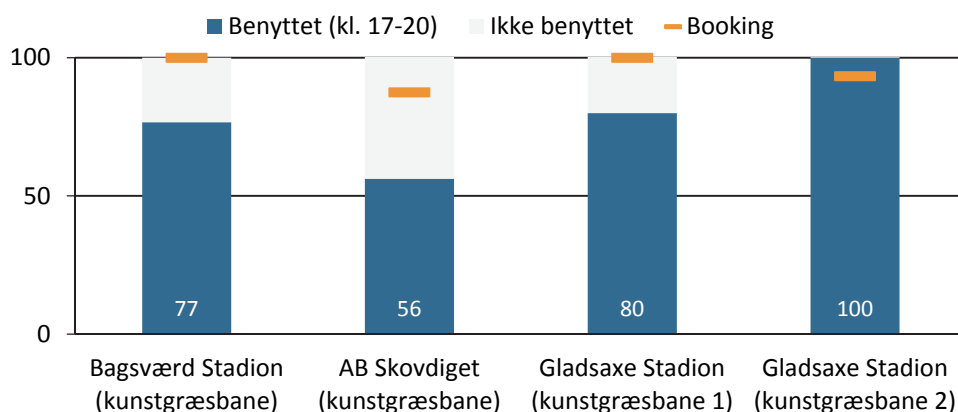
Figur 4.19: Benyttelse af kunstgræsbaner fra kl. 8-16 og fra kl. 16-22 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af kunstgræsbaner. Opdelt på tidsrum.

I primetime er benyttelsen fra kl. 16-22 højere. Det er stadig kunstgræsbanen på AB Skovdiget, som er benyttet mindst (se figur 4.20).

Figur 4.20: Benyttelse af boldbaner fra kl. 17-20 (pct.).

Figuren viser booket tid og benyttelse af kunstgræsbaner fra kl. 17-20.

Kapacitetsanalyse af svømmehaller/-sale

Denne del af kapacitetsanalysen ser nærmere på benyttelsen af de fire svømmehaller/-sale i Gladsaxe Kommune. Gladsaxe Svømmehal og Bagsværd Svømmehal er registreret fra morgen til aften (kl. 8-22), mens svømmesalen på Gladsaxe Skole og svømmehallen på Blaagaard-KDAS er registreret fra kl. 16-22. Der er ret stor forskel mellem svømmehallerne/-salene i forhold til deres benyttelse - ikke mindst når man ser nærmere på antallet af brugere og forskellige brugeres benyttelse af svømmehallerne/-salene.

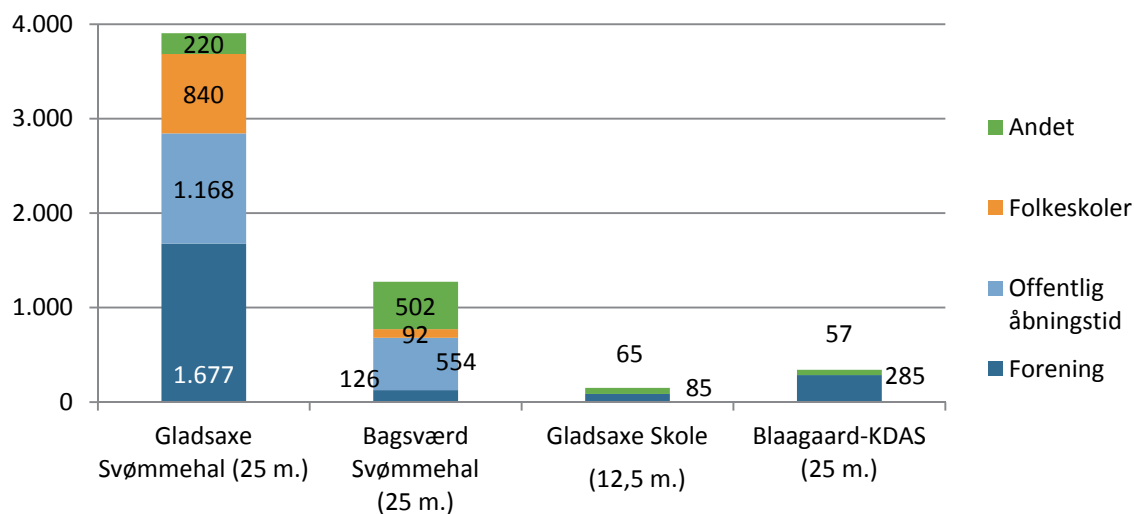
Ser man på, hvor stor den del af tidsrummet fra henholdsvis kl. 8-22 i Gladsaxe Svømmehal og Bagsværd Svømmehal samt og fra kl. 16-22 i svømmehallerne/-salene på Gladsaxe Skole og på Blaagaard-KDAS, der har været i brug med mindst én svømmer i vandet, er der også betragtelige forskelle. Gladsaxe Svømmehal, som også er den største svømmehal med et 50 m. bassin, har været i brug i 85 pct. af tiden fra kl. 8-22. Det er primært fra kl. 21-22, at der ikke har været aktivitet, da svømmehallen visse dage lukker før kl. 22. Bagsværd Svømmehal har haft mindst én svømmer i vandet i 77 pct. af tiden fra kl. 8-22, mens benyttelsen af de to andre svømmehaller/-sale er noget lavere. Fra kl. 16-22 har der været mindst én svømmer i vandet i svømmesalen på Gladsaxe Skole i 33 pct. af tiden, mens det er 42 pct. af tiden i svømmehallen på Blaagaard-KDAS. Ud fra denne undersøgelse er det ikke muligt at se på dagsbrugen i de to sidstnævnte svømmehaller/-sale, men det hører selvfølgelig med til svømmehallernes/-salenes samlede benyttelse.

Foreninger, folkeskoler og private borgere

At svømmehallerne/-salene er forskellige og appellerer til brugere på forskellig vis er tydeligt, når man ser på, hvor mange aktive der har været i vandet i løbet af de to registreringsuger, og i hvilken forbindelse de har haft adgang til svømmehallerne/-salene.

I Gladsaxe Svømmehal har der i løbet af hverdagene i de to registreringsuger været lige over 3.900 svømmere i vandet. Det er markant flere end i Bagsværd Svømmehal, som da også er halv størrelse (se figur 4.21). Svømmesalen og svømmehallen på henholdsvis Gladsaxe Skole og Blaagaard-KDAS har endnu færre brugere, også selvom man tager højde for, at de er registreret i kortere tidsrum. Det er selvfølgelig ikke muligt at se på brugen i løbet af dagen, men i aftentimerne har der været langt færre brugere.

Figur 4.21: Antal svømmere og antal reserverede timer i svømmehaller/-sale (antal).

Figuren viser antallet af svømmere (til venstre) og antallet af reserverede tider i svømmehaller/-sale. Fordelt på brugergruppe.

Ser man på, hvordan de forskellige svømmere får adgang til svømmehallerne/-salene, er det særligt i Gladsaxe Svømmehal og Bagsværd Svømmehal, at den offentlige åbningstid spiller en rolle (se figur 4.21). I Gladsaxe Svømmehal er 30 pct. af brugere betalende gæster fra gaden, som gør brug af den offentlige åbningstid, mens det er endnu flere i Bagsværd Svømmehal (50 pct.). Foreninger spiller relativt set en stor rolle som brugere i Gladsaxe Svømmehal og i svømmehallen på Blaagaard-KDAS og svømmesalen på Gladsaxe Skole (dvs. tiden efter kl. 16), mens foreninger i begrænset omfang benytter/har tider i Bagsværd Svømmehal.

I de undersøgte tidsrum er det stort set kun Gladsaxe Svømmehal, der benyttes af folkeskoler. Det er ikke muligt at få et billede af omfanget af folkeskoleundervisning i svømmesalen på Gladsaxe Skole, mens folkeskoler – som foreninger – i meget begrænset omfang benytter Bagsværd Svømmehal.

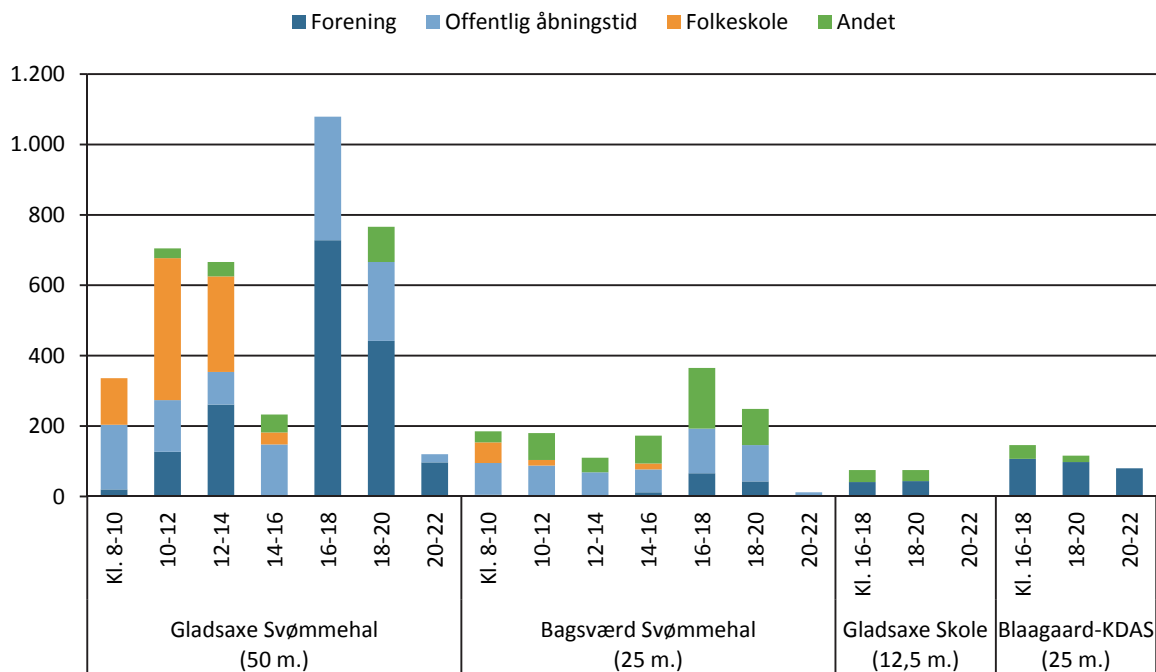
Mens hverken foreninger eller folkeskoler benytter Bagsværd Svømmehal i nævneværdig grad, bliver svømmehallen brugt af forskellige andre aktører, som blandt andet tæller forskellige former for offentlige institutioner. Disse fylder til gengæld meget lidt i de andre svømmehaller.

Forskelle skinner også igennem, hvis man ser på benyttelsen af 25 m. bassinet på tværs af dagens klokketimer og hænger sammen med, hvem der er de typiske brugere i bassinet (se figur 4.22).

Ser man på benyttelsen på tværs af dagen, er der generelt flest svømmere i vandet fra kl. 16-20. I Gladsaxe Svømmehal er der tale om en kombination i den forstand, at mange svømmere deltager i foreningsaktiviteter, samtidig med at der også er en hel del offentlige svømmere i vandet. I Bagsværd Svømmehal er det andre aktører sammen med de offentli-

ge svømmere, som fylder svømmehallen op. Folkeskolerne har ikke overraskende tider i løbet af dagen.

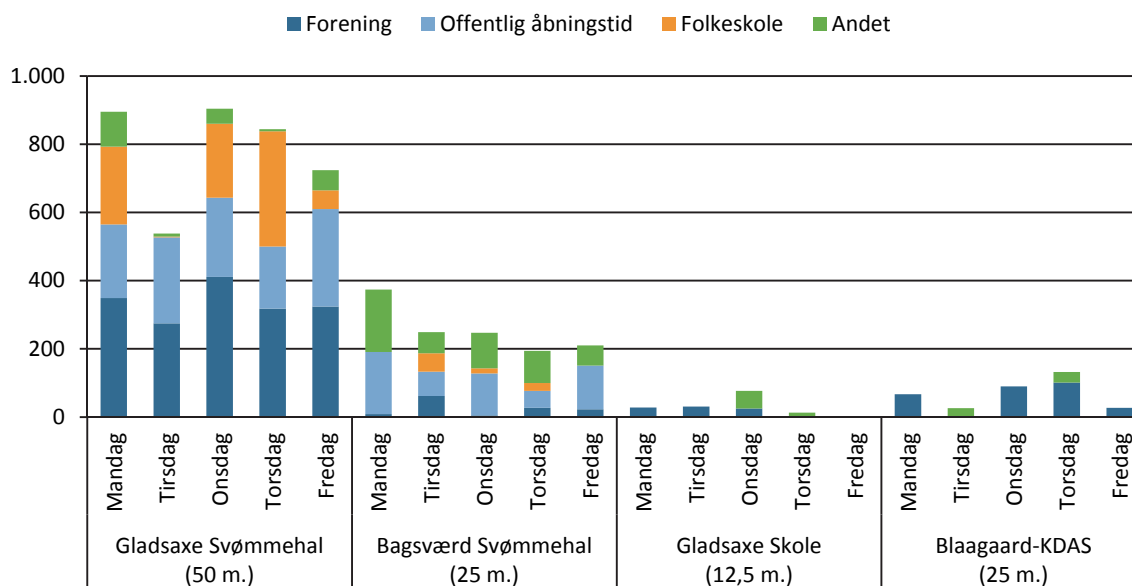
Figur 4.22: Antal svømmere på tværs af tidsrum (antal i begge uger).

Figuren viser antallet af svømmere i svømmehallernes/-salenes bassin på tværs af dagen. Fordelt på brugergruppe.

I Gladsaxe Svømmehal og Bagsværd Svømmehal er der mindre udsving på tværs af hverdage, end man ser i andre typer af faciliteter, hvor særligt fredage har mindre aktivitet (se figur 4.23). Tirsdag har i Gladsaxe Svømmehal relativt få aktive, men her har der heller ikke været folkeskoler i vandet. I svømmesalen på Gladsaxe Skole og svømmehallen på Blaagaard-KDAS er der generelt få udøvere i vandet på dagsbasis, og udsvingene på tværs af hverdage skal læses med et vist forbehold.

Figur 4.23: Antal svømmere på hverdage i svømmehallernes/-salenes bassin (antal)

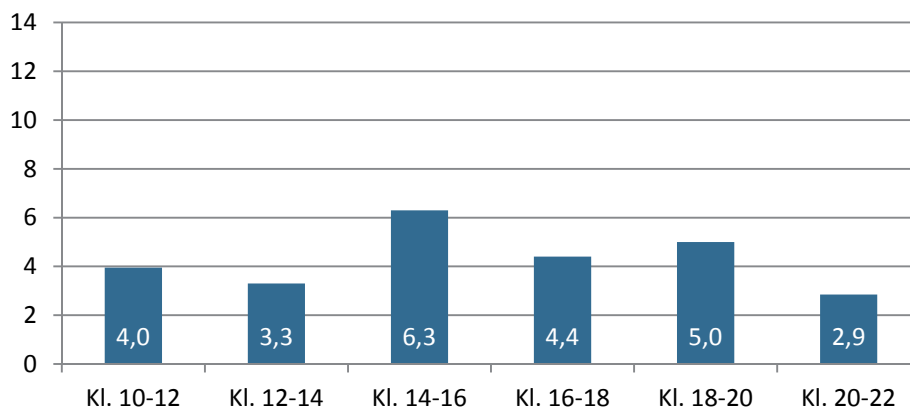
Figuren viser antallet af svømmere i svømmehallernes/-salenes bassin på tværs af hverdage. Fordelt på brugergruppe.

Kapacitetsanalyse af Gladsaxe Bowlinghal

Gladsaxe Bowlinghal har i alt 14 bowlingbaner, og samlet set er hallens fulde kapacitet kun i begrænset omfang benyttet. Der er en del timer med aktivitet, men det er generelt sjældent, at alle baner er i brug i bowlinghallen på samme tidspunkt.

Ser man på tværs af tidsrum i løbet af dagen, er tidsrummene mellem kl. 14 og 16 og kl. 18-20 de mest benyttede (se figur 4.24). I disse tidsrum har der i de to registreringsuger i gennemsnit været aktivitet på 6,3 og 5 baner ad gangen. Det er altså lige under hver anden bane, der har været i brug. I ydertimerne – dvs. før kl. 14 og efter kl. 20 – er benyttelsen noget lavere.

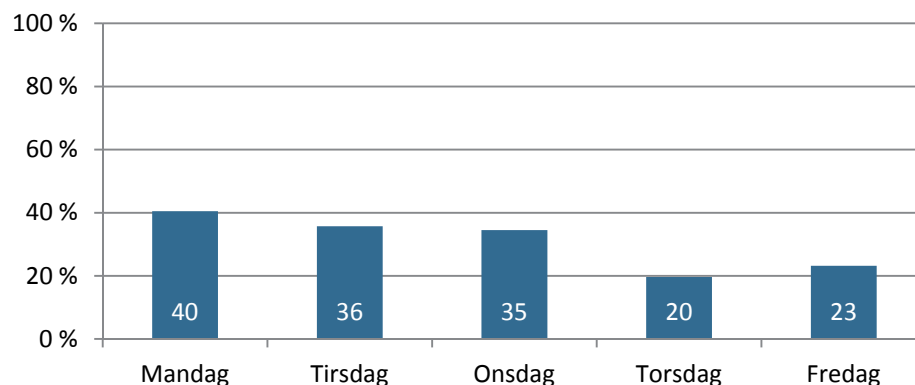
Figur 4.24: Antal baner i brug fordelt på tidsrum (pct.).

Figuren viser det gennemsnitlige antal baner i brug. Fordelt på tidsrum.

Det er muligt også at lave en opdeling på dage. Her viser det sig, at der er mest aktivitet på mandag og onsdage, mens aktivitetsniveauet har været lavere på torsdage og fredage. Det viser figur 4.25, som angiver den procentvise benyttelse af hallens fulde banekapacitet på tværs af dage. På onsdage har 35 pct. af hallens 14 baner været i brug fra kl. 10-22, mens det på fredage er 23 pct.

Figur 4.25: Andel af baner i brug fordelt på hverdage (pct.).

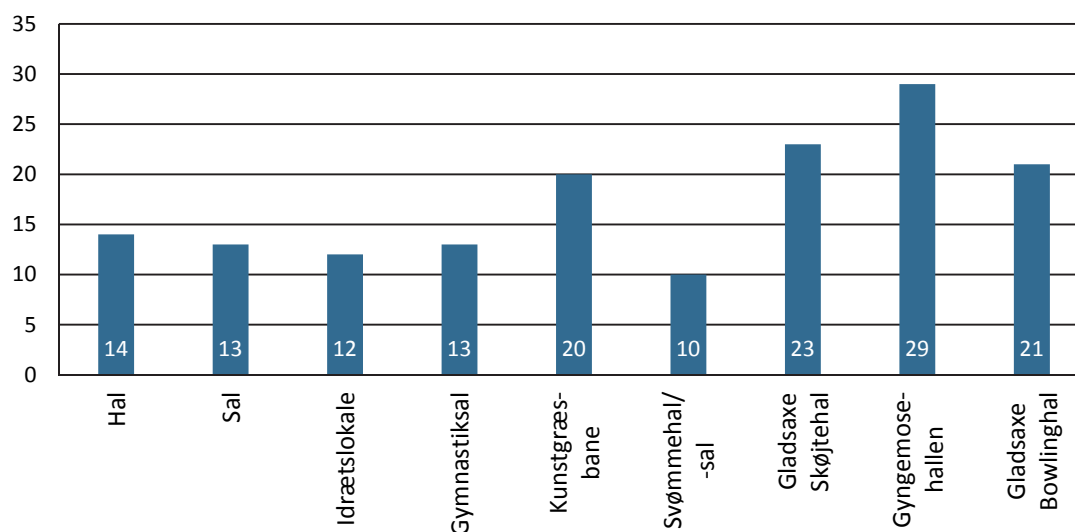
Figuren viser den procentvise brug af baner. Fordelt på hverdage.

Del 3: Fakta om aktivitetsforløb

Fra primært at se på, om der er aktivitet i en facilitet eller ej (dvs. mindst én aktiv person), er fokus i delundersøgelse 3 nu på at beskrive indholdet i de afholdte aktivitetsforløb.

De ni forskellige facilitetstyper benyttes til ret forskellige aktiviteter, og på tværs af facilitetstyperne er der også store forskelle på antallet af deltagere pr. aktivitet. Gyngemosehallen har flest aktive pr. time med 29 aktive i gennemsnit (se figur 4.26). På kunstgræsbaner, i Gladsaxe Skøjtehal og Gladsaxe Bowlinghal er der i gennemsnit 20 eller flere aktive pr. time, mens gennemsnittet i haller, sale, idrætslokaler og gymnastiksale er noget lavere (12-14 aktive i gennemsnit) (se figur 4.26). Selvom der arealmæssigt er stor forskel på de disse forskellige indendørslokaler, er antallet af deltagere i gennemsnit nærmest ens. Der er således kun to flere aktive i gennemsnit i de relativt store haller end i de noget mindre idrætslokaler.

Figur 4.26: Antal aktive pr. forløb.

Figuren viser antal aktive i gennemsnit pr. forløb. Fordelt på facilitetstype (n = 2.432).

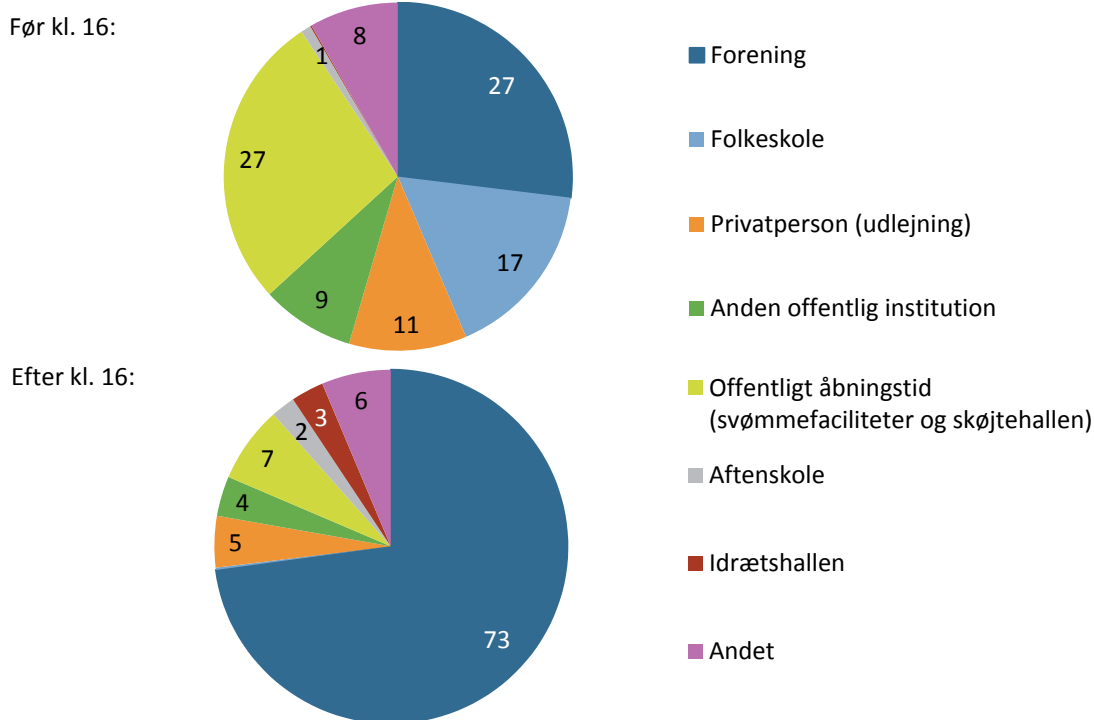
På tværs af brugergrupper er der stor forskel på antal deltagere i gennemsnit mellem de to største brugergrupper folkeskoler og foreninger. I de hallerne er der i gennemsnit 27 aktive, når folkeskoler har idrætsundervisning, mens der i foreningstiden er 14 aktive. Samme mønster gør sig gældende i de andre typer af faciliteter. Der er i gennemsnit fire flere aktive i salene i folkeskolernes undervisning (18 aktive pr. forløb) i forhold til foreningernes aktiviteter (14 aktive pr. forløb). Også på kunstgræsbanerne er der flere aktive, når folkeskoler benytter kunstgræsbanerne. I gennemsnit er der 11 flere aktive på kunstgræsbanerne i folkeskolernes aktiviteter (31 aktive pr. forløb) i forhold til foreningernes aktiviteter.

Brugerne af idrætsfaciliteterne skifter karakter på tværs af dagen (se figur 4.27). I de kortlagte faciliteter i dagtimerne er der en ret bred brugerskare med foreninger, folkeskoler og offentlig åbningstid (offentlig åbningstid findes især i Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Skøjtehal) som de mest dominerende, mens foreningerne dominerer i aftentimerne. Den brede brugerprofil med mange forskellige aktører i dagtimerne og ret mange forløb med offentlig åbningstid er interessant og adskiller sig fra forholdene i en række andre kommuner, som Idan/CISC har udført lignende undersøgelser i. Her er brugerprofilen i dagtimerne mere snæver, og det er primært folkeskoler og i mindre omfang foreninger, som fylder faciliteterne ud. I forhold til folkeskolerne skal det nævnes, at faciliteter på folkeskoler (eksempelvis gymnastiksale) ikke er undersøgt i dagtimerne, og derfor er disse aktiviteter ikke registreret. Havde alle faciliteter været registreret i dagtimerne, ville andelen af folkeskoleforløb naturligvis have været mere dominerende. En del andre offentlige institutioner benytter faciliteter i dagtimerne, mens 'andet' tegner sig for en mindre del både i dag- og aftentimer, hvilket blandt andet dækker over udlejning til eksempelvis privatskoler i AB Skovdiget samt til virksomheder.

Selvom foreningerne også i Gladsaxe Kommune er den klart største aktør i aftentimerne og set over hele dagen ligeledes er den primære bruger, er der visse forskelle til andre kom-

muner. I andre kommuner er foreningerne endnu mere dominerende som arrangør, og de tegner sig derfor for en større andel af tiderne, end man ser i Gladsaxe Kommune.

Figur 4.27: Fordeling af timer til brugere i dag- og aftentimer (pct.).

Figurerne viser arrangører af aktiviteter. Fordelt på tidsrum (dagtimer, n = 705, aftentimer n = 1.529).

Selvom fordelingen af brugere i dagtimer skal tages med forbehold for, at folkeskolerne reelt fylder mere (hvis eksempelvis gymnastiksale have været medtaget), ser man altså en del privatpersoner som er aktive i faciliteter i Gladsaxe Kommune. Det sker i den offentlige åbningstid særligt i løbet af dagen, men man ser også en del privatpersoner leje sig ind i faciliteterne. Den relativt store brug fra ikke-organiserede borgere er et særkende for Gladsaxe Kommune i sammenligning med Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune og skal muligvis forklares ud fra en anden borgersammensætning og en mere urban tilgang til idræt, hvor selvorganisering og købeidræt er mere udbredt.

Mænd dominerer på boldbaner

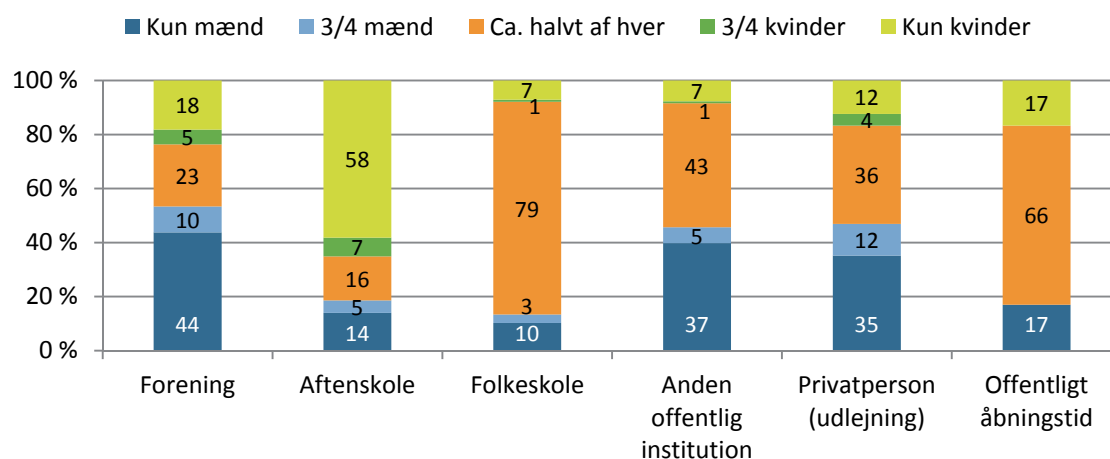
Registranterne skulle i forbindelse med aktivitetsregistreringen notere køns- og aldersfordeling på udøverne i de enkelte aktiviteter i en række hovedkategorier, og det benyttes i det følgende til at se på særlige karakteristika blandt deltagerne i aktivitetsforløbene.

Der er ret stor forskel på aktiviteterernes kønsfordeling, når man tager afsæt i, hvem der står for aktiviteterne⁴³ (se figur 4.28). Når folkeskoler har aktiviteter, er der stort set kun tale om forløb med lige mange drenge og piger, mens hver anden aktivitet blandt foreninger kun har deltagelse af mænd (48 pct.). Omvendt ser man hos aftenskolerne – der sammen med

⁴³ Idrætshallen er ikke medtaget i sammenligningen, da der er ret forløb (47) at basere analyser på.

idrætsforeningerne også hører under folkeoplysningsloven – flest forløb kun for kvinder (58 pct.). På de måde supplerer de to organiseringsformer kønsmæssigt hinanden i de kortlagte faciliteter. Når en anden offentlig institution eller en privatperson står for aktiviteter, er flest forløb for mænd, og man ser en brugerprofil, som lægger sig tæt op ad foreningernes

Figur 4.28: Kønsfordeling i aktivitetsforløb på tværs af arrangør (pct.).

Figuren viser kønsfordelingen i aktivitetsforløb på tværs af arrangør (eks. bowling). Hele dagen. Kun værdier til de to yderpunkter (kun mænd) og (kun kvinder) er vist i figuren (n = 2.144)

I den offentlige åbningstid i svømmehaller/-sale og skøjtehal er mænd og kvinder aktive i omtrent lige stort omfang. Der er klart flest registreringer i Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Svømmehal (326 forløb) i forhold til Gladsaxe Skøjtehal (20 forløb), men i skøjtehallen ser man primært deltagelse af begge køn i den offentlige åbningstid (som det også er tilfældet i svømmehallerne).

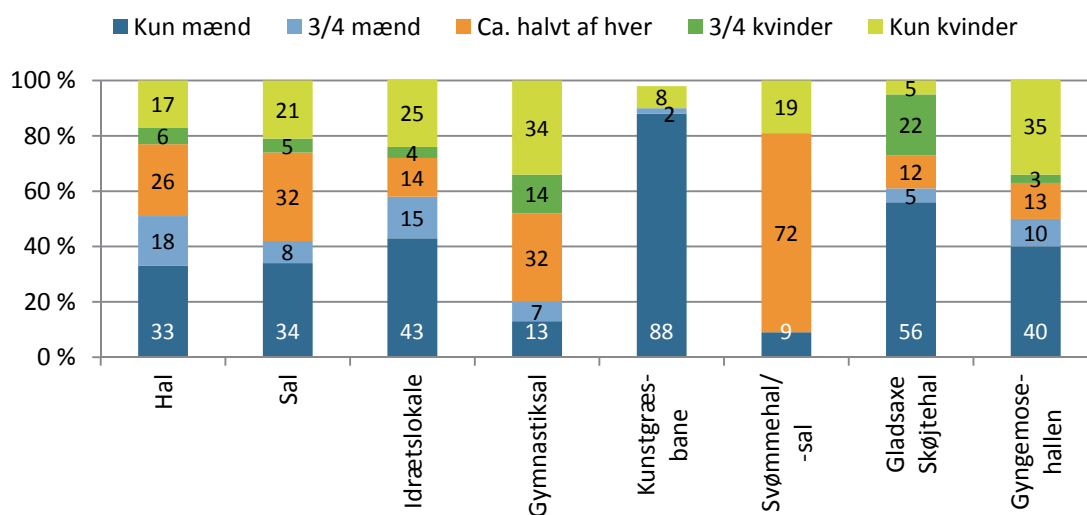
Tager man i stedet afsæt i, hvilken type af facilitet aktiviteten foregår i, frem for hvem der er arrangør af aktiviteten, viser visse tendenser sig. På tværs af facilitetstyper er det primært i de tilfælde, hvor foreninger er arrangør, at der er stor variation i kønnenes deltagelse. Kønsfordelingen er eksempel relativ ens, uanset om folkeskoler har aktiviteter i en almindelig hal, en mindre hal eller på en boldbane. Her foregår langt de fleste forløb kønsintegreret.

Figur 4.29 nedenfor viser kønsfordelingen i foreningers forløb mellem de forskellige facilitetstyper. Der er visse variationer på tværs af facilitetstyper, hvilket indikerer, at når frivilligheden og fritiden tager over, er der visse faciliteter der tiltaler/benyttes af visse grupper af foreninger og udøvere frem for andre.

Kunstgræsbanerne er i udpræget grad en facilitetstype, som domineres af drenge og mænd, når foreninger står for aktiviteter, mens gymnastiksalene omvendt tiltaler kvinder. Kunstgræsbanerne bruges stort set kun til fodbold, og den store mandsdominans hænger selvfølgelig sammen med, at fodbold særligt er udbredt blandt drenge/mænd. Omvendt

ser man mange gymnaster i gymnastiksalene, og til den aktivitet er kvinderne oftere deltagere end mænd. Haller, sale og idrætslokaler har flere rene forløb for drenge/mænd end piger/kvinder, og selvom de mere eller mindre er multifunktionelle, er de altså mandsdomineret. Særligt i hallerne og salene er der dog også en del kønsintegrerede aktiviteter i foreningernes tid.

Figur 4.29: Kønsfordeling i foreningers aktiviteter på tværs af facilitetstype (pct.).

Figuren viser kønsfordelingen i aktivitetsforløbene blandt foreninger på tværs af facilitetstype. Hele dagen. Kun værdier til de to yderpunkter (kun mænd) og (kun kvinder) er vist i figuren (n = 1.298).

Gladsaxe Skøjtehal benyttet i foreningernes tid primært til foreningsaktiviteter for drenge/mænd i lighed med boldbanerne. I svømmehallerne/-salene er mønstret helt anderledes, og her er langt hovedparten af foreningsforløbene kønsintegreret med lige deltagelse af mænd og kvinder.

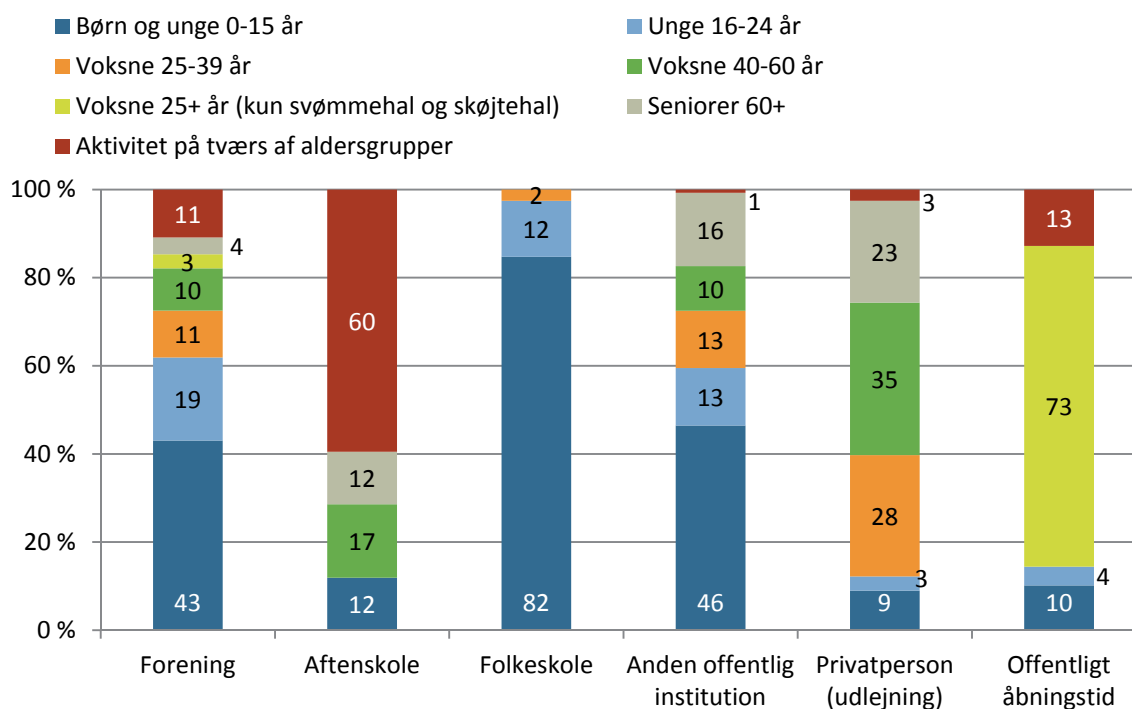
Børn og unge er i overtal i faciliteterne

På alderssiden er der store forskelle i aldersfordelingen på tværs af arrangør (se figur 4.30). Folkeskolernes aktiviteter er i sagens natur for børn og unge under 15 år (79 pct.) eller unge, mens aftenskolerne primært har deltagere på tværs af aldersgrupper (dvs. forskellige grupper af voksne). Deltagerne i foreningernes aktiviteter er spredt ud på flere aldersgrupper, om end børn og unge under 15 år dominerer (42 pct.). Ser man på fritidsbrugen (dvs. foreninger og aftenskoler) tegner der sig som med køn et billede af, at foreninger og aftenskoler supplerer hinanden. Foreningerne orienterer sig primært mod børn og unge, mens aftenskolerne har fat i de ældre, hvilket selvfølgelig hænger sammen med, at aftenskolerne tilbyder voksenundervisning. På den måde er de to organiseringsformer med til at sikre mangfoldighed i brugernes alderssammensætning.

I den offentlige åbningstid i svømmehallerne/-salene er det primært voksne over 25 år, som er aktive, mens børn og unge er de primære aktive i den offentlige åbningstid i Gladsaxe Skøjtehal. Det kan ikke aflæses af figuren, da der er langt flere forløb i svømmehallerne/-salene med offentlig åbningstid, end man ser i skøjtehallen. I svømmehallerne/-salene

er godt hvert femte forløb på tværs af aldersgrupper. Det er kun i regi af aftenskoler, at dette overgås. Her er der dog tale om voksne i forskellige aldersgrupper, mens benyttelsen svømmehallens/-salenes offentlige åbningstider går på tværs af børn, unge, voksne og ældre.

Figur 4.30: Aldersfordeling i aktivitetsforløb på tværs af arrangør (pct.).

Figuren viser kønsfordelingen i aktivitetsforløbene på tværs af arrangør. Hele dagen (n = 1.956).

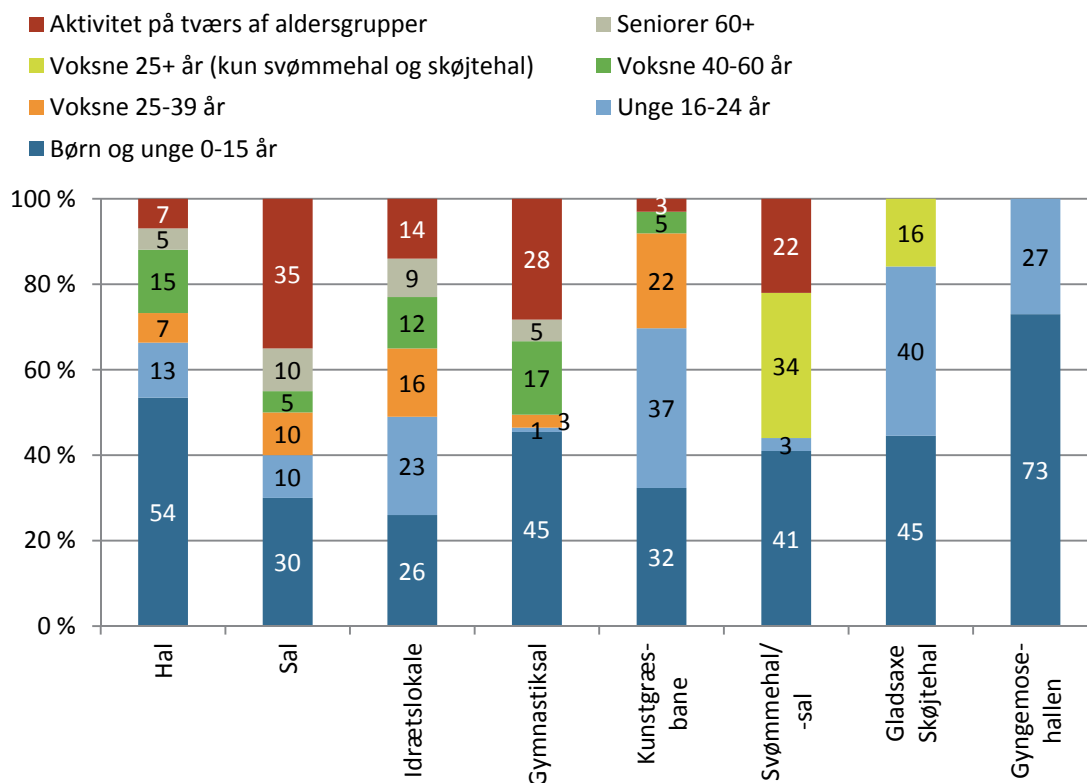
På tværs af facilitetstyper er det primært i regi af foreningsaktiviteter, at der er forskel i deltagerens fordeling. Det er vist i figur 4.31 nedenfor. Foreningsaktiviteter for børn og unge er særlig udbredt i hallerne og i Gyngemosehallen. Her er det henholdsvis 54 pct. og 73 pct. af forløbene, som primært har deltagelse af børn og unge under 16 år.

Ser man på de unge mellem 16 og 24 år, er de kun i begrænset omfang repræsenteret i faciliteterne, når foreningerne afholder aktiviteter. Det understreger, at der i teenageårene sker et skift i mange unges idrætsvaner, hvor aktiviteter i foreninger og klassiske faciliteter som haller skiftes ud med andre aktiviteter i andre rammer (primært fitnesscentre og udendørs motion). Kun kunstgræsbanerne synes for alvor at tiltrække de unge, men her udgør de unge til gengæld den største aktør med 37 pct. af forløbene. Det hænger sammen med, at fodbold er den største foreningsaktivitet for aldersgruppen (særligt de unge drenge/mænd).

Voksne på 25 år eller derover bruger i regi af foreninger især salene, idrætslokaler og gymnastiksale samt svømmehaller/-sale. Der er en del foreningsaktiviteter på tværs af aldersgrupper, men i de fleste tilfælde er der tale om aktiviteter på tværs af aldersskel, og som

tidligere nævnt, ser man mest børn, unge og voksne være aktive under samme tag samtidig i svømmehallernes/-salenes offentlige åbningstid (ikke vist i figur).

Figur 4.31: Aldersfordeling i foreningers aktiviteter på tværs af lokaletype (pct.).

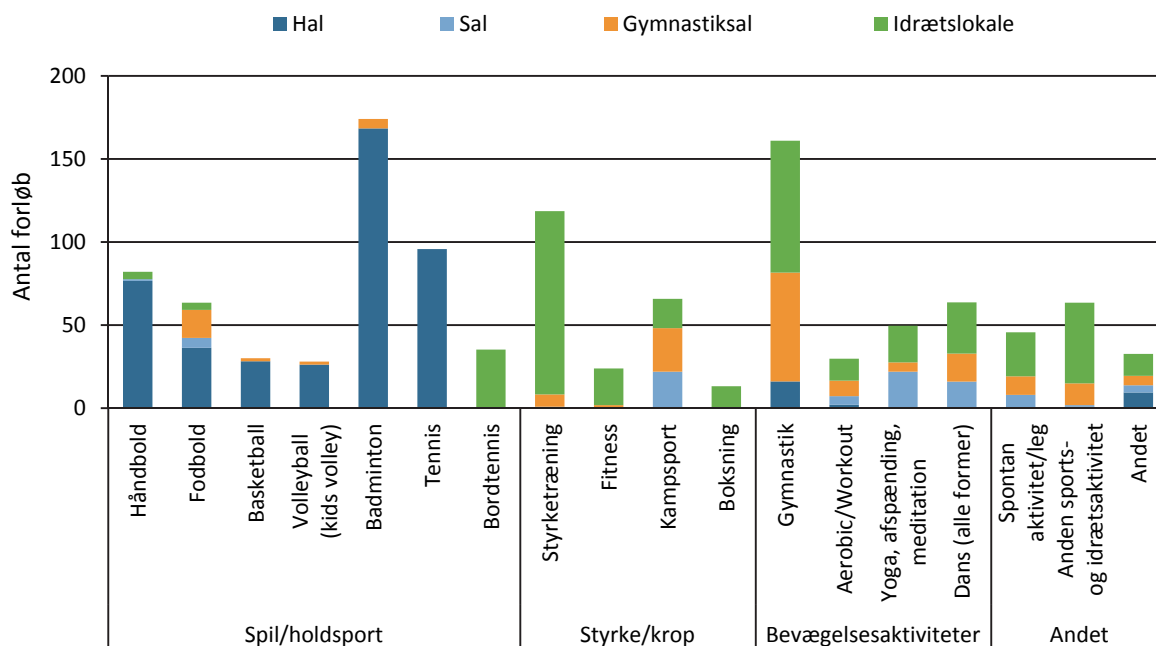
Figuren viser aldersfordelingen i aktivitetsforløbene på tværs af facilitetstype. Hele dagen (n = 1.110).

Gymnastik dominerer de mindre haller/gymnastiksale

I en række facilitetstyper giver aktiviteterne mere eller mindre sig selv, da der er tale om specialiserede faciliteter. På kunstgræsbanerne er alle aktiviteter fodbold, mens svømning er eneste aktivitet i svømmehallerne/-salene. I Gladsaxe Skøjtehal spillers der ishockey og løbes på skøjter, mens 69 pct. af aktiviteterne i Gyngemosehallen er gymnastik. Resten af tiden er der spontan leg.

Der er også et vist mønster i, hvilke aktiviteter der afholdes i de forskellige typer af indendørslokaler, selvom de kan benyttes til flere forskellige typer af aktiviteter og er multifunktionelle. Hallerne er især ramme om spil/holdsport, som håndbold, fodbold, basketball, volleyball, badminton og tennis, mens aktiviteter med fokus på styrke og træning af kroppen hovedsageligt finder sted i idrætslokaler. Bevægelsesaktiviteter – især gymnastik – finder sted i gymnastiksalene (se figur 4.34).

Figur 4.34: Andel aktive og andel forløb på tværs af aktiviteter. (pct.)

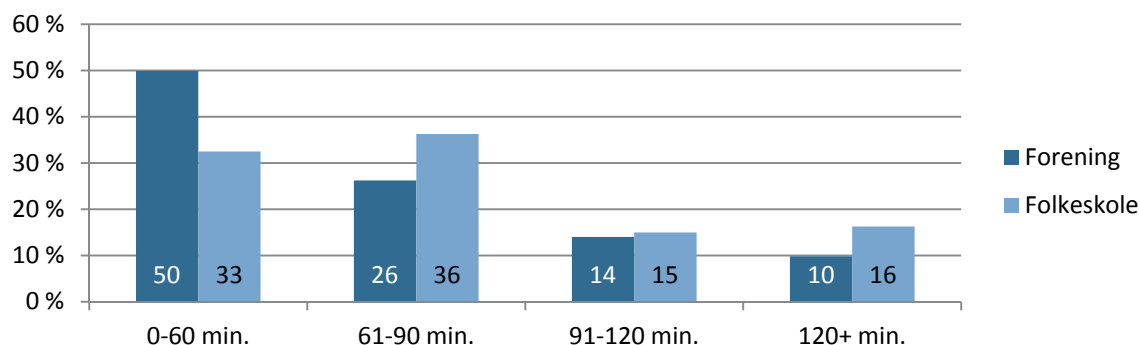
Figuren viser antal forløb og type af aktivitet fordelt på facilitetstyper (n = 1.189).

Ud over at vise fordelingen af idrætsaktiviteter på tværs af lokaler, viser figuren også, hvilke aktiviteter der har været flest af i de fire forskellige faciliteter. Flest forløb har der været badminton, som primært er dyrket i de to badmintonhaller i Gladsaxe (dvs. i haller), mens gymnastik kommer ind på andenpladsen. Der har været mere end 100 aktiviteter med styrketræning på programmet, mens tennis og håndbold kommer ind på den næste pladser. Tennis er særligt en stor aktivitet i hallerne i AB Skovdiget.

Aktivitetsforløbenes længde

Hvert andet aktivitetsforløb i løbet af de to uger har været én time eller kortere, mens hvert fjerde har været mellem en time og 90 minutter. Der er stor forskel på længden, alt efter hvem der arrangerer aktiviteten. Når der er tale om aktiviteter i forbindelse med folkeskolernes undervisning, er forløbene længere, end når foreningerne har aktiviteter. Hovedparten af foreningsforløbene varer én time eller kortere, mens hvert tredje folkeskoleforløb gør det samme. Flest folkeskoleforløb varer mellem 61 og 90 minutter. Det er også primært folkeskoler, som har forløb, der varer længere end to timer.

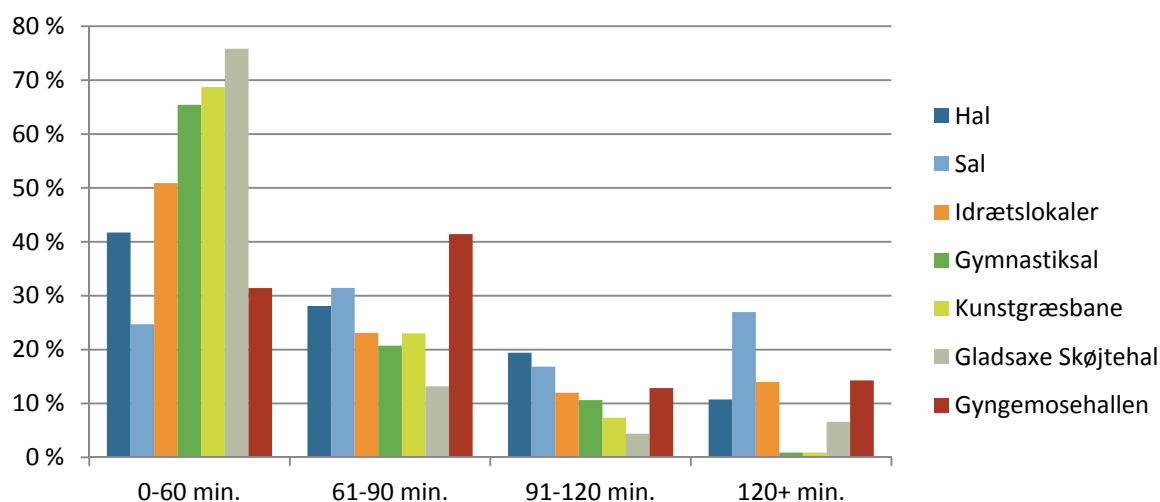
Figur 4.35: Længde af folkeskoler og foreningers aktivitetsforløb (pct.).

Figuren viser længen af aktivitetsforløb. Fordelt på arrangør (n = 1.099).

Der er stor forskel på længden på tværs af facilitetstyper. De korteste forløb bliver afholdt i idrætslokaler, gymnastiksale, på kunstgræsbaner og i Gladsaxe Skøjtehal, mens forløbene i haller, sale og i Gyngemosehallen typisk er længere. Særligt i de tilfælde, at forløbene varer længere end to timer, er det især i disse typer af faciliteter.

Figur 4.36: Længde af aktivitetsforløb på tværs af facilitetstyper (pct.).

Figurerne viser aktivitetslængde i de forskellige facilitetstyper (n = 1.711).

Del 4: Sammenligning med andre kommuner – foreningernes brug

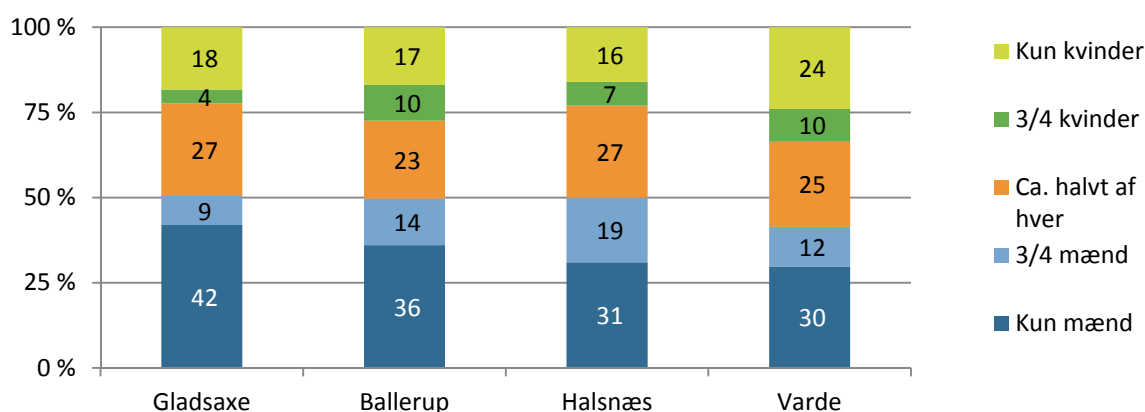
De almindelige idrætshaller/haller findes i stort antal i mange kommuner og spiller som i Gladsaxe Kommune en stor rolle for foreningsidrætten og folkeskoleundervisningen. I det følgende sammenlignes brug og brugerprofil for de almindelige idrætshaller i Gladsaxe Kommune med Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune for at optegne eventuelle forskellige og ligheder i benyttelsen. Almindelige idrætshaller er her haller på 800 kvm. eller derover og i forhold til ovenstående gennemgang er Gladsaxe Badmintonhaller og boldhallen på Grønnemose Skole ikke inkluderet. Desuden baserer sammenligningerne sig udelukkende på foreningers brug i dag- og aftentimer, da der ikke i alle kommuner er indsamlet data på folkeskolers brug i samme omfang som i Gladsaxe Kommune. Det er således for-

eningsbrugen i bane 1, 2 og 3 i hallen på AB Skovdiget, boldhallen på Bagsværd Skole og Skovbrynet Skole samt hal 1 og 2 i Gladsaxe Idrætshaller, som indgår i de almindelige idrætshaller og sammenligningen.

Mænd dominerer de almindelige haller

Kønnes brug af de almindelige idrætshaller varierer en smule mellem kommunerne. I alle kommunerne er hovedparten af foreningernes forløb i de almindelige haller for drenge/mænd efterfulgt af kønsintegrerede forløb (se figur 4.37), men forløb for drenge/mænd er endnu mere fremherskende i Gladsaxe Kommune i de almindelige haller sammenlignet med eksempelvis Varde Kommune. Aktiviteterne i de store haller i Gladsaxe Kommune er domineret af spil og holdsport, mens man i Varde Kommune også ser en del gymnastikaktiviteter for særligt ældre i de store haller. Det er med til at forklare forskellene kommunerne i mellem.

Figur 4.37: Fordeling af køn i almindelig idrætshaller (pct.).

Figuren viser aldersfordeling af aktivitetsforløb almindelige idrætshaller. Fordelt på kommune (Gladsaxe n = 317, Ballerup, n = 372, Halsnæs n = 191, Varde n = 500) (Alle forløb minus folkeskoler).

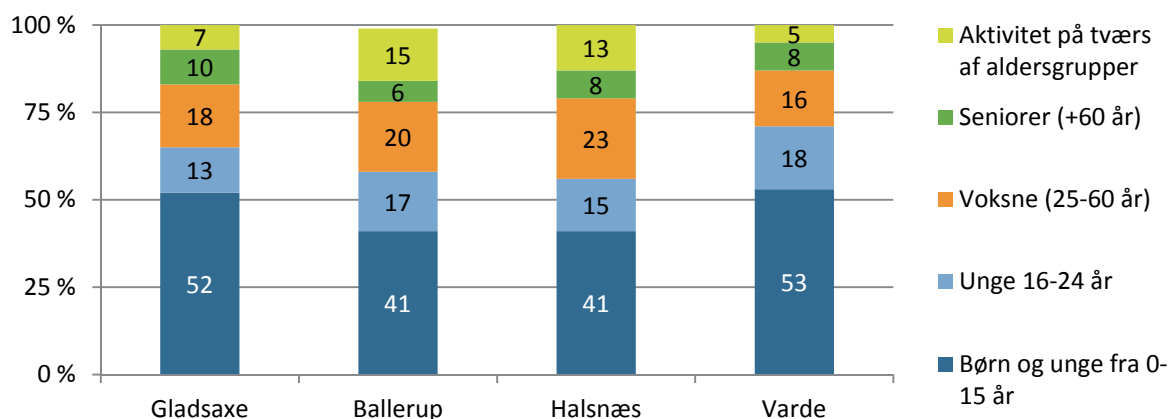
På alderssiden er der visse forskelle mellem de fire kommuner. Forløb for børn og unge under 16 år er dog i alle kommuner klart den største kategori, og her ligger Gladsaxe og Varde Kommune 10 procentpoint højere end Ballerup og Halsnæs Kommune (se figur 4.38).

Der er få forløb for unge mellem 16 og 24 år i Gladsaxe Kommunes idrætshaller (13 pct.), men som sammenligningen viser, gør dette forhold sig gældende i alle kommuner. I Varde og Ballerup Kommune er andelen af forløb en smule højere end i Gladsaxe og Halsnæs Kommune, men generelt tegner der sig et billede af, at denne aldersgruppe kun i begrænset omfang kommer i hallerne.

Det er i alle kommuner en tiendedel af forløbene eller mindre for seniorer. Gladsaxe Kommune topper på dette punkt, men tallene for Halsnæs og Ballerup Kommune skal her læses med et vist forbehold, da en mindre andel haller er blevet registreret i dagtimerne. Det kan betyde, at ældreidrættens udbredelse i hallerne undervurderes en smule, da timerne til senioridræt i højere grad end den øvrige foreningsidræt er placeret i dagtimerne før kl. 16.

Endeligt er der få forløb på tværs af aldersgrupper i Gladsaxe og Varde Kommune i forhold til Halsnæs og Ballerup Kommune.

Figur 4.38: Aldersprofilen for brugere af den almindelige idrætshal varierer i mindre omfang mellem kommuner (pct.).

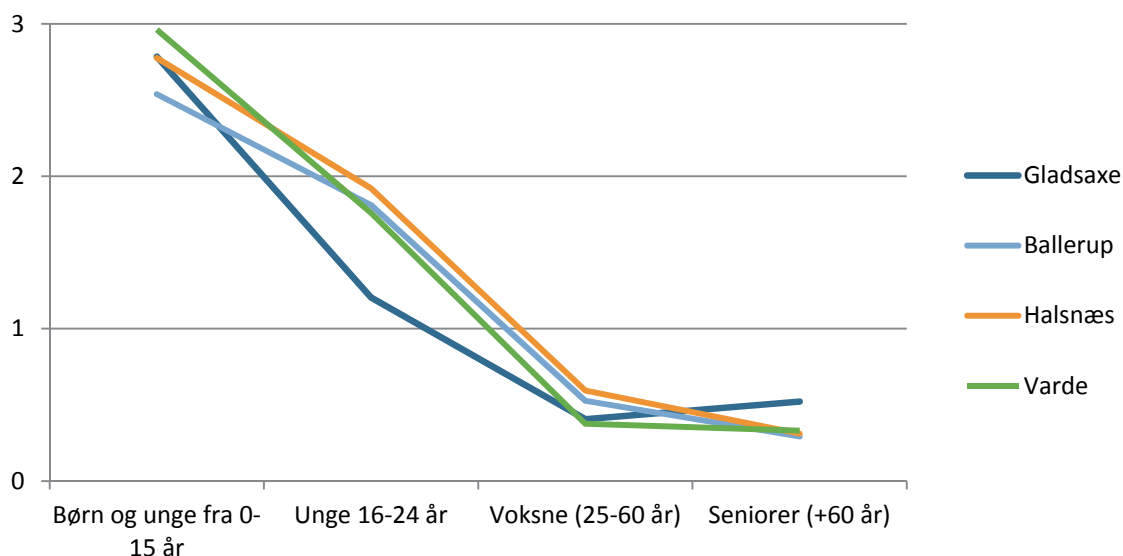
Figuren viser aldersfordeling af aktivitetsforløb almindelige idrætshaller. Fordelt på kommune (Gladsaxe n = 311, Ballerup, n = 371, Halsnæs n = 175, Varde n = 467) (Alle forløb minus folkeskoler).

Børn og unge under 16 år udgør i alle fire kommuner en mindre del af kommunens borgere samlet set, og deres repræsentation i hallerne overstiger dermed deres andel af befolkningen (hvilket er helt i overensstemmelse med folkeoplysningsloven). Dette fremgår af en analyse, som sætter aldersfordelingen af brugerne i haller i forhold til borgersammensætningen i de enkelte kommuner (her er aktiviteter på tværs fraregnet). Det er gjort i figur 4.39, som er baseret på en indekssværdi, hvor 1 er lig med, at den procentuelle brug for en aldersgruppe er lig med aldersgruppens repræsentation i borgersammensætningen i kommunen.

Børn og unge under 16 år udgør 20 pct. af borgerne i Gladsaxe Kommune, men forløb med denne aldersgruppe udgør samlet set 55 pct. af aktiviteterne (her fraregnet aktiviteter på tværs af aldersgrupper), hvilket svarer til en overrepræsentation med lidt under faktor 3. Den aldersgruppe, som er mest underrepræsenteret blandt brugerne i hallerne i Gladsaxe Kommune, er voksne (25-60 år) (0,41).

På tværs af kommunerne er repræsentationen af forløb for de forskellige aldersgrupper ret ens og falder markant med stigende alder. De 0-24-årige er i alle kommuner overrepræsenteret i de almindelige haller i forhold til voksne og ældre, og i store træk er forholdene ens mellem kommunerne. I Gladsaxe er der dog en del færre forløb for unge 16-24-årige sammenholdt med de andre kommuner.

Figur 4.39: Børn og unge er stærkt overrepræsenterede som brugere af de almindelige haller.

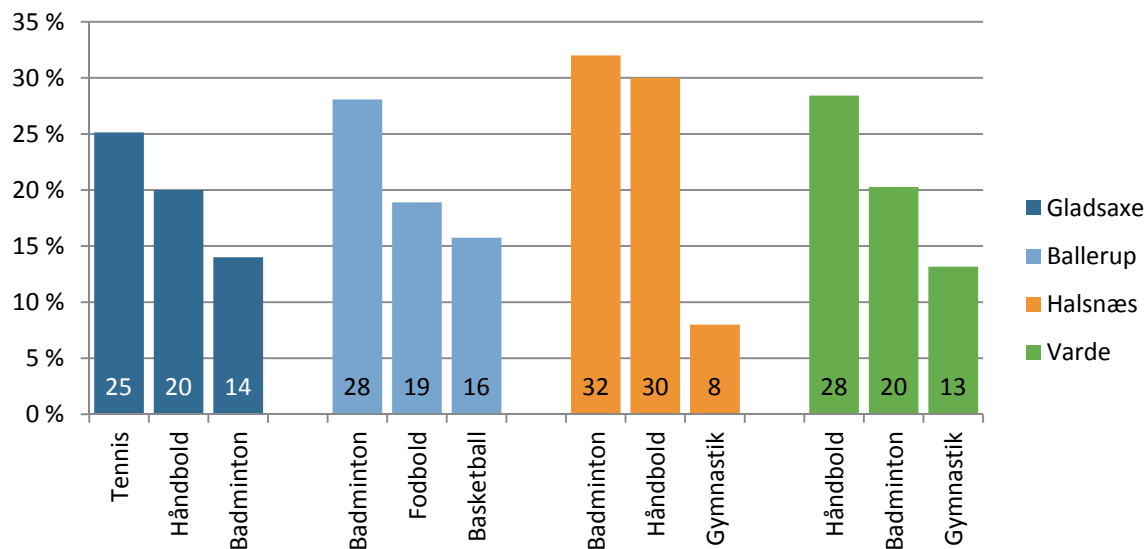
Figuren viser forholdet mellem andelen af brugere i den almindelige idrætshal inden fire aldersgrupper sat i forhold til aldersgruppens repræsentation blandt borgerne i kommunen. En score over én betyder overrepræsentation i forhold til aldersgruppens andel af kommunens samlede indbyggertal. Børn og unge er i alle kommuner overrepræsenteret som brugere i hallerne. (Gladsaxe n = 311, Ballerup n = 371, Halsnæs n = 175, Varde n = 467) (Danmarks Statistik (FOLK1, 1. kvartal).

Figuren illustrerer, at faciliteter i forskellig grad appellerer til forskellige brugere (ikke kun i forhold til alder, men også køn – se analyser ovenfor), og at typen af faciliteter samt tildelingen af tider på tværs af alder og køn er en af flere faktorer, som kommuner kan justere på, når de skal overveje, hvilke borgeres idrætsdeltagelse de særligt vil understøtte.

Det er dog helt normalt i danske kommuner, at forløb for børn og unge i faciliteterne fylder meget. Den almindelige idrætshal er sammen med boldbaner børn og unges foretrukne idrætsfaciliteter (Laub, 2013), og tilmed er børn og unge også de hyppigste medlemmer i foreningerne, som ofte har en vis gatekeeper-rolle vedrørende adgang til faciliteterne. Herudover afspejler anvendelsen af faciliteterne, at børn og unge under 25 år er prioriteret i folkeoplysningsloven før voksne og ældre i forhold til lokaletildeling.

De dominerende idrætsaktiviteter varierer kommunerne imellem. Med skoleidræt frasorteret er tennis den største aktivitet i de almindelige idrætshaller i Gladsaxe Kommune målt på antal forløb (se figur 4.40). Især på AB Skovdiget spilles meget tennis, og medlemmerne i AB har særligt gode muligheder for at spille tennis indendørs. Sammen gode muligheder gør sig ikke gældende i de andre faciliteter i kommunen, og på den vis er indendørs tennis noget særligt på AB Skovdiget. Som det tidligere blev vist, bliver der også spillet meget badminton i Gladsaxe Kommune, men dette sker primært i Gladsaxe Badmintonhaller, der som specialanlæg ikke indgår i denne analyse. Badminton fylder i de andre kommuner meget i de almindelige idrætshaller og er i top-tre i alle kommuner. Men til forskel fra Gladsaxe Kommune dyrkes badminton her især i de almindelige haller, da man ikke har særlige badmintonhaller i Ballerup, Halsnæs eller Varde Kommune på samme vis som i Gladsaxe Kommune (se figur 4.28).

Figur 4.40: Badminton fylder meget i hallerne i alle fire kommuner (alle forløb minus folkeskoler) (pct.).

Figuren viser de tre største aktiviteter i almindelige idrætshaller. Fordelt på kommune. (Gladsaxe n = 311, Ballerup, n = 374, Halsnæs n = 179, Varde n = 492).

Håndbold er bredt set en stor aktivitet i hallerne. Håndbolden fylder en smule mindre i Gladsaxe Kommune i sammenligning med Halsnæs og Varde Kommune, men mere end i Ballerup, hvor basketball har taget håndboldens plads som en markant indendørs holdidræt. Endelig er det kun i Ballerup Kommune, at (indendørs) fodbold kommer ind på top-tre, mens gymnastik – som i høj grad dyrkes i særlige gymnastiksale i Gladsaxe Kommune – kommer på tredjepladsen i både Halsnæs og Varde Kommune.

Afrunding

Delanalyse 4 har i fire dele kortlagt brug og benyttelse af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune.

Del 1 viser bookinger i haller, sale, gymnastiksale og kommunens fire kunstgræsbaner og ene grusbane i hele 2014 via data leveret af Gladsaxe Kommune. I dagtimerne er der flest bookinger i haller og gymnastiksale på folkeskoler, og gymnastiksale er fuldt booket frem til kl. 16 bortset fra i folkeskolernes ferie, og de spiller i dette tidsrum primært en rolle i forbindelse med skolebrug. Man ser ligeledes mange bookinger i hallerne og få frie tider i dagtimerne. I de resterende faciliteter er der en del frie tider i løbet af dagen, når man ser på bookinger.

I aftentimerne efter kl. 16 er folkeskolerne ikke blandt brugerne, som i stedet primært tæller fritidsbrugere. De to mest bookede typer af faciliteter er haller og kunstgræs-/grusbane. Særligt fra uge 43 og frem til uge 15 ser man mange bookinger i disse faciliteter, som har tæt ved seks timers booking på daglig basis i perioden (det svarer eksempelvis til booking fra kl. 16-22). I de andre typer af faciliteter ser man også, at andelen af bookinger topper cirka fra uge 43-15. Der er dog her en del frie tider. I forår- og sommerperioden fra uge 16-

39 er der noget færre bookinger og god mulighed for at få tider også i haller og på kunstgræs-/grusbane. I weekender ser man også størst efterspørgsel efter tider cirka fra uge 40-15, men har man afsæt i, at faciliteterne kan benyttes fra kl. 8-22 på lørdage og søndage, er der generelt flere frie tider, end der er bookinger i de forskellige faciliteter.

Del 2 kortlagde den faktisk brug af 58 udvalgte idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune via aktivitetsregistreringer i to uger (uge 9 og 13 i foråret 2015). Undersøgelsen viser overordnet, at der pres på kapaciteten i hallerne (79 pct.), på kunstgræsbanerne (74 pct.), Gladsaxe Svømmehal (73 pct.), Bagsværd Svømmehal (60 pct.) Gladsaxe Skøjtehal (90 pct.) og Gyngemosehallen (91 pct.) efter kl. 16. I dette tidsrum er stort set alle tider fordelt til brugere, og generelt er fremmødet til de reservede tider højt. I en relativt stor del af tiderne mellem kl. 16-22 er der således mindst én aktiv i de nævnte faciliteter. I forhold til andre kommuner med sammenlignelige data indsamlet i samme periode og med samme metoder tegner der sig et billede af, at hallerne i Gladsaxe Kommune er mere benyttede end i Varde, Ballerup og Halsnæs Kommune. Det er ikke muligt at sammenligne brugen af de andre faciliteter, da de ikke er undersøgt i de andre kommuner.

I sale (36 pct.), idrætslokaler (49 pct.), gymnastiksale (28 pct.) og Gladsaxe Bowlinghal (29 pct.) er benyttelsen noget mindre, og her er det muligt at få plads til mere aktivitet. Det billede genfinder man også, hvis man ser på faciliteternes bookingskemaer, som ikke er fyldt ud med booking fra kl. 16-22 i de to undersøgelsesuger. Generelt ser man også, at fremmødet til bookede tider er lavere i disse faciliteter (undtagen Gladsaxe Bowlinghal med 81 pct.). Man ser også forskelle på tværs af kommunens fire svømmehaller/-sale. Gladsaxe Svømmehal (73 pct.) og Bagsværd Svømmehal (60 pct.) er mere benyttede fra kl. 16-22 end svømmesalen på Gladsaxe Skole (42 pct.) og svømmehallen på Blaagaard-KDAS (43 pct.).

Mens benyttelsen i primetime (kl. 17-20) er mere intens med endnu højere benyttelse af hallerne, kunstgræsbaner, Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal, Gladsaxe Skøjtehal og Gyngemosehallen end fra kl. 16-22, er benyttelsen generelt lavere før kl. 16. Fra kl. 8-16 er benyttelsen af hallerne (48 pct.), Gladsaxe Skøjtehal (63 pct.) og Gyngemosehallen (53 pct.) lavere end i aftentimerne. Omvendt er den en smule højere i Gladsaxe Svømmehal (99 pct.) og i Bagsværd Svømmehal (96 pct.). I salene (15 pct.), idrætslokaler (24 pct.) og kunstgræsbaner (5 pct.) er der i dagtimerne megen fri tid.

Del 3 beskrev brugen af de forskellige typer af faciliteter i forhold til køn- og aldersforskelle på brugere på tværs af facilitetstyper, og hvem der står for aktiviteterne. Folkeskolerne og foreninger står sammen med offentlig åbningstid i Gladsaxe Svømmehal, Bagsværd Svømmehal og Gladsaxe Skøjtehal for de fleste aktivitetsforløb frem til kl. 16, mens foreninger står for tre ud af fire forløb efter kl. 16. Udlejning til privatpersoner er mest udbredt før kl. 16 og fylder mere, end man ser i andre kommuner. Folkeskolernes aktiviteter er for børn og unge primært under 16 år og foregår oftest kønsintegreret. Når foreningerne bruger faciliteterne, er børn og unge helt i tråd med folkeoplysningsloven i klart overtal, og når det kommer til haller og kunstgræsbaner, dominerer drenge og mænd på deltager siden, mens kvinder er i overtal i gymnastiksale. Svømmehallerne/-salene er mere 'demokratiske', og her afholdes primært kønsintegreret forløb.

Endeligt viser del 4, at de almindelige haller i Gladsaxe Kommune i store træk benyttes på samme vis som i Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune. Der er mindre forskelle i alders- og kønssammensætningen mellem kommunerne, og det område, hvor hallerne skiller sig mest fra hinanden, er i forhold til, hvilke aktiviteter der hyppigst dyrkes i de almindelige idrætshaller. I Gladsaxe Kommune fylder tennis mest efterfulgt af håndbold og badminton. I Ballerup og Halsnæs Kommune er den største aktivitet badminton, mens håndbold er største aktivitet i Varde Kommune, og i forhold til aktivitetsvalg slår visse lokale forskelle altså igennem.

Appendiks 4.1: Registreringsmetode

Undersøgelsens metodik er udarbejdet af ph.d.-stipendiat Evald Bundgaard Iversen fra Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet/Faaborg-Midtfyn Kommune i forbindelse med sin ph.d. og videreudviklet i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut i forbindelse med undersøgelser i Aalborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Furesø, Rudersdal og Allerød Kommune.

Registreringerne er foretaget af et korps af uvildige registranter, som er blevet udvalgt i samråd mellem Gladsaxe Kommune og Idan/CISC. Alle registranter er blevet grundigt introduceret til undersøgelsens metode, formål og registreringskema af Idan/CISC på et møde og har desuden modtaget en skriftlig instruktion om spørgeskemaet og de enkelte spørgsmål. Desuden har Idan/CISC under hele registreringsperioden stået til rådighed for at besvare tvivlsspørgsmål og været til stede på udvalgte tidspunkter i faciliteterne for at sikre at registreringen forløb planmæssigt.

Hver registrant er blevet tildelt en række faciliteter, som de har skullet registrere i. Registreringskemaerne er blevet samlet i en mappe for hver facilitet for at sikre, at ingen skemaer er gået tabt, og registranterne har derudover udfyldt et skema over tidspunkt for deres registrering, så det har været muligt at tjekke, om der er opstået huller i registreringen/udeblivelser fra registranter.

Selve registreringskemaet består af 13 spørgsmål, som afdækker forskellige aspekter ved aktiviteterne (se appendiks 4.2). De centrale spørgsmål omhandler aktiviteternes start- og sluttidspunkt, hvem der står for aktiviteten, antallet af aktive, alders- og kønsfordeling samt hvilken aktivitet, der udøves. Det er ikke alle spørgsmålene registranterne altid har kunnet svare på blot ved at observere, og de har derfor skulle henvende sig til aktivitetens træner, instruktør eller underviser for at få svar på en række spørgsmål.

Registranterne har skullet være til stede i faciliteterne én gang i timen ti minutter ad gangen, og de har derfor ikke haft mulighed for at følge aktiviteterne fra start til slut. Har de ikke umiddelbart kunne bestemme start- og sluttidspunkt, har de skulle spørge den ansvarlige træner, instruktør eller underviser. I enkelte tilfælde kan det ikke afvises, at der har været meget korte forløb eller 'spontan leg', som kan være sluppet under radaren og dermed ikke er blevet registreret. Det skal understreges, at der vil være tale om meget korte forløb, som hører til sjælenhederne og ikke vil rokke ved undersøgelsens samlede resultater.

Ved visse store aktiviteter kan antallet af deltagere, køn- og aldersfordeling være svært at bestemme helt præcist og i sådanne tilfælde er registranten igen blevet bedt om at henvende sig til aktivitetens leder for at indhente informationen. Der kan undervejs i løbet af de to uger være opstået tilfælde, hvor en udøver er kommet efter aktivitetens start og registrantens optælling, hvorfor udøveren ikke er blevet talt med. Med mere end 35.000 aktive registreret i perioden er betydningen heraf ubetydelig.

Idan/CISC har efterfølgende modtaget de enkelte mapper med registreringskemaer, valideret dem og indtastet dem til videre databehandling. Alle registranter har påført navn og kontaktoplysninger på registreringskemaet, og i tilfælde af uklarheder er registranten blevet adspurgt herom. I enkelte tilfælde har registranter ikke udfyldt hele spørgeskemaet, og derfor kan antallet af aktivitetsforløb i enkelte analyser være en smule lavere end det samlede antal afholdte forløb.

Idan/CISC har fra tidligere i Aalborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Furesø, Rudersdal og Allerød Kommune gode erfaring med undersøgelsen, og på linje med undersøgelserne i de andre kommuner er det Idan/CISC's vurdering, at registreringen er foregået tilfredsstillende, og at de indsamlede data giver et retvisende billede af aktiviteterne og aktivitetsniveauet i de 59 faciliteter i uge 9 og 13.

Appendiks 4.2: Registreringskemaer

Øverst: hal/kunstgræsbane, nederst: svømmehal/-sal

SPØRGESKEMA	SPØRGESKEMA	SPØRGESKEMA
<p>1</p> <p>Navn på registrant: _____</p> <hr/> <p>2</p> <p>Er der andre aktiviteter i gang i faciliteten samtidig med den aktivitet, du registrerer?</p> <p>☐ Nej</p> <p>☐ Ja (husk at udfylde et nyt skema til hver øvrig aktivitet)</p> <p>3</p> <p>Hvilken dag registreres?</p> <p>☐ Mandag</p> <p>☐ Tirsdag</p> <p>☐ Onsdag</p> <p>☐ Torsdag</p> <p>☐ Fredag</p> <p>4</p> <p>Hvilken uge registreres?</p> <p>☐ Uge 9</p> <p>☐ Uge 13</p> <p>5</p> <p>Tidspunkt for registrering:</p> <p>Kl.: <input type="text"/> : <input type="text"/> : <input type="text"/></p> <p>Angives i formatet tttmm – fx 20:55</p> <p>6</p> <p>Hvilket tidspunkt begynder aktiviteten?</p> <p>Start kl.: <input type="text"/> : <input type="text"/> : <input type="text"/></p> <p>Angives i formatet tttmm – fx 20:55</p> <p>Hvornår slutter aktiviteten?</p> <p>Slut kl.: <input type="text"/> : <input type="text"/> : <input type="text"/></p> <p>Angives i formatet tttmm – fx 20:55</p> <p>Spørg evt. instruktører eller udøvere for starttidspunkt og forventet sluttidspunkt.</p>	<p>7</p> <p>Hvem udfører aktiviteten?</p> <p>Med det menes, hvem der planlægger og udfører aktiviteten for deltagerne. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ Godkendt folkeoplysende forening – dvs. en forening, som er godkendt af kommunen</p> <p>☐ Anden forening</p> <p>☐ Idrætshallen – dvs. at idrætshallen planlægger, organiserer og udfører aktiviteten</p> <p>☐ Aftenskole</p> <p>☐ Folkeskole</p> <p>☐ Gymnasium</p> <p>☐ Anden offentlig institution fx SFO, vuggestue, børnehave, ungdomsklub, ældrecenter mv.</p> <p>☐ Privat institution fx privatskole, privat børnehave mv.</p> <p>☐ Privat person, der har lejet faciliteten</p> <p>☐ Virksomhed</p> <p>☐ Spontan, selvorganiseret aktivitet/leg</p> <p>Andet, skriv her: _____</p> <p>8</p> <p>Hvilken idræt eller aktivitet udøves?</p> <p>Med det menes, hvad har været den aktivitet, der har fyldt mest? Ved tvivl spørges lederen af aktiviteten. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ Fodbold</p> <p>☐ Gymnastik</p> <p>☐ Håndbold</p> <p>☐ Basketball</p> <p>☐ Volleyball, kids volley</p> <p>☐ Badminton</p> <p>☐ Tennis</p> <p>☐ Bordtennis</p> <p>☐ Aerobic/Workout</p> <p>☐ Fitness</p> <p>☐ Skyketræning</p> <p>☐ Dans (alle former)</p> <p>☐ Yoga, afspænding, meditation</p> <p>☐ Boksning</p> <p>☐ Kampsport (karate, taekwondo, judo, brydning mv.)</p> <p>☐ Atletik</p> <p>☐ Spontan aktivitet/leg</p> <p>☐ Håndicapidræt</p> <p>☐ Fester, børnefødselsdage mv.</p> <p>☐ Møder, generalforsamlinger mv.</p> <p>☐ Anden sports- og Idrætsaktivitet</p> <p>☐ Aktivitet, som ikke er sports- el. idrætsrelateret</p> <p>☐ Rengøring eller vedligeholdelse</p> <p>☐ Anden aktivitet, der ikke normalt foregår på en gennemsnitsuge. Beskriv indholdet: _____</p>	<p>9</p> <p>Hvor mange aktive personer deltager i aktiviteten?</p> <p>Med aktive personer menes de personer, der er en del af aktiviteten (inklusive trænere, ledere og udsikthere). Fx skal forældre, tilskuere mv. IKKE tælles med, ligesom fx personer der tilfældigt krydser banen ikke tælles med.</p> <p>Antal aktive: <input type="text"/></p> <p>10</p> <p>Hvad er den typiske alder på udøverne?</p> <p>Med udøverne menes de personer, som er aktive i registreringsperioden. Der ses bort fra tilskuere og personer, der krydser banen osv. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ Børn til og med 6 år</p> <p>☐ Børn og unge fra 7 til 15 år</p> <p>☐ Voksne 16-24 år</p> <p>☐ Voksne 25-39 år</p> <p>☐ Voksne 40-60 år</p> <p>☐ Seniorer +60 år</p> <p>☐ Aktivitet med blanding af børn (0-15 år) og voksne/seniorer (16 år og derover) (far, mor, barn, gymnastik mv.)</p> <p>☐ Aktivitet på tværs af voksen- og senioraldersgrupperne (16 år og derover) (fx badminton, zumba mv.)</p> <p>☐ Andre aktiviteter på tværs af aldersgrupper</p> <p>11</p> <p>Hvad er det typiske køn af udøverne?</p> <p>Sæt ET kryds.</p> <p>☐ 100 % mænd</p> <p>☐ Ca. 75 % mænd og ca. 25 % kvinder</p> <p>☐ Ca. 50 % mænd og ca. 50 % kvinder</p> <p>☐ Ca. 75 % kvinder og ca. 25 % mænd</p> <p>☐ 100 % kvinder</p> <p>12</p> <p>Hvor stor en del af aktivitetsarealet er i brug i registreringsperioden?</p> <p>Andel af det samlede aktivitetsareal, der anvendes til varig aktivitet. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ 20 %</p> <p>☐ 40 %</p> <p>☐ 60 %</p> <p>☐ 80 %</p> <p>☐ 100 %</p> <p>13</p> <p>Hvad er intensiteten af aktiviteten – det vil sige, hvor hårdt har det været/er det for deltagerne?</p> <p>Se evt. instruktionsark for mere information. Sæt ET kryds.</p> <p>☐ Stillesiddende aktiviteter som fx yoga, pilates, mødeaktivitet eller lignende. Er kendetegnet ved få bevægelser, meget instruktion/snak, kan være stillesiddende, mødeaktivitet eller lignende.</p> <p>☐ Middel aktivitet. Er kendetegnet ved nogen bevægelser rundt i hallen med fysisk aktivitet svarende til gangniveau, udøverne kan i nogen grad samtale, men de er i gang med aktiviteten. Langsom udførsel af boldspil eller ketsjerspil kan også være eksempler.</p> <p>☐ Høj aktivitet. Meget bevægelser rundt i hallen eller korte perioder med høj intensitet (fx badminton eller volley), kun korte perioder med pauser eller instruktion, lange perioder, hvor deltagerne kun i begrænset grad kan samtale på grund af høj fysisk aktivitet.</p> <p>14</p> <p>Hvis aktiviteten ikke kan tilstrækkeligt beskrives på baggrund af ovenstående observationer, kan du her tilføje en kort beskrivelse af, hvad dine observationer af aktiviteten har været (hvis der fx har været aktiviteter, som ikke kunne beskrives i ovenstående):</p> <div style="border: 1px solid black; height: 100px; width: 100%;"></div>
<p>HUSK BAGSIDEN AF SKEMAET!</p>		

Aktivitet 1	
Antal mennesker i arealet	_____ personer
Den typiske alder af udøvere	☐ Børn til og med 6 år ☐ Børn og unge fra 7-15 år ☐ Unge 16-24 år ☐ Voksne 25 år+ ☐ Aktivitet på tværs af aldersgrupper
Det typiske køn af udøvere	☐ Mænd ☐ Kvinder ☐ Ca. halvt af hver
Arrangør	☐ Forening ☐ Offentlig åbningstid ☐ Folkeskole ☐ Anden offentlig institution ☐ Andet

Registrant: _____

Facilitet: _____

Uge: _____

Dag: _____

Tidspunkt: : :

Tegn område for aktivitet(er):

1	2	3	4	5	6

Aktivitet 3	
Antal mennesker i arealet	_____ personer
Den typiske alder af udøvere	☐ Børn til og med 6 år ☐ Børn og unge fra 7-15 år ☐ Unge 16-24 år ☐ Voksne 25 år+ ☐ Aktivitet på tværs af aldersgrupper
Det typiske køn af udøvere	☐ Mænd ☐ Kvinder ☐ Ca. halvt af hver
Arrangør	☐ Forening ☐ Offentlig åbningstid ☐ Folkeskole ☐ Anden offentlig institution ☐ Andet

Aktivitet 2	
Antal mennesker i arealet	_____ personer
Den typiske alder af udøvere	☐ Børn til og med 6 år ☐ Børn og unge fra 7-15 år ☐ Unge 16-24 år ☐ Voksne 25 år+ ☐ Aktivitet på tværs af aldersgrupper
Det typiske køn af udøvere	☐ Mænd ☐ Kvinder ☐ Ca. halvt af hver
Arrangør	☐ Forening ☐ Offentlig åbningstid ☐ Folkeskole ☐ Anden offentlig institution ☐ Andet

Aktivitet 4	
Antal mennesker i arealet	_____ personer
Den typiske alder af udøvere	☐ Børn til og med 6 år ☐ Børn og unge fra 7-15 år ☐ Unge 16-24 år ☐ Voksne 25 år+ ☐ Aktivitet på tværs af aldersgrupper
Det typiske køn af udøvere	☐ Mænd ☐ Kvinder ☐ Ca. halvt af hver
Arrangør	☐ Forening ☐ Offentlig åbningstid ☐ Folkeskole ☐ Anden offentlig institution ☐ Andet

Appendiks 4.3: Tabeller over kapacitetsbrug

Sådan læses tabellen:

Benyttet tid: Angiver den procentvise del, der har været aktivitet i det pæglende lokale. I alt angiver samlede brug, mens foreninger angiver brug fra foreninger, folkeskoler for folkeskoler, og andet for alle andre brugere.

Booket tid: Angiver den procentvise del, der har været booket til brugere i det pågældende lokale. Fordelt på bruger type.

Eksempel: Bagsværd Stadion (kunstgræsbane).

Fra kl. 8-22 har der er i alt været aktivitet i 33 pct. af tiden. Foreningerne har stået for aktiviteter i 41 pct. af tiden fra kl. 8-16, folkeskoler i 0 pct. af tiden fra kl. 8-22 og andet i 0 pct. af tiden fra kl. 8-22.

Fra kl. 8-22 har kunstgræsbanen været booket i 41 pct. af tiden. Alle bookinger er af foreninger.

Note: I tilfælde at tabellen ikke summerer til 100 pct., er der tale om afrundingsforskelle.

Table 4.9: Benyttelse og booking af faciliteter kl. 8-22, hverdage.

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	Forening	Folkeskole	Andet	I alt	Forening	Folkeskole	Andet
Bagsværd Stadion (kunstgræsbane)	33	33	0	0	41	41	0	0
AB Skovdiget (grusbane)	1	1	0	0	34	32	0	3
AB Skovdiget (kunstgræsbane)	20	19	0	1	39	30	0	10
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1)	38	35	0	3	47	30	0	17
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 2)	46	46	0	0	44	44	0	0
AB Skovdiget (hal, bane 1)	71	45	0	26	80	45	0	35
AB Skovdiget (hal, bane 2)	59	47	0	12	78	46	0	32
AB Skovdiget (hal, bane 3)	72	54	0	18	82	49	0	33
Gladsaxe Badmintonhal (hal 1)	57	46	1	10	75	56	3	16
Gladsaxe Badmintonhal (hal 2)	71	47	4	20	83	44	7	32
Gladsaxe idrætshaller (hal 1)	55	41	10	4	89	41	26	21
Gladsaxe idrætshaller (hal 2)	67	44	17	6	99	53	33	13
Bagsværd Stadion (træningssal)	52	40	2	10	91	74	0	17
Gladsaxe idrætshaller (aerobiclokale)	29	8	0	21	41	23	3	15

Fortsættes...:

Fortsat fra forrige side:

	Benyttet tid				Booket tid			
Gladsaxe idrætshaller (bueskydningslokale)	55	55	0	0	93	93	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (bevægelses-sal, off-ice-lokale)	6	3	0	2	0	0	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale)	41	13	0	29	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (tribunelokalet)	15	15	0	0	50	50	0	0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	11	11	0	0	36	36	0	0
Gyngemosehallen (aerobicsal)	26	9	1	16	58	4	14	40
Gyngemosehallen (fitness)	62	0	0	62	0	0	0	0
Gyngemosehallen (motorikområde)	58	32	15	10	86	40	37	9
Gyngemosehallen (rytmeområde)	52	33	13	6	74	41	29	4
Gyngemosehallen (yogasal)	25	14	3	9	42	9	16	17
Gladsaxe idrætshaller (lille kampsportssal)	18	18	0	0	29	26	3	0
Gladsaxe idrætshaller (stor kampsportssal)	31	29	0	1	36	33	0	3
Gyngemosehallen (hal)	28	2	9	17	83	0	29	54
Gladsaxe Skøjtehal (hallen)	75	30	5	39	93	48	7	38
Gyngemosehallen (springområde)	70	39	21	10	91	41	38	13

Table 4.10: Benyttelse og booking af faciliteter kl. 8-16, hverdage.

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	Forening	Folkeskole	Andet	I alt	Forening	Folkeskole	Andet
Bagsværd Stadion (kunstgræsbane)	2	2	0	0	0	0	0	0
AB Skovdiget (grusbane)	0	0	0	0	0	0	0	0
AB Skovdiget (kunstgræsbane)	0	0	0	0	0	0	0	0
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1)	10	6	0	4	15	0	0	15
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 2)	8	8	0	0	13	13	0	0
AB Skovdiget (hal 1)	60	24	0	36	65	0	14	52
AB Skovdiget (hal 2)	46	30	0	16	62	0	15	47
AB Skovdiget (hal 3)	61	33	0	27	70	0	21	48

Fortsættes...:

Fortsat fra forrige side:

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	For- ening	Folke- skole	Andet	I alt	For- ening	Folke- skole	Andet
Gladsaxe Badmintonhal (hal 1)	41	26	3	13	59	35	5	19
Gladsaxe Badmintonhal (hal 2)	60	37	6	18	76	31	13	33
Gladsaxe idrætshaller (hal 1)	24	6	18	0	84	5	46	33
Gladsaxe idrætshaller (hal 2)	49	9	30	10	100	19	58	23
Bagsværd Stadion (træningssal)	32	16	3	13	87	57	0	30
Gladsaxe idrætshaller (aerobiclo- kale)	8	4	0	3	28	11	5	11
Gladsaxe idrætshaller (bueskyd- ningslokale)	39	39	0	0	88	88	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (bevægelses- sal, off ice lokale)	0	0	0	0	0	0	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale)	44	10	0	34	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (tribunelokalet)	0	0	0	0	13	13	0	0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	0	0	0	0	0	0	0	0
Gyngemosehallen (aerobicsal)	19	8	2	10	63	8	23	33
Gyngemosehallen (fitness)	59	0	0	59	0	0	0	0
Gyngemosehallen (motorikområ- de)	44	0	26	18	81	0	65	16
Gyngemosehallen (rytmeområde)	33	0	23	11	58	0	51	6
Gyngemosehallen (yogasal)	12	8	3	1	38	3	26	9
Gladsaxe idrætshaller (lille kamp- sportssal)	5	5	0	0	8	3	5	0
Gladsaxe idrætshaller (stor kampsportssal)	6	5	0	1	10	5	0	5
Gyngemosehallen (hal)	35	1	17	18	70	0	50	20
Gladsaxe Skøjtehal (hallen)	63	4	9	39	90	12	13	56
Gyngemosehallen (springområ- de)	53	0	36	17	88	0	66	22

Tabel 4.11: Benyttelse og booking af faciliteter kl. 16-22, hverdage.

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	Forening	Folkeskole	Andet	I alt	Forening	Folkeskole	Andet
Bagsværd Stadion (kunstgræsbane)	75	75	0	0	96	96	0	0
AB Skovdiget (grusbane)	3	3	0	0	81	75	0	6
AB Skovdiget (kunstgræsbane)	47	45	0	2	94	71	0	23
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1)	75	74	0	1	90	70	0	20
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 2)	97	97	0	0	87	87	0	0
Bagsværd Skole (gymnastiksal, spejlsal)	32	22	2	8	69	32	17	20
Gladsaxe Skole (gymnastiksal)	16	0	0	16	33	18	0	15
Grønnemose Skole (gymnastiksal 2)	23	20	0	3	70	70	0	0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 3)	16	10	0	6	61	54	7	0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 4)	24	19	0	6	70	48	0	22
Grønnemose Skole (gymnastiksal 1, taekwondosal)	62	62	0	0	100	100	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal A)	25	25	0	0	61	61	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal B)	6	6	0	0	55	55	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal C)	20	11	0	9	80	72	0	7
Stengård Skole (gymnastiksal A)	31	17	0	15	26	20	0	6
Stengård Skole (gymnastiksal B)	37	25	0	12	46	4	0	43
Søborg Skole (gymnastiksal A)	40	36	0	3	92	70	0	22
Søborg Skole (gymnastiksal B)	26	16	0	10	82	47	10	25
Vadgård Skole (gymnastiksal A)	25	8	0	16	49	19	0	30
Vadgård Skole (gymnastiksal B)	34	23	0	11	69	44	0	25
AB Skovdiget (hal, bane 1)	87	74	0	13	100	88	0	13
AB Skovdiget (hal, bane 2)	76	70	0	6	100	88	0	13
AB Skovdiget (hal, bane 3)	89	82	0	6	100	88	0	13
Gladsaxe Badmintonhal (hal 1)	78	72	0	7	97	83	0	13
Gladsaxe Badmintonhal (hal 2)	84	61	0	23	93	62	0	32
Gladsaxe idrætshaller (hal 1)	96	88	0	8	97	90	0	7
Gladsaxe idrætshaller (hal 2)	91	91	0	0	97	97	0	0
Bagsværd Skole (hal)	69	62	0	7	100	100	0	0
Buddinge Skole (hal)	48	45	0	3	100	70	30	0
Grønnemose Skole (hal)	58	56	0	2	96	94	2	0

Fortsættes...:

Fortsat fra forrige side:

	Benyttet tid				Booket tid			
Skovbrynet Skole (hal)	87	31	0	56	100	100	0	0
Bagsværd Stadion (træningssal)	79	73	0	7	97	97	0	0
Gladsaxe idrætshaller (aerobiclokale)	57	13	0	45	58	38	0	20
Gladsaxe idrætshaller (bueskydningslokale)	77	77	0	0	100	100	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (bevægelses-sal, off ice lokale)	13	8	0	5	0	0	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale)	38	17	0	22	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (tribunelokalet)	36	36	0	0	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	27	27	0	0	83	83	0	0
Gyngemosehallen (aerobicsal)	34	10	0	24	51	0	2	49
Gyngemosehallen (fitness)	65	0	0	65	0	0	0	0
Gyngemosehallen (motorikområde)	75	75	0	0	93	93	0	0
Gyngemosehallen (rytmeområde)	77	77	0	0	97	97	0	0
Gyngemosehallen (yogasal)	43	21	2	20	48	18	3	27
Buddinge Skole (tumlesal)	28	16	0	13	40	0	0	40
Skovbrynet Skole (dramasal)	41	0	0	41	67	67	0	0
Gladsaxe idrætshaller (lille kampsportssal)	35	35	0	0	58	58	0	0
Gladsaxe idrætshaller (stor kampsportssal)	63	62	0	2	70	70	0	0
Gyngemosehallen (hal)	19	3	0	16	100	0	0	100
Telefonfabrikken (afspændingslokale)	35	7	0	28	66	0	0	66
Telefonfabrikken (dancesal 1)	23	4	0	19	36	0	0	36
Telefonfabrikken (dancesal 2)	30	10	0	19	74	0	0	74
Telefonfabrikken (dancesal 3)	41	20	0	21	68	0	0	68
Gladsaxe Skøjtehal (hallen)	90	65	0	25	97	96	0	1
Gyngemosehallen (springområde)	91	91	0	0	97	97	0	0

Tabel 4.12: Benyttelse og booking af faciliteter kl. 17-20, hverdage.

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	Forening	Folkeskole	Andet	I alt	Forening	Folkeskole	Andet
Bagsværd Stadion (kunstgræsbane)	77	77	0	0	100	100	0	0
AB Skovdiget (grusbane)	2	2	0	0	88	75	0	13
AB Skovdiget (kunstgræsbane)	56	56	0	0	100	83	0	17
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1)	80	80	0	0	93	73	0	20
Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 2)	100	100	0	0	93	93	0	0
Bagsværd Skole (gymnastiksal, spejlsal)	42	38	0	4	83	60	0	23
Gladsaxe Skole (gymnastiksal)	25	0	0	25	53	33	0	20
Grønnemose Skole (gymnastiksal 2)	36	32	0	4	81	81	0	0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 3)	21	16	0	6	67	59	7	0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 4)	30	24	0	6	93	67	0	26
Grønnemose Skole (gymnastiksal 1, taekwondosal)	95	95	0	0	100	100	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal A)	42	42	0	0	78	78	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal B)	11	11	0	0	72	72	0	0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal C)	32	18	0	15	89	81	0	7
Stengård Skole (gymnastiksal A)	45	25	0	20	35	28	0	7
Stengård Skole (gymnastiksal B)	50	31	0	19	63	7	0	56
Søborg Skole (gymnastiksal A)	52	52	0	0	100	87	0	13
Søborg Skole (gymnastiksal B)	38	25	0	13	90	47	10	33
Vadgård Skole (gymnastiksal A)	37	10	0	27	61	20	0	41
Vadgård Skole (gymnastiksal B)	52	37	0	15	78	44	0	33
AB Skovdiget (hal, bane 1)	91	80	0	10	100	92	0	8
AB Skovdiget (hal, bane 2)	83	79	0	4	100	92	0	8
AB Skovdige (hal, bane 3)	88	83	0	4	100	92	0	8
Gladsaxe Badmintonhal (hal 1)	85	82	0	3	100	93	0	7
Gladsaxe Badmintonhal (hal 2)	90	60	0	30	100	70	0	30
Gladsaxe idrætshaller (hal 1)	92	88	0	3	93	93	0	0
Gladsaxe idrætshaller (hal 2)	90	90	0	0	100	100	0	0
Bagsværd Skole (hal)	83	74	0	9	100	100	0	0
Buddinge Skole (hal)	56	53	0	3	100	70	30	0
Grønnemose Skole (hal)	65	65	0	0	100	100	0	0

Fortsættes...

Fortsat fra forrige side:

	Benyttet tid				Booket tid			
	I alt	Forening	Folkeskole	Andet	I alt	Forening	Folkeskole	Andet
Skovbrynet Skole (hal)	96	33	0	63	100	100	0	0
Bagsværd Stadion (træningssal)	93	84	0	8	100	100	0	0
Gladsaxe idrætshaller (aerobiclokale)	79	15	0	64	76	60	0	16
Gladsaxe idrætshaller (bueskydningslokale)	77	77	0	0	100	100	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (bevægelses-sal, off ice lokale)	16	9	0	7	0	0	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale)	45	25	0	20	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (tribunelokalet)	42	42	0	0	100	100	0	0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	45	45	0	0	100	100	0	0
Gyngemosehallen (aerobicsal)	52	18	0	33	72	0	0	72
Gyngemosehallen (fitness)	65	0	0	65	0	0	0	0
Gyngemosehallen (motorikområde)	78	78	0	0	100	100	0	0
Gyngemosehallen (rytmeområde)	83	83	0	0	100	100	0	0
Gyngemosehallen (yogasal)	55	31	0	24	63	23	0	40
Buddinge Skole (tumblesal)	38	22	0	17	55	0	0	55
Skovbrynet Skole (dramasal)	48	0	0	48	67	67	0	0
Gladsaxe idrætshaller (lille kamp-sportssal)	44	44	0	0	77	77	0	0
Gladsaxe idrætshaller (stor kamp-sportssal)	90	90	0	0	100	100	0	0
Gyngemosehallen (hal)	12	3	0	8	100	0	0	100
Telefonfabrikken (afspændingslo-kale)	52	11	0	41	83	0	0	83
Telefonfabrikken (dancesal 1)	40	6	0	33	45	0	0	45
Telefonfabrikken (dancesal 2)	35	8	0	27	91	0	0	91
Telefonfabrikken (dancesal 3)	36	19	0	18	68	0	0	68
Gladsaxe Skøjtehal (hallen)	96	66	0	30	95	95	0	0
Gyngemosehallen (springområde)	95	95	0	0	100	100	0	0

Delanalyse 5: Skolebørns idrætsdeltagelse

Indledning

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt børn på 4. til 10. klassetrin i Gladsaxe Kommune. Børnene har via kommunens folkeskoler samt enkelte specialskoler besvaret et spørgeskema i marts måned 2015, som omhandler deres deltagelse i sport og motion i fritiden, brug af faciliteter samt et mindre afsnit om holdninger til idræt i skolen – særligt i forbindelse med folkeskolereformen. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser også på lokale forskelle på baggrund af Gladsaxe Kommunes fem skoledistrikter.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer. Alle folkeskoler samt en række friskoler i kommunen har deltaget i undersøgelsen.

Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og lærerne blev opfordret til at hjælpe elever med behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen korrekt. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne havde adgang til via en computer. Hver gang en elev åbnede linket og gennemførte spørgeskemaet, blev der oprettet en respondent i undersøgelsen. Spørgeskemaet er konstrueret med en række indbyggede 'spring', således at ikke alle børn blev stillet de samme spørgsmål. Børnene blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Dette har især betydning i forhold til svar på brugen af faciliteter, da børn, som ikke har angivet at dyrke nogen aktiviteter inden for det seneste år, ikke har modtaget spørgsmål om, hvilke faciliteter de benytter.

Derfor varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål, hvilket fremgår i de enkelte tabeller og figurer, hvor 'n' angiver antallet af respondenter, som har svaret på det enkelte spørgsmål. Kun respondenter, som er nået til sidste spørgsmål i undersøgelsen, er inkluderet i de følgende analyser.

Tabel 5.1 herunder viser en oversigt over svarprocenter opdelt på skole og klassetrin. Svarprocenten er samlet set næsten tilfredsstillende (69 pct. mod forventet 70 pct.), men med stor variation mellem skolerne.

Tabel 5.1: Undersøgelsens datagrundlag

		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Skole	Bagsværd Skole	485	364	75
	Stengård Skole	375	232	62
	Gladsaxe Privatskole	87	3	3
	Den Lille Skole	85	93	109 ⁴⁴
	Skovbrynet Skole	183	137	75
	Bagsværd Friskole	77	2	3
	Gladsaxe Skole	394	286	73
	Vadgård Skole	278	229	82
	Kvikmarkens Skole	240	198	83
	Mørkhøj Skole	257	168	65
	Enghavegård Skole	449	282	63
	Gladsaxe 10. klasse og ungdomsskole	286	120	42
	Grønnemose Skole	579	437	75
	Buddinge Skole	347	253	73
	Søborg Skole	314	243	77
	Anden skole		25	
Total	4.372	3.072	69	

I alt har 3.072 børn og unge i 4.-10. klasse gennemført hele spørgeskemaet, og analyserne er baseret på disse 3.072 elever. Alle klassetrin mellem 4. og 10. klasse er repræsenteret, og lige mange drenge og piger har svaret på skemaet. Aldersgennemsnittet er 12,8 år med 8 respondenter på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') og henholdsvis 44 og 7 respondenter på 17 og 18 år (tæller med i gruppen '16 år').

Lokale forskelle

Analyserne ser nærmere på forskelle og ligheder mellem Gladsaxe Kommunes lokalområder. Det drejer sig om følgende fem områder:

1. Bagsværd og Bagsværd Hovedgade (Bagsværd Skole, Stengård Skole, Gladsaxe Privatskole og Den Lille Skole).
2. Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park (Skovbrynet Skole og Bagsværd Friskole).
3. Gladsaxe (Gladsaxe Skole, Vadgård Skole og Kvikmarkens Skole).
4. Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe (Mørkhøj Skole, Enghavegård Skole, Gladsaxe 10. klasse og ungdomsskole samt Grønnemose Skole).
5. Søborg og Søborg Hovedgade (Buddinge Skole og Søborg Skole)

⁴⁴ Elevtallet på Den Lille Skole er opgjort til 85 elever på 4.-9. klassetrin, men 95 elever har svaret på skemaet. Måske skyldes det, at flere elever er startet på skolen i løbet af året, eller at enkelte 3. klasseelever har deltaget i undersøgelsen.

På grund af det delvist frie skolevalg i Gladsaxe Kommune kan man ikke udelukke, at nogle børn ikke bor i det lokalområde, hvor skolen hører til, og man skal derfor holde sig for øje, at analyserne er lavet på baggrund af skoletilhørsforhold og ikke elevernes bopæl. Andelen af skolebørn med ikke-vestlig baggrund varierer på tværs af de fem lokalområder. Særligt skolerne i lokalområde 2 (Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros park) og lokalområde 4 (Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe) har mange elever med forældre af ikke-vestlig oprindelse (henholdsvis 38 og 20 pct. i de to lokalområder) i forhold til mellem syv og 9 pct. i de tre øvrige lokalområder).

Aldersgennemsnittet varierer en smule mellem de fem lokalområder, fra 12 år og fire måneder blandt børn og unge i lokalområde 1 (Bagsværd og Bagsværd Hovedgade) til 13 år og to måneder i lokalområde 4 (Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe), hvilket skyldes, at 10. klasserne er samlet her. Disse variationer kan i nogen grad ligge bag ved de forskelle, som analyserne af lokalområder finder frem til, og derfor vil de løbende blive taget med i beskrivelserne af tallene.

Sammenligninger med landstal

Analyserne fra Gladsaxe Kommune kan i nogle tilfælde sammenlignes med nationale tal fra undersøgelsen 'Danskernes motions- og sportsvaner 2011' (Laub, 2013), som er den seneste landsdækkende undersøgelse på området. Eventuelle forskelle skal tages med forbehold for fire års forskel i indsamlingstidspunkt. Samtidig afviger metoderne, da landsundersøgelsen i 2011 blev sendt til børn og unge mellem 7 og 15 år, som blev bedt om at udfylde spørgeskemaet sammen med en forælder. I denne kommuneundersøgelse er skemaet udfyldt i skoletiden med en lærer til hjælp.

Samtidig er svarprocenten noget højere i denne undersøgelse med 69 pct. svar fra børn og unge i Gladsaxe Kommune i forhold til knap 50 pct. i den landsdækkende undersøgelse (Laub, 2013). Antager man, at børn og forældre med interesse for sport og motion er mere tilbøjelige til at deltage i en spørgeskemaundersøgelse end børn og forældre, som ikke dyrker sport eller motion, vil det give en overrepræsentation af idrætsaktive i landsundersøgelsen, hvor kun halvdelen af respondenterne har svaret på skemaet. Den potentielle skævhed kan ikke i samme grad være til stede, når svarprocenten er højere, som tilfældet i Gladsaxe Kommune i forhold til landsundersøgelsen. Derfor kan man forvente, at analyserne blandt børn og unge i Gladsaxe Kommune vil vise en moderat lavere deltagelse, men de vil sandsynligvis også vise et mere reelt billede af idrætsvanerne blandt børn og unge i 4. - 10. klasse (inkl. specialklasse). Af den grund vil analyserne også sammenholde resultaterne med analyser i andre kommuner, som er blevet foretaget sideløbende med undersøgelsen i Gladsaxe Kommune og med samme metode. Disse øvrige kommuner er Halsnæs, Varde, Ballerup og Greve.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Gladsaxe Kommune angiver 74 pct. af alle børn og unge i 4.-10. klasse, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 5.2).

Tabel 5.2: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Gladsaxe Kommune (pct.)

n = 3.072	Total	Køn		Alder			Landsplan		
		Drenge	Piger	10-12 år ⁴⁵	13-15 år	16 år ⁴⁶	10-12 år	13-15 år	16 år
Ja	74	76	72	79	70	68	86	81	70
Ja, men ikke for tiden	15	13	17	13	16	20	7	12	21
Nej	11	11	11	8	13	13	7	7	9

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn, alder og landstal. (n = 3.072).

Som det fremgår af tabel 5.2, er drengene i Gladsaxe Kommune lidt mere idrætsaktive end pigerne. Tallene viser også, at andelen af idrætsaktive falder med stigende alder. Man skal dog være opmærksom på, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid, men det omtalte 'frafald' er altså et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end de yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Samtidig viser tallene, at pigerne og de 16-årige er lidt mere tilbøjelige til at svare 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker sport eller motion. Det udtrykker altså en form for pause-stadie med nogle tilkendegivelser af, at de unge ikke ser sig selv som decideret inaktive.

Endelig viser tallene i tabel 5.2 tydeligt, at andelen af idrætsaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune ligger noget under de tilsvarende andele på landsplan. Her skal man dog have de metodiske forbehold, der blev beskrevet i indledningen til denne delanalyse, in mente.

Sociale forskelle

Børn og unges idrætsdeltagelse hænger meget ofte sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socioøkonomiske status og egen interesse for sport eller motion⁴⁷. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet også spiller ind dels på tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, men også på måderne at organisere aktiviteterne på (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). Derfor er det relevant at have disse faktorer for øje, når man kigger nærmere på børn og unges idrætsdeltagelse.

⁴⁵ Inklusive en enkelt respondent på ni år.

⁴⁶ Inklusive 13 respondenter på 17 eller 18 år.

⁴⁷ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

I denne undersøgelse er børnene og de unge blevet stillet fire spørgsmål om deres sociale baggrund. For det første blev de bedt om at angive, hvorvidt deres mor og far er født i Danmark, Sverige, Norge, Finland eller Island, i et andet land i Europa eller i et andet land uden for Europa. For det andet skulle de svare på, hvorvidt deres mor og far har et arbejde, for det tredje, om de bor sammen med begge forældre, den ene eller på skift og endelig for det fjerde, om mor, far eller evt. søskende dyrker sport eller motion.

Børn og unge i Gladsaxe Kommune dyrker generelt lidt mere idræt, hvis far og mor er født i Danmark, det øvrige Norden eller Europa, end hvis forældrene er født uden for Europa. Sammenhængen gælder dog udelukkende for pigernes vedkommende, hvilket mange andre undersøgelser bekræfter (Ibsen & Fehsenfeld, 2013; Ibsen et al., 2015).

Børn og unge i familier, hvor begge forældre er i arbejde, er væsentligt oftere idrætsaktive (77 pct.) end børn i familier, hvor den ene eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet (62 pct.). Børnene og de unges boligsituation spiller også en rolle for idrætsdeltagelsen, således at børn og unge, der bor sammen med både mor og far, oftere er idrætsaktive (76 pct.) end 'skilsmissebørn', der bor på skift hos mor og far (72 pct.), og børn og unge, der bor sammen med den ene forælder alene (66 pct.). Afvigelse fra kernefamilien kan altså være en barriere for regelmæssig idrætsdeltagelse.

Endelig påvirker den øvrige families idrætsdeltagelse børnene og de unges deltagelse. Hvis mor og/eller far selv dyrker idræt, øger det især pigernes, men også drengenes idrætsdeltagelse med mere end ti procentpoint fra under 70 pct. til over 80 pct.

De ovennævnte tendenser kan dog ofte være forklaret af den samme bagvedliggende årsag. Derved kan det være vanskeligt at gennemskue, hvilke bagvedliggende faktorer der rent faktisk har betydning for børnene og de unges idrætsdeltagelse. Ved at samle alle de fire baggrundsvariable i én analyse og samtidig inkludere betydningen af børn og unges køn og alder kan man kontrollere, hvilke faktorer der har betydning, når alle faktorer tages i betragtning.

I en samlet analyse forsvinder betydningen af bostatus (hvem man bor sammen med) og morens etniske baggrund. Betydningen af forældrenes beskæftigelsesstatus bliver meget svag, når man kontrollerer for forældrenes tilbøjelighed til at dyrke idræt. Forældrenes eget deltagelsesniveau har samlet set omvendt meget afgørende betydning for skolebørnenes idrætsdeltagelse, som kan være med til at opveje andre sociale forhold. Dog ser man – til forskel fra andre kommuner – at farens etniske baggrund forbliver en signifikant markør for især pigernes idrætsdeltagelsesniveau, selv når man tager højde for forældrenes beskæftigelse og egen idrætsdeltagelse.

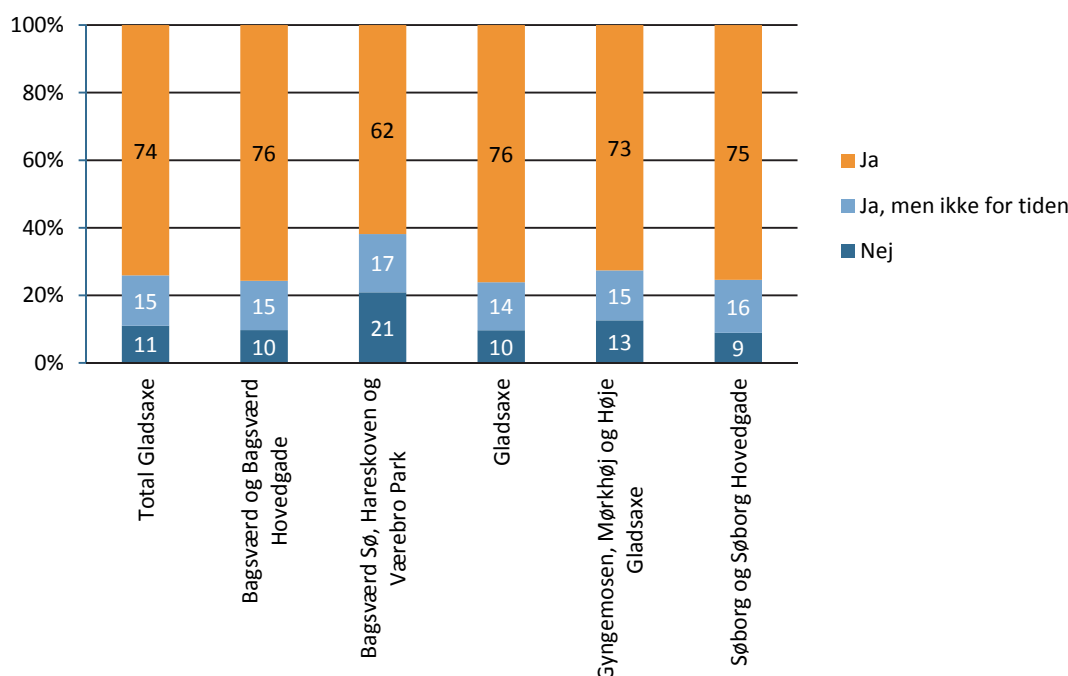
Samlet set betyder det, at man i nogle tilfælde kan øge børnenes idrætsdeltagelse, hvis man samtidig fokuserer på at skabe tilbud til forældrene – eller omvendt, da man også ser eksempler på foreninger, der har succes med at rekruttere forældre gennem børnenes deltagelse. Men for nogle piger af ikke-vestlig oprindelse kan de kulturelle barrierer overstige andre faktorer, og her ligger formentlig et langsigtet perspektiv i at ændre på gængse kul-

turelle forståelser af, hvad der opfattes som 'kvindelig' og 'mandlig' opførsel, og i forhold til at skabe idrætstilbud, der tager visse kulturelle hensyn i organisering og indhold (Ibsen et al., 2015).

Lokale forskelle

Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge varierer en smule mellem de fem lokalområder i Gladsaxe Kommune. Skolerne ved Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park rummer færrest idrætsaktive børn og unge (62 pct.), mens de andre lokalområder ligger tæt på hinanden på overordnet idrætsdeltagelsesniveau. Den lavere idrætsdeltagelse omkring Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park skyldes især de mange skolebørn af ikke-vestlig oprindelse på skolerne i dette område. Kontrollerer man for etnisk herkomst, ligger idrætsdeltagelsen på samme niveau i alle fem områder.

Figur 5.1: Forskelle i idrætsdeltagelse på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på lokalområde og landstal (n = 3.047).

Idrætsdeltagelse i Gladsaxe sammenlignet med landstal

De samlet set 74 pct. idrætsaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune er noget færre end de 84 pct., som på landsplan angav at være idrætsaktive i 2011 baseret på samme klassetrin⁴⁸. Som nævnt i metodeafsnittet kan forskellene dog skyldes metodiske forskelle. Andelen på 74 pct. idrætsaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune ligger tilnærmelsesvis på

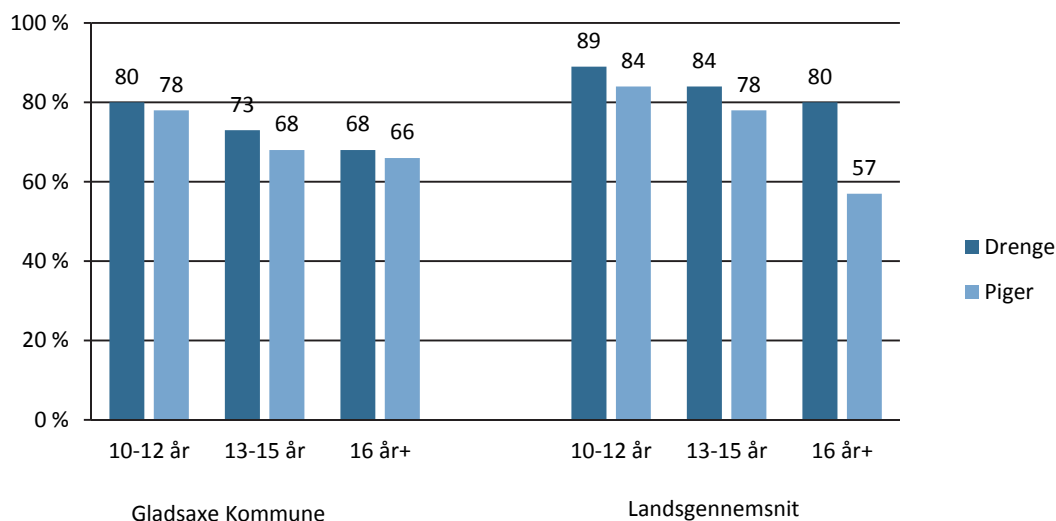
⁴⁸ På landsplan indgår kun børn op til og med 15 år, mens der i Gladsaxe Kommune er 286 respondenter på 16, 17 eller 18 år. Ser man udelukkende på børn op til 15 år i Gladsaxe Kommune, så stiger andelen af idrætsaktive med et enkelt procentpoint til 75 pct. Forskellen mellem aldersgrupperne i den landsdækkende undersøgelse og undersøgelsen i Gladsaxe Kommune kan altså kun forklare en meget lille del af forskellen mellem tallene.

niveau med tilsvarende andele i andre kommuner, som har foretaget samme undersøgelse sideløbende med undersøgelsen i Gladsaxe Kommune: Varde Kommune (76 pct.), Halsnæs Kommune (72 pct.) og Ballerup Kommune (71 pct.).

I Gladsaxe Kommune falder idrætsdeltagelsen fra 79 pct. blandt 10-12-årige til 70 pct. blandt 13-15-årige og igen til 68 pct. blandt de unge på 16 år.

Kønnene dyrker næsten lige meget sport eller motion i Gladsaxe Kommune, hvilket især i teenageårene er usædvanligt. På landsplan falder deltagelsesniveauet brat blandt de ældste teenagepiger, hvilket først sker blandt lidt ældre aldersgrupper i Gladsaxe Kommune (se delanalyse 6 af voksne borgeres idrætsvaner).

Figur 5.2: Andele blandt drenge og piger i forskellige aldersgrupper, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn, alder og fordelt på henholdsvis Gladsaxe Kommune (n = 3.072) og landsplan (n = 2.015).

Hvilke aktiviteter dyrker børn og unge i Gladsaxe Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet. På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge i det, at hele 92 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 74 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', og grunden hertil er primært det brede tidsperspektiv i formuleringen 'inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven og giver derved en fornemmelse af, hvor mange børn og unge ud af samtlige 4.-10. klasser i Gladsaxe Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter.

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Gladsaxe Kommune. Halvdelen af alle drenge (50 pct.) og mere end hver sjette pige (16 pct.) angiver, at de spiller eller har spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år.

På tværs af kønnene er de efterfølgende populære idrætter på listen, nemlig svømning (15 pct.) og fitness (12 pct.), men disse aktiviteter kommer altså ikke i nærheden af fodboldens popularitet og udbredelse blandt børn og unge i Gladsaxe Kommune. Fitness er inkluderet i undersøgelsen som en bred samlebetegnelse, der i princippet kan rumme mange forskellige aktiviteter, herunder styrketræning, aerobic, spinning mv. afhængig af, hvad den enkelte definerer som fitness.

Nogle idrætter er nogenlunde lige udbredte blandt drenge og piger. Det gælder eksempelvis svømning, fitness og badminton. Samtidig er der inden for en række idrætter store forskelle i deltagelsen mellem drenge og piger. Fodbold er 'drengedomineret', men også en af de mest populære aktiviteter blandt pigerne. Til gengæld har de populære 'pigeidrætter' næsten udelukkende tilslutning blandt piger med dans som den mest populære aktivitet, som hele 21 pct. af pigerne og kun 2 pct. af drengene dyrker. Gymnastik og ridning er ligeledes eksempler på sportsgrene, som pigerne dominerer.

Mellem aldersgrupperne er der væsentlige forskelle, som til en vis grad kan tages som udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesserer i teenagealderen. Fodbold bibeholder sin store popularitet, mens svømning og gymnastik har væsentligt færre aktive blandt de 13-15-årige og 16 årige end blandt de 10-12-årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som fitness, styrketræning og løb, som alle er mere populære idrætter blandt teenagerne end blandt børnene.

Tabel 5.3: Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter

n = 3.072	Total	Køn		Alder			Landsplan		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år+	10-12 år	13-15 år	16 år
Fodbold	34	50	16	33	34	31	45	44	26
Svømning	15	13	16	18	12	8	39	17	7
Fitness	12	12	13	3	16	41	-	-	-
Dans	11	2	21	13	10	8	13	12	12
Styrketræning	11	12	10	5	15	22	6	20	40
Gymnastik	11	6	16	13	10	5	25	18	20
Løb	10	8	13	5	14	19	16	27	35
Badminton	9	9	9	8	9	9	16	19	10
Håndbold	8	6	11	8	8	9	21	18	11
Ridning	6	<1	12	6	7	5	10	9	3
Basketball	5	8	2	5	5	7	5	7	8
Tennis	5	4	5	5	4	4	7	8	3
Kampsport	5	6	3	3	5	8	7	7	10
Spejder	5	4	5	5	5	3	-	-	-
Rulleskøjter, skate, wave, løbehjul	4	5	4	5	4	5	18	10	5
Bordtennis	3	5	1	3	3	5	9	7	3
Vandreture	3	3	4	2	4	7	10	8	10
Parkour	3	5	1	2	3	4	3	4	0
Mountainbike	2	4	1	2	3	4	3	3	3
Atletik	2	2	3	2	2	2	3	3	3
Skøjtølb	2	1	3	2	2	1	4	2	2
Rollespil	2	3	1	3	2	<1	4	2	-
Volleyball	2	1	2	1	2	3	3	5	7
Landevejscykling	2	2	1	1	2	2	3	6	7
Kano, kajak, roning	2	2	1	<1	2	2	2	1	5/2
Fiskeri	2	2	1	1	1	1	5	4	2
Aerobic/step og lign.	1	0	2	<1	1	3	3	6	12
Golf	1	1	1	<1	<1	1	3	3	8
Spinning	<1	<1	<1	<1	<1	1	1	4	7
Sejlsport, surfing	<1	<1	<1	<1	<1	<1	2	2	2
Ingen idræt	8	8	8	7	9	7	6	6	5

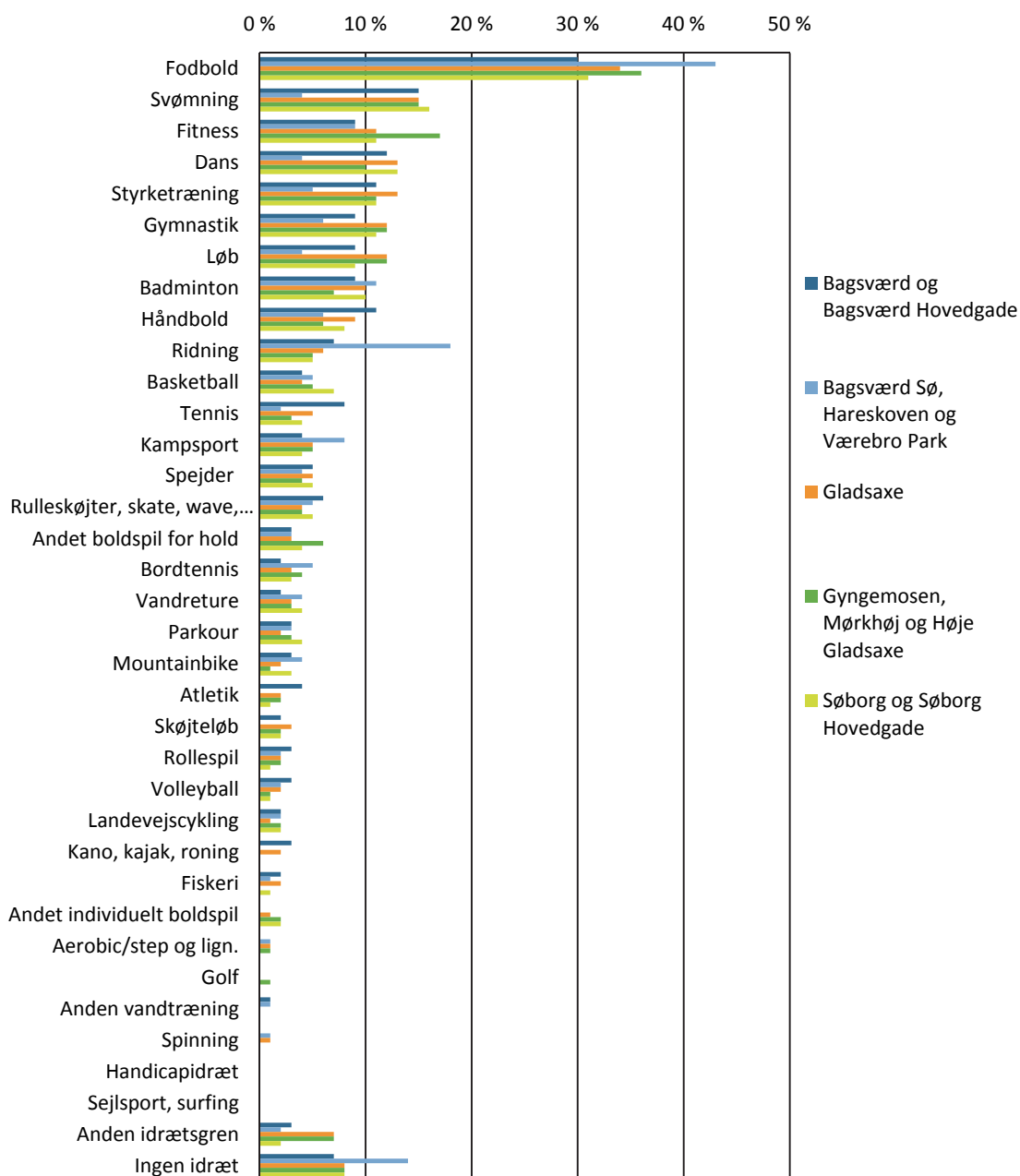
Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder og fordelt på henholdsvis Gladsaxe Kommune (n=3.072) og landsplan (n=2.018).

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

De fem lokalområder adskiller sig fra hinanden på en række idrætsaktiviteter. Fodbold er den mest populære aktivitet i alle fem lokalområder, men særligt populært i området ved

Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park. Generelt skiller dette område sig mest ud, og forskellene mellem de andre områders idrætsdeltagelse er forholdsvis lille. Dog går langt flere til ridning i området ved Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park (18 pct.) end i de andre områder. Samtidig angiver hele 14 pct. i området ved Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park, at de ikke har dyrket idrætslige aktiviteter inden for det seneste år. Til sammenligning angiver kun 7 til 8 pct. i de andre områder, at de ingen idræt har dyrket. Igen skyldes forskellene andelen af skolebørn med ikke-vestlig baggrund.

Figur 5.3: Aktivitetsvalg på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på lokalområder (n = 3.047).

Området ved Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe skiller sig ud med en relativt stor tilknytning til fitness blandt området's børn og unge, som omvendt dyrker mindre badminton i forhold til de andre lokalområder. Området ved Bagsværd og Bagsværd Hovedgade adskiller sig umiddelbart kun på håndbold, som er mere populært her end i de andre lokalområder.

Aktivitetsvalg i Gladsaxe Kommune i forhold til andre kommuner

Deltagelsen i de fleste aktiviteter er lavere i Gladsaxe Kommune end i opgørelsen på landsplan som illustreret i tabel 5.3. Samme mønster ser man i flere andre kommuner, og noget tyder på, at respondenterne i den landsdækkende undersøgelse fra 2011 var meget tilbøjelige til at sætte mange krydser, formentlig fordi relativt mange af besvarelserne kommer fra idrætsinteresserede børn og unge jf. den relativt lave svarprocent på godt 50 pct. I 2011 dyrkede de aktive børn og unge hver især i gennemsnit tre aktiviteter, mens aktive børn og unge i Gladsaxe Kommune dyrker godt to (1,9) aktiviteter i gennemsnit. I sammenlignelige undersøgelser fra andre kommuner (Varde, Halsnæs og Ballerup) ligger det gennemsnitlige antal aktiviteter pr. aktivt barn/ung også nærmere to end tre. Det understreger, at en del af forskellen mellem tal fra Gladsaxe Kommune og tal på landsplan kan forklares ud fra metodiske forskelle.

Generelt adskiller Gladsaxe Kommune sig i forhold til sammenligningskommunerne mest fra Varde Kommune og minder mere om Ballerup og på nogle områder Halsnæs Kommune i aktivitetsmønsteret. Håndbold er dog betydeligt større i både Halsnæs og Varde Kommune. Ridning og gymnastik fylder også mere i Varde og Halsnæs, mens dans er stort - især blandt pigerne - i Gladsaxe Kommune.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den største organiseringsform blandt børn og unge idrætsudøvere. I alt 70 pct. af alle børn og unge i Gladsaxe Kommunes 4.-10. klasser har dyrket en eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år. Godt en tredjedel af børnene og de unge i Gladsaxe Kommune (37 pct.) har været aktive 'på egen hånd' inden for de seneste år, det vil sige, at de har dyrket selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre (eksempelvis løbe- eller cykelture). Relativt mange børn og unge i Gladsaxe Kommune har også dyrket idræt i privat regi, det vil sige i private eller kommercielle centre som for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler.

Som det fremgår af tabel 5.4 herunder, er drenge lidt oftere end piger aktive i foreninger, mens piger lidt oftere end drenge er aktive i privat regi. Drenge og piger i Gladsaxe Kommune er nogenlunde lige ofte aktive på egen hånd. Omvendt er der nogen variation, hvad angår forskellige aldersgruppers organisering af idræt. Børn og unge teenagere er generelt storforbrugere af foreningsidræt. I Gladsaxe Kommune er der ingen forskel på foreningsdeltagelsen mellem de 10-12 årige og 13-15 årige (71 pct.), mens der sker en nedgang fra 16-årsalderen. Tallene i tabellen herunder indikerer også, at idræt på egen hånd og idræt i privat regi stiger i popularitet i takt med, at alderen stiger. Det peger samlet set i retning af

den tidligere nævnte generelle tendens til en bevægelse fra foreningsorganiseret idræt til mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer i ungdomsårene.

Tabel 5.4: Organisering af idræt, sport og motion i Gladsaxe Kommune (pct.)

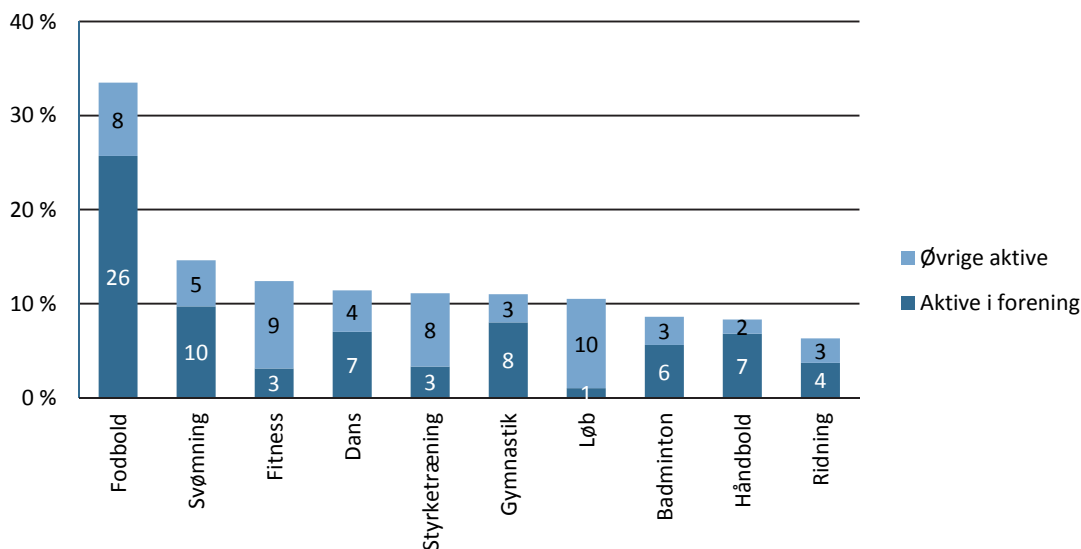
n = 3.064	Total	Køn		Alder			Landsplan		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år
Forening	70	72	67	71	71	61	74	73	60
Privat	13	12	15	10	13	30	6	13	28
SFO/Skoleklub	11	15	8	13	11	6	15	12	7
På egen hånd	37	39	36	31	41	50	26	35	45
I anden sammenhæng	12	12	12	13	11	10	13	11	14

Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder. Sammenligning med mellem Gladsaxe Kommune (3.064) og landstal (n=2.018).

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 5.5 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Gladsaxe Kommune. Samlet set angiver 34 pct. af alle børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 26 pct. angiver, at de spiller fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er medlem af en fodboldforening, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/skoleklub eller som selvorganiseret spil i fritiden. Gymnastik og håndbold er andre eksempler på populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsorganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering, særligt fitness, styrketræning og løb, men til en vis grad også ridning og dans, som alle ofte finder sted i regi af private og kommercielle centre.

Organiseringsformerne varierer på tværs af lokalområder. Igen adskiller lokalområde 2 (Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park) sig fra de andre områder ved en forholdsvis lav foreningsdeltagelse og relativt mange idrætsaktive i SFO/Skoleklub-regi. De etniske forskelle betyder generelt meget for måden, som børn og unge dyrker idræt på, hvilket bliver bekræftet i megen anden forskning (Ibsen & Mindegaard, 2013; Ibsen et al., 2015).

Figur 5.4: Andelen af alle udøvere i de ti største aktiviteter i Gladsaxe Kommune, som dyrker aktiviteterne i foreningsregi (pct.)

Figuren viser andelen, der dyrker en aktivitet i forening, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi. Foreningsandelen plus den øvrige andel giver tilsammen den samlede andel, som dyrker aktiviteten. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 2.823).

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

De idrætsaktive børn og unge har svaret på, hvor ofte de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Derved finder man tre forskellige mål for idrætsdeltagelse. Dels andelen, som angiver, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (74 pct.), dels andelen, der dyrker eller har dyrket mindst en aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år (92 pct.), og her altså også, hvor ofte de, der dyrker mindst én aktivitet, så angiver at være aktive.

Langt de fleste (91 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindst tre gange om ugen. Drengene er lidt mere aktive end pigerne, mens de 13-15-årige træner hyppigere end både yngre og ældre aldersgrupper.

Tabel 5.5: Hyppighed for idrætsaktive børn og unges idrætsdeltagelse (pct.)

n = 2.823	Total	Køn		Alder			Landsplan		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år	10-12 år	13-15 år	16 år
5 gange om ugen eller mere	27	33	21	20	29	24	23	27	32
3-4 gange om ugen	37	36	38	36	38	35	45	44	24
1-2 gange om ugen	28	23	33	34	25	32	30	26	33
1-3 gange om måneden	6	4	5	7	5	6	1	1	8
Sjældnere	3	3	4	3	4	3	1	1	3

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver at dyrke idræt, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Gladsaxe Kommune (n = 2.823) og landstal (n=2.018).

Brug af faciliteter

Baggrundskapitlet synliggjorde, at Gladsaxe Kommune har dårligere facilitetsdækning på mange af standardfaciliteterne end Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune.

De følgende analyser ser på børn og unges brug af faciliteter i Gladsaxe Kommune. I spørgeskemaet blev spørgsmål om brug af faciliteter kun stillet til de børn og unge, som angav at dyrke mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. De 9 pct., som ikke dyrker nogen aktiviteter, indgår derfor ikke i de følgende analyser, og andelen er baseret på alle idrætsaktive og ikke på samtlige børn og unge i kommunen. Da relativt få børn og unge slet ikke dyrker nogen aktiviteter, får man dog et tilnærmelsesvist billede af, hvor mange børn og unge i kommunen der benytter sig af forskellige typer af faciliteter.

Haller/sale er de mest populære faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune. Fodboldbaner er den næstmest benyttede facilitet, hvorefter hjemme/i haven bliver benyttet til forskellige former for idrætslige aktiviteter i fritiden.

Drengene dominerer brugen af fodboldbaner, mens pigerne i størst omfang benytter haller/sale og andre baner/anlæg som eksempelvis dækker brugen af ridebaner, som kommunen dog ikke har nogen af. Kønnene benytter svømmehaller, motionsrum og gader/veje til sport og motion i lige stort omfang.

Fodboldbanebrugen ligger stabilt på tværs af alder, mens benyttelsen af haller/sale og svømmehaller falder med alderen. Samtidig stiger brugen af fitnesscentre/motionsrum samt udendørs rum i form af natur, gader, veje og byrum. Blandt 16-årige angiver hele 51 pct. at benytte fitnesscentre.

Tabel 5.6: De idrætsaktive børns og unges brug af faciliteter i Gladsaxe Kommune (pct.)

n = 2.823	Total	Køn		Alder		
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Hal/sal	50	42	58	52	49	40
Fodboldbaner	34	52	15	33	35	32
Andre baner/anlæg	10	7	12	10	9	8
Svømmehal	15	14	16	20	12	8
Fitnesscenter/motionsrum	16	16	16	4	20	51
Anlæg ved vand	2	2	1	1	2	3
Aktivitetsanlæg	3	6	1	2	4	5
Veje, gader, fortove og lign.	15	16	15	9	20	23
Naturen	16	14	18	12	19	23
Hjemme/i haven	21	19	22	17	24	23
Andet	10	9	10	11	9	8

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Fordelt på køn og alder (n= 2.823).

Facilitetsbrug på tværs af lokalområder

Kun små variationer præger brugen af faciliteter på tværs af de fem lokalområder. Benyttelsen af haller er væsentlig mindre i området ved Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebropark, hvor brugen af fodboldbaner omvendt er større end i de andre områder. Det stemmer fint overens med, at flere i det område angiver at spille fodbold. Derudover benytter færre i dette område svømmehaller, veje, gader og fortove samt anlæg ved vand. Ved Gyngemoen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe benytter relativt mange fitnesscentre/motionsrum, hvilket understøtter de mange fitnessudøvere og hænger sammen med det højere aldersgennemsnit grundet 10. klasserne i området.

Tabel 5.7: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter fordelt på lokalområde (pct.)

n = 2.803	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebropark	Gladsaxe	Gyngemo- sen, Mørk- høj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
Haller (alm. Idrætshal)	55	35	51	46	52
Fodboldbane	31	45	34	36	30
Andre baner/anlæg	12	11	9	9	8
Svømmehal	16	10	15	13	18
Fitnesscenter/motionsrum	16	11	14	22	13
Anlæg ved vand	3	0	3	1	1
Aktivitetsanlæg	4	2	3	3	4
Veje, gader, fortove	15	10	16	17	15
Naturen	16	14	17	17	11
Hjemme/i haven	20	18	24	19	19
Andet	9	13	11	8	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Fordelt på lokalområde (n= 2.803).

Facilitetsbrug i Gladsaxe Kommune i forhold til resten af landet

Det er vanskeligt at sammenligne facilitetsbrugen i Gladsaxe Kommune med landstallene, fordi facilitetskategorierne i spørgeskemaerne ikke er identiske. På landsplan bruges eksempelvis udtrykkene almindelig idrætshal, gymnastiksal og andet lokale om de indendørsfaciliteter, som i denne undersøgelse er samlet under én kategori i selve spørgeskemaet (haller/sale). På grund af de nævnte metodiske forbehold i forhold til landstallene, er sammenligningerne i det følgende baseret på andre kommuner.

I forhold til andre kommuner med sammenlignelige tal på området ligger Gladsaxe Kommunes idrætsaktive børn og unges facilitetsbrug nogenlunde på niveau. Man ser dog færre brugere af haller/sale og fodboldbaner end især Varde Kommune. Brugen af natur- og udeområder til sport og motion ligger også i den lave ende blandt Gladsaxe børnene, mens fitness og svømmehalsbrug ligger relativt højt. Forskellene antyder, at adgang til bestemte facilitetstyper og uderum kan føre til øget brug heraf. Mange andre faktorer spiller dog ind herpå, eksempelvis faciliteternes tilgængelighed og placering. De mange skolegymnastiksale i Gladsaxe Kommune ser eksempelvis ikke ud til at rykke nævneværdigt på brugen heraf (tal specifikt for gymnastiksale er ikke vist i tabellen).

Tabel 5.8: Facilitetsbrug i Gladsaxe Kommune i sammenligning med andre kommuner (pct.)

	Gladsaxe Kommune (n = 2.823)	Halsnæs Kommune (n = 1.174)	Varde Kom- mune (n = 1.887)	Ballerup Kommune (n = 2.289)
Hal/sal	50	55	65	59
Fodboldbane	34	39	44	37
Andre baner/anlæg	10	9	10	9
Svømmehal	15	14	14	17
Fitnesscenter/motionsrum	16	11	16	15
Anlæg ved vand	2	2	1	1
Aktivitetsanlæg	3	4	2	4
Veje, gader, fortove	15	13	16	12
Naturen	16	21	21	18
Hjemme/i haven	21	21	27	20
Andet	10	9	8	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på kommuner.

Brug af specifikke faciliteter i Gladsaxe Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Gladsaxe Kommune og i sammenligning mellem lokalområder og andre kommuner. I det følgende ser analyserne nærmere på brugen af de specifikke faciliteter i Gladsaxe Kommune. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de børn og unge, som dyrker mindst én aktivitet (91 pct.), og ikke på alle børn og unge i kommunen.

Generelt ser man relativt begrænsede andele af børn og unge i kommunen, som benytter sig af de mest centrale idrætshaller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum. På tværs af alle haller og sale i Gladsaxe Kommune er hal 1 i Gladsaxe Idrætshaller den mest benyttede med knap 5 pct. af de idrætsaktive børn og unge i kommunen som brugere efterfulgt af hal 2, som også er beliggende i Gladsaxe Idrætshaller, springområdet i Gyngemosehallen, Boldhallen på Bagsværd Skole og hal 1 i Gladsaxe Badmintonhaller.

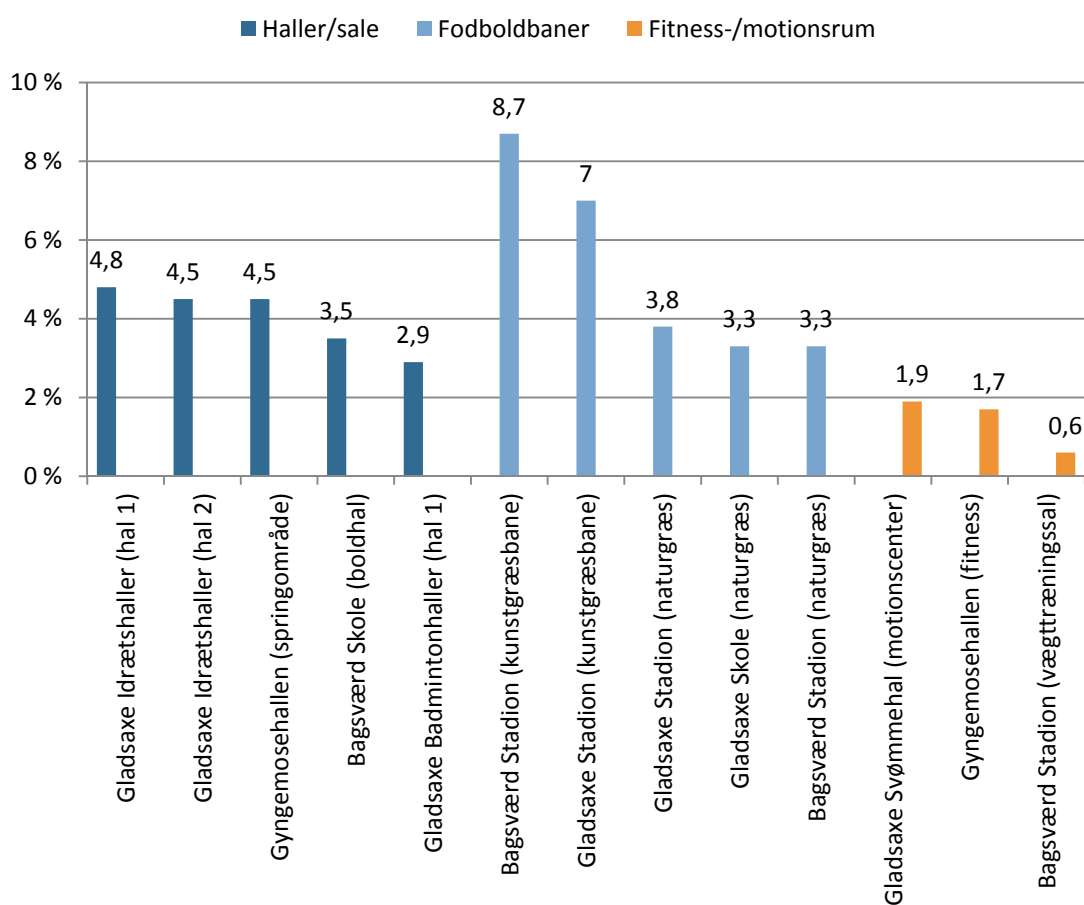
Kunstgræsbanerne samler flere brugere blandt skolebørnene med 9 pct., som bruger banen ved Bagsværd Stadion efterfulgt af 7 pct., som bruger kunstgræsbanen ved Gladsaxe Stadion. Naturgræsbanerne samler noget færre andele af kommunens børn. AB Skovdiget samler ikke mange af kommunens skolebørn til fodboldbanerne med 0,9 pct., som benytter kunstgræsbanen, og 0,3 pct., som benytter grusbanen⁴⁹.

Kommunens offentlige fitness-/motionsrum samler kun begrænsede andele af unge fitnessudøvere. En stor andel på 12 pct. af alle idrætsudøvere nævner, at de dyrker fitness et

⁴⁹ Grusbanen er i foråret 2015 blevet omlagt til kunstgræsbane.

andet sted end i de offentlige fitnesscentre, hvor Fitness World og fitness dk både i Gladsaxe Kommune og i tilstødende kommuner som Herlev og Lyngby nævnes oftest. Seks respondenter nævner også Værebros Fitnesscenter. Dertil kommer en række forskellige mindre lokale eller private fitnesssteder som eksempelvis fællesfaciliteter i boligområdet eller fitnessfaciliteter i hjemmet. Blandt kommunens offentlige centre nævner idrætsaktive børn oftest motionsrummet i Gladsaxe Svømmehal, fitnessfaciliteterne i Gyngemosehallen, og under 1 pct. benytter vægttræningssalen på Bagsværd Stadion.

Figur 5.5: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum i Gladsaxe Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n = 2.823).

De fem mest benyttede faciliteter inden for kategorierne naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg er vist i figur 5.8. Naturområderne omkring Bagsværd Sø og de omkringliggende stier tiltrækker flest af Gladsaxe Kommunes idrætsaktive børn og unge. En stor andel på 7 pct. angiver andre naturområder end de mange områder, som allerede er listet i spørgeskemaet. Her finder man ikke ét specifikt naturområde, som mange børn benytter, men snarere ser man tendenser til, at skolebørnene færdes mange forskellige steder i både nærområdet og længere væk som eksempelvis Amager Strandpark, Farum Skovene, Fælledparken Lyngby mv.

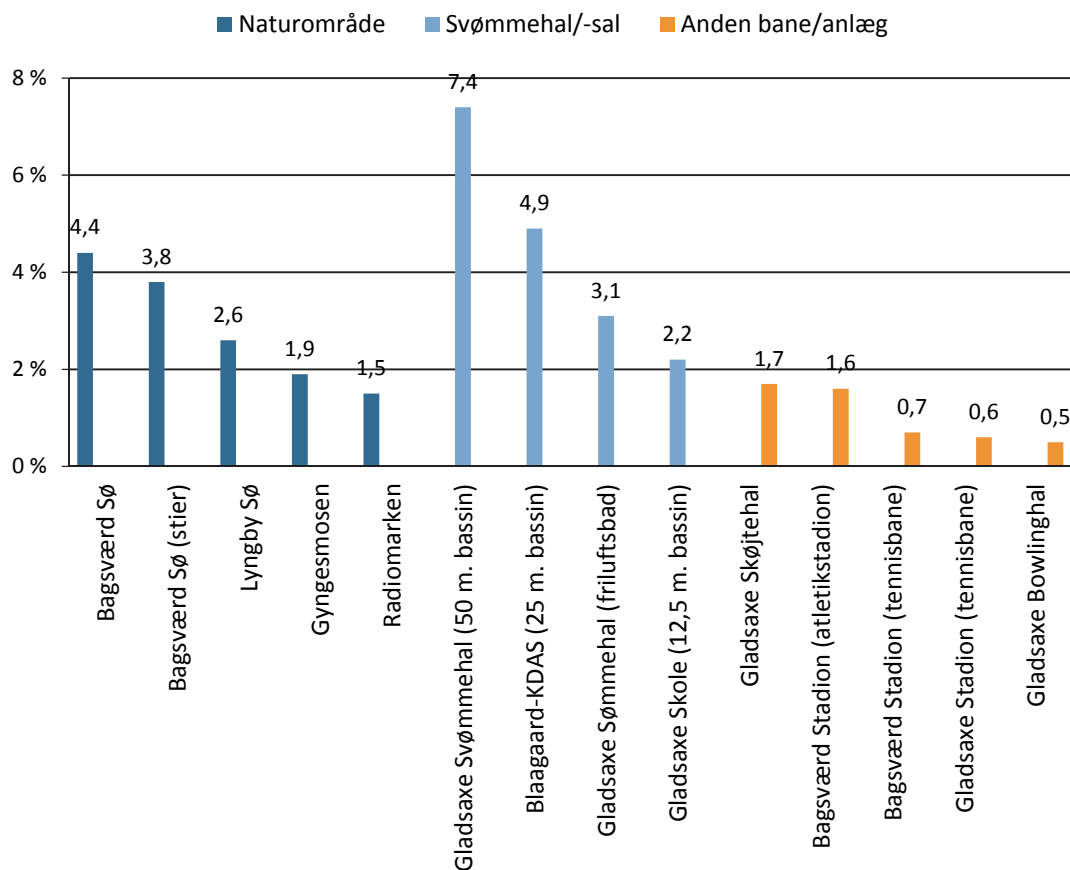
Gladsaxe Svømmehals 50 m. bassin benyttes af 7 pct. af alle idrætsaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune. Noget færre børn og unge benytter Friluftsbadet (2,2 pct.), hvilket måske ikke er så overraskende i og med spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i marts måned. De øvrige kommunale svømmehaller i Gladsaxe Kommune kommer næst på listen, og skolebørnene bruger altså primært de lokale svømmehaller frem for andre svømmehaller uden for kommunen.

Gladsaxe Kommune har en lang række andre baner/anlæg, som er med til at tegne kommunens mangfoldige muligheder for idrætslige udfoldelser. Få af disse specialfaciliteter samler dog større andele af kommunens børn og unge, og disse aktivitetstyper bevarer således deres 'nichestatus'. Gladsaxe Skøjtehal samler flest idrætsaktive børn og unge efterfulgt af atletikstadionet ved Bagsværd. Af kommunens tennisbaner bruger flest børn og unge banerne ved Bagsværd Stadion efterfulgt af Gladsaxe Stadion og AB Skovdiget (sidstnævnte er ikke vist i figuren, men benyttes af 0,4 pct. af de idrætsaktive børn og unge). Bowlinghallen sniger sig med i top fem-listen med en halv pct. brugere blandt kommunens idrætsaktive skolebørn. Relativt mange (5 pct.) har angivet at benytte andre baner/anlæg uden for kommunen. Børnene nævner især ridebaner, som mange benytter i Ballerup, skøjtehallen i Herlev samt forskellige andre anlæg i tilstødende kommuner.

Mange af specialfaciliteterne er udendørs, og man kan måske forvente et større brug i sommerhalvåret end i vinterhalvåret. Børnene svarer dog på spørgsmålet om, hvilke aktiviteter (og faciliteter) de har dyrket/benyttet regelmæssigt inden for det seneste år. Kun meget få respondenter nævner cricket, softball, MTB-banen⁵⁰ ved Gladsaxe Stadion, bueskydning, minigolf eller forhindringsbanen ved Bagsværd Stadion. Kommunen rummer mange muligheder for et bredt og varieret fritidsliv, og der ligger interessante potentialer i at få de mange forskellige faciliteter i spil som mere eller mindre regelmæssige steder, hvor børn og unge stifter bekendtskab med idræt og motion. Ikke mindst i forlængelse af folkeskolereformen, som vil blive berørt i et senere afsnit, kunne mange af disse usædvanlige aktivitetsformer være attraktive at bringe i spil.

⁵⁰ MTB-banen har været ude af drift i et år frem til juni 2015.

Figur 5.6: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg i Gladsaxe Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n = 2.823).

Foruden de ovenstående facilitetsmuligheder i kommunen findes en række udendørs aktivitetspladser/legepladser. Ingen af disse formår at samle mere end 0,3 pct. af kommunens børn og unge. Træningsredskaberne ved Bagsværd Stadion, Byens Arena samt skaterbanerne ved Grønnegården anvendes af flest idrætsaktive børn og unge (0,3 pct. benytter hvert anlæg).

Muligheder og ønsker i nærområdet

For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling/gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord, så er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som tæt på, og naturligvis lige så interessant, hvilke typer faciliteter de mener er for langt væk, til at de selv kan transportere sig dertil. I spørgeskemaet indgår desuden et spørgsmål, som søger at afdække, hvorvidt børnene og de unge savner muligheder for idræt, sport eller motion i det område, hvor de bor. Det har været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord, og materialet er inddraget som supplement til svarene på, hvilke faciliteter der er inden for børnene og de unges gå-/cykelafstand.

Alle børn, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående tabel og kommentarer et billede af børnenes og de unges opfattelse af faciliteters nærhed og mangler på tværs af alle børn og unge.

Spørgsmålet om gå-/cykelafstand peger på små forskelle imellem børn og unge i Gladsaxe Kommunes fem lokalområder. Generelt er tilgængeligheden til idrætsfaciliteter nogenlunde jævnt fordelt også i børnene og de unges bevidsthed. Børn og unge i området ved Bagsværd og Bagsværd Hovedgade oplever dog at have væsentlig kortere afstand til vand (her formentlig Bagsværd Sø) end børn og unge fra andre områder.

Generelt oplever børn og unge fra Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros i mindre omfang end børn og unge fra andre områder at bo i cykel/gåafstand til faciliteterne. Dette er interessant i betragtning af den lavere idrætsdeltagelse blandt skolebørn i området. En del af forklaringen skal findes i de mange børn og unge af forældre med ikke-vestlig baggrund, som i højere grad end andre børn i samme lokalområde oplever at bo længere væk end cykel/gåafstand til faciliteterne. Det antyder nogle interessante kulturelle forskelle, hvor nogle børnegrupper oplever at bo længere væk end de objektive afstande. Man kan forestille sig, at oplevelsen af afstande ændrer sig i takt med kendskab og regelmæssig brug. Derfor kan nogle faciliteter opleves som værende længere væk, hvis man aldrig benytter sig af dem eller har kendskab til dem.

Som supplement til tabel 5.9 er alle børn og unge som nævnt blevet spurgt om de savner konkrete muligheder for at dyrke idræt, som de har kunnet skrive frit i spørgeskemaet. Denne metode viser et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her. De vil formentlig kun i begrænset omfang have ønsker ud over deres forhåndskendskab til, hvad man kan gå til, og de vil formentlig ikke tænke langt ud i fremtiden. Samtidig kan man forestille sig en stærk socialiseringsmæssig påvirkning fra klassekammeraterne. Derudover kan man ikke udelukke, at mange ønsker sig mere af det, som de allerede har eller bruger i stort omfang.

Med disse forbehold kan man generelt se, at de fleste børn er godt tilfredse med de nære faciliteter. En del svarer, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse med de baner, haller og andre faciliteter til idræt, der findes i deres nærområde.

Der er en del ligheder mellem børn og unges ønsker på tværs af lokalområder, men også nogle forskelle. I området ved Bagsværd og Bagsværd Hovedgade angiver en relativt stor andel, at de mangler muligheder for løb i form af eksempelvis løbebaner og løbestier. Ligeledes angiver børn og unge i dette lokalområde samt i området ved Søborg og Søborg Hovedgade, at de savner legepladser, hvor man kan dyrke motion, eksempelvis i form af forhindringsbane eller parkour. I tre af områderne (Bagsværd og Bagsværd Hovedgade, Gladsaxe og Søborg og Søborg Hovedgade) nævner mange skaterbaner og skaterparker. På tværs af kommunerne nævnes især fodbold, og flere angiver, at de godt kunne tænke sig fodboldbaner med åben adgang for alle. Ligeledes nævnes fitness hyppigt (i mindre grad i Søborg og Søborg Hovedgade end i de andre lokalområder), og en del under 15 år er ær-

gerlige over, at de ikke må dyrke fitness, fordi de er for unge, og foreslår fitnessfaciliteter til unge under 15 år.

Table 5.9: Faciliteter, som skolebørn i Gladsaxe Kommune oplever at kunne gå eller cykle til (pct.)

n = 3.072	Total	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park	Gladsaxe	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
Hal/sal	57	58	48	55	56	62
Fodboldbane	63	66	63	60	63	63
Andre baner/anlæg	33	39	28	31	30	34
Svømmehal	60	59	60	59	58	69
Fitnesscenter/motionsrum	44	36	32	43	49	49
Aktivitetsanlæg	24	26	9	20	25	28
Legeplads	55	59	51	50	54	59
Motionssti	26	28	22	21	27	30
Park	34	42	29	30	29	41
Skov	42	53	45	39	37	38
Vand (hav, sø, å) eller strand	37	50		35	31	34
Havn eller havnebasin	9	8	4	8	9	12
Ingen af ovenstående	1	<1	<1	2	1	1
Ved ikke	9	9	11	10	9	8

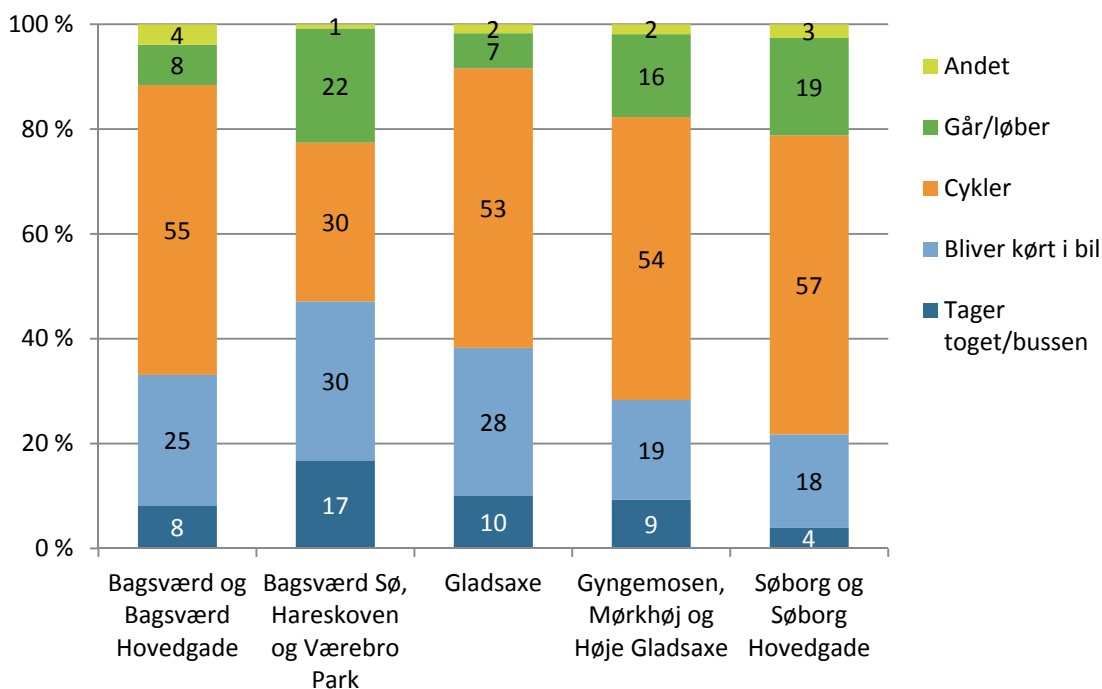
Tabellen viser andelen blandt alle børn og unge i Gladsaxe Kommune, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, som oplever de nævnte faciliteter som inden for gå-, løbe- eller cykelafstand, fordelt på de fem områder i kommunen.

Transporttid

Herunder følger en opgørelse over idrætsaktive børns og unges transportmiddel til sport og motion, transporttid samt holdninger til denne transporttid.

I fire af de fem lokalområder er der flest børn og unge, som cykler til deres primære idrætsaktivitet, mens der i området ved Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park er lige så mange cyklister som børn og unge, der bliver kørt i bil. I dette område er der ligeledes flere, som benytter offentlig transport eller går/løber til aktiviteten, end det er tilfældet i de andre lokalområder. Andelen der bliver kørt i bil falder med alderen, mens andelen, der benytter offentlig transport samt går/løber, stiger. Cyklen er det mest populære transportmiddel på tværs af aldersgrupper.

Figur 5.7: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive (pct.)

Tabellen viser transportform til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), dyrker i størst omfang. Fordelt på lokalområde (n=2.803).

Flertallet af idrætsaktive børn og unge har højst et kvarters transporttid (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker i størst omfang. En fjerdedel af børnene og de unge bruger længere tid (se tabel 5.10). De yngste børn angiver lidt kortere transporttid til deres primære idræt end ældre børn og unge. Drengene og pigerne har stort set samme transportvilkår, og transporttiden ligner hinanden på tværs af de fem områder.

Tablet 5.10: Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej).

n = 2.823	Total	Køn		Alder		
		Drengene	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Under 5 minutter	18	19	18	20	17	16
5-14 minutter	50	51	49	53	49	45
15-29 minutter	19	19	20	15	22	27
30-45 minutter	5	5	4	4	5	6
Over 45 minutter	2	2	2	3	2	2
Ved ikke/ikke relevant	6	5	6	6	6	4

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på køn og alder (n = 2.823).

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge oplever, at transporttiden er acceptabel (71 pct.). De færreste synes, de bruger for meget tid, mens omkring knap en fjerdedel ville være villige til længere transporttid. Holdningerne er stabile på tværs af køn, alder og lokalområde. Der lader til at gå en grænse ved en halv times transporttid, idet der er væsentligt større utilfredshed med transporttiden blandt idrætsaktive børn og unge, der bruger over en halv time i transport (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker i størst omfang.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

De 8 pct. af børn og unge i Gladsaxe Kommune, som ikke har dyrket en eneste aktivitet i løbet af det seneste år, har svaret på, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion. Det svarer til 249 respondenter, hvilket er et ret spinkelt datagrundlag at generalisere ud fra. Svarene afviger dog ikke nævneværdigt fra andre undersøgelser af samme art (Laub, 2013).

Ofte vil der ligge nogle mere komplekse eller 'skjulte' årsager til grund, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over eller overhovedet er klar over. Som tidligere nævnt påvirker social baggrund idrætsdeltagelse i høj grad. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i baggrundsvilkår som deres forældrenes socio-økonomiske status og interesse for eller aktive deltagelse i sport og motion.

Når man spørger børnene og de unge direkte, angiver 19 pct. da også kategorien 'ved ikke'. Derudover siger de fleste, at de ikke gider idræt, eller at de bruger tiden på andre fritidsinteresser eller venner. I forhold til eksisterende viden om disse barrierer ser man ingen større afvigelser blandt svarene fra børn og unge i Gladsaxe Kommune. Man kan dog konstatere, at det heller ikke i Gladsaxe Kommune ser ud til, at de ikke-idrætsaktive børn oplever mangel på faciliteter eller de rette tilbud i nævneværdigt omfang. De angiver også sjældent, at aktiviteterne er for dyre.

Nogle af de mere interessante udsagn, som også tyder på et potentiale for fremadrettet aktivitet, er udsagn som 'er i dårlig form', 'savner nogen at følges med' og 'holder pause, regner med at starte igen'. Særligt piger er tilbøjelige til at angive disse barrierer, og 19 pct. af de inaktive piger angiver 'i dårlig form' i forhold til 12 pct. af de inaktive drenge. Det indikerer nogle muligheder, hvis de rette omstændigheder i forhold til tilrettelæggelse af aktiviteter er til stede. Idræt kan jo netop være et middel til at komme ud af den dårlige form – i stedet for at være noget, man holder sig fra, fordi man føler, at man er i dårlig form.

Det er især drengene, der svarer, at de ikke gider idræt. Det kan have mange forskellige forklaringer, eksempelvis at man prioriterer andre ting højere, som en stor del af de ikke-idrætsaktive børn og unge tydeligvis gør. Men den manglende lyst til idræt kan også hænge sammen med en manglende rummelighed i de etablerede idrætstilbud. I den forbindelse er det interessant, at noget færre angiver, at sport og motion ikke interesserer dem.

I mange af de eksisterende idrætsforeninger kan man forestille sig, at løbet allerede er kørt, når man bliver teenager, og at det vil blive sværere med alderen at finde en idrætsgren

og/eller en idrætsforening, hvor der er rummelighed til at kunne arbejde med succesoplevelser ud fra et spinkelt færdighedsmæssigt grundlag. Måske finder man også her potentialer for flere idrætsaktive i det omfang, idrætsaktiviteterne appellerer til den enkeltes udfoldelsesmuligheder og sørger for at skabe succesoplevelser og meningsfuld beskæftigelse uanset talentniveau.

Tabel 5.11: Årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion i Gladsaxe Kommune (pct.)

n = 249	Total	Køn		Alder		
	Total	Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år	16 år
Har ikke råd/er for dyrt	4	3	5	3	4	11
Mine forældre er imod	1	1	2	1	2	0
Bruger tid på fritidsjob	9	9	9	2	13	21
Bruger tid på familie/kæreste	5	2	8	5	6	0
Bruger tiden på venner	25	25	24	20	28	32
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	24	21	26	18	24	53
Har dårligt helbred	1	2	0	0	2	5
Er i dårlig form	15	12	19	11	15	42
Ved for lidt om sport/motion	2	4	1	3	2	5
Mangler nogen at følges med	12	11	14	9	16	11
Savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion	5	2	8	3	8	0
Har ikke de rette faciliteter i nærområdet	2	2	2	0	3	0
Sport/motion interesserer mig ikke	15	16	13	10	18	16
Gider ikke	27	34	19	25	28	26
Holder pause – regner med at starte igen	8	6	9	11	6	5
Mine venner/veninder dyrker heller ikke	3	1	5	1	5	0
Jeg har fysisk/psykisk handicap	2	4	1	0	3	11
Andre grunde	10	7	13	9	12	5
Ved ikke	19	17	20	19	20	11

Tabellen viser ikke-idrætsaktive børns angivne barrierer for ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Total samt fordelt på køn og alder (n = 249).

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Selv om et fåtal på 8 pct. ikke dyrker aktiviteter, er der endnu færre (2 pct.), som slet ikke forventer at dyrke idræt, sport eller motion i fremtiden, som illustreret i tabel 5.12 herunder. Dog angiver 14 pct. af alle børn og unge i Gladsaxe Kommune 'ved ikke' til spørgsmålet, om (og evt. hvordan) de forventer at dyrke idræt i fremtiden.

I tabellen er forventningerne til fremtiden opdelt i forhold til nuværende deltagelse. Man skal dog være opmærksom på, at der er en del overlap imellem kategorierne. En del børn og unge er for eksempel både aktive i foreninger og private centre, og således tæller de med i begge grupper. Når en del af de børn og unge, der i dag er aktive i private centre, angiver, at de i fremtiden forventer at være aktive i foreningsregi, dækker en del af det altså over, at mange af dem allerede også er aktive i foreninger og forventer at blive ved med det.

Tabellen viser, at foreningsaktive i størst omfang forventer også i fremtiden at dyrke foreningsidræt. Men langt fra alle foreningsaktive forventer dog at fortsætte næste år. Knap en tredjedel af foreningsudøverne forventer at starte i et fitnesscenter (som dog også kan være organiseret i foreningsregi), mens lidt færre forventer at dyrke aktiviteter på egen hånd eller i uformelle grupper med venner og familie.

Aktive i private centre forventer i overvejende grad også at forblive aktive i private centre, en del dog også i foreningsorganiseret idræt. De øvrige grupper af nuværende aktive sætter deres største lid til fremtidig foreningsidræt. En generelt stor andel forventer dog også at dyrke aktiviteter på egen hånd.

Blandt de ikke-idrætsaktive er det interessant, at mange er usikre på fremtidig idrætsdeltagelse (38 pct. svarer 'ved ikke'), og den organiseringsform, som flest inaktive børn og unge i Gladsaxe Kommune kunne forestille sig at blive aktive i, er fitnesscentre. Det giver indtryk af, at fitnesscentrene appellerer til nogle af de idrætsuvante grupper i højere grad end de eksisterende foreningstilbud.

Tabel 5.12: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.)

n = 3.072	Nuværende aktivitetsdeltagelse:				
	Total	Aktive i forening	Aktive i privat center	Aktive på egen hånd	Ikke aktive
Forventninger om idrætsdeltagelse i de kommende år:					
Ja, i en idrætsforening	46	59	37	39	12
Ja, i et fitnesscenter	33	33	54	41	21
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner/ bekendte	14	13	18	24	8
Ja, alene/på egen hånd	20	19	26	35	13
Ja, i anden sammenhæng	13	13	19	16	8
Nej	2	1	1	1	14
Ved ikke	14	10	10	10	38

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion i forskellige organiseringsammenhænge. Total samt fordelt på nuværende organiseringsform (n = 3.072).

Det er interessant, at de ikke-idrætsaktive hælder mere til fitnesscenter end foreningsidræt i deres forventninger til egen aktivitet i fremtiden. Det adskiller sig dog ikke fra den gængse tendens i ungdomsårene, hvor fitness generelt er en af de mest populære aktivitetsformer. I forlængelse af ovenstående afsnit om barrierer er det med til at understrege, at de

ikke-idrætsaktive kan have svært ved at se sig selv passe ind i de eksisterende foreningsrammer. Samtidig er det interessant, at de ikke-idrætsaktive i stor stil forholder sig usikkert til fremtiden med 38 pct., som svarer 'ved ikke' på spørgsmålet, mens kun en mindre andel på 14 pct. med sikkerhed ved, at de ikke vil dyrke idræt i nærmeste fremtid. Igen vidner det om et potentiale for initiativer og tilbud til de 38 pct. af de ikke-idrætsaktive, som ikke helt har afskrevet mulighederne for idrætsdeltagelse i fremtiden.

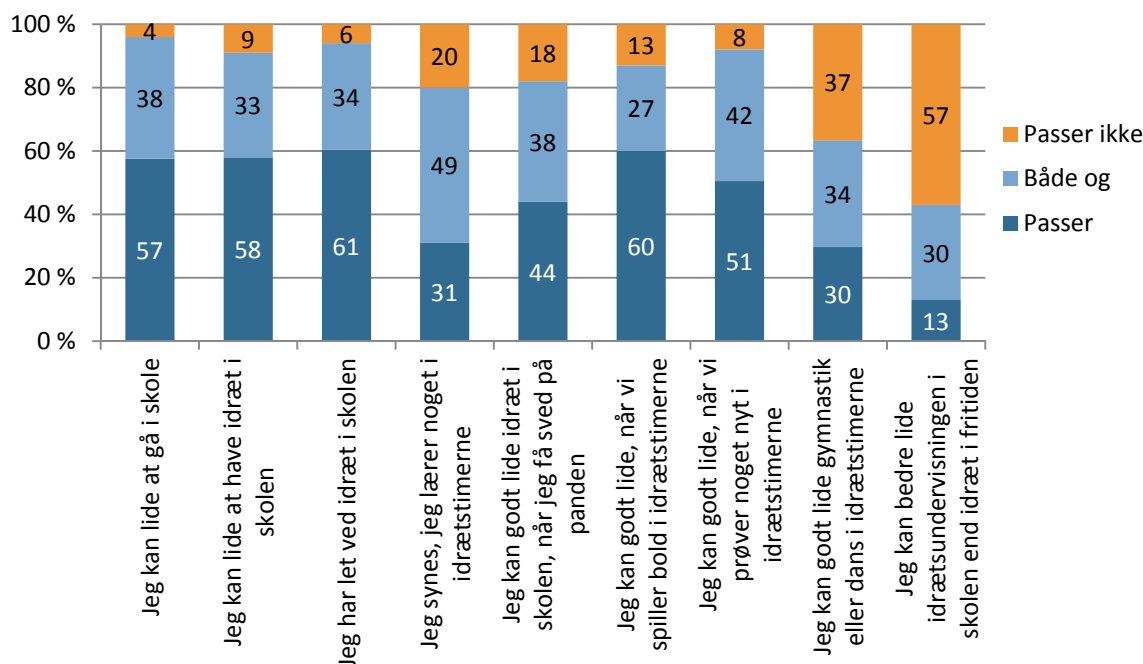
Børns holdninger til idræt i skoletiden

Undersøgelsen har stillet en række spørgsmål om idræt i skolen. Her skiftes perspektiv fra fokus på den frivillige idræt i fritiden til at se på den obligatoriske idræt i skolen.

Børn forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker dog visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten, hvilket kommer til udtryk i figur 5.8 herunder. Over halvdelen af børn og unge i Gladsaxe Kommune kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt større andel på 58 pct. kan lide idrætstimerne. Et lille flertal synes også at have let ved idræt i skolen, og både boldspil og det at prøve noget nyt i idrætstimerne er populært. Begge dele kan over halvdelen af børnene og de unge godt lide. Til gengæld er der lidt færre, der godt kan lide gymnastik og dans i idrætstimerne (30 pct.).

Ser man på de orange søjler, som er udtryk for de børn og unge, der ikke synes, de enkelte udsagn passer, er det interessant, at 20 pct. ikke oplever, at de lærer noget i idrætstimerne, at 18 pct. ikke bryder sig om at få sved på panden, mens hele 37 pct. ikke bryder sig om gymnastik og dans.

Figur 5.8: Elevernes holdninger til idræt i skolen (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden (n = 3.072).

Kønnene er enige i deres vurdering af at gå i skole, men ellers ser man store kønsforskelle. Drengene er mere positive over for idræt i skolen end pigerne. Drengene angiver også, at de har lettere ved idræt i skolen end pigerne. Forskellene på køn kommer særligt til udtryk i spørgsmålet om at få sved på panden, hvilket 25 pct. af pigerne siger direkte, at det 'passer ikke' mod 12 pct. af drengene.

Pigerne har næsten samme holdninger til boldspil og gymnastik/dans, hvilket henholdsvis 48 og 47 pct. godt kan lide. Omvendt ser man hele 72 pct. af drengene, der kan lide boldspil, mens 12 pct. kan lide gymnastik/dans. Drengene og pigerne er lige begejstrede i forhold til at prøve noget nyt i idrætstimerne.

Aldersgrupperne er jævnt enige omkring, hvorvidt de kan lide at gå i skole, men ellers er den gennemgående tendens, at de unge i højere grad erklærer sig uenige i udsagnene, når de rammer teenageårene. Den ældste gruppe angiver i større omfang, at det 'passer ikke', at de kan lide at have idræt i skolen, ligesom færre over 16 år føler, at de har let ved det. Boldspil er nogenlunde lige populært på tværs af alder, mens de 10-12 årige er mest begejstrede over for gymnastik/dansk.

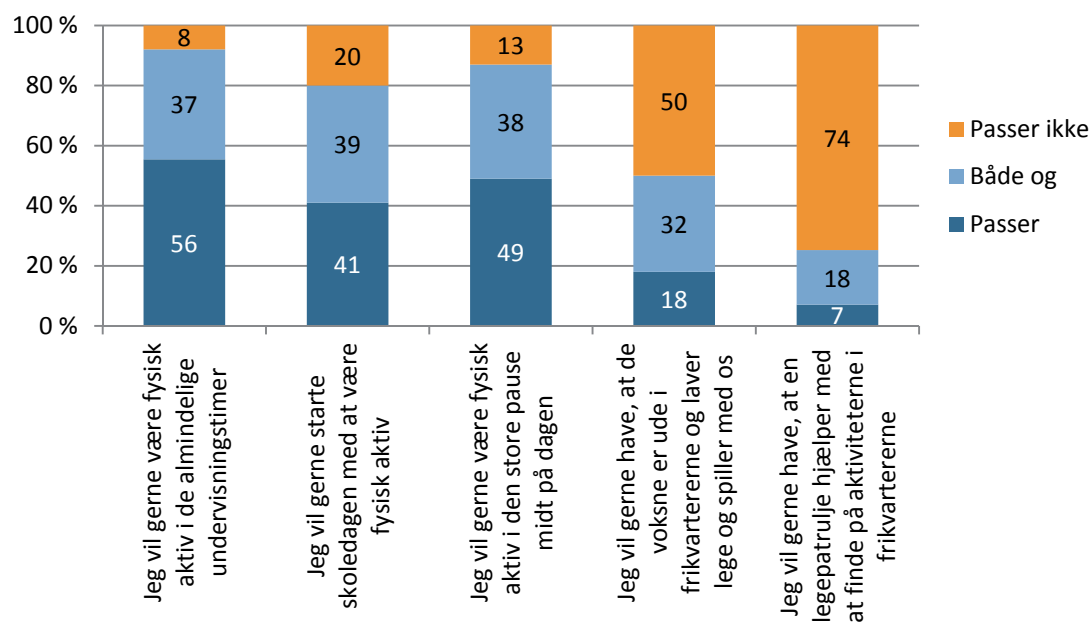
Fysisk aktivitet i skoletiden

Undersøgelsen har også stillet fire spørgsmål, som relaterer sig til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børnenes holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 5.9 herunder, angiver lidt over halvdelen af børn og unge i Gladsaxe Kommune, at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Det vil eleverne hellere end at være fysisk aktive på andre tidspunkter i løbet af skoledagen. Man ser dog 41 pct., som er med på at starte skoledagen med fysisk udfoldelse, og tilsvarende 49 pct., som gerne vil være aktiv i det store middagsfrikvarter.

Samtidig forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 18 pct. ønsker voksne, og 7 pct. ønsker legepatruljer til at styre aktiviteter i frikvartererne.

Figur 5.9: Elevernes holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på fire spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden (n = 3.072).

Den yngste gruppe er mest positiv over for, at voksne deltager i spil og leg i frikvartererne. Dog er de ligesom de andre aldersgrupper negativt indstillet over for ideen om legepatruljer.

Idrætsdeltagelse i fritiden har betydning for lysten til at være fysisk aktiv i løbet af skoledagen, da de idrætsaktive er mere positive overfor sådanne tiltag end ikke-idrætsaktive børn og unge.

Afrunding

Analysen af skolebørns idrætsdeltagelse i Gladsaxe Kommune viser generelt en idrætsdeltagelse, der ligger på niveau med resten af landet. Også i Gladsaxe Kommune falder andelen af idrætsaktive børn og unge med stigende alder, men frafaldet ser ud til at falde senere end eksempelvis i Ballerup, Halsnæs og Varde Kommune.

I Gladsaxe Kommune ser man også de 'klassiske forskelle' i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børns aktivitetsniveau. For pigernes vedkommende betyder farens etniske baggrund dog mere end mange andre faktorer, og ikke-vestlige piger dyrker generelt mindre idræt end etnisk danske piger. Derfor er der god grund til at rette initiativer mod både børn og forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de socioøkonomiske forskelle i idrætsdeltagelsen.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan heldagsskolen kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Gladsaxe Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen ret blandet. Kun et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen, og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper. Derfor er det vigtigt, at den idræt og bevægelse, som kommer til at foregå i skoletiden, ikke bliver en direkte kopi af den eksisterende fritidsidræt, men mere engagerende for alle, hvis man ønsker at gøre en positiv forskel for de idrætsuvante grupper i løbet af skoledagen. Særligt interessen for at prøve nyt samler mange positive tilkendegivelser på tværs af køn og alder.

I børn og unges angivelser af barrierer for at dyrke idræt fylder pris (at det er for dyrt), mangel på faciliteter og relevante tilbud kun ganske lidt. Samtidig angiver et flertal, at de ikke savner yderligere muligheder, samt at de oplever gode forhold for at dyrke idræt og motion i Gladsaxe Kommune.

På tværs af de fem lokalområder ser man forskelle i idrætsdeltagelsesniveau, som ofte skyldes relativt mange skolebørn med ikke-vestlig baggrund i området omkring Gladsaxe Sø, Hareskoven og Værebros Park samt i området omkring Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe.

Analyserne tyder ikke på, at antallet af og afstanden til faciliteter øver indflydelse på børns samlede idrætsdeltagelse. En grundforsyning med faciliteter i lokalområdet samt muligheder for mere nicheprægede aktiviteter inden for en lidt større afstand ser ud til at være afgørende for en tilfredsstillende oplevelse. Børnene i de sammenlignelige kommuner bruger akkurat lige så meget tid på transport som børn og unge i Gladsaxe Kommune, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme uafhængig af kommunerne med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold. Oplevelsen af nærhed hænger snarere sammen med kendskabet og tilhørsforholdet hertil, hvor eksempelvis etnisk danske børn oplever større nærhed til de fleste faciliteter end børn med ikke-vestlig baggrund.

Appendiks 5.1: Børn og unges brug af faciliteter

Table 5.13: Brugere af haller/sale. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
10. Kl-centret (gymnastiksal A)	0,6	0,6
10. Kl-centret (gymnastiksal B)	0,1	0,1
Bagsværd Skole (gymnastiksal)	1,8	1,7
Bagsværd Skole (hal)	3,4	3,2
Blaagaard Seminarium (gymnastiksal A)	1,0	0,9
Blaagaard Seminarium (gymnastiksal B)	0,8	0,9
Blaagaard Seminarium (hal)	1,0	0,9
Buddinge Skole (hal)	1,7	1,6
Buddinge Skole (tumlesal)	0,6	0,6
Gladsaxe Badmintonhal 1	2,9	2,7
Gladsaxe Badmintonhal 2	2,3	2,1
Gladsaxe Gymnasium (gymnastiksal A)	0,6	0,6
Gladsaxe Gymnasium (gymnastiksal B)	0,4	0,3
Gladsaxe Idrætshaller (aerobiclokale)	0,3	0,3
Gladsaxe Idrætshaller (bueskydningslokale)	0,2	0,2
Gladsaxe Idrætshaller (hal 1)	4,8	4,4
Gladsaxe Idrætshaller (hal 2)	4,5	4,2
Gladsaxe Idrætshaller (lille kampsportsal)	0,7	0,7
Gladsaxe Idrætshaller (store kampsportsal)	0,5	0,4
Gladsaxe Karate Klub	0,8	0,7
Gladsaxe Skole (gymnastiksal)	1,6	1,4
Gladsaxe Stadion (billardlokale)	0	0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	0,4	0,3
Gladsaxe Stadion (bordtennislokale)	0,3	0,3
Grønnemose Skole (gymnastiksal 2)	0,5	0,5
Grønnemose Skole (gymnastiksal 3)	0,6	0,6
Grønnemose Skole (gymnastiksal 4)	0,9	0,8
Grønnemose Skole (hal)	1,7	1,6
Grønnemose Skole (taekwondosal)	0,5	0,4
Gyngemosehallen (aerobicsal)	0,8	0,7
Gyngemosehallen (boldsal)	0,7	0,7
Gyngemosehallen (motorikområde)	0,5	0,4
Gyngemosehallen (rytmeområde)	2,4	2,2
Gyngemosehallen (springområde)	4,5	4,1
Gyngemosehallen (yogasal)	0,6	0,6
Mørkhøj Skole (gymnastiksal A)	0,6	0,6
Mørkhøj Skole (gymnastiksal B)	0,5	0,5

Fortsættes...:

Fortsat fra forrige side:

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Mørkhøj Skole (gymnastiksal C)	0,4	0,4
Skovbrynet Skole (hal)	0,8	0,7
Skovbrynet Skole (karatelokale)	0,4	0,4
AB Skovdiget (hal)	1,1	1,0
Stengård Skole (gymnastiksal A)	0,9	0,8
Stengård Skole (gymnastiksal B)	0,5	0,4
Søborg Skole (gymnastiksal A)	1,2	1,1
Søborg Skole (gymnastiksal B)	0,9	0,8
Telefonfabrikken (afspændingslokale)	0,1	0,1
Telefonfabrikken (dancesal 1)	0,2	0,2
Telefonfabrikken (dancesal 2)	0,1	0,1
Telefonfabrikken (dancesal 3)	0,1	0,1
Vadgård Skole (gymnastiksal A)	0,7	0,7
Vadgård Skole (gymnastiksal B)	0,4	0,4

Tabel 5.14: Brugere af fodboldbaner. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
10. Kl-centret (naturgræs)	0,7	0,7
Bagsværd Stadion (naturgræs)	3,3	3,0
Bagsværd Stadion (kunstgræs)	8,7	8,0
Buddinge Skole (naturgræs)	1,1	1,0
Gladsaxe Skole (naturgræs)	3,3	3,0
Gladsaxe Stadion (naturgræs)	3,8	3,5
Gladsaxe Stadion (kunstgræs)	7,0	6,4
Grønnegården (naturgræs, 7-mands)	0,1	0,1
Grønnemose Skole (naturgræs)	1,1	1,0
Mørkhøj Skole (naturgræs)	1,7	1,5
Skovbrynet Skole (naturgræs)	0,5	0,5
AB Skovdiget (naturgræs)	1,1	1,0
AB Skovdiget (kunstgræs, 7-mands)	0,9	0,8
Stengård Skole (naturgræs)	0,6	0,6
Vadgård Skole (naturgræs)	1,1	1,0

Tabel 5.15: Brugere af andre baner/anlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Bagsværd Stadion (atletikstadion)	1,6	1,4
Bagsværd Stadion (forhindringsbane)	0,2	0,2
Bagsværd Stadion (tennisbane)	0,7	0,6
Gladsaxe Bowlinghal	0,5	0,5
Gladsaxe Minigolfklub	0	0
Gladsaxe Skøjtehal (hal)	1,7	1,5
Gladsaxe Stadion (beachvolleybane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (BMX bane)	0,2	0,2
Gladsaxe Stadion (bueskydning)	0,2	0,2
Gladsaxe Stadion (krolfbane)	0	0
Gladsaxe Stadion (MTB bane)	0	0
Gladsaxe Stadion (petanquebane)	0	0
Gladsaxe Stadion (softballbane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (tennisbane)	0,6	0,5
Mørkhøj Skole (asfaltbane)	0,1	0,1
AB Skovdiget (cricketbane)	0,1	0,1
AB Skovdiget (tennisbane)	0,4	0,4

Tabel 5.16: Brugere af svømmehaller. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Bagsværd Svømmehal (25 m.)	4,9	4,5
Blaagaard Seminarium svømmebad	3,1	2,9
Gladsaxe Skole (svømmehal)	1,7	1,6
Gladsaxe Svømmehal (friluftsbad)	2,2	2,1
Gladsaxe Svømmehal (50 m.)	7,4	6,8

Tabel 5.17: Brugere af fitnesscenter/motionsrum. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Bagsværd Stadion, vægtløftningssal	0,6	0,5
Gladsaxe Svømmehal, motionscenter	1,9	1,8
Gyngemosehallen, fitness	1,7	1,6

Tabel 5.18: Brugere af andre anlæg ved vand. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Bagsværd Sø (rostadion)	1,2	1,1
Tyrolerhyset	0,2	0,2

Tabel 5.19: Brugere af naturområder. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Aldershvile Slotspark	1,2	1,1
Aldershvile Slotspark (Hjerterute)	0,5	0,5
Bagsværd sø	4,4	4,1
Bagsværd sø (stier)	3,8	3,5
Bagsværd Søpark	0,6	0,5
Bagsværdfortet	1,1	1,0
Byens Arena (aktivitetsstrøg)	0,5	0,5
Garhøj legeplads	0,1	0,1
Gladsaxefortet	0,8	0,7
Gyngemosen	1,9	1,8
Hareskoven	1,2	1,1
Høje Gladsaxe Park	1,0	0,9
Høje Gladsaxe Park (Hjerterute)	0,4	0,4
Høje Gladsaxe Park (orienteringsrute)	0,4	0,4
Hørmarken (legeplads)	0,1	0,1
Lyngby sø	2,6	2,4
Magle Torv Parkanlæg (legeplads)	0,1	0,1
Nydam (fredning af selve søen, som er privat ejet)	0,1	0,1
Radiomarken	1,5	1,4
Sandkrogen (legeplads)	0,1	0,1
Smør og Fedtmosen	1,1	1,0
Smørmosen	1,1	1,0
Svaleruten (28 km cykelstiring)	0,1	0,1
Søborg Kirke (legeplads)	0,4	0,4
Søborg Torv parkanlæg (naturlegeplads/rulleskøjtebane)	0,5	0,5
Tinghøj (legeplads)	0,0	0,0
Toftekær (legeplads)	0,1	0,1
Wergelandsparken (legeplads)	0,0	0,0
Utterslev Mose	1,1	1,0

Tabel 5.20: Brugere af aktivitetsanlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 2.823)	Total (n = 3.072)
Bagsværd Stadion (udendørs motionsredskaber)	0,1	0,1
Bagsværdfortet (motionsplads)	0,1	0,1
Byens Arena	0,3	0,3
Fritidsklubben Kilden (klatrevæg)	0,1	0,1
Gladsaxe Klatrepark	0,2	0,2
Gladsaxe Stadion (rulleskøjtebane)	0,1	0,1
Grønnegården (skateranlæg)	0,3	0,3
Grønnemose Skole (skateranlæg)	0,2	0,2
Søborg Torv Parkanlæg	0,1	0,1
Træningscenter Gladsaxe (udendørs motionsredskaber)	0,1	0,1

Delanalyse 6: Undersøgelse af voksnes idrætsvaner og brug af idrætsfaciliteter og uderum i Gladsaxe Kommune

Indledning

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt voksne borgere over 15 år i Gladsaxe Kommune. Borgerne har besvaret et spørgeskema i marts måned 2015 om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de idrætsfaciliteter, de benyttede, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen.

Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser tillige på lokale forskelle ud fra den lokalopdeling i fem lokalområder, som blev præsenteret i baggrundskapitlet.

Metode

I samarbejde med Gladsaxe Kommune er der til denne undersøgelse lavet et udtræk af 3.000 voksne borgere over 15 år bosiddende i kommunen⁵¹. I stikprøven er der taget hensyn til, at fordelingen på køn og alder svarer til den samlede borgergruppe i kommunen. Udtrækket er således baseret på følgende præmisser:

- Borgere bosiddende i kommunen i alderen 16-80 år.
- Fødselsregistreringssted i Danmark (inkl. Grønland) og andre lande.
- Køns- og aldersfordelingen af de udtrukne svarende til fordelingen blandt alle borgere i kommunen i samme alder.
- Borgere med adressebeskyttelse, umyndige og tilmeldte på høje velkoder (hjemløse) medtages ikke.

Respondenterne i udtrækket fik tilsendt en indbydelse til at deltage i undersøgelsen i slutningen af februar 2015. Dette brev indeholdt et link til en hjemmeside, hvor det var muligt at besvare det elektroniske spørgeskema. Spørgeskemaet var konstrueret, så det indeholdt en række 'spring', således at ikke alle respondenter blev stillet over for de samme spørgsmål, men kun blev bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet, om vedkommende dyrkede idræt, skulle vedkommende således ikke gennem alle spørgsmålene vedrørende idrætsaktiviteter og -faciliteter.

De voksne blev bl.a. spurgt om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de idrætsfaciliteter, de benytter, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Endelig skulle respondenterne besvare en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold mv. Spørgeskemaet indeholder en række af spørgsmål, som var med i en landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner 2011 (Laub, 2013).

⁵¹ Der var et frafald på 32 respondenter pga. ukendt adresse og lign. resulterende i et samlet respondentantal på 2.968.

Der blev udsendt rykkerskrivelser efter første svarfrist i midten af marts. Da indsamlingen blev afsluttet medio april måned havde 914 personer besvaret spørgeskemaet. Dette gav sammenlagt en svarprocent for hele undersøgelsen på 31 pct.

Tabel 6.1: Svarprocenter for voksenundersøgelsen i Gladsaxe kommune. Fordelt på køn, alder og lokalområde (pct.)

n = 2.968		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent
Total		914	2.968	31 pct.
Køn	Kvinder	477	1.495	32 pct.
	Mænd	437	1.473	30 pct.
Alder	16-19 år	44	198	22 pct.
	20-29 år	88	450	20 pct.
	30-39 år	129	498	26 pct.
	40-49 år	182	578	31 pct.
	50-59 år	181	512	35 pct.
	60-69 år	198	452	44 pct.
	70 år+	92	280	33 pct.
Lokalområde	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	262	808	32 pct.
	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebrogade	122	381	32 pct.
	Gladsaxe	127	411	31 pct.
	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	143	561	25 pct.
	Søborg og Søborg Hovedgade	260	807	32 pct.

Sammenligninger med landstal

Den landsdækkende undersøgelse fra 2011 har en svarprocent, der ligger højere end i dette tilfælde (44 pct.), men hvis man sammenligner med tilsvarende undersøgelser af idrætsvaner på kommuneniveau, ligger svarprocenten i de fleste kommuner mellem 30 og 35 pct.⁵²

Den relativt lave besvarelsesprocent kan have betydning for analyserne, idet respondenter, der allerede dyrker idræt, motion og sport, angiveligt er mere villige til at deltage i en undersøgelse om dette emne end personer, der ikke er idrætsaktive. Derfor kan man ikke afvise, at den reelle andel af idrætsaktive i Gladsaxe Kommune er lidt lavere, end denne undersøgelse kommer frem til.

I gruppen af besvarelser er der desuden en tendens til, at visse aldersgrupper i mindre grad har deltaget i undersøgelsen. Specielt aldersgrupperne 16-19 år (22 pct.), 20-29 år (20

⁵² I Allerød Kommune var svarprocenten i en tilsvarende undersøgelse 34 pct. mens den i Skanderborg Kommune var 36 pct. Begge undersøgelser er fra 2014. I Ballerup Kommune og Halsnæs Kommune, hvor en tilsvarende undersøgelse har kørt parallelt med denne, opnåede man en svarprocent på henholdsvis 32 og 31 pct.

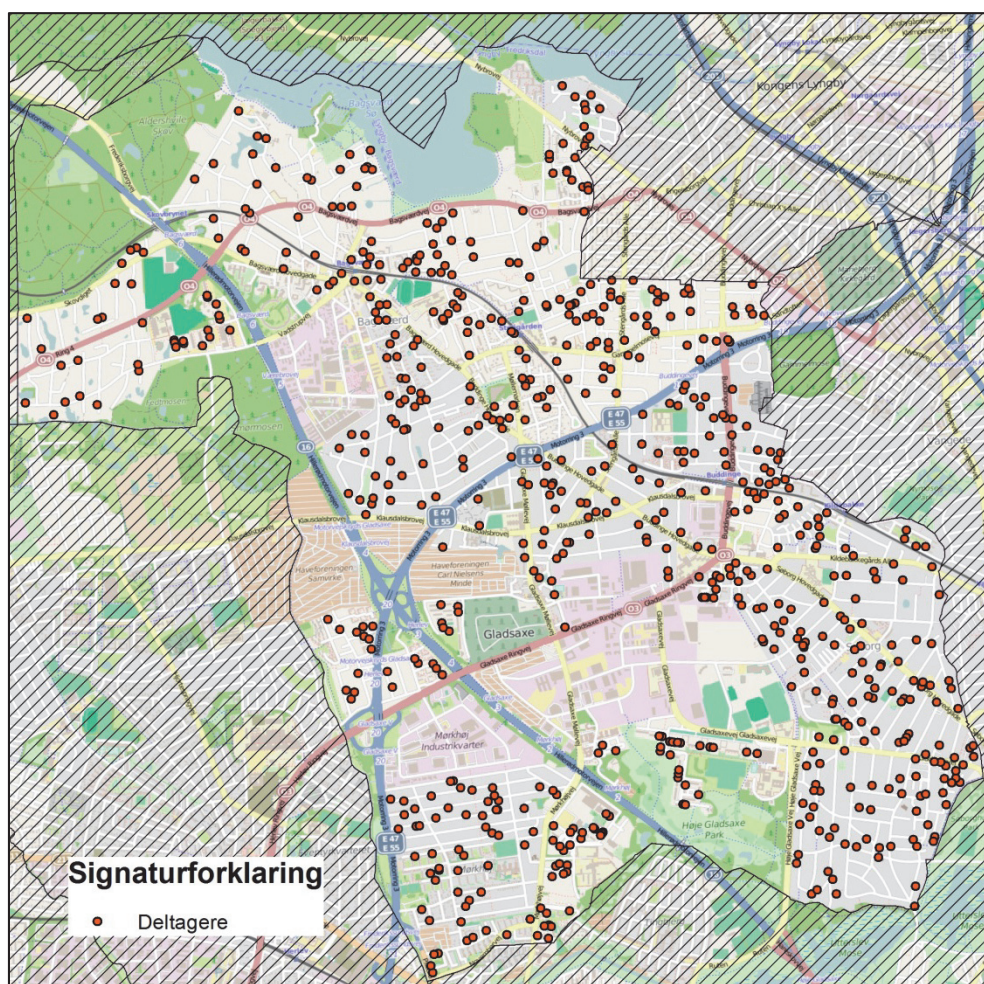
pct.) og 30-39 år (26 pct.) har en lav besvarelsesprocent i forhold til de ældre aldersgrupper, der alle ligger over gennemsnittet for undersøgelsens samlede svarprocent. Desuden må overrepræsentationen af ældre borgere blandt undersøgelsens deltagere formodes at påvirke analyser, hvor den samlede deltagergruppe udgør grundlaget (se tabel 6.1).

Et andet forhold, der kan spille ind på sammenligningsmuligheder med landstallene, er de fire års forskel i tidspunkt for dataindsamling. Tendenser eller strømninger i denne tidsperiode kan ligeledes bidrage til at forklare forskelle mellem denne undersøgelse fra Gladsaxe Kommune og landsundersøgelsen fra 2011.

Lokale forskelle

Geografisk set er der ikke den store forskel i deltagelsen mellem de fem lokalområder⁵³. Lokalområdet 'Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe' har den dårligste deltagelse med 25 pct., mens den i resten af kommunen ligger på omkring 32 pct. (se figur 6.1).

Figur 6.1: Den geografiske fordeling af deltagende respondenter.

⁵³ Der er foretaget en omkodning af samlet 25 respondenter fra området Erhverv og Byomdannelse. 6 af disse havde deltaget i undersøgelsen og disse er primært blevet omkodet til området Søborg Hovedgade.

Mindre aldersforskelle præger respondentgrupperne fra de fem lokalområder. Den gennemsnitlige andel af respondenter over 50 år er for hele Gladsaxe Kommune 52 pct. (blandt de deltagende respondenter i denne undersøgelse), mens andelen er større i Gladsaxe (55 pct.) og Bagsværd/Bagsværd Hovedgade (54 pct.) og lidt mindre for områderne Søborg/Søborg Hovedgade (48 pct.) og Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park (49 pct.).

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Gladsaxe Kommune?

Andelen af voksne borgere i Gladsaxe Kommune, der svarer, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion ligger samlet set på 66 pct., hvilket umiddelbart tyder på, at de voksne borgere i kommunen er en anelse mere idrætsaktive end landsgennemsnittet, da den seneste idrætsvaneundersøgelse viste, at 64 pct. af danskerne normalt dyrker idræt, sport eller motion (Laub, 2013).

Tabel 6.2: Andelen af voksne borgere i Gladsaxe Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

n = 914		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Idrætsaktive på landsplan
Total		66	15	19	64
Køn	Kvinder	66	17	17	65
	Mænd	65	13	22	63
Alder	16-19 år	68	14	18	67
	20-29 år	56	24	20	67
	30-39 år	58	24	18	63
	40-49 år	69	16	15	64
	50-59 år	75	11	14	63
	60-69 år	64	11	26	65
	70 år+	63	10	27	58
Lokalområde	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	70	11	18	-
	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park	65	20	15	-
	Gladsaxe	62	16	22	-
	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	60	18	22	-
	Søborg og Søborg Hovedgade	66	14	20	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og lokalområde (n = 914). Sammenlignet med landstal (n=3.797).

En sammenligning med tilsvarende undersøgelser på kommuneniveau viser dog, at idrætsdeltagelsen i Gladsaxe Kommune sammenlignet med andre kommuner ligger en smule lavere på nær deltagelsen i Halsnæs Kommune, hvor andelen af idrætsaktive ligger på 62 pct. I Ballerup Kommune er andelen på 67 pct., i Varde Kommune på 69 pct., i Alle-

rød Kommune på 73 pct. (Forsberg, Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014), mens der i Skanderborg Kommune var 72 pct., der i vinteren 2014 angav, at de normalt dyrkede idræt, sport eller motion (Høyer-Kruse og Tofft-Jørgensen, 2014).

Idrætsdeltagelsen fordelt på køn i Gladsaxe Kommune viser, at kvinder (66 pct.) og mænd (65 pct.) ligger på næsten samme niveau. Sammenlignet med andre kommuner er kønsligheden ikke usædvanlig, men i Halsnæs og Varde Kommune ligger kvinderne lidt højere end mændene på samlet idrætsdeltagelsesniveau.

I forhold til aldersgrupper finder man en signifikant forskel på, hvilke grupper der er mest idrætsaktive i Gladsaxe Kommune. De klart mest idrætsaktive findes blandt de 50-59 årige (75 pct.), mens de mindst aktive findes blandt de 20-29 årige (56 pct.) og 30-39 årige (58 pct.). Den lavere idrætsdeltagelse blandt de 20-39 årige ses også i andre kommuner, men dog ikke så udbredt som i Gladsaxe Kommune.

Denne relativt lave idrætsdeltagelse kan forklares ved, at hele 24 pct. blandt de 20-39 årige har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet om de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det kunne altså tyde på at disse aldersgrupper i højere grad holder pause, men måske stadig har et ønske om at fastholde en aktiv livsstil i fremtiden.

Lokalområderne i Gladsaxe Kommune adskiller sig fra hinanden på nogle interessante områder. De mest idrætsaktive bor omkring Bagsværd og Bagsværd Hovedgade (70 pct.) i nord, mens de mindst aktive borgere bor centralt i Gladsaxe (62 pct.) eller omkring Gyngehusen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe (60 pct.). Årsagen til disse forskelle skyldes socioøkonomiske forhold lokalområderne i mellem. Tager man højde for uddannelsesniveaut i hvert lokalområde, forsvinder forskellene⁵⁴.

Mens facilitetsdækningen centralt i kommunen ligger meget lavt, ser man langt de fleste faciliteter samlet på idrætsanlæggene ved Gladsaxe Stadion. Der fremkommer dermed ingen direkte sammenhæng mellem facilitetsdækning i kommunens lokalområder og tilbøjeligheden til at dyrke sport eller motion.

Når man sammenholder idrætsdeltagelsen med socioøkonomiske faktorer⁵⁵, er specielt tilknytningen til arbejdsmarkedet en afgørende faktor for aktiv idrætsdeltagelse. Kun 37 pct. af de respondenter, der midlertidigt er uden et arbejde⁵⁶, dyrker normalt idræt, motion eller sport. En del af forklaringen her skyldes eksempelvis barsels- eller sygeorlov. Man ser et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højst en grundskoleuddannelse⁵⁷ eller en kort uddannelse⁵⁸ adskiller sig ved et lavere deltagelsesniveau end personer med videregående uddannelser (se tabel 6.3). Generelt er ud-

⁵⁴ Det har dog ikke været muligt at teste, hvorvidt forskellene skyldes uddannelsesniveaut alene. Desuden kan det have en betydning, at lokalområdet Værebros Park er slået sammen med andre områder, som måske udligner resultaterne herfra.

⁵⁵ Højest gennemførte uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

⁵⁶ På orlov eller ledig på dagpenge/kontanthjælp

⁵⁷ 8.-10. klasse

⁵⁸ Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

dannelseslængde den mest afgørende baggrundsvariabel for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Pilgaard, 2009).

Tabel 6.3: Andelen af voksne borgere i Gladsaxe Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

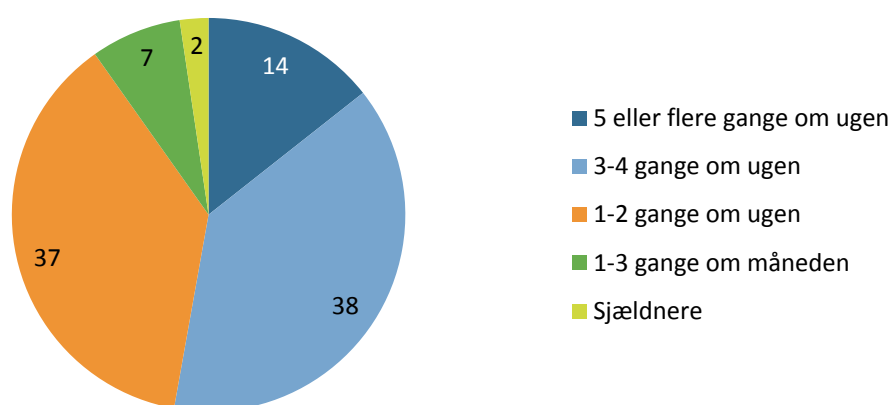
		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelsesniveau (n = 869)	Grundskole	58	16	26
	Kort uddannelse	61	16	22
	Kort videregående uddannelse	66	17	17
	Mellemlang videregående uddannelse	73	10	17
	Lang videregående uddannelse	69	18	13
	Anden uddannelse	40	16	44
Tilknytning til arbejdsmarkedet (n = 874)	I arbejde	70	15	15
	Midlertidigt uden arbejde	37	29	34
	Udenfor arbejdsmarkedet	61	14	25
	Andet	57	16	27

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde og arbejdsmarkedstilknytning.

Hvor ofte dyrker borgerne idræt i Gladsaxe Kommune?

Hele 91 pct. af de idrætsaktive i Gladsaxe Kommune (andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) er aktive mindst én gang om ugen, som det fremgår af figur 6.2 herunder.

Figur 6.2: Voksne borgeres træningshyppighed i Gladsaxe Kommune (pct.)

Figuren viser, hvor ofte andelen af alle idrætsaktive dyrker idræt, sport eller motion. (Idrætsaktive er baseret på andelen, der dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt) (n = 765).

I sammenligning med landstallene trækker de idrætsaktive i Gladsaxe Kommune lidt oftere i idrætstøjet end landsgennemsnittet, men forskellene er dog små. På landsplan dyrker

46 pct. af de idrætsaktive sport eller motion mindst tre gange om ugen i forhold til 52 pct. i Gladsaxe Kommune (Laub, 2013).

De forrige analyser viste, at de 20-29-årige dyrker mindre idræt end øvrige aldersgrupper, og blandt gruppen af idrætsaktive ser man tilmed en mindre hyppig træningsfrekvens i denne aldersgruppe med 19 pct. af de idrætsaktive, der dyrker idræt, sport eller motion sjældnere end én gang om ugen.

Aktivitetsformer

Som nævnt dyrker 66 pct. af kommunens voksne borgere idræt, sport eller motion, hvilket næsten er i tråd med landsgennemsnittet på 64 pct. Analyserer man i stedet på, hvorvidt respondenterne angiver at have dyrket mindst én specifik aktivitet inden for det seneste år, angiver 84 pct. af de voksne borgere i Gladsaxe Kommune at have dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt det seneste år⁵⁹.

De ti mest populære motionsformer i Gladsaxe Kommune er i nævnte rækkefølge: Jogging/motionsløb (29 pct.), styrketræning (24 pct.), vandreture (20 pct.), svømning (16 pct.), gymnastik (10 pct.), aerobic/step/pump/zumba el.lign. (9 pct.), yoga, afspænding eller meditation (9 pct.), spinning/kondicykel (8 pct.), fodbold (8 pct.) og badminton (7 pct.).

De voksne borgere i Gladsaxe Kommune følger dermed en landsdækkende tendens til i højere grad end børn og unge at benytte sig af aktiviteter, som traditionelt set ikke fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Blandt de 15 mest populære aktiviteter finder knap halvdelen overvejende sted i foreningsregi og i kommunalt støttede eller ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, fodbold, badminton, dans, tennis og golf).

⁵⁹ På landsplan er andelen 82 pct. (Laub, 2013).

Tabel 6.4: Andelen af voksne borgere, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.)

n = 909	Gladsaxe Kommune	Landsplan
Jogging/motionsløb	29	31
Styrketræning	24	24
Vandreture	20	23
Svømning	16	12
Gymnastik	10	12
Aerobic/step/pump/Zumba, el. lign.	9	12
Yoga, afspænding, meditation	9	6
Spinning/kondicykel	8	11
Fodbold	8	9
Badminton	7	6
Landevejscykling	7	8
Mountainbike	6	4
Dans (alle former)	4	5
Tennis	4	3
Golf	4	5
Kano/kajak	3	2
Bowling/keglespil	3	4
Bordtennis	2	1
Kampsport	2	2
Roning	2	1
Fiskeri	2	4
Volleyball/beachvolley	2	1
Basketball	1	1
Billard/pool	1	2
Stavgang/Nordic Walking	1	2
Rulleskøjter/skateboard	1	2
Ridning	1	2
Triatlon/duatlon	1	<1
Sejlsport/surfing/kite	1	2
Jagt	1	3
Håndbold	1	3
Vinterbadning	1	1
Orienteringsløb	1	1
Skøjtøløb (is)	1	1
Skydning	1	2

Fortsættes...

Fortsat fra forrige side:

n = 909	Gladsaxe Kommune	Landsplan
Handicapidræt	1	<1
Atletik	1	<1
Petanque/Boule	<1	1
Parkour el. lign.	<1	<1
Anden idrætsgren ⁶⁰	7	4
Dyrker ingen aktiviteter	15	---

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Gladsaxe Kommune (n=909) og landsplan (n = 3.957).

Hvis man sammenligner de mest populære aktiviteter i Gladsaxe Kommune med tallene på landsplan, er der overordnet tale om de samme idrætsgrene, men Gladsaxeborgerne dyrker i højere grad følgende aktiviteter⁶¹:

- Svømning
- Yoga, afspænding og meditation
- Mountainbike

En forklaring på dette kunne være, at de lokale forhold eller den lokale idrætsskulptur gør, at nogle aktiviteter er mere tiltrækkende og populære i Gladsaxe Kommune end i resten af landet. Yoga er et eksempel på en 'storbyaktivitet', som har vundet størst udbredelse i de store byer, og som næsten udelukkende dyrkes af kvinder og befolkningsgrupper med videregående uddannelser. Desuden er det en aktivitet i vækst i disse år (Bjerrum & Pilgaard, 2014). Gladsaxes placering i storbyen kunne tænkes at have en betydning for borgernes idrætsvalg, da man eksempelvis ser 9 pct. i Gladsaxe Kommune, 8 pct. af de voksne borgere i Ballerup og Halsnæs Kommuner samt en noget lavere andel på 5 pct. i Varde Kommune, der dyrker yoga.

Mountainbike er en anden interessant aktivitet, som har vundet frem de senere år. Umiddelbart ser man denne aktivitet brede sig mere i kommuner med adgang til natur med 6 pct. i Halsnæs Kommune og hele 9 pct. i Varde Kommune, så i betragtning af Gladsaxe Kommunes geografiske placering er det interessant, at hele 6 pct. af de voksne borgere jævnligt kører en tur på mountainbike. Hareskoven er et populært mountainbike-område, hvilket kan forklare, at borgerne også i Gladsaxe Kommune har taget mountainbike til sig.

⁶⁰ 'Anden idrætsgren' dækker bl.a. hverdagsaktiviteter (gå og cykle), crossfit, bueskydning, fægtning og ski-aktiviteter (langrend og alpin).

⁶¹ Kun aktiviteter med en forskel på min. 2 procentpoint fra landstal er nævnt i denne sammenhæng.

Omvendt ser man også flere aktiviteter, som Gladsaxe-borgerne dyrker i mindre grad end på landsplan. Det gælder⁶²:

- Jogging/ motionsløb
- Vandreture
- Gymnastik
- Aerobic, Zumba m.m.
- Spinning/kondicykel
- Fiskeri
- Jagt
- Håndbold

Den lavere andel i disse aktiviteter i forhold til landsplan skyldes formentlig til dels metodiske forskelle, hvor respondenterne i den landsdækkende undersøgelse generelt angav at dyrke mange forskellige aktiviteter (Laub, 2013). Andelen på de fleste aktiviteter ligger på niveau med både Varde, Ballerup og Halsnæs Kommune med mindre variationer i forhold til de specifikke aktiviteter. Andelen af motionsløbere ligger højere i Gladsaxe Kommune end i både Halsnæs og Varde Kommune og på niveau med Ballerup Kommune som udtryk for en typisk populær motionsform blandt veluddannede og generelt blandt midaldrende befolkningsgrupper (Laub, 2013). Omvendt ligger andelen, der går vandreture højst i Varde og Halsnæs Kommune, hvor en stor andel af borgerne er over 65 år.

I forhold til lokalområderne i kommunen varierer aktivitetsvalget fra område til område. Jogging/ motionsløb synes at være mindre populært centralt i Gladsaxe og i Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe i forhold til resten af kommunen (se figur 6.3).

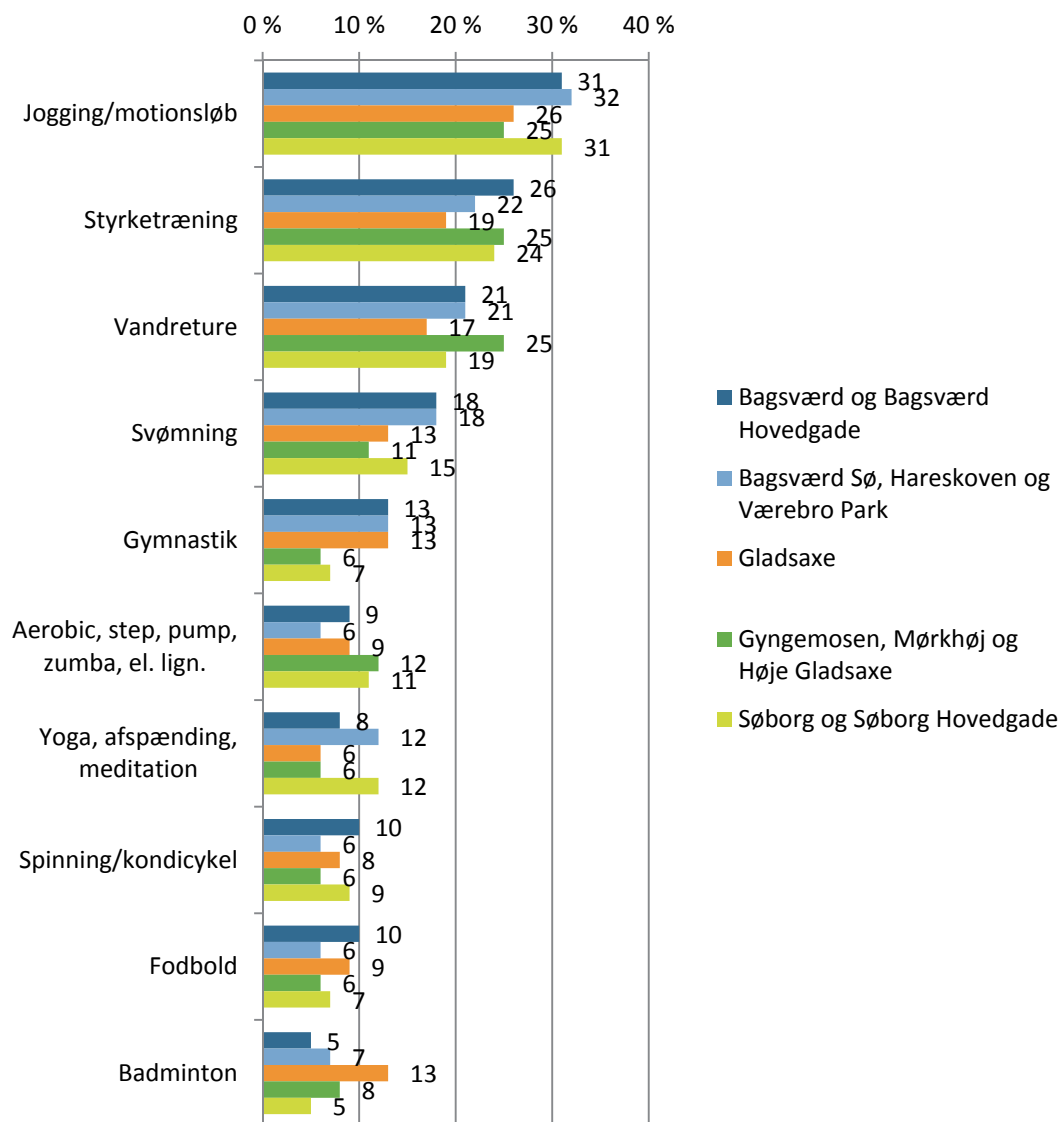
Derimod er badminton klart mest populært i Gladsaxe, hvor også andelen af borgere, der dyrker fodbold, skiller sig ud sammen med Bagsværd/Bagsværd Hovedgade i forhold til de andre lokalområder.

Tilsvarende er en noget højere andel af borgere i Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe glade for vandreture, og sammen med Bagsværd- og Søborgområdet er de også mest aktive inden for styrketræning.

Svømning dyrkes primært i områderne Bagsværd Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park, mens de samme områder sammen med Gladsaxe også har den største andel af borgere, der dyrker gymnastik. I modsætning hertil dyrker en større andel af borgerne i Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe samt Søborgområdet aerobic, zumba og lignende fitnessprægede holdaktiviteter.

⁶² Do.

Figur 6.3: Andelen af voksne borgere i de fem lokalområder, som har dyrket forskellige aktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på lokalområder (n = 909).

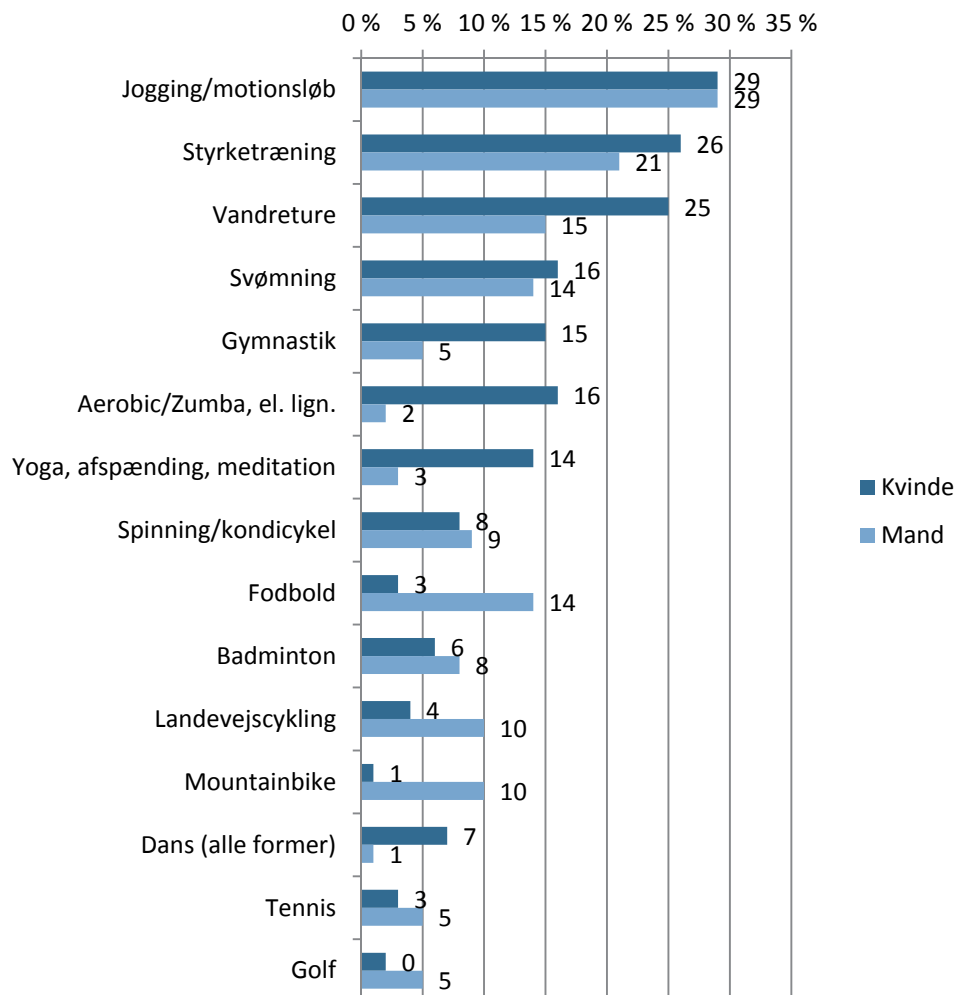
Den sidste væsentlige forskel findes blandt de borgere, der dyrker yoga, afspænding og meditation, hvor andelen er noget større i Søborgområdet samt Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park. De lokale forskelle i Gladsaxe Kommune kan ikke umiddelbart henføres til særlige naturområder, bestemte facilitetsmuligheder eller aktive foreninger i samme omfang, som man ser eksempler på i Varde eller Halsnæs Kommune, hvor de geografiske afstande er noget større end i Gladsaxe Kommune. Forskellene hænger formentlig mere sammen med beboersammensætningen i de forskellige områder, hvor især uddannelseslængde og andel af borgere med ikke-vestlig baggrund kan have indflydelse på aktivitetsmønstret (se tabel 6.4).

Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker

Man kunne på forhånd forvente, at mænd og kvinder ikke dyrkede helt de samme idrætsaktiviteter (Laub, 2013), hvilket også viser sig at være tilfældet i Gladsaxe Kommune. En sammenligning af de 15 mest populære aktiviteter viser, at kun jogging/motionsløb, svømning, spinning/kondicykel, badminton og tennis er stort set lige populære blandt begge køn.

Styrketræning er en smule overraskende lidt mere populært blandt kvinderne, mens vandreture, gymnastik, aerobic/zumba, dans og yoga mm. knapt så overraskende også primært dyrkes af kvinderne i Gladsaxe Kommune. Omvendt er aktiviteter med særlig appel til mændene i kommunen primært centreret omkring fodbold, landevejscykling, mountainbike og golf.

Figur 6.4: Andelen af mænd og kvinder i Gladsaxe Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (pct.)

Figuren viser andelen af alle respondenter, der dyrker de mest populære aktivitetsformer. Fordelt på køn (n = 909).

I tabel 6.5 ser man deltagelse i forskellige aktiviteter på tværs af aldersgrupper. Det er forventeligt, at alder har en betydning for, hvilke aktiviteter der er mest populære (Laub, 2013).

Tabel 6.5: Andelen af voksne borgere i Gladsaxe Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.)

n = 909	Alder						
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Jogging/motionsløb	34	31	45	39	33	18	2
Styrketræning	55	35	27	23	23	17	12
Vandreture	16	15	15	12	27	30	20
Svømning	11	7	21	20	15	16	9
Gymnastik	5	2	4	4	9	19	23
Aerobic/step/pump/Zumba, el. lign.	18	9	9	16	9	5	4
Yoga, afspænding, medita- tion	9	7	13	12	9	6	5
Spinning/kondicykel	9	6	5	10	13	7	4
Fodbold	25	10	13	11	3	4	2
Badminton	2	3	10	9	6	6	7
Landevejscykling	5	8	8	4	8	8	5
Mountainbike	5	2	5	10	11	1	2
Dans (alle former)	9	6	5	3	4	4	2
Tennis	7	1	3	4	3	7	1
Golf	0	0	3	3	7	4	4

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på alder (n = 909).

De yngre voksne (16-29 år) dyrker i størst omfang styrketræning, jogging/ motionsløb og fodbold. I en række af aktiviteterne ser man dog et væsentligt fald i deltagelsen fra aldersgruppen 16-19-årige frem til aldersgruppen 20-29-årige, og overgangen fra teenager til voksen ser ud til at blive fulgt af store omvæltninger i aktivitetsmønsteret, hvilket er en generel tendens på landsplan (Laub, 2013, Ibsen et al., 2015).

I de mellemste aldersgrupper (30-59 år) er billedet mere forskelligartet. Jogging/ motionsløb, styrketræning, vandreture og svømning er stadig de mest populære aktiviteter set over hele gruppen, men kigger man på de enkelte aldersgrupper, er der stor forskel på, hvornår i livet den enkelte motionsform er mest populær.

Andelen af borgere, der spiller golf og dyrker gymnastik, stiger med alderen, mens styrketræning og fodbold daler i de ældre aldersgrupper. Jogging/ motionsløb er i særdeleshed populært blandt de 30-39-årige (45 pct.) og 40-49-årige (39 pct.), men er herefter mindre udbredt. At lige netop denne motionsform er populært i de aldersgrupper skyldes formo-

dentlig, at det er en meget fleksibel og effektiv motionsform, der passer ind i en travl hverdag med arbejde og børn (Forsberg, 2014).

Foruden de mest populære idrætsgrene synes spinning/kondicykel og mountainbike at få en opblomstring blandt de 40-59-årige, mens Aerobic/Zumba har en relativ stor tilslutning blandt de 40-49-årige.

De ældste borgere (60+ år) er primært glade for at vandre, men gymnastik og til dels også løb, styrketræning og svømning hitter blandt de ældre borgere. Aldersgruppen 70 år+ dyrker i størst omfang gymnastik, som trods en mere beskedne position blandt yngre aldersgrupper stadig formår at være helt fremtrædende blandt de ældste udøvere.

De ikke-idrætsaktive

Respondenterne havde mulighed for at markere, hvis de ikke havde dyrket en aktivitet regelmæssigt i det seneste år. I alt dyrker 140 respondenter, svarende til 15 pct. af respondenterne, slet ingen aktiviteter.

Disse respondenter fik mulighed for at svare på, hvorfor de ikke dyrker nogen form for aktiviteter, og som tabel 6.6 viser, skyldes det i høj grad, at respondenterne prioriterer deres tid anderledes eller ikke har interesse for idræt og motion.

De tre mest udbredte årsager til ikke at dyrke idræt eller motion er ifølge respondenterne, at de bruger tiden på andre fritidsinteresser (24 pct.), ikke finder sport/motion interessant (24 pct.) eller bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid (24 pct.). En stor andel af de voksne angiver dog også andre årsager. Begrundelser som, at de ikke gider (21 pct.), har et dårligt helbred (11 pct.), at de er i dårlig form (10 pct.) eller mangler nogen at følges med (9 pct.) fremstår som centrale barrierer.

Omvendt oplever kun 4 pct. manglende faciliteter som årsag til ikke at dyrke idræt. Det er et meget typisk svarmønster, at borgerne sjældent opfatter begrænsninger i form af manglende faciliteter. Ofte står andre barrierer mere tydeligt frem i befolkningens bevidsthed.

Endelig angiver hele 10 pct. af alle de idrætsligt inaktive, at de for øjeblikket holder pause, men forventer at starte igen, hvilket kan anses for et potentiale for endnu flere idrætsaktive.

Lidt flere mænd end kvinder har svaret, at de ikke har dyrket en aktivitet regelmæssigt i det seneste år. Kønnene angiver også forskellige årsager til spørgsmålet om, hvorfor de ikke dyrker sport eller motion.

Tabel 6.6: Ikke-idrætsaktives angivne barrierer for at dyrke idræt, sport eller motion. (pct.)

n = 140	Total	Køn	
		Kvinder	Mænd
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	24	17	30
Sport / motion interesserer mig ikke	24	20	26
Bruger tiden på arbejde / har for lidt fritid	24	19	27
Gider ikke	21	17	25
Bruger tiden på familien	19	29	11
Har dårligt helbred	11	7	14
Er i dårlig form	10	10	10
Holder pause - regner med at starte igen	10	12	9
Mangler nogen at følges med	9	12	6
Har ikke råd / er for dyrt	6	8	5
Er for gammel	6	3	9
Har svært ved at få barn / børnene passet	5	8	2
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	4	3	5
Har ikke de rette faciliteter til sport / motion, der hvor jeg bor	4	5	2
Savner passende tilbud / konkret mulighed	1	3	0
Familien/vennerne er i mod det	0	0	0
Ved for lidt om sport/motion mv.	0	0	0

Tabellen viser ikke-idrætsaktive borgeres årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion. Total og fordelt på køn (n = 140).

Specielt for kvinderne skyldes et fravalg af idræt ofte, at de bruger tiden på familien (29 pct.), og kvinder svarer oftere end mænd, at de mangler nogen at følges med (12 pct.), eller at de har svært ved at få passet børn (8 pct.). Mændene anfører oftere end kvinder, at de bruger tiden på andre fritidsinteresser eller arbejde, at sport og motion ikke har deres interesse, at de ikke gider, at de har et dårligt helbred, eller at de er for gamle. Mændene udtrykker dermed nogle 'indre' holdningsmæssige barrierer til sport og motion, mens kvindernes barrierer mere kan betegnes som 'ydre', hvor forskellige omverdensfaktorer er i spil.

Dette forhold tyder på et behov for forskellige tilgange til rekruttering, hvis man ønsker at øge befolkningens idrætsdeltagelse. Hvor det for kvinderne ofte handler om logistik eller de rette tilbud, hvor de kan tage af sted eller dyrke aktiviteten i et forum med ligesindede, handler det for de ikke-idrætsaktive mænd snarere om en kulturændring i de miljøer, hvor ikke-idrætsaktive mænd færdes. Eventuelt gennem arbejdspladsen, jobcentre, på erhvervsfaglige uddannelser eller mere lokalt i borgerforeninger eller lignende sociale grupper.

Organisering

I Danmark har idræt, sport og motion traditionelt været opfattet som et anliggende for de frivillige, folkeoplysende foreninger, som har tilbudt de enkelte aktiviteter i deres regi. Som gennemgangen af børnenes idrætsvaner har vist, er foreningsidrætten stadig den primære organiseringsform hos de yngste. Dette billede ændrer sig i organiseringen af idrætsaktiviteterne blandt de voksne borgere i Gladsaxe Kommune.

Voksne borgere i Gladsaxe Kommune dyrker oftest sport eller motion som selvorganiserede aktiviteter på egen hånd (58 pct.). Dernæst følger de foreningsaktive, hvor 32 pct. af respondenterne har angivet, at de dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i en forening (se tabel 6.6). Den tredje mest benyttede organiseringsform er de kommercielle centre (25 pct.). De mindst benyttede organiseringsformer for de voksnes idræts- og motionsaktiviteter er på arbejdspladsen (7 pct.) og i aftenskoler (5 pct.).

Andelen af selvorganiserede udøvere i Gladsaxe Kommune svarer til landstallene fra 2011, mens de private centre udgør større andele og foreningsidrætten mindre andele i organiseringen af idrætten i Gladsaxe Kommune i sammenligning med landstallene. (se tabel 6.7). Faktisk ser man blot syv procentpoints forskel mellem privat organiserede aktiviteter (25 pct.) og foreningsorganiserede aktiviteter (32 pct.). Til sammenligning er andelen af foreningsaktive i Ballerup Kommune på 39 pct. og i Varde Kommune på hele 51 pct.

Tabel 6.7: Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne i Gladsaxe Kommune (pct.).

n = 914		Klub/ forening	Privat/ kommercielt center	Firmaidræt/ Arbejdsplad- sen	På egen hånd	Aften- skole	Anden sammen- hæng
I alt		32	25	7	58	5	5
Landstal		41	20	5	58	3	11
Køn	Kvinder	29	27	8	57	8	6
	Mænd	36	24	7	59	3	5
Lokal- områder	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	33	27	6	59	7	6
	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park	35	22	8	61	8	2
	Gladsaxe	39	22	6	53	7	6
	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsa- xe	30	30	8	55	2	3
	Søborg og Søborg Ho- vedgade	27	24	8	62	4	7

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der organiserer deres idrætsaktiviteter i forskellige regi. Fordelt på køn og lokalområde (n = 914).

Kvinderne adskiller sig fra mændene på enkelte områder. Mændene er mere aktive i foreninger end kvinder i Gladsaxe Kommune, hvilket stemmer overens med landstallene, hvor foreningsidrætten har bedst fat i mændene. Kvinderne er omvendt mere aktive i private centre og i aftenskoleregi. Faktisk fylder private centre næsten lige så meget som foreningernes tilbud i organiseringen af kvinders idræt i kommunen.

Lokalområderne i Gladsaxe Kommune adskiller sig fra hinanden i forhold til organiseringen af idrætstilbuddene med den største andel af foreningsaktive i Gladsaxe (39 pct.) og den mindste andel i Søborg-området (27 pct.). Dette er interessant i betragtning af, at lokalområdet omkring Gladsaxe midt i kommunen har meget få idrætsfaciliteter. Brugen af kommercielle centre er størst i Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe (30 pct.) i tråd med de tidligere analyser af, at flere styrketrænere og dyrker aerobic mm. i dette område. Selvorganiseret motion er overordnet set populært i alle lokalområder, men dog mest populært i Søborg-området (62 pct.) og mindst i Gladsaxe (53 pct.).

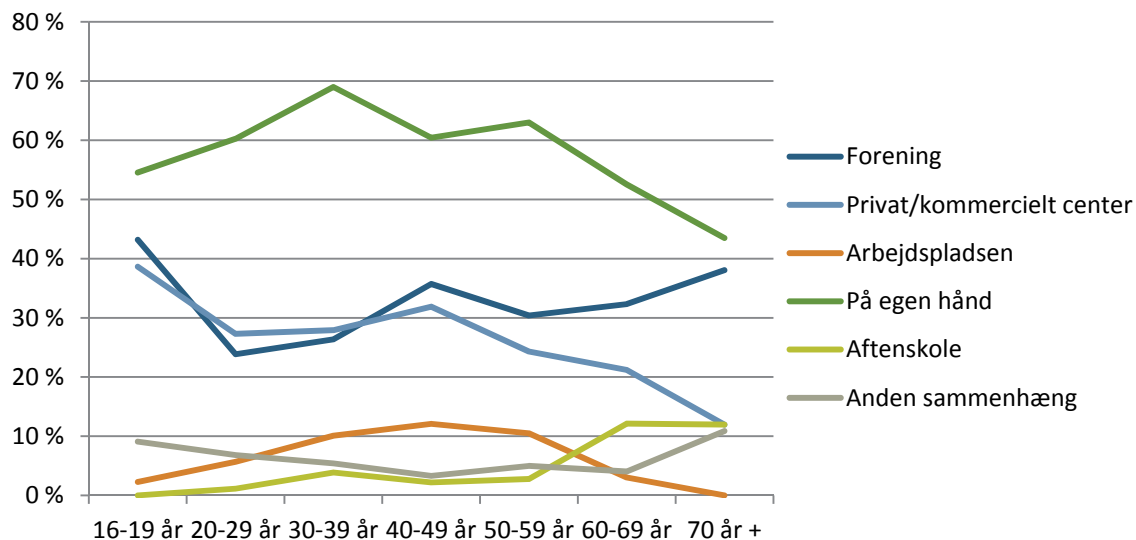
I Gladsaxe Kommune viser sig nogle spændende tendenser i de voksnes tilknytning til foreningslivet i forskellige livsfaser. Tendenser der ikke umiddelbart falder i tråd med det nationale mønster, om end der er visse ligheder (Laub, 2013).

Blandt Gladsaxes borgere er andelen, der dyrker idræt, sport og motion på egen hånd, på et relativt stabilt niveau blandt de 16-59-årige, mens andelen herefter falder kraftigt blandt de ældre borgere. Det er aldersgruppen 30-39 år, der i størst omfang dyrker aktiviteter på egen hånd (69 pct.), hvilket kan skyldes, at denne aldersgruppe i højere grad end både yngre og ældre aldersgrupper søger mod mere fleksible måder at organisere aktiviteterne på.

De største andele af foreningsaktive finder man i den yngste aldersgruppe, hvor 43 pct. af 16-19-årige dyrker mindst én aktivitet i en forening. Men også de ældste borgere (70 år+) dyrker i høj grad aktiviteter i foreningsregi. En gruppe af borgere, som foreningerne tilsyneladende har vanskeligt ved at rekruttere, findes blandt de 20-39-årige, hvor kommercielle tilbud vinder over foreningsidrætten.

Aftenskolerne spiller en relativt stor rolle for de ældre aldersgrupper (60 år+) i forhold til deres udbud af bevægelsesfag, men de har fat i meget få borgere under 50 år.

Figur 6.5: Andelen af borgere i Gladsaxe Kommune, der dyrker aktiviteter under forskellige organiseringsformer (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år i forskellige organiseringsformer. Fordelt på alder (n = 914).

Transport til og fra sport og motion

I tabel 6.8 er det muligt at se voksne idrætsaktive borgeres mest foretrukne transportformer. 38 pct. af de voksne bruger bilen til at transportere sig til sport og motion, mens næsten en tredjedel benytter cyklen (31 pct.) og knap en ud af fire går eller løber (24 pct.).

De enkelte lokalområder adskiller sig fra hinanden. Borgerne i Gladsaxe benytter i højere grad bilen (51 pct.), mens dette er noget mindre udbredt i Søborg-området (28 pct.). Beboere omkring Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park benytter sig i langt højere grad af benene, da 33 pct. går eller løber til idræt, sport eller motion. Dette er kun tilfældet for 10 pct. af borgerne i Gladsaxe. Dette kan hænge sammen med de få muligheder for at dyrke sport centralt i Gladsaxe. Borgerne her må ofte flytte sig til idrætsfaciliteterne i de nordlige eller sydlige egne af kommunen, hvor man også finder de fleste grønne områder. Som tidligere anført, finder man ingen direkte sammenhæng mellem facilitetsdækningen i de enkelte lokalområder og tilbøjeligheden til at dyrke sport eller motion.

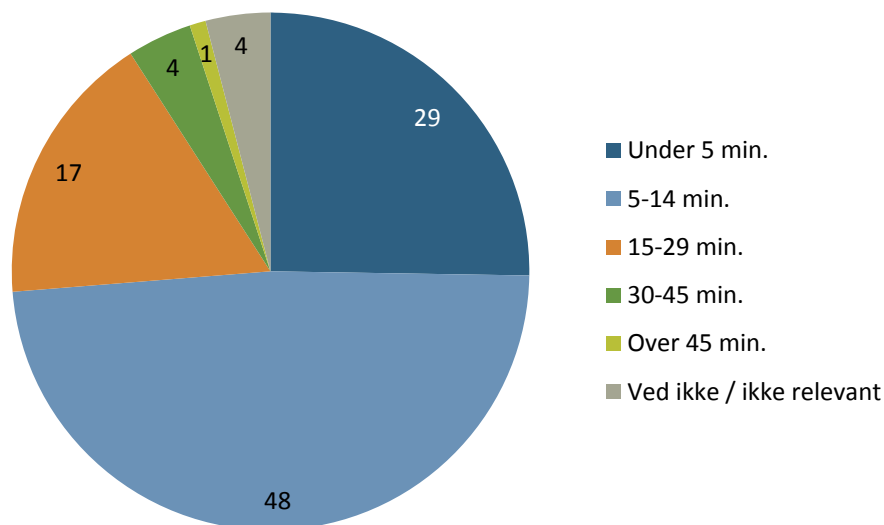
Tabel 6.8: Voksne borgeres brug af transportformer til og fra sport og motion (pct.).

n = 756	Total	Lokalområde				
		Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd SØ, Hareskoven og Værebros Park	Gladsaxe	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
Gang/løb	24	23	33	10	26	26
Cykel	31	30	21	31	28	39
Bus / Tog	5	5	6	6	3	4
Bil	38	40	41	51	42	28
Andet	2	2	0	2	1	3

Tabellen viser transportformer til sport og motion blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år). Fordelt på lokalområde (n=756).

Langt størstedelen af borgerne i Gladsaxe Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion. Lidt mere end tre ud af fire borgere har højst et kvarter (den ene vej), mens blot én pct. bruger mere end 45 minutter. (se figur 6.6).

Figur 6.6: Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Gladsaxe Kommune (pct.).

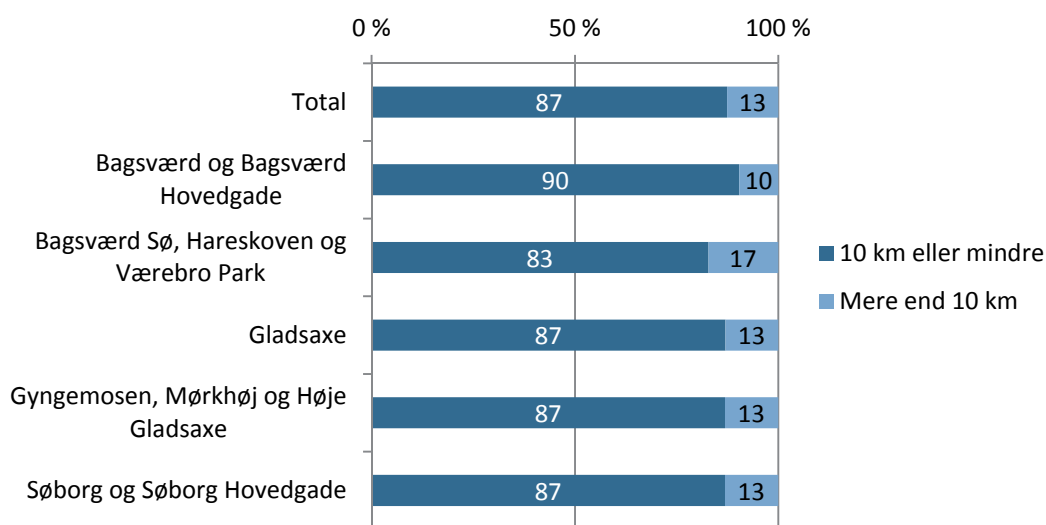
Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) (n = 756).

Samtidig er flertallet (80 pct.) tilfredse med denne transporttid, mens 16 pct. er villige til at bruge mere tid på transport til idræt, sport og motion. Imellem de fem lokalområder er der størst villighed til at bruge mere tid på transport blandt borgerne centralt i Gladsaxe. Her har 21 pct. angivet, at de er villige til en længere transporttid, og størstedelen af disse bruger på nuværende tidspunkt 5-15 minutter på transport.

Der er små forskelle på lokalområderne, når det kommer til den maksimale afstand, som respondenterne er villige til at transportere sig. Samlet set vil 87 pct. af borgere i Gladsaxe Kommune maksimalt transportere sig ti kilometer, og det eneste lokalområde, hvor en større andel ikke er villig til at transportere sig længere er Bagsværd-området (90 pct.).

De mest mobile idrætsaktive borgere befinder sig i den yngste aldersgruppe, hvor 25 pct. er villige til at transportere sig over ti kilometer til deres aktivitet.

Figur 6.7: Andel blandt idrætsaktive voksne borgere i Gladsaxe Kommune, som er villige til at transportere sig længere end ti kilometer for at dyrke sport eller motion (pct.)

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive, (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som er villige til at transportere sig mere eller mindre end 10 kilometer (n = 754).

Faciliteter

Dette afsnit ser nærmere på, hvor den idrætsaktive del af de voksne borgere i Gladsaxe Kommune dyrker deres idræts- og motionsaktiviteter (andelen, der dyrker mindst én aktivitet). De fire mest benyttede faciliteter og arenaer er i rækkefølge (se også tabel 6.9):

- Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (54 pct.)
- Veje, gader, fortove og lign. (39 pct.)
- Fitnesscenter/ motionsrum (39 pct.)
- Haller/sale (31 pct.)

De tre primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik, som ofte har haft primært fokus på midler til idræts- og svømmehaller, fodboldbaner og specifikke idrætsanlæg (Ibsen, 2009).

Selvom natur og øvrige udendørs rum er de hyppigst anvendte steder for idrætslige udfoldelser i Gladsaxe Kommune, ligger andelen af idrætsaktive brugere af natur og øvrige udendørs områder lavere end i flere andre kommuner. Særligt ligger andelen af naturbru-

gere lavere end i Varde og Halsnæs Kommune, hvilket måske ikke er så overraskende i forhold til Gladsaxe Kommunes beliggenhed i storbyen. Men også andelen, der benytter gader, veje, fortove og lign. ligger lavere end i Ballerup Kommune, som geografisk ligner Gladsaxe mere.

I Gladsaxe Kommune ser man relativt mange borgere, som benytter idrætshaller og -sale. Andelen på 31 pct. er på niveau med Ballerup Kommune, men noget lavere end de 41 pct. af voksne idrætsaktive udøvere i Varde Kommune. En stor andel benytter svømmehaller (24 pct.), hvilket ligger højere end i andre kommuner, mens 18 pct. er aktive derhjemme eller i haven, 11 pct., der benytter andre baner/anlæg⁶³ samt 8 pct., der benytter fodboldbaner.

Samtidig ser anlægget ved Bagsværd Sø ud til at have betydning for andelen, der benytter anlæg ved vand, som 4 pct. af de idrætsaktive i Gladsaxe benytter. Selvom om det udgør få andele af det samlede billede, svarer det til dobbelt så mange som i de øvrige kommuner.

Tabel 6.9: Idrætsaktive voksne borgere i Gladsaxe Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 765	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Hal/sal	31	31	30	27	23	30	29	28	38	35
Fodboldbaner	8	2	15	17	8	12	13	3	6	3
Andre baner/anlæg	11	8	16	5	10	11	8	14	15	11
Svømmehal	24	24	25	15	11	34	26	23	28	20
Fitnesscenter/motionsrum	39	43	35	71	52	38	43	36	33	24
Anlæg ved vand	4	3	5	2	3	6	3	6	3	3
Aktivitetsanlæg	1	1	2	2	6	2	1	1	1	0
Vej, gader, fortove og lign.	39	39	40	32	44	52	39	46	33	19
Naturen	54	55	54	41	54	59	56	61	54	39
Hjemme/i haven	18	21	15	24	25	19	15	18	21	9
Andet	4	5	4	7	3	4	5	3	7	3

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på køn og alder (n = 765).

Kigger man på køn, er der enkelte forskelle på kvinder og mænds brug af faciliteter. Kvinder mere tilbøjelige til at bruge fitnesscentre (43 pct. kvinder over for 35 pct. mænd) og er oftere aktive derhjemme eller i haven (21 pct. kvinder over for 15 pct. mænd). Omvendt benytter mænd i højere grad end kvinder fodboldbaner (2 pct. kvinder over for 15 pct. mænd) samt andre anlæg (8 pct. kvinder over for 16 pct. mænd).

⁶³ Herunder bl.a. atletik, tennis, beachvolley, bowling, golf, ridning og skydning.

Brugen af forskellige facilitetstyper varierer ligeledes efter alder. Naturen bliver overordnet set benyttet mest i alle aldersgrupper på nær de 16-19-årige (41 pct.) og i mindre omfang blandt de ældste borgere (39 pct.). Fitnesscentre og motionsrum bliver klart mest brugt blandt de 16-19-årige (71 pct.) og 20-29-årige (52 pct.).

I forhold til idrætshaller og -sale er der størst tilslutning blandt de ældste aldersgrupper, hvor 38 pct. blandt de 60-69 årige og 35 pct. blandt de ældste borgere benytter en idrætshal eller sal. Den laveste andel af halbrugere findes blandt de 20-29 årige (23 pct.), mens de 16-19 årige også er at finde i den lave ende (27 pct.). Dette mønster skiller sig kraftigt ud fra andre undersøgte kommuner, hvor andelen af halbrugere blandt den yngste aldersgruppe er 44 pct. i Ballerup, 53 pct. i Halsnæs og hele 60 pct. i Varde Kommune. Det hænger sammen med organiseringsmønsteret, hvor de private fitnesscentre spiller en meget større rolle for de yngre målgrupper i Gladsaxe Kommune end i de øvrige kommuner.

Andelen af svømmehalsbrugere er størst blandt de 30-39-årige og forbliver nogenlunde høj gennem de ældre aldersgrupper. Den laveste andel af svømmehalsbrugere findes hos de 20-29 årige, hvor 11 pct. af disse benytter en svømmehal.

Fodboldbaner benyttes i høj grad blandt den yngste aldersgruppe (17 pct.), mens der er et kraftigt fald mellem de 40-49-årige (13 pct.) og 50-59-årige (3 pct.).

Enkelte markante forskelle præger brugen af forskellige typer af idrætsfaciliteter på tværs af lokalområderne i Gladsaxe Kommune. Voksne idrætsaktive bosat centralt i Gladsaxe og omkring Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park bruger i størst omfang almindelige haller og fodboldbaner (se tabel 6.10).

Fitnesscentrene bruges i lidt mindre omfang blandt borgerne centralt i Gladsaxe, mens svømmehallerne bliver brugt stort set lige meget på tværs af lokalområder i kommunen.

Tabel 6.10: Idrætsaktive voksne borgere i Gladsaxe Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 765	Lokalområde				
	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park	Gladsaxe	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
Hal/sal	27	39	40	26	29
Fodboldbaner	11	7	11	5	6
Andre baner/anlæg	11	12	15	9	12
Svømmehal	26	24	24	23	24
Fitnesscenter/motionsrum	40	40	35	44	38
Anlæg ved vand	5	4	5	0	5
Aktivitetsanlæg	1	1	1	1	2
Veje, gader, fortove og lign.	40	38	44	36	39
Naturen	57	61	50	48	55
Hjemme/i haven	17	23	19	15	19
Andet	4	5	7	2	5

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på lokalområde (n = 765).

Naturen bliver brugt mest omkring Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park, mens der i Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe samt Gladsaxe by er en lidt mindre andel af borgerne, som er aktive i naturen. Netop naturen som aktivitetssted bliver behandlet i næste afsnit.

Naturområder som aktivitetssteder

Den klart mest benyttede aktivitetsarena til idræt og motion for de voksne borgere er naturen, som over halvdelen af de idrætsaktive voksne borgere i Gladsaxe Kommune benytter.

De fem mest benyttede naturområder blandt borgerne i kommunen er stierne ved Bagsværd Sø (31 pct.), Lyngby Sø (18 pct.), Bagsværd Sø (16 pct.), Aldershvile Slotspark (12 pct.) og Smør- og Fedtmosen (11 pct.) (se tabel 6.11). Til spørgsmålet om, hvilke naturområder respondenterne benyttede, var der desuden en lang række andre naturområder, som bliver benyttet af respondenterne (se Appendiks 6.1).

Tabel 6.11: De mest benyttede naturområder. Andel af alle idrætsaktive (pct.)

n = 769	Total
Bagsværd sø (stier)	31
Lyngby sø	18
Bagsværd sø	16
Aldershvile Slotspark	12
Smør- og Fedtmosen	11
Radiomarken	9
Gyngemosen	8
Smørmosen	7
Aldershvile Slotspark (Hjerterute)	5
Bagsværd Søpark	4
Bagsværdfortet	4
Høje Gladsaxe Park	3
Høje Gladsaxe Park (Hjerterute)	2
Gladsaxefortet	2
Svaleruten (28 km cykelstiring)	1

Det er interessant, at den nyanlagte Svalerute foreløbig kun i begrænset omfang tages i brug af borgerne. Men cykelruten er heller ikke et naturområde i sig selv, selvom den går igennem en række naturskønne områder. Hvorvidt ruten tages i brug for at benytte nogle af de tilstødende naturområder, fortæller dataene ikke, men borgerne ser ikke ud til at benytte ruten som led i deres motionsaktiviteter i naturen.

91 pct. af respondenterne, som har angivet, at de benytter naturen, benytter et område i umiddelbar nærhed af deres bopæl. Det store flertal af idrætsaktive borgere i naturen har angivet, at de kan komme til det naturområde, som de benytter, på under 15 minutter ved at gå, løbe eller cykle. Dette tal dækker dog over mindre forskelle på lokalområder, da 97 pct. af borgerne i Bagsværd-området og Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park svarer 'Ja' til førnævnte, mens 'kun' 76 pct. i Gladsaxe og 82 pct. i Søborg-området kan nikke genkendende til udsagnet. Foruden at bruge naturen benytter mange borgere sig også af veje, gader, fortove og ikke mindst stier og stisystemer.

De voksnes brug af idrætshaller, gymnastiksale og lokaler

Selvom knapt en tredjedel af de idrætsaktive borgere i Gladsaxe Kommune benytter en idrætshal/sal, angiver et mindretal på 15 pct., at de benytter én af de oplyste haller/sale i kommunen. Langt oftere benytter borgerne altså haller/sale uden for kommunen, hvilket er interessant i betragtning af de relativt få haller/sale pr. borger i kommunen, som vist i delanalyse 1. Få faciliteter kan altså ikke 'forhindre' befolkningen i at dyrke sport eller motion, hvis de ønsker det, men de dyrker ofte deres aktiviteter andre steder.

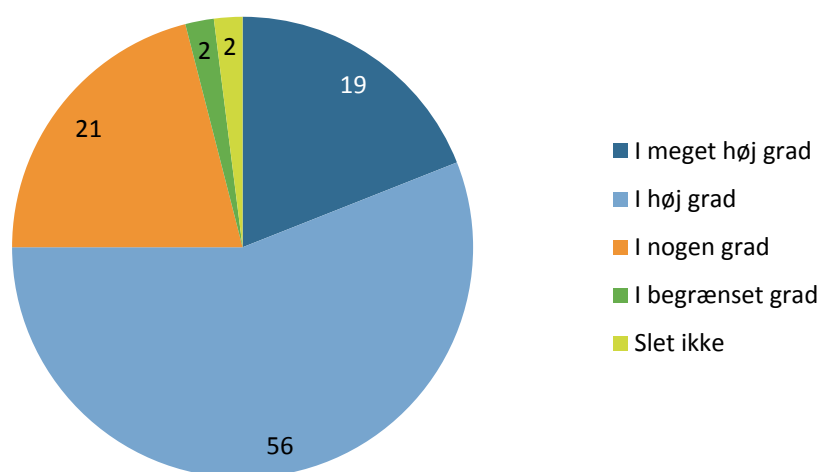
På tværs af alle haller/sale i Gladsaxe Kommune benyttes Gladsaxe Badmintonhal 1 i størst omfang (3 pct. af de idrætsaktive borgere) efterfulgt af Badmintonhal 2 (2 pct. af de idrætsaktive). Dernæst følger Hal 2 i Gladsaxe Idrætshaller (1 pct.), afspændingslokalet på Telefonfabrikken (1 pct.) og dansesal 1 på Telefonfabrikken (1 pct.).

Selvom de færreste halbrugere angiver at benytte en hal/sal i Gladsaxe Kommune, mener hele 66 pct. af brugerne af haller og sale, at de benytter den nærmeste hal/sal i forhold til deres bopæl. Omvendt mener hver femte, at der ligger andre haller/sale tættere på deres hjem end den hal/sal de bruger.

De respondenter, som ikke benyttede den nærmeste hal, havde mulighed for at uddybe deres svar. I deres uddybning fremgår det, at valget om at bruge en hal, der ligger længere væk hovedsagligt skyldes, at den aktivitet respondenterne dyrker, enten er tilknyttet en bestemt klub eller forening, som udøver aktiviteter i en anden hal, eller at de har brug for specielle faciliteter, der ikke umiddelbart findes i den nærmeste hal.

Overordnet set er respondenterne særdeles tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. 75 pct. af halbrugerne har angivet, at deres primære hal i høj eller meget høj grad giver dem mulighed for at udføre deres aktiviteter tilfredsstillende (se figur 6.8).

Figur 6.8: Voksne idrætsaktive halbrugeres tilfredshedsvurdering af den idrætshal, de benytter mest (pct.)

Figuren viser svarfordelinger blandt halbrugere på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder den idrætshal, du bruger mest, dine behov for at kunne udføre dine aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n = 57).

Specifikt i forhold til idrætshallerne skulle brugerne svare på to spørgsmål, hvor de skulle vurdere 17 forskellige egenskaber. I det første spørgsmål skulle de vurdere deres tilfredshed med de nævnte egenskaber, og i det andet spørgsmål skulle de angive, hvor vigtige egenskaberne er i forhold til deres oplevelse, når de anvender en idrætshal. Begge spørgsmål har en skala fra 1 til 5, hvor 1 er henholdsvis 'meget tilfreds' og 'meget vigtig' og 5 er 'meget utilfreds' og 'slet ikke vigtig'. Det er således værd at bemærke, at en lav score udtrykker høj grad af tilfredshed/vigtighed.

Tabellen herunder (tabel 6.12) viser de 17 egenskaber, deres gennemsnitlige score hos brugerne for henholdsvis vigtighed og tilfredshed samt de største forskelle herimellem. Forskellene indikerer, hvilke egenskaber der ifølge de voksne brugere har størst forbedringspotentiale. Flere af egenskaberne opnår en gennemsnitlig tilfredsheds-score højere end 3, den neutrale score (hverken eller), hvilket tyder på en vis utilfredshed med disse parametre. Det er dog ikke nødvendigvis de parametre, brugerne stiller størst krav til, som det fremgår af den høje score på 'vigtighedsskalaen' i tabellen.

Tabel 6.12: Gennemsnitlig score for egenskaber ved idrætshaller i Gladsaxe Kommune (gennemsnitstal ifølge brugerne af hallerne).

n = 50-56	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler	1,64	2,89	-1,25
Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken	3,87	4,88	-1,01
Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp	2,38	3,15	-0,77
Hjælpsomheden fra de ansatte i idrætshallen	2,56	3,28	-0,72
Rengøringen af haller og aktivitetslokaler	1,89	2,61	-0,72
Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen	1,83	2,51	-0,68
Belysningen i idrætshallen	1,72	2,19	-0,46
Indeklimaet i idrætshallen	1,72	2,18	-0,46
Kvaliteten af gulvene i idrætshallen	1,87	2,25	-0,39
Kvaliteten af udstyret og rekvisitter til den aktivitet du foretrækker	1,98	2,33	-0,35
Muligheden for at gå til både kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter samme sted	3,98	4,31	-0,33
Indretningen af idrætshallen ift. den aktivitet du foretrækker	1,94	2,15	-0,20
Parkeringsmulighederne i forbindelse med idrætshallen	2,25	2,26	-0,01
Trygheden og sikkerheden i og omkring idrætshallen	2,13	2,05	0,08
Træningstidspunkt(er)	1,91	1,73	0,18
Adgangsforholdene ved idrætshallen	2,38	1,87	0,50
Afstanden til idrætshallen	2,39	1,64	0,75

Tabellen afslører, at seks egenskaber opnår en væsentlig lavere tilfredshedsscore end 'vigtighedsscore'. Det drejer sig om:

- Rengøringen af omklædningsrum, toiletter og andre sekundære lokaler
- Kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken
- Muligheden for socialt samvær før og efter træning/kamp
- Hjælpsomheden fra de ansatte i idrætshallen
- Rengøringen af haller og aktivitetslokaler
- Vedligeholdelsesniveauet i idrætshallen

Ifølge hal-brugerne er der potentiale for forbedring på disse seks parametre. Et fokus på vedligeholdelse og rengøring er ikke usædvanligt for brugerne af en idrætsfacilitet – og det bør igen understreges, at der ikke er udtalt utilfredshed med specielt rengøringen og vedligeholdelsen i idrætshallerne i Gladsaxe Kommune. Svarene til dette spørgsmål i Gladsaxe svarer til lignende resultater i henholdsvis Ballerup og Halsnæs Kommune – dog vurderer halbrugerne i Gladsaxe Kommune kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet/kiosken samt muligheden for socialt samvær i hallerne som markant dårligere end i de andre kommuner.

Manglen på faciliteter til socialt samvær udtrykkes også som en udfordring af foreningsledere i den følgende delanalyse 7 som et område med mulighed for forbedringer. Samtidig viser vurderingen af faciliteternes stand fra Gladsaxe Kommunes ejendomscenter i Delanalyse 8, at også dette er et område, som på mange faciliteter scorer dårligere end øvrige faciliteter omkring faciliteterne.

I tabellen ser man også tre egenskaber med relativ positiv vurdering (lav talværdi) på både tilfredshed og vigtighed. Der er f.eks. stor tilfredshed med afstanden til- samt adgangsforholdene ved den idrætshal, de voksne borgere typisk benytter. Desuden er der også tilfredshed med træningstidspunkterne i forbindelse med idrætshallerne.

Da det kun er nuværende brugere af idrætshallerne, som har besvaret spørgsmålene, giver tabel 6.12 primært et indblik i, hvordan man kan arbejde med at gøre idrætshallen bedre for de eksisterende brugere – mens potentielle nye brugeres præferencer ikke bliver klarlagt.

Fitnesscentre/motionsrum og svømmehaller

39 pct. af de aktive voksne benytter et fitnesscenter eller motionsrum, og blandt disse er de mest populære Fitness World i Søborg og Lyngby (33 pct. i alt), fitness.dk i Herlev og Lyngby (10 pct. i alt), Gyngemosehallen (9 pct.), Gladsaxe Svømmehal (7 pct.), Bakkegården seniorfitness (3 pct.). Dernæst følger en lange række af mindre fitnesscentre og motionsrum i- og uden for kommunen, som hver især benyttes af under 3 pct. Men hele 38 pct. benytter samlet set mindst ét af disse mindre centre.

Som nævnt tidligere, benytter 24 pct. af de voksne idrætsaktive Gladsaxeborgere svømmehaller til at dyrke deres idræts- og motionsaktiviteter. Blandt disse er de fem mest benyttede svømmehaller Gladsaxe Svømmehals 50 m. bassin (13 pct.), Bagsværd Svømmehal (9 pct.), Hjortespringbadet (4 pct.), Gladsaxe Svømmehals friluftsbad (2 pct.) og Kildeskovhallens 50 m. bassin (2 pct.). Hovedparten af de voksne borgere i Gladsaxe Kommune anvender således primært de lokale svømmehaller i Gladsaxe og Bagsværd.

Godt en tredjedel af svømmehalsbrugerne tager ud af kommunen for at svømme, men man ser ingen umiddelbar forskel i denne tendens afhængig af, om man bor i de fem lokalområder.

Fodboldbaner og andre anlæg

Kommunens fodboldbaner benyttes af samlet set 8 pct. af de idrætsaktive voksne borgere, og kigger man på de fem mest benyttede baner, er de som følger:

- Bagsværd Stadion (kunstgræs) (2 pct.)
- Gladsaxe Stadion (kunstgræs) (1 pct.)
- Bagsværd Stadion (naturgræs) (1 pct.)
- Gladsaxe Stadion (naturgræs) (1 pct.)
- Gladsaxe Skole (naturgræs) (0,5 pct.)

Næsten 4 pct. af de idrætsaktive benytter boldbaner uden for kommunen.

Foruden de traditionelle idrætsfaciliteter som idrætshaller, gymnastiksale, svømmehaller og fodboldbaner benytter borgerne også andre faciliteter til idræt, sport og motion. Samlet set benytter 10 pct. af de idrætsaktive andre anlæg, men disse fordeler sig ud på mange forskellige. De mest benyttede er Gladsaxe Bowlinghal (2 pct.), Bagsværd Rostadion (1 pct.), atletikstadion på Bagsværd Stadion (1 pct.), Gladsaxe Skøjtehal (1 pct.) samt tennisbanerne ved Gladsaxe Stadion (1 pct.) og AB Skovdiget (0,5pct.).

Herudover har respondenterne angivet, at de benytter 24 andre specifikke faciliteter (eksempelvis til skateboard, bueskydning, BMX, minigolf og mountainbike) samt flere af de udendørs motions- og træningsredskaber i kommunen.

Villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter

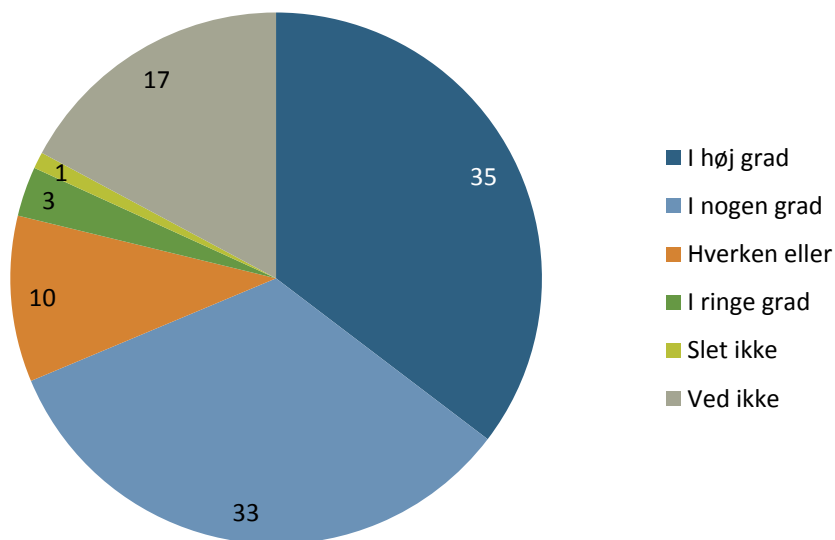
De voksne borgere i Gladsaxe Kommune er også blevet spurgt om, hvad de er villige til at betale for brugen af de kommunale indendørs faciliteter, hvis de kunne booke disse alene eller sammen med andre.

Overordnet set erklærer borgerne sig villige til at betale for brugen af faciliteterne. 15 pct. vil dog ikke betale for at booke kommunens indendørs faciliteter, mens 37 pct. har angivet, at de er villige til at betale max. 25 kr. pr. time. 32 pct. er villige til at betale max. 50 kr. pr. time, og 14 pct. har angivet, at de er villige til at bruge 75 kr. eller mere pr. time. En nærmere analyse af dette spørgsmål viser, at det primært er mænd og de ældste respondenter (60 år+), som ikke ønsker at betale for indendørs faciliteter i Gladsaxe Kommune. Desuden er villigheden til at betale størst i lokalområdet Søborg og Søborg Hovedgade.

Holdninger til idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune

Overordnet set er borgerne i Gladsaxe Kommune godt tilfredse med de idrætsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 68 pct. af alle respondenterne (både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive) har svaret, at de er tilfredse med idrætsfaciliteterne, mens kun 4 pct. i ringe eller slet ingen grad er tilfredse (se figur 6.9).

Figur 6.9: Voksne borgere i Gladsaxe Kommunes tilfredshedsvurdering med idrætsfaciliteterne i nærområdet (pct.).

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter (n = 887).

Tilfredsheden med faciliteterne i nærområdet er dog noget mindre blandt aldersgrupperne 20-29 år og 30-39 år. Borgerne i de fem lokalområder har generelt samme høje tilfredsheds-vurdering af de lokale idrætsfaciliteter (se tabel 6.13).

Tabel 6.13: Voksne borgeres tilfredshed med idrætsfaciliteterne i de fem lokalområder (pct.)

n = 877	Lokalområde				
	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebrogade	Gladsaxe	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
I høj grad	34	30	27	38	40
I nogen grad	32	32	39	34	32
Hverken eller	14	11	10	7	9
I ringe grad	4	7	2	2	2
Slet ikke	2	3	0	1	0
Ved ikke	16	18	22	18	16

Tabellen viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter. Opdelt på lokalområde (n = 877).

De mindst tilfredse borgere finder man centralt i Gladsaxe, hvor der næsten ikke ligger faciliteter i umiddelbar nærhed. Omvendt ser man den største tilfredshed omkring Søborg og Søborg Hovedgade, hvor der heller ikke findes nogen faciliteter, men dette område ligger dog tæt op ad Høje Gladsaxe, hvor kommunens største idrætsanlæg findes ved Gladsaxe Stadion.

De voksne respondenter blev også bedt om at forholde sig til en række øvrige udsagn om idrætten og idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune:

- Over 75 pct. svarede, at de er 'enig' eller 'meget enig' i udsagnet, at 'det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i kommunen, der kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker'.
- 68 pct. er 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen først og fremmest skal støtte børns og unges idrætsdeltagelse', mens kun 12 pct. er 'uenig' eller 'meget uenig' i standpunktet. 20 pct. har svarer 'hverken enig eller uenig' på spørgsmålet.
- Mere end 55 pct. er også 'enig' eller 'meget enig' i, at 'kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt'. Det er i god overensstemmelse med, at naturen er den vigtigste arena for idræt og motion i kommunen, og det sted, hvor flest foretrækker at motionere. Men der kan ud fra de voksnes mening godt gøres mere på dette område, selvom der paradoksalt nok er færre enige i udsagnet end i Varde Kommune, hvor 61 pct. er enige eller meget enige i udsagnet.
- Kun 38 pct. er 'enige' eller 'meget enige' i standpunktet, at 'der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter'. Over 50 pct. af respondenterne svarer dog 'hverken enig eller uenig' til dette, og dermed ser man ikke en decideret uenighed i udsagnet.
- Lidt over halvdelen af borgerne er 'enig' i udsagnet 'Det bør i højere grad være muligt for den enkelte borger selv at booke en tid (online) i en af kommunens idrætsfaciliteter, når de gerne vil dyrke idræt og motion'. De ikke-idrætsaktive ønsker i større omfang at benytte faciliteterne på denne måde (52 pct.) i forhold til 39 pct. af de idrætsaktive.
- 41 pct. er ligeledes 'enig' eller 'meget enig' i, at 'voksne selv bør betale for at benytte kommunens idrætsfaciliteter'. Her forholder 24 pct. sig dog 'meget uenig' eller 'uenig' i dette synspunkt. Fordelingen her svarer nogenlunde til fordelingen i befolkningens villighed til at betale for brug af indendørs faciliteter.
- Over 60 pct. af de voksne respondenter ønsker at kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Det er især mænd og de tre yngre aldersgrupper, der ønsker dette (se Tabel 6.16). Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang - både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs - og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen (Tabel 6.14).

Tabel 6.14: Er du interesseret i nedenstående muligheder for at dyrke idræt i Gladsaxe Kommune? Andel af alle (pct.)

n = 881	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Jeg vil gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening (f.eks. aktiviteter arrangeret på egen hånd alene eller sammen med venner).	66	64	68	84	76	73	69	61	58	52
Jeg vil gerne gå på et hold med træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang.	43	52	33	56	42	40	44	42	47	33
Jeg vil gerne kunne få en fast tid i en af kommunens idrætsfaciliteter sammen med en gruppe venner, så vi på egen hånd kan dyrke idræt (selvom vi ikke er en forening).	33	30	37	49	48	46	36	25	26	19
Jeg så gerne, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie, så jeg (og andre borgere) havde mulighed for at komme ind fra gaden og være aktiv (evt. sammen med andre).	51	52	49	58	64	57	50	47	47	40
Jeg kunne godt tænke mig et aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen, og hvor indendørs faciliteter og udeområder benyttes.	49	58	38	47	49	48	47	50	54	36

De voksnes ønsker og forslag

I slutningen af spørgeskemaet til denne undersøgelse fik de voksne respondenter mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Herunder vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag blandt de 472 indlæg blive belyst. Helt overordnet kommer mange respondenter med positive tilkendegivelser vedrørende idrætsområdet i kommunen:

"Jeg synes idrætsfaciliteterne i Gladsaxe er utrolig gode. Under én km fra, hvor jeg bor, har jeg mulighed for fitness centre, sportshaller, svømmehaller, skøjtehaller osv. Derudover er der også grønne områder, hvor det tit er sjovere at dyrke idræt (især om sommeren). Jeg synes også, der er mange sjove idrætsmuligheder i byen. F.eks. den 'nye' Go Monkey park."

(Kvinde, Søborg)

"Som idrætsudøver på seniorplan gennem mange år har jeg været meget tilfreds med faciliteterne inden for badminton, gymnastik, bowling, vandgymnastik, fri idræt på marken (i sommertiden). Stemningen mellem udøverne har altid været positiv og stimulerende. I denne sammenhæng kan de professionelle idrætslederes indsats næppe undervurderes."

(Kvinde, Bagsværd)

"Der er mange gode faciliteter i Gladsaxe kommune både for indendørs og udendørs faciliteter, hvor der for de sidste er lavet opmålte løbe/gå ruter, træningsfaciliteter for styrketræning på offentlige arealer."

(Mand, Mørkhøj)

En del borgere udtrykker også positive holdninger – men kommer med bud på forbedringer:

"De er gode, men kan godt bruge lidt mere rengøring og vedligeholdelse."

(Mand, Bagsværd)

"Jeg synes som sådan at tilbuddene er fine, men vedligehold og rengøring er meget sølle."

(Mand, Bagsværd)

De sidste citater repræsenterer en lang række respondenter, der især ønsker bedre forhold i kommunens indendørsfaciliteter. Foruden disse generelle udsagn fordeler respondenternes kommentarer sig over tre specifikke temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Vedligeholdelse og adgangsforhold i forbindelse med kommunens svømmehaller
- Naturen som arena i Gladsaxe Kommune
- Synliggørelse af idræts- og aktivitetsmuligheder i kommunen

En del af respondenterne er godt tilfredse med svømmehallerne. Men på tværs af køn og lokalområder er der blandt en ret stor andel af de voksne respondenter et udtalt ønske om bedre svømmemuligheder og ikke mindst det sociale liv i denne forbindelse:

"Jeg synes generelt, at der er fine faciliteter, men noget af det, der irriterer mig, er eksempelvis, at der er så meget undervisning i Gladsaxe Svømmehal. Det er fair nok at svømmeklubben har halvdelen af begge bassiner om eftermiddagen, men når svømmehallen så også begynder at leje andre baner ud til private firmaer/klubber i samme tidsrum, så er der ikke meget plads tilbage til motionssvømning."

(Kvinde, Bagsværd)

"Bagsværd Svømmehal er en dejlig svømmehal med gode adgangsforhold og et dejligt varmtvandsbassin som er perfekt til børnefamilier. Gladsaxe Svømmehal er også ok. Begge steder savner jeg dog en café, som man kan hygge på efterfølgende."

(Kvinde, Bagsværd)

"Svømmehallen bruger vi ikke så ofte mere pga. dårlig rengøring og manglende cafe. Vi kører tit til andre kommuner for at svømme. "

(Mand, Gladsaxe)

"Jeg synes forholdene er gode. Der burde gøres en ekstra indsats for at få cafe ved Gladsaxe svømmehal op at køre. De sidste par forpagtere, inkl. nuværende, kører det med venstre hånd. Der er så mange gode muligheder, for at lave en god cafe."

(Mand, Søborg)

Det handler dog ikke kun om cafeterier, men også om almindelige klub- og omklædningsfaciliteter. Især må Gladsaxe Svømmehal stå for skud:

"Mine børn bruger svømmehallen hver uge og Gladsaxe Svømmehal er slidt, beskidt ved toiletterne, og skabe virker ikke. "

(Kvinde, Bagsværd)

"Rengøringen i baderummet i Gladsaxe Svømmehal burde/skal være bedre. Der er specielt ulækkert, når der ikke er kvindelige livreddere på vagt, da det betyder, at der ikke løbende bliver spulet i bruserummet og på toiletterne, ikke sat nye toiletruller i m.v. - og ja, så er og bliver der rent ud sagt møgbeskidt."

(Kvinde, Søborg)

"Svømmehallerne har ofte kolde brusere i omklædningsrummene og familieomklædning er ofte meget beskidt. Derudover er varmtvandsbassinerne ofte lukkede, fordi børn skider i dem."

(Kvinde, Bagsværd Sø og Hareskoven)

Mange respondenter fremhæver de gode aktivitetsmuligheder i naturen, som de benytter – og kommer gerne med forslag til flere:

"Dyrker motion i naturen, og den er rigtig god her ved Bagsværd Sø, hvor jeg bor. Et udendørs område med 'maskiner' som ved Indiakaj på Østerbro ville være dejligt. Kunne sagtens passes ind i slotsparken. Ville bruge det meget, hvis det stod der."

(Kvinde, Bagsværd Sø og Hareskoven)

"Der kunne måske opsættes nogle træningsstationer på nogle stier som Ballerups i området mellem Ballerup og Skovlunde. Det er træningsstationer med enkle instruktioner og tilgængelige for mange af forskellige aldre."

(Mand, Bagsværd)

"Lys rundt om Bagsværd Sø eller Lyngby Sø. Det skal være lys, som tænder, når man kommer forbi og slukker igen, når man er løbet eller gået forbi det, så [det] ikke står tændt om natten. Opmålte ruter på et kort, så man som løber ved, at hvis man løber den gule bane rundt, så er det fire km., eller hvis der er en rød bane, er det seks km."

(Mand, Bagsværd Sø og Hareskoven)

En del af naturbrugerne fremhæver nødvendigheden af at vedligeholde stier og ruter:

"Primært løb omkring Bagsværd og Lyngby Sø. Her kan der til tider være meget mudret, hvilket gør, at man søger mod kedeligere asfalterede stier."

(Mand, Bagsværd Sø og Hareskoven)

"De steder jeg benytter, som kommer fra kommunen, er enten vejene eller naturområderne (gang og cykel), og dem har jeg fin adgang til, og det er en nydelse at se, hvordan kommunen vedligeholder naturområderne. Cykelstierne ... de kunne godt være bedre visse steder."

(Kvinde, Bagsværd)

Enkelte (ældre) respondenter ønsker sig, at andre tager mere hensyn på stier og veje – eller at der laves specifikke stier til 'langsomme' motionister:

"Mountainbike i Hareskoven kræver ikke særlige faciliteter. De markerede stier er ofte besat af meget trænedede og hurtigkørende cyklister. Jeg er 61 og kører gerne i skovene i mere moderat tempo og holder mig til veje og stier for ikke at komme i karambolage med de mere 'aggressive' hurtigkørende cyklister. Vej og stinettet er fint og passende velholdt."

(Mand, Bagsværd Sø og Hareskoven)

Endelig gør en del respondenter opmærksom på, at det kan være svært at danne sig et overblik over aktivitetsmulighederne i Gladsaxe Kommune. Det drejer sig både om de fysiske rammer – men også, hvilke aktiviteter der udbydes:

"Der burde være flere gratis eller billige muligheder for idræt, og dem, der findes, bør formidles videre bedre. Jeg aner ikke, hvad der findes rundt omkring."

(Mand, Bagsværd)

"Jeg har desværre ikke det store overblik over de ovennævnte faciliteter i min kommune ud over Fitness World-kæden. Det kunne være rart, hvis mulighederne er mere synlige."

(Kvinde, Bagsværd)

"Jeg bruger faktisk ikke nogen faciliteter i Gladsaxe kommune, så måske mere reklame ville være smart."

(Mand, Gladsaxe)

”Jeg tror vi har fine faciliteter, men jeg mangler oplysninger om dem, og hvordan, hvornår m.m. jeg kan benytte dem. Eller bare oplysning om, hvor jeg kan finde oplysningerne.”

(Kvinde, Gladsaxe)

”Kommunen har gode faciliteter. Jeg anvender ofte flere af områderne med mine børn. Oplysningen om aktiviteterne er ikke altid lige god.”

(Kvinde, Søborg)

Til sidst i spørgeskemaet blev de voksne respondenter også bedt om at prioritere tre offentligt tilgængelige udendørs bevægelsesfaciliteter, som de mente, der ville være størst behov for.

Den type facilitet, som flest borgere ønsker sig, er fitness i det fri/udendørs træningsredskaber. Dette stemmer også overens med mange af de ’åbne svar’ herover. Yngre kvinder især ønsker sig disse muligheder. Dernæst følger afmærkede løbe- og cykelruter (se tabel 6.15). En fjerdedel har svaret, at kommunen ikke har behov for flere udendørs bevægelsesfaciliteter. Det er primært mænd og de ældre respondenter, der mener dette.

Tabel 6.15: Hvilke offentligt tilgængelige udendørs bevægelsesfaciliteter synes du, der er størst behov for at etablere i dit nærområde? Andel af alle respondenter. Fordelt på køn og alder (pct.)

n = 876	Total	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Fitness i det fri/udendørs træningsredskaber	35	41	28	55	51	40	33	36	30	14
Afmærkede/opmålte løberuter	30	32	28	24	35	40	31	34	25	15
Afmærkede/opmålte cykelruter	28	28	28	17	22	21	24	37	30	30
Boldbure/bandebaner	13	9	16	33	18	21	15	9	5	3
Klatrevægge	12	15	9	17	32	16	12	11	3	4
Skaterbaner/ramper	11	10	11	29	5	15	20	8	4	1
Trampoliner	10	12	7	17	16	26	10	7	2	1
Parkouranlæg	8	7	8	10	13	9	12	6	5	3
Klatrestativer	7	8	6	5	14	18	8	4	1	1
Petanque baner	7	7	5	2	2	3	5	6	15	3
Gynger	6	7	5	5	11	17	6	3	2	0
Bordtennisborde	5	6	5	7	9	6	5	5	6	3
Gladsaxe Kommune har ikke behov for flere udendørs bevægelsesfaciliteter	25	22	30	17	8	13	21	21	38	55

Foruden fitness og løbe/cykelruter nævner en række voksne også et behov for klatrestativer, trampoliner mv., formentlig til deres børn. Flere borgere uddyber disse ønsker, hvor også udendørs træningsredskaber bliver nævnt, hvor hele familien kan være med og 'få en tur ud af det':

"Jeg synes, der bør kigges over kommunegrænsen, ind til Herlev. De er gode til at kombinere udfordrende legepladser for børn og udendørs træningsredskaber til voksne."

(Kvinde, Søborg)

Afrunding

66 pct. af de adspurgte voksne borgere i Gladsaxe Kommune har angivet, at de regelmæssigt dyrker idræt, sport eller motion, hvilket er en anelse mere end ved den seneste idrætsvaneundersøgelse på landsplan. Den relativt lave svarprocent kan dog bevirke, at det i højere grad er de idrætsaktive end de ikke-idrætsaktive, der har deltaget i undersøgelsen, og derfor kan den reelle idrætsdeltagelse være en smule lavere. Samme forhold gælder i de kommuner, som Gladsaxe bliver sammenlignet med.

De mest populære aktiviteter blandt de voksne er i nævnte rækkefølge: jogging/motionsløb (29 pct.), styrketræning (24 pct.), vandreture (20 pct.), svømning (16 pct.),

gymnastik (10 pct.), aerobic/zumba el.lign. (9 pct.), yoga, afspænding eller meditation (9 pct.), spinning/kondicykel (8 pct.), fodbold (8 pct.) og badminton (7 pct.).

Overordnet set følger Gladsaxe Kommune således den landsdækkende tendens til at voksne borgere hovedsageligt dyrker aktiviteter, der dyrkes uden for idrætsforeninger og traditionelle idrætsfaciliteter, som ellers fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Der findes endvidere nogle lokale forskelle blandt de mest populære idrætsaktiviteter, hvor bl.a. svømning, yoga, og mountainbike er mere udbredte i Gladsaxe Kommune end på landsplan. Mountainbike er dog ikke lige så stort som i Varde Kommune.

58 pct. af de adspurgte borgere er aktive på egen hånd, mens 32 pct. af de voksne i kommunen dyrker mindst én af deres idrætsaktiviteter i en forening. Dernæst følger de kommercielle centre, hvor 25 pct. er aktive, mens de mindst benyttede organiseringsformer er arbejdspladsen (7 pct.) og i aftenskoler (5 pct.). De mest foreningsaktive findes i den yngste aldersgruppe, hvor 43 pct. af 16-19-årige dyrker mindst én aktivitet i en forening. De kommercielle centre er ligeledes mest populære blandt de 16-19-årige (39 pct.), hvorefter andelen er nogenlunde stabil blandt de 20-49-årige, før der sker et kraftigt fald i de ældre aldersgrupper.

Størstedelen af borgerne i Gladsaxe Kommune har relativt kort transporttid til den facilitet, de primært benytter til idræt, sport og motion. 77 pct. bruger under 15 minutter på at komme frem, mens 5 pct. har mere end 30 minutters transport til deres aktivitet.

De fire mest benyttede faciliteter og arenaer blandt de voksne i Gladsaxe Kommune er naturen (54 pct.), veje, gader, fortove og lign. (39 pct.), fitnesscenter/motionsrum (39 pct.) og haller/sale (31 pct.) De primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik.

De fem mest benyttede naturområder blandt borgerne i kommunen er stierne ved Bagsværd Sø (31 pct.), Lyngby Sø (18 pct.), Bagsværd Sø (16 pct.), Aldershvile Slotspark (12 pct.) og Smør og Fedtmosen (11 pct.) 91 pct. af respondenterne, som har angivet, at de benytter naturen, benytter desuden et område i umiddelbar nærhed af deres bopæl. Blandt fitnesscentre og motionsrum er de mest benyttede faciliteter Fitness World i Søborg og Lyngby (33 pct. i alt), Fitness.dk i Herlev og Lyngby (10 pct. i alt), Gyngemosehallen (9 pct.), Gladsaxe Svømmehal (7 pct.), Bakkegården seniorfitness (3 pct.).

I forhold til hallerne er der 4 pct., der benytter større idrætshaller, 4 pct. der benytter mindre haller og gymnastiksale og 9 pct. der benytter mindre lokaler. Overordnet set er de voksne respondenter særdeles tilfredse med de idrætshaller, som de benytter. 75 pct. af halbrugerne har angivet at deres primære hal i høj eller meget høj grad giver dem mulighed for at udføre deres aktiviteter tilfredsstillende. Dog mener halbrugerne, at der fortsat bør ske forbedringer i forhold til rengøring og vedligeholdelse, kvaliteten af mad og drikke i cafeteriet samt mulighederne for socialt samvær i kommunens idrætshaller og -sale før og efter træning/kamp.

Overordnet set er borgerne villige til at betale for brugen af de indendørs idrætsfaciliteter. 37 pct. har angivet, at de er villige til at betale max. 25 kr. pr. timen. 32 pct. er villige til at

betale max. 50 kr. pr. time., og 14 pct. har angivet, at de er villige til at bruge 75 kr. eller mere pr. time, mens 15 pct. ikke ønsker at betale for at benytte kommunens indendørs faciliteter.

Overordnet set er borgerne i Gladsaxe Kommune tilfredse med de idrætsfaciliteter, der ligger i deres nærområde. 68 pct. har svaret, at de er tilfredse med idrætsfaciliteterne, mens kun 4 pct. i ringe eller slet ingen grad er tilfredse.

Over 75 pct. svarer, at det er en kommunal opgave at sikre et varieret udbud af idrætsfaciliteter i kommunen. Næsten lige så mange mener også at kommunen først og fremmest skal støtte børn og unges idrætsdeltagelse. I forhold til naturområderne er der mere end 55 pct. af de voksne, der ønsker, at kommunen skal gøre endnu mere for, at naturområderne er inspirerende og velegnede til motion og idræt. Kun 38 pct. mener, at der er mere behov for at øge standarden og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter.

I forhold til ønsker om nye tiltag blandt idrætsfaciliteter angiver over halvdelen af de voksne respondenter, at de ønsker at kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Især mænd og de tre yngste aldersgrupper ønsker dette. Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang – både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs – og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen.

Endelig har de voksne respondenter en lang række specifikke ønsker og forslag angående faciliteterne i Gladsaxe Kommune. Det drejer sig bl.a. om bedre vedligeholdelse og adgang til kommunens svømmehaller, styrkelse af naturen som arena for de voksnes idrætsaktiviteter, bedre synliggørelse af idræts- og aktivitetsmulighederne i kommunen samt specifikke ønsker om flere udendørs træningsredskaber og afmærkede løbe- og cykelruter.

Appendiks 6.1: Brug af specifikke faciliteter

Tabel 6.16: Brugere af haller/sale. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
10. Kl-centret (gymnastiksal A)	0,4	0,3
10. Kl-centret (gymnastiksal B)	0,1	0,1
Bagsværd Skole (gymnastiksal)	0,9	0,8
Bagsværd Skole (hal)	0,8	0,7
Blaagaard-KDAS (gymnastiksal A)	0,1	0,1
Blaagaard-KDAS (gymnastiksal B)	0,1	0,1
Blaagaard-KDAS (hal)	0,0	0,0
Buddinge Skole (hal)	0,5	0,4
Buddinge Skole (tumlesal)	0,4	0,3
Gladsaxe Badmintonhal 1	2,6	2,2
Gladsaxe Badmintonhal 2	2,0	1,6
Gladsaxe Gymnasium (gymnastiksal A)	0,4	0,3
Gladsaxe Gymnasium (gymnastiksal B)	0,4	0,3
Gladsaxe Idrætshaller (aerobiclokale)	0,3	0,2
Gladsaxe Idrætshaller (bueskydningslokale)	0,0	0,0
Gladsaxe Idrætshaller (hal 1)	0,7	0,5
Gladsaxe Idrætshaller (hal 2)	1,3	1,1
Gladsaxe Idrætshaller (lille kampsportsal)	0,3	0,2
Gladsaxe Idrætshaller (store kampsportsal)	0,1	0,1
Gladsaxe Karate Klub	0,1	0,1
Gladsaxe Skole (gymnastiksal)	0,0	0,0
Gladsaxe Stadion (billardlokale)	0,0	0,0
Gladsaxe Stadion (bokselokale)	0,3	0,2
Gladsaxe Stadion (bordtennislokale)	0,1	0,1
Grønnemose Skole (gymnastiksal 2)	0,0	0,0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 3)	0,0	0,0
Grønnemose Skole (gymnastiksal 4)	0,1	0,1
Grønnemose Skole (hal)	0,3	0,2
Grønnemose Skole (taekwondosal)	0,0	0,0
Gyngemosehallen (aerobicsal)	0,7	0,5
Gyngemosehallen (boldsal)	0,3	0,2
Gyngemosehallen (motorikområde)	0,5	0,4
Gyngemosehallen (rytmeområde)	0,7	0,5
Gyngemosehallen (springområde)	0,7	0,5
Gyngemosehallen (yogasal)	0,8	0,7
Mørkhøj Skole (gymnastiksal A)	0,0	0,0
Mørkhøj Skole (gymnastiksal B)	0,0	0,0

Fortsættes...

Fortsat fra forrige side:

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Mørkhøj Skole (gymnastiksal C)	0,1	0,1
Skovbrynet Skole (hal)	0,8	0,7
Skovbrynet Skole (karatelokale)	0,0	0,0
AB Skovdiget (hal)	0,3	0,2
Stengård Skole (gymnastiksal A)	0,5	0,4
Stengård Skole (gymnastiksal B)	0,1	0,1
Søborg Skole (gymnastiksal A)	0,4	0,3
Søborg Skole (gymnastiksal B)	0,0	0,0
Telefonfabrikken (afspændingslokale)	1,0	0,9
Telefonfabrikken (dancesal 1)	1,0	0,9
Telefonfabrikken (dancesal 2)	0,3	0,2
Telefonfabrikken (dancesal 3)	0,3	0,2
Vadgård Skole (gymnastiksal A)	0,4	0,3
Vadgård Skole (gymnastiksal B)	0,1	0,1
Andet	17,0	14,3

Tabel 6.17: Brugere af fodboldbaner. Andel af idrætsaktive og total (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
10. Kl-centret (naturgræs)	0,1	0,1
Bagsværd Stadion (naturgræs)	1,0	0,9
Bagsværd Stadion (kunstgræs)	1,8	1,5
Buddinge Skole (naturgræs)	0,1	0,1
Gladsaxe Skole (naturgræs)	0,5	0,4
Gladsaxe Stadion (naturgræs)	1,0	0,9
Gladsaxe Stadion (kunstgræs)	1,4	1,2
Grønnegården (naturgræs, 7-mands)	0,0	0,0
Grønnemose Skole (naturgræs)	0,1	0,1
Mørkhøj Skole (naturgræs)	0,4	0,3
Skovbrynet Skole (naturgræs)	0,0	0,0
AB Skovdiget (naturgræs)	0,0	0,0
AB Skovdiget (kunstgræs, 7-mands)	0,3	0,2
AB Skovdiget (grus)	0,0	0,0
Stengård Skole (naturgræs)	0,1	0,1
Vadgård Skole (naturgræs)	0,3	0,2
Andet	3,8	3,2

Tabel 6.18: Brugere af andre baner/anlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd Stadion (atletikstadion)	0,9	0,8
Bagsværd Stadion (forhindringsbane)	0,3	0,2
Bagsværd Stadion (tennisbane)	0,1	0,1
Gladsaxe Bowlinghal	1,6	1,3
Gladsaxe Minigolfklub	0,1	0,1
Gladsaxe Skøjtehal (hal)	0,8	0,7
Gladsaxe Stadion (beachvolleybane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (BMX bane)	0,0	0,0
Gladsaxe Stadion (bueskydning)	0,3	0,2
Gladsaxe Stadion (kroffbane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (MTB bane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (petanquebane)	0,3	0,2
Gladsaxe Stadion (softballbane)	0,1	0,1
Gladsaxe Stadion (tennisbane)	0,8	0,7
Mørkhøj Skole (asfaltbane)	0,0	0,0
AB Skovdiget (cricketbane)	0,0	0,0
AB Skovdiget (tennisbane)	0,4	0,3
Andet	6,9	5,8

Tabel 6.19: Brugere af svømmehaller. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd Svømmehal (25 m. bassin)	9,2	7,8
Blaagaard-KDAS (25 m. bassin)	0,7	0,5
Gladsaxe Skole (12,5 m. bassin)	1,0	0,9
Gladsaxe Svømmehal (friluftsbad)	1,8	1,5
Gladsaxe Svømmehal (50 m. bassin)	13,3	11,2

Tabel 6.20: Brugere af fitnesscenter/motionsrum. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd Stadion (vægttræningssal)	1	1
Gladsaxe Svømmehal (motionscenter)	7	6
Gyngemosehallen (fitness)	9	8
Fitness World (Søborg)	18	15
Fitness World (Lyngby)	15	13
fitness.dk (Herlev)	6	5
fitness.dk (Lyngby)	4	3
Bakkegården (seniofitness)	3	3
Andet	38	32

Tabel 6.21: Brugere af andre anlæg ved vand. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd Sø (rostadion)	1,2	1,0
Tyrolerhyset	0,3	0,2
Andet	2,6	2,2

Tabel 6.22: Brugere af aktivitetsanlæg. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd Stadion (udendørs motionsredskaber)	0,1	0,1
Bagsværdfortet (motionsplads)	0,1	0,1
Byens Arena	0,3	0,2
Fritidsklubben Kilden (klatrevæg)	0,0	0,0
Gladsaxe Klatrepark	0,3	0,2
Gladsaxe Stadion (rulleskøjtebane)	0,1	0,1
Grønnegården (skateranlæg)	0,1	0,1
Grønnemose Skole (skateranlæg)	0,0	0,0
Lyngby Stadion & Svømmehal, atletikstadion	0,0	0,0
Søborg Torv Parkanlæg	0,3	0,2
Træningscenter Gladsaxe (udendørs motionsredskaber)	0,0	0,0
Andet	0,8	0,7

Tabel 6.23: Brugere af naturområder. Andel af idrætsaktive (pct.)

	Idrætsaktive (n = 769)	Total (n = 914)
Bagsværd sø (stier)	30,7	25,8
Lyngby sø	18,1	15,2
Smør og Fedtmosen	17,5	14,7
Bagsværd sø	15,6	13,1
Aldershvile Slotspark	12,4	10,4
Radiomarken	8,7	7,3
Gyngemosen	7,5	6,3
Utterslev Mose	7,0	5,9
Aldershvile Slotspark (Hjerterute)	4,6	3,8
Hareskoven	4,3	3,6
Bagsværd Søpark	4,0	3,4
Bagsværdfortet	3,5	3,0
Høje Gladsaxe Park	3,0	2,5
Høje Gladsaxe Park (Hjerterute)	2,1	1,8
Gladsaxefortet	1,7	1,4
Svaleruten (28 km cykelstiring)	1,4	1,2
Byens Arena (aktivitetsstrøg)	1,2	1,0
Høje Gladsaxe Park (orienteringsrute)	1,2	1,0
Søborg Torv parkanlæg (naturlegeplads/rulleskøjtebane)	0,7	0,5
Magle Torv Parkanlæg (legeplads)	0,5	0,4
Sandkrogen (legeplads)	0,3	0,2
Nydam (fredning af selve søen, som er privat ejet)	0,1	0,1
Søborg Kirke (legeplads)	0,1	0,1
Tinghøj (legeplads)	0,1	0,1
Wergelandsparken (legeplads)	0,1	0,1
Garhøj legeplads	0,0	0,0
Hørmarken (legeplads)	0,0	0,0
Toftekær (legeplads)	0,0	0,0
Andet	15,7	13,2

Delanalyse 7: Brugerundersøgelse i Gladsaxe Kommune

Denne delanalyse fokuserer på de primære brugergrupper, herunder idrætsforeninger, folkeskoler og øvrige aktører/institutioner og deres oplevelse af idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune. I analysen kaldes aktørerne for arrangører. Desuden ser delanalysen nærmere på, hvordan idrætsforeningerne i Gladsaxe Kommune opfatter deres aktuelle situation.

Analysen er delt i to.

Første del tegner et portræt af idrætsforeningerne i Gladsaxe Kommune og går i dybden med foreningernes samarbejdsrelationer, deres økonomi, syn på fremtiden og betydningen af folkeskolereformen.

Anden del stiller skarpt på både idrætsforeninger, folkeskoler og kommunale institutioners brug af idrætsfaciliteter i kommunen og undersøger blandt andet deres tilfredshed med faciliteterne, deres syn på prioriteringen af tider samt ønsker på området for fremtiden.

Analysens datagrundlag

Analysen bygger på data indhentet blandt foreninger, folkeskoler og andre brugere af idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune i foråret 2015. De kvantitative data fra undersøgelsen suppleres med kommentarer og forklaringer fra respondenterne til de forskellige spørgsmål.

De kvantitative data består af en spørgeskemaundersøgelse, som alle kommunens idrætsforeninger har været inviteret til at deltage i. Desuden er en række spørgsmål vedrørende brug af idrætsfaciliteter sendt til brugere af idrætsfaciliteterne i kommunen, som ud over idrætsforeningerne inkluderer folkeskoler, aftenskoler og enkelte andre kommunale institutioner (SFO'er, børnehaver mv.).

I alt 97 idrætsforeninger fra Gladsaxe Kommune fik invitationen til at besvare spørgsmål om deres virke samt brugen af idrætsfaciliteter, mens 34 folkeskoler/kommunale institutioner blev inviteret til at svare på spørgsmålene om brugen af faciliteter (se tabel 7.1). I alt kom 50 besvarelser fra idrætsforeninger retur (52 pct.),⁶⁴ mens desværre blot ni folkeskoler/kommunale institutioner valgte at deltage.

⁶⁴ Der er derudover 9 idrætsforeninger der har besvaret enkelte spørgsmål.

Tabel 7.1: Oversigt over besvarelser til undersøgelsens to dele.

Antal	Del 1: Undersøgelse blandt idrætsforeninger		Del 2: Undersøgelse blandt brugere af idrætsfaciliteter	
	Inviteret	Besvarelser	Inviteret	Besvarelser
Idrætsforeninger	97	50 (52 pct.)	97	50 (52 pct.)
Folkeskoler og andre kommunale institutioner	-	-	34	9 (26 pct.)
I alt (svarprocent)	97	50 (52 pct.)	131	59 (45 pct.)

Kilde: Brugerundersøgelse (2015).

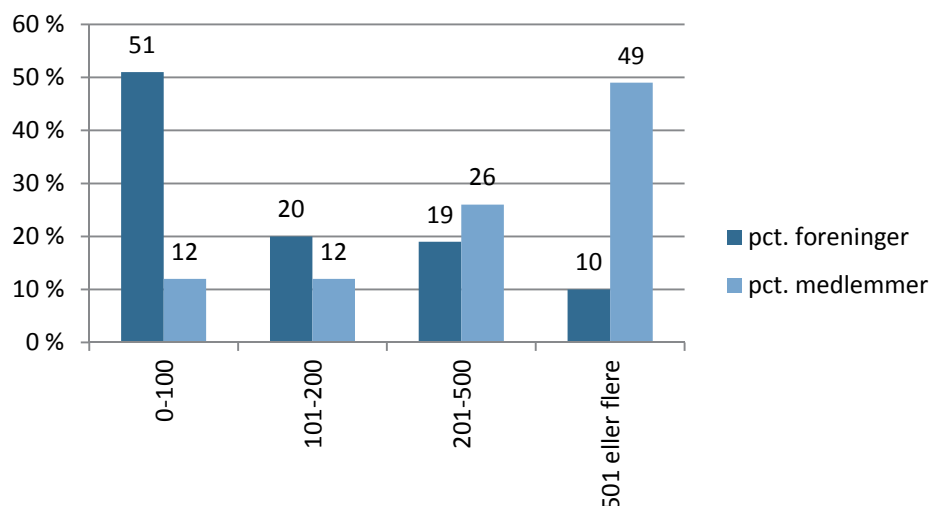
Svarprocenten er således markant højere blandt foreningerne end blandt skoler og institutioner. Antallet af besvarelser i analyserne af de enkelte spørgsmål varierer, da spørgeskemaet indeholdt en række spring, så respondenterne kun er blevet stillet spørgsmål af relevans for dem.

De kvantitative data bliver i relevant omfang suppleret med kommentarer givet i forbindelse med besvarelsen af spørgeskemaet samt med kvalitative data fra fokusgruppe og følgegruppemøderne.

Foreningerne i Gladsaxe Kommune

Foreningerne i Gladsaxe Kommune varierer i størrelse fra de helt små foreninger med 25 medlemmer og derunder til den største forening med 2.184 medlemmer. De små idrætsforeninger udgør majoriteten (51 pct.) af alle idrætsforeningerne, men de syv største foreninger til gengæld har sammenlagt 49 pct. af alle foreningsmedlemmer i kommunen (figur 7.1).

Figur 7.1: Foreningerne i Gladsaxe Kommune i forhold til deres medlemsantal (pct.).

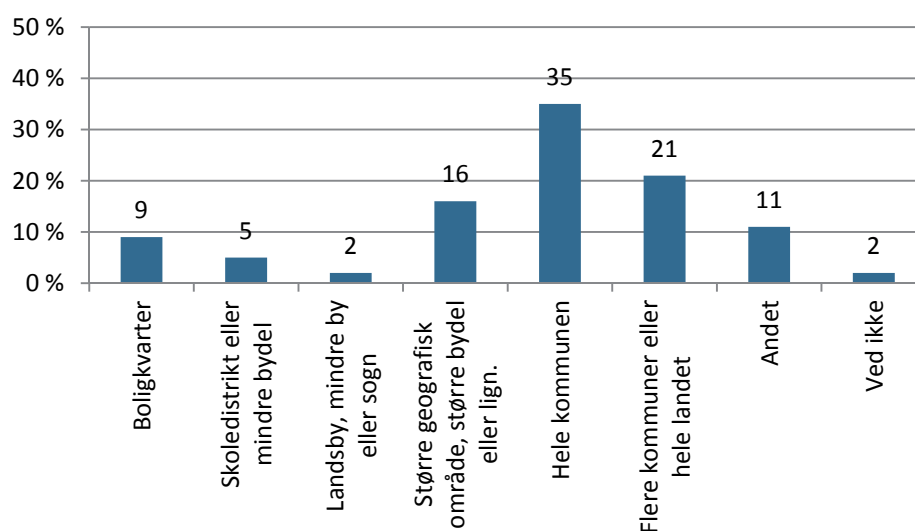

Figuren viser fordelingen af foreninger baseret på deres medlemsstørrelse. Figuren viser desuden, hvor stor en del af det samlede antal medlemmer i kommunen foreningstyperne tegner sig for. 51 pct. af foreningerne i kommunen har 100 eller færre medlemmer, og til sammen har disse foreninger 12 pct. af medlemmerne i Gladsaxe kommune (n = 89).

Foreninger og lokalsamfund

Analysen ser på idrætsforeningernes rolle i lokalsamfundene (første del af spørgeskemaundersøgelsen). I den forbindelse er det interessant at se på idrætsforeningernes opfattelse af det primære geografiske område for deres virksomhed (figur 7.2). Majoriteten af idrætsforeningerne (35 pct.) har deres virke i hele kommunen, mens relativt mange foreninger (23 pct.) har et mere lokalt virke, der begrænser sig til 'en landsby, mindre bydel eller sogn'. Yderligere 15 pct. angiver et skoledistrikt eller en mindre bydel som deres primære geografiske virkeområde. Kun få foreninger har et boligkvarter, flere kommuner eller et større geografisk område som deres primære geografiske virkeområde. Endelig angiver et mindretal på 9 pct. af foreningerne et boligkvarter som deres primære geografiske virkeområde (se figur 7.2).

Figur 7.2. Foreningernes primære geografiske virkeområde.

Figuren viser foreningernes primære geografiske område. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad er det primære geografiske område for foreningens virksomhed?' (n = 57).

Tallene afspejler kommunens begrænsede geografiske størrelse, hvor et flertal af foreningerne rummer hele kommunen eller endda rækker ud over kommunegrænserne. Her adskiller foreningerne i Gladsaxe sig fra mønstret i Halsnæs og Varde Kommune, hvor foreningerne primært angiver landsby, mindre by eller sogn som deres primære virkeområde (Pilgaard & Forsberg, 2015).

Foreninger med et boligkvarter som deres primære geografiske virkeområde har typisk under 200 medlemmer, mens de store foreninger med over 500 medlemmer typisk har et større geografisk område, hele kommunen eller flere kommuner som deres primære geografiske virkeområde.

Det betyder samtidig, at foreningerne ikke på samme måde som i større landkommuner fungerer som lokale samlingssteder. Kommunens relativt overskuelige afstande gør det muligt at samle medlemmer i foreningerne på tværs af lokalområder og endda på tværs af kommuneskel. Det kan bevirke, at foreningerne har en lidt anden rolle, som primært hand-

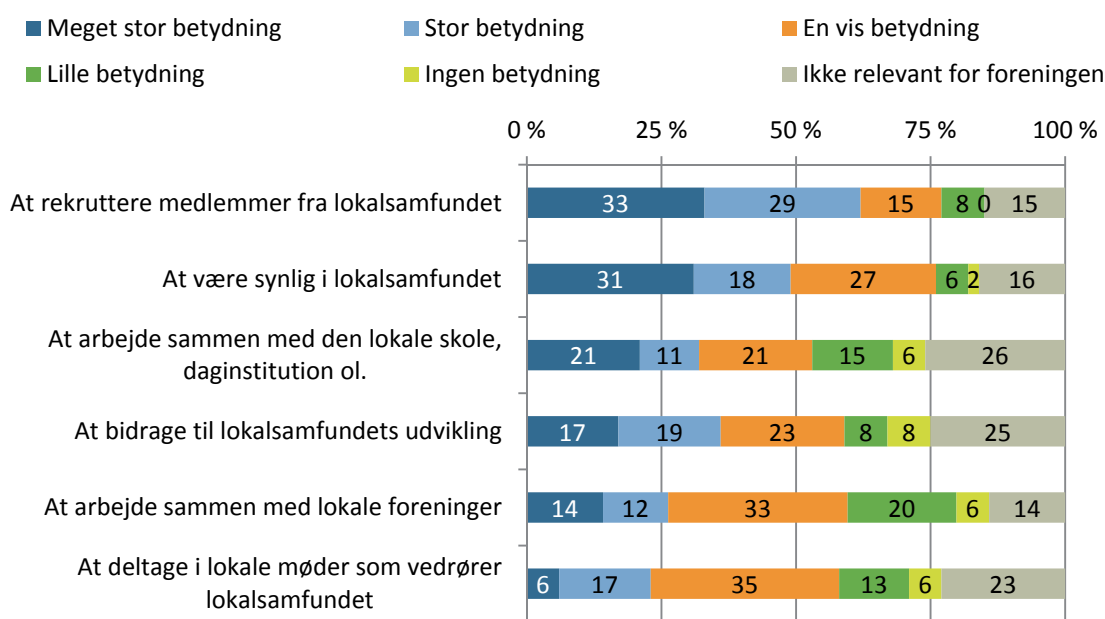
ler om den specifikke aktivitet fremfor at være en aktør, der er med til at binde et lokalsamfund sammen inden for Gladsaxes kommunegrænser.

Foreningerne og det lokale tilhørsforhold

Foreningerne i Gladsaxe kommune har dog stort fokus på at være synlige i lokalsamfundet, og 62 pct. af foreningerne tillægger det meget stor eller stor betydning at rekruttere medlemmer lokalt, mens 58 pct. tillægger det meget stor eller stor betydning at være synlige lokalt. Samtidig tilkendegiver 33 pct., at det er af meget stor eller stor betydning for dem, at de kan samarbejde med den lokale skole, daginstitution eller lignende (se figur 7.3).

Endvidere giver 36 pct. udtryk for, at det er af stor eller meget stor betydning, at de enten kan bidrage til lokalsamfundets udvikling, samarbejde med lokale foreninger eller at de kan deltage i møder som vedrører lokalsamfundet.

Figur 7.3. Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?

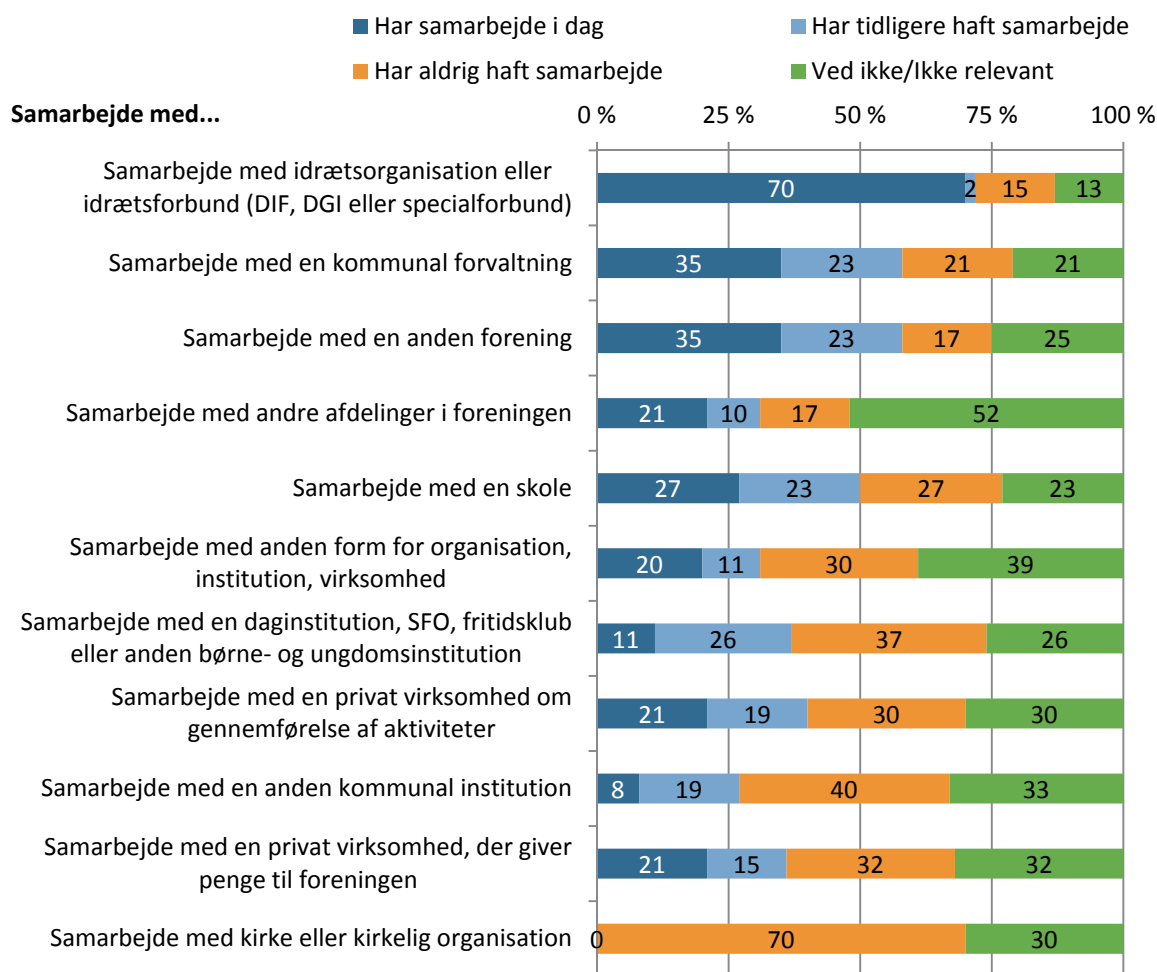
Figuren viser, hvordan foreningen vurderer deres rolle i lokalsamfundet. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvilken betydning har følgende forhold for foreningens rolle i lokalsamfundet (dér hvor foreningen holder til)?' (n = 40-41).

Generelt ser man altså en overvejende positiv indstilling til at indgå som en aktiv medspiller på flere fronter i lokalsamfundet, og selvom flertallet af foreninger virker inden for et stort geografisk område, betyder det noget for foreningerne, at de kan være synlige og rekruttere medlemmerne lokalt.

Foreningernes samarbejdspartnere

Foreningerne i Gladsaxe Kommune indgår i stor stil i forpligtende samarbejder med andre aktører, men der er stor forskel på omfanget og karakteren af samarbejdet, ligesom det varierer, hvilken type af samarbejdspartnere, foreningerne arbejder sammen med. Den største samarbejdspartner er idrætsorganisation/idrætsforbund (70 pct.). Derefter følger den kommunale forvaltning (58 pct.) og/eller en anden forening (58 pct.) (se figur 7.4).

Figur 7.4: Idrætsforeningers forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år.

Figuren viser, hvem foreningerne har haft forpligtende samarbejde med de seneste 5 år. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Har idrætsforeningen inden for de seneste 5 år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter med kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en idrætsorganisation?' (n = 37-39).

Lidt færre foreninger i Gladsaxe Kommune samarbejder med enten en skole (27 pct.) eller en daginstitution, SFO eller lignende (11 pct.) end på landsplan, hvor de tilsvarende tal var henholdsvis 37 og 26 pct. i 2010. Dog har 23 pct. af foreningerne i Gladsaxe tidligere haft et samarbejde med en skole.

På tværs af de enkelte udsagn har relativt store andele af foreningerne svaret 'Ved ikke/ikke relevant'. Dette kan tolkes på flere måder. Et bud er, at de forskellige former for samarbejde muligvis ikke forekommer relevante for foreningerne, mens et andet bud er, at

foreningslederne, der har svaret på spørgsmålene, ikke er særligt godt inde i foreningens nuværende og tidligere samarbejdsrelationer.

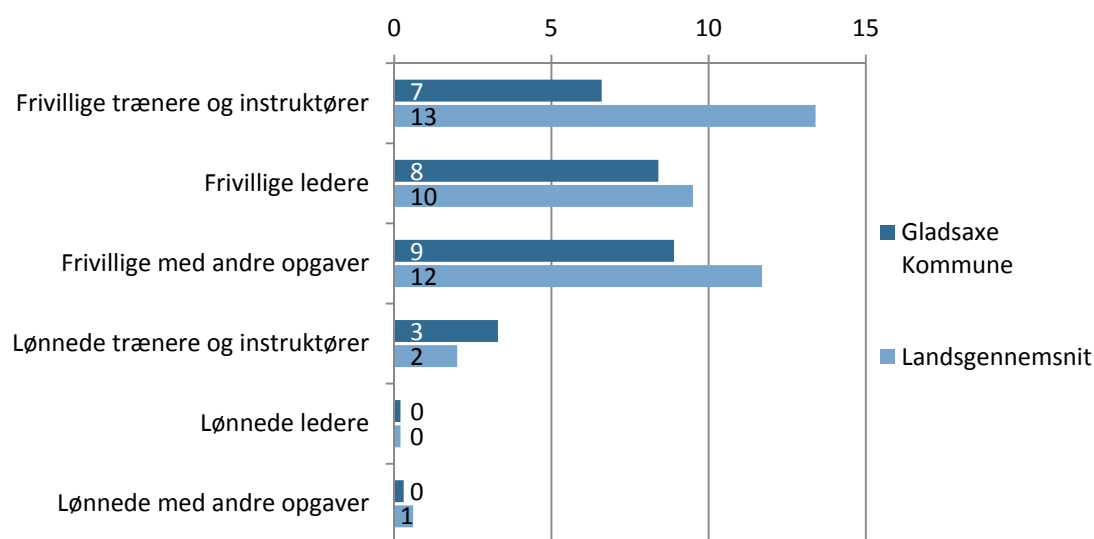
Frivillig eller lønnet?

Frivillige udgør ryggraden i idrætsforeningerne i Danmark (Laub, 2013). Sådan er det også i Gladsaxe Kommune, hvor de fleste hjælpende hænder i foreningerne er frivillige og ulønnede⁶⁵. Foreningerne har kun i mindre omfang tilknyttet lønnede personer.

I gennemsnit har foreningerne i Gladsaxe Kommune 6,6 frivillige trænere/instruktører, 8,4 frivillige ledere og 8,9 frivillige til andre opgaver (figur 7.5). På alle tre områder er der tale om et mindre antal frivillige end på landsplan.

Antallet af lønnede medarbejdere i foreningerne i Gladsaxe Kommune ligger tæt op af de tilsvarende tal for landsplan. Foreningerne i Gladsaxe Kommune adskiller sig således ikke markant fra landsgennemsnittet, bortset fra at foreningerne generelt har lidt færre frivillige.

Figur 7.5: Antallet af forskellige poster i foreningerne besat med frivillig/ulønnede.

Figuren viser antallet af frivillige og lønnede i foreninger i Gladsaxe Kommune og på landsplan. Figuren er baseret på seks forskellige spørgsmål vedrørende foreningernes antal af henholdsvis frivillige/ulønnede og lønnede (n = 22-43) (Ibsen & Østerlund 2011, n = 4.327 og n = 1.970).

Idrætsforeninger anfører ofte, at det er svært at hverve tilstrækkeligt med frivillige, typisk med henvisning til, at det i dag er meget sværere end tidligere at engagere folk i foreningslivet. Dette typiske udsagn er dog hyppigt tilbagevist af de faktiske tal, idet antallet af frivillige i idrætsforeningerne siden midten af 1980'erne har ligget på et nogenlunde stabilt niveau (Ibsen, 2006). Nyere data bakker dette op, idet et flertal af foreningerne i Danmark i 2010 svarede, at de over de sidste fem år havde haft et uændret antal frivillige. Dertil kommer, at der dengang faktisk var flere foreninger, der angav, at de havde fået flere frivillige, end foreninger, der angav at have fået færre frivillige (Laub, 2013).

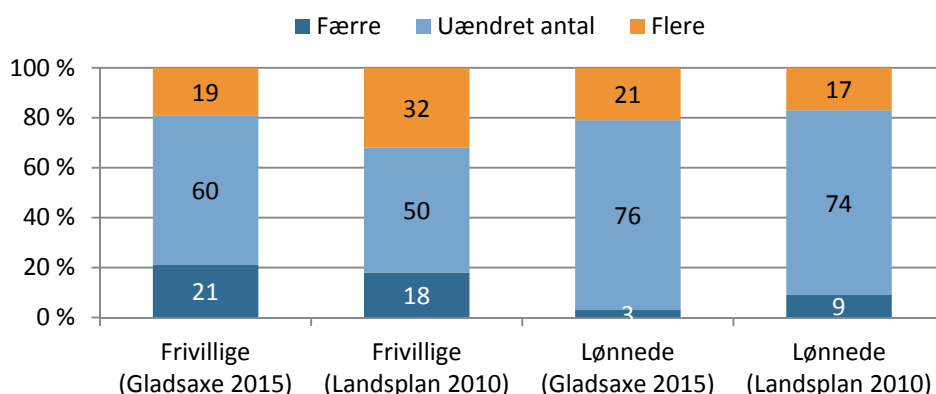
⁶⁵ I de enkelte spørgsmål er anvendt betegnelsen 'frivillige/ulønnede'. Her anvendes termen 'frivillige'.

Dette forhold betyder dog ikke, at der ikke kan være udfordringer forbundet med at hverve et tilstrækkeligt antal frivillige lokalt og i de enkelte foreninger.

Mens frivilligheden er stabil på landsplan, er antallet af lønnede i foreningerne steget. I 2010 angav 74 pct. af foreningerne på landsplan, at de over de seneste fem år havde haft et uændret antal frivillige. Men samtidig havde dobbelt så mange foreninger fået flere lønne- de end færre lønnede.

Foreningerne i Gladsaxe Kommune har i 2015 i lidt mindre omfang (19 pct.) end på landsplan (32 pct.) fået flere frivillige. Samtidig har lidt flere foreninger i Gladsaxe Kommune (21 pct.) end på landsplan (18 pct.) fået færre frivillige i den samme periode. I forhold til antallet af lønnede medarbejdere er der flere foreninger i Gladsaxe Kommune (21 pct.), som har fået flere lønnede medarbejdere og samtidig færre foreninger i Gladsaxe (3 pct.) end på landsplan (9 pct.), der har fået færre lønnede medarbejdere (figur 7.6). Der tegner sig altså et billede af, at foreningerne i Gladsaxe kommune i lidt større omfang end på landsplan, har oplevet uændrede vilkår de seneste fem år. Her bør man dog være opmærksom på de fem års forskel i dataindsamlingstidspunkt.

Figur 7.6: Udviklingen i antallet af frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år.

Figuren viser udviklingen i antal frivillige og lønnede i foreninger i Gladsaxe Kommune (2015) og på landsplan (2010) de seneste fem år. Figuren er baseret på to spørgsmål om 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede og lønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?' (n = 43 og 35). Respondenter der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' er ikke medtaget. (Ibsen & Østerlund 2011, n = 4.327 og n = 1.970).

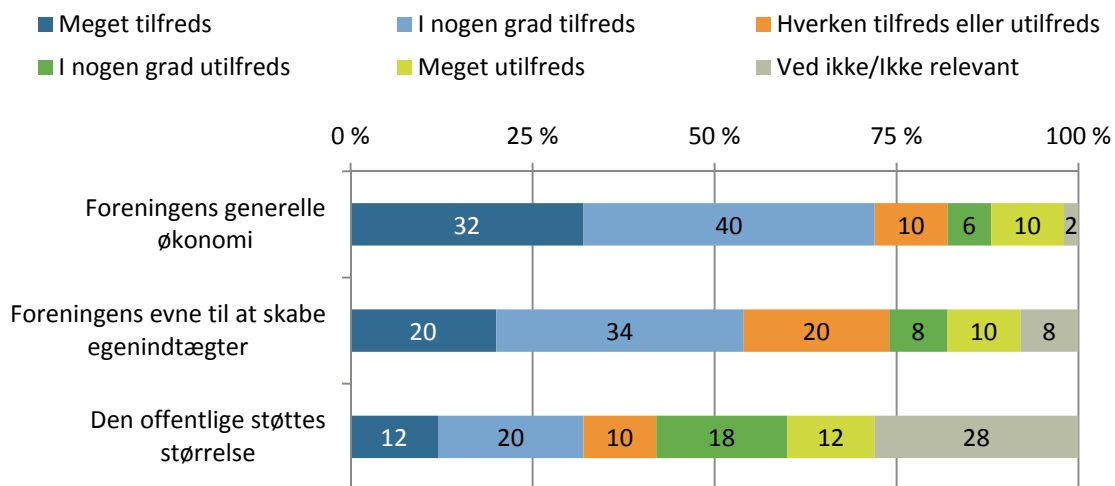
Foreningernes økonomi og syn på fremtiden

Foreningerne blev i spørgeskemaet bedt om at vurdere tre forhold vedrørende deres økonomiske situation. Generelt er foreningerne i Gladsaxe Kommune tilfredse med deres økonomi. I alt 72 pct. af foreningerne i Gladsaxe Kommune er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med deres generelle økonomi, og blot 16 pct. er meget utilfredse (10 pct.) eller i nogen grad utilfredse med deres økonomi.

I alt 30 pct. af foreningerne er i nogen grad utilfredse eller meget utilfredse med størrelsen på den offentlige støtte, mens 32 pct. er meget tilfredse eller tilfredse i nogen grad. Hele 28

pct. svarer ved ikke/ikke relevant på dette spørgsmål. Til gengæld er foreningerne generelt tilfredse med deres evner til at skabe egenindtægter (se figur 7.7).

Figur 7.7. Foreningernes tilfredshed med forskellige aspekter af deres økonomi.

Figuren viser foreningernes egen vurdering af økonomiske aspekter. Figuren er baseret på spørgsmålet 'I de følgende spørgsmål beder vi dig vurdere, i hvilken grad der i foreningen er tilfredshed med forskellige aspekter af foreningens økonomi?' (n = 50).

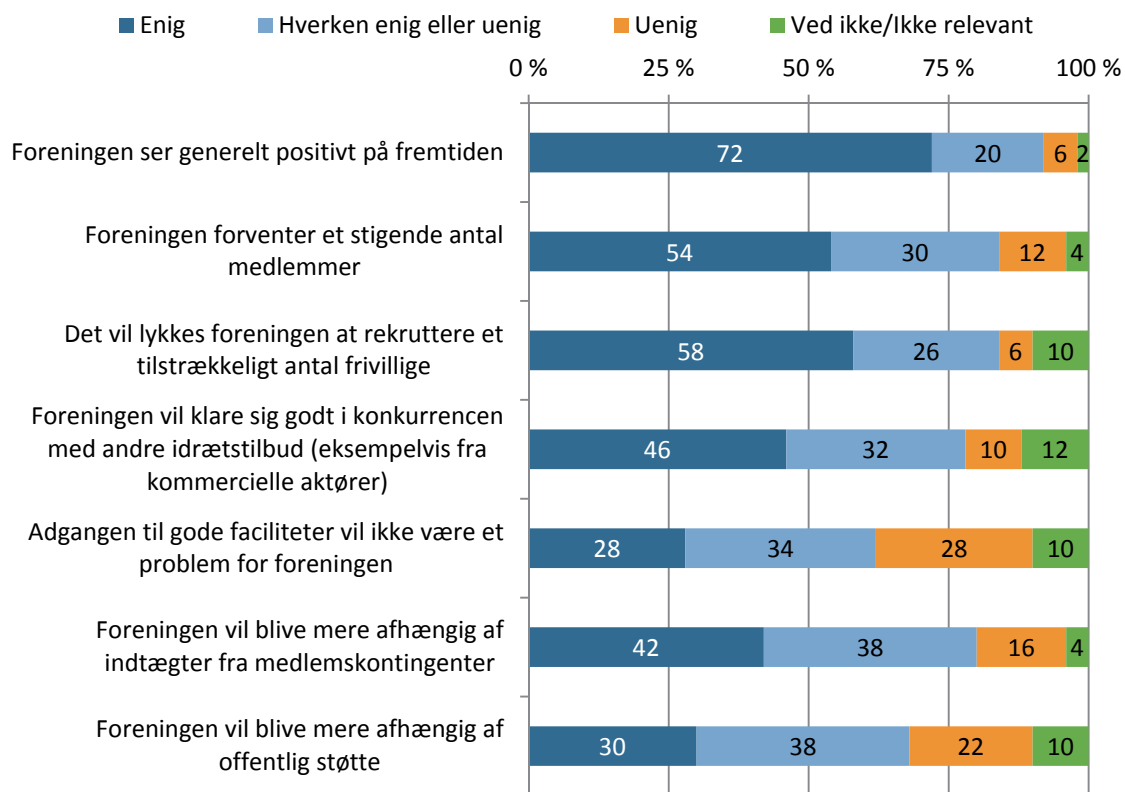
Foreningernes generelt positive syn på økonomien afspejler sig også i deres generelt positive syn på fremtiden. Langt de fleste (72 pct.) foreninger i Gladsaxe Kommune er enige i udtrykket 'foreningen ser generelt positivt på fremtiden' – et udsagn kun 6 pct. af foreningerne er uenige i (se figur 7.8).

Samtidig er henholdsvis 58 pct. og 54 pct. enige i, at det henholdsvis vil lykkes foreningen at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige, og at de forventer et stigende antal medlemmer. Svarene tyder heller ikke på, at foreningerne frygter konkurrencen fra andre idrætstilbud, og 46 pct. af foreningerne svarer, at de forventer, at foreningen vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud, eksempelvis kommercielle aktører.

Lidt under halvdelen af foreningerne (42 pct.) mener, at de vil blive mere afhængige af indtægter fra medlemskontingenter, hvorimod holdningen er mere delt i spørgsmålet om, hvorvidt de vil blive mere afhængige af offentlig støtte.

Endelig er foreningerne delte over for udsagnet om, at adgangen til gode faciliteter ikke vil være et problem for foreningen i de kommende fem år. Henholdsvis 28 pct. er enten enig eller uenig i udsagnet.

Figur 7.8: Foreningernes syn på fremtiden (de kommende fem år).

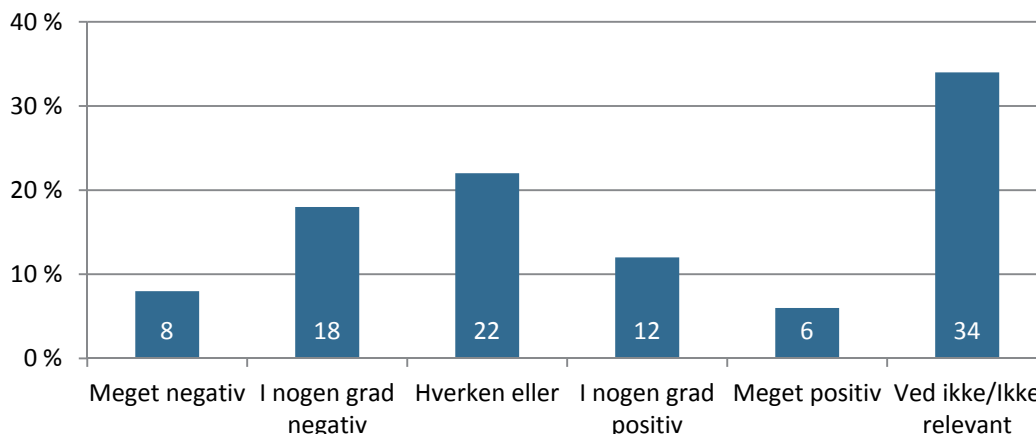
Figuren viser foreningernes egen vurdering af fremtiden. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende 5 år)?' (n = 50).

Idrætsforeningernes syn på folkeskolereformen

I forlængelse af folkeskolereformen er det blevet diskuteret, hvordan det frivillige foreningsliv kan indgå i samarbejde med folkeskolen på bl.a. idrætsområdet. I den forbindelse er foreningerne i Gladsaxe Kommune blevet bedt om at tage stilling til en række udsagn om deres syn på folkeskolereformen og deres potentielle samarbejde med de lokale folkeskoler.

Vurderingen blandt foreningerne er overvejende, at folkeskolereformen har en negativ betydning. Sammenlagt forholder 26 pct. sig enten meget eller i nogen grad negativt over for reformens betydning for foreningslivet, mens kun 18 pct. svarer, at de er meget eller i nogen grad positive. Der er samtidig mange foreninger der svarer enten 'ved ikke/ikke relevant' eller 'hverken eller' (se figur 7.9). Der kan altså spores en forholdsvis negativ tilgang til skolereformen fra foreningernes side, men samtidig finder mange foreninger ikke skolereformen relevant for dem.

Figur 7.9. Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?

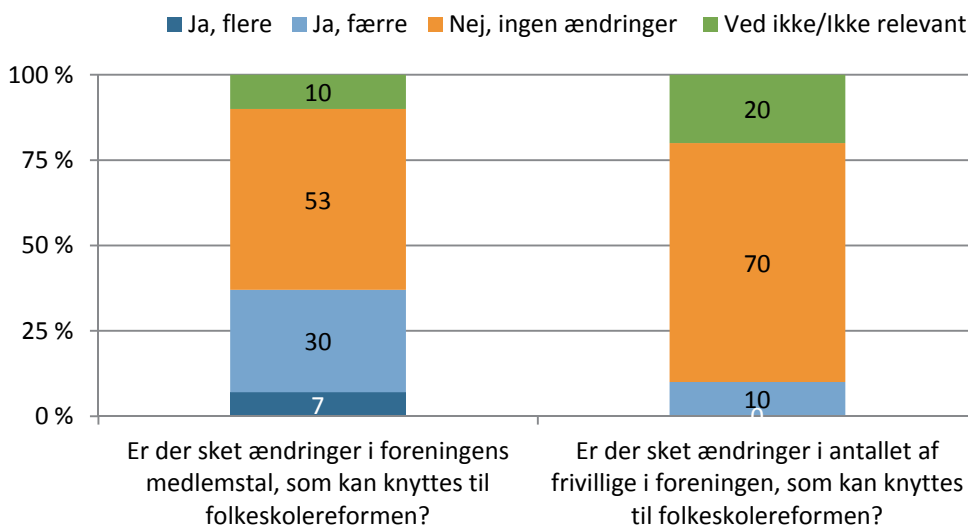
Figuren viser foreningers vurdering af folkeskolereformen. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?' (n = 50).

I forlængelse heraf er foreningerne meget delte på spørgsmålet om, hvorvidt folkeskolereformen vil få direkte eller indirekte betydning for dem. Svarene fordeler sig jævnt på både ja, nej og ved ikke/ikke relevant, med en lille overvægt på ja.

30 pct. af foreningerne i Gladsaxe Kommune svarer, at de har fået færre medlemmer som følge af folkeskolereformen, 7 pct. svarer at de har fået flere medlemmer, og 53 pct. svarer, at der ikke er sket ændringer i medlemsantallet som følge af folkeskolereformen.

Samme negative ændring er ikke sket i forhold til frivillige. Kun 10 pct. af foreningerne svarer, at de har fået færre frivillige som følge af folkeskolereformen (figur 7.10). Ingen foreninger svarer, at de har fået flere frivillige som følge af folkeskolereformen. Henholdsvis 10 pct. og 20 pct. svarede ved ikke/ikke relevant til de to spørgsmål.

Figur 7.10. Betydningen af folkeskolereformen for henholdsvis foreningens medlemstal og antal af frivillige i foreningen.

Figuren viser folkeskolereformens betydning for foreningernes medlemstal og antal frivillige. Figuren er baseret på spørgsmålene 'Er der sket ændringer i henholdsvis foreningens medlemstal og antallet af frivillige i foreningen, som kan knyttes til folkeskolereformen?' (n = 30 og 30).

Ni ud af 30 foreninger angiver at have oplevet ændringer i foreningens adgang til faciliteter som følge af folkeskolereformen. Svarene uddybes med kommentarer om, at foreningen nu får tildelt færre timer til deres aktiviteter, at børnene nu får senere fri, og at de nu skal dele deres faciliteter med andre brugere. Det er i sammenhæng med disse kommentarer, at den generelt negative holdning til folkeskolereformen skal ses. Især adgangen til faciliteterne betyder meget for foreningerne.

Samarbejde som følge af folkeskolereformen

Én forening i Gladsaxe Kommune har indgået et formelt samarbejde med en skole som følge af folkeskolereformen. Dog havde tre foreninger i forvejen et samarbejde.

Men viljen til samarbejde mangler ikke. Hele 48 pct. af foreningerne svarer således ja til spørgsmålet om, hvorvidt de i fremtiden kunne forestille sig at indgå et formelt samarbejde med én eller flere skoler som følge af folkeskolereformen. 31 pct. svarer nej, mens de resterende foreninger har svaret ved ikke/ikke relevant til spørgsmålet.

Spørgsmålet om et samarbejde mellem foreninger og skoler lægger op til debat. Det ses af de mange kommentarer fra foreningerne, hvor fire tendenser træder frem.

For det første er der foreningernes vilje til et samarbejde. En kommentar går på, at "Vi har tilbudt kommunens skoler at komme, men ingen har sagt ja endnu, de har sikkert travlt med alt muligt andet". Flere foreninger taler således om, at de har viljen til et samarbejde, og at de på flere måder har budt sig til over for både skoler og kommunen. De konstaterer også, at der ikke er nogen, der har reageret positivt på deres henvendelser.

For det andet konkluderes det fra en forenings side, at "det er vigtigt at folkeskolereformen lige når at lande, inden vi konkluderer for meget på den åbne skole og samarbejdet med de lokale foreninger osv. Jeg tror på sigt at folkeskolereformen kan blive en gevinst i forhold til flere samarbejder og dermed større lokal opmærksomhed på det lokale foreningsliv. Hvis/når skolerne altså er klar. Idrætsforeningerne er det".

For det tredje henviser nogle foreninger til andre udfordringer i forhold til et samarbejde. Det nævnes her, at man har forsøgt at indgå i et samarbejde, men at det er foreningens erfaring, at "børnene har svært ved at overskue den samme mængde idrætsaktiviteter som før reformen, og de derved ikke kommer til at dyrke samme mængde idræt som før reformen". I den forbindelse kommer der en yderligere kommentar om, at børnene i fremtiden vil kunne have svært ved at skelne mellem idræt i skolens regi og idræt i de frivillige foreningers regi.

For det fjerde påpeges et praktisk problem. Nogle foreninger står over for den udfordring, at "det har stor betydning, at mange af vores medlemmer ikke kan nå deres træningstider kl. 16.00 på grund af den nye reform", og at man ikke ved, hvem fra foreningen der skal "tage fri fra arbejde for at træne og undervise børnene".

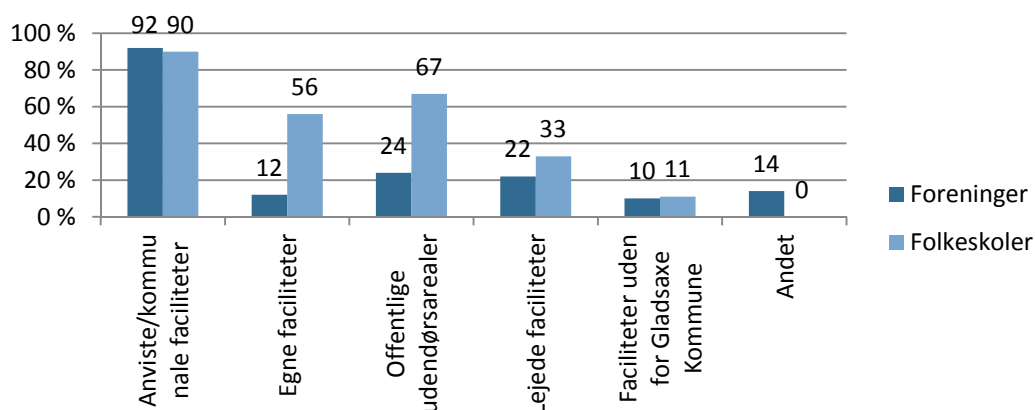
Bedømt ud fra foreningernes svar har det ikke været let for foreningerne at indgå i et forpligtende samarbejde med skolerne i dette første år af folkeskolereformen.

Foreninger, skoler og institutioners brug af og ønsker om faciliteter

Del 2 af analysen fokuserer på idrætsforeninger, folkeskoler og andre kommunale institutioners brug af faciliteter. Indledningsvist fokuserer afsnittet på, hvordan arrangørerne, defineret som 'arrangøren' af aktiviteterne, både fra foreninger og skoler/institutioner, får tildelt tider i faciliteter, samt hvilke typer de benytter.

Henholdsvis 92 pct. af foreningerne og 90 pct. af alle skoler/institutioner oplyser, at de benytter sig af anviste faciliteter. Skolerne benytter markant oftere henholdsvis offentlige udendørsarealer (67 pct.) og egne faciliteter (56 pct.) end foreningerne (figur 7.11).

Figur 7.11: Oversigt over foreninger og folkeskolars adgang til faciliteter (pct.).

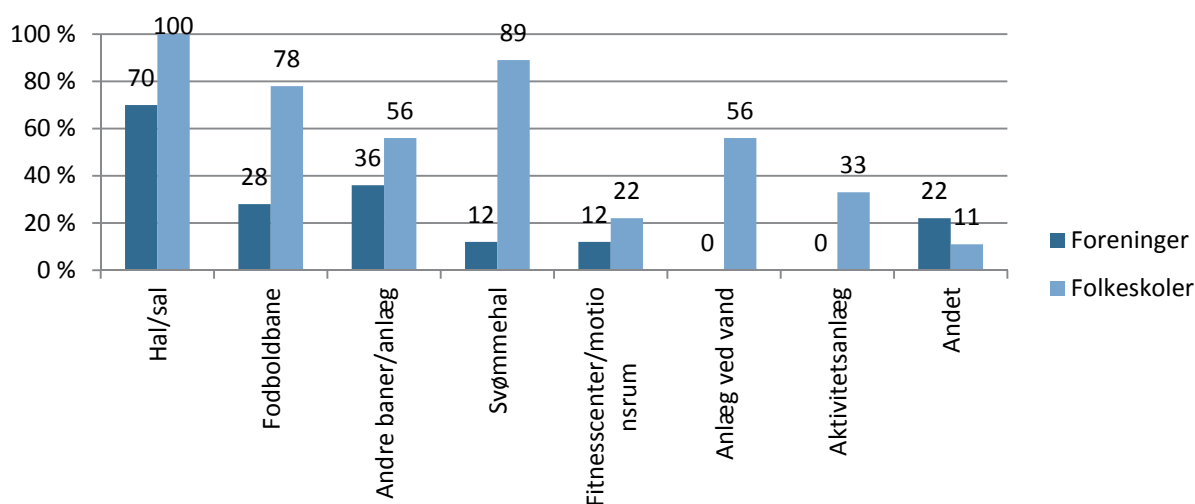

Figuren viser adgang/tildeling af faciliteter. Andelen viser hvor stor en andel der har adgang/tildelt faciliteter. Det er muligt at få adgang/tildelt flere faciliteter og angive flere svar. Søjler summerer ikke til 100 pct. Fordelt på arrangører (n = 59, fordelt på 50 foreninger og 9 skoler/institutioner).

Syv foreninger svarer, at de også benytter andre faciliteter end de her nævnte. Blandt de faciliteter, de nævner, er Bowlinghallen, CFD på Oktobervej 22, indendørshal i Malmø (formentlig atletikhal), Isbane i en anden kommune samt 'landevejen' i kommunen. Derudover nævnes det, at Gladsaxe Kommune ikke kan levere baner til indendørs tennis og squash, som man derfor, uden lokaletilskud, lejer udenbys.

De fleste foreninger og skoler/institutioner, henholdsvis 70 pct. og 100 pct., anvender anviste haller og sale til deres aktiviteter. Derudover gør skolerne markant oftere end foreningerne brug af henholdsvis fodboldbaner og svømmehaller end foreningerne (figur 7.12).

Figur 7.12: Arrangørernes brug af typer af faciliteter (pct.).

Figuren viser brug af facilitetstyper. Andelen viser hvor stor en andel som benytter den pågældende facilitetstype. Det er muligt at bruge flere facilitetstyper og angive flere svar. Søjler summerer ikke til 100 pct. Fordelt på arrangører (n = 59, fordelt på 50 foreninger og 9 skoler/institutioner).

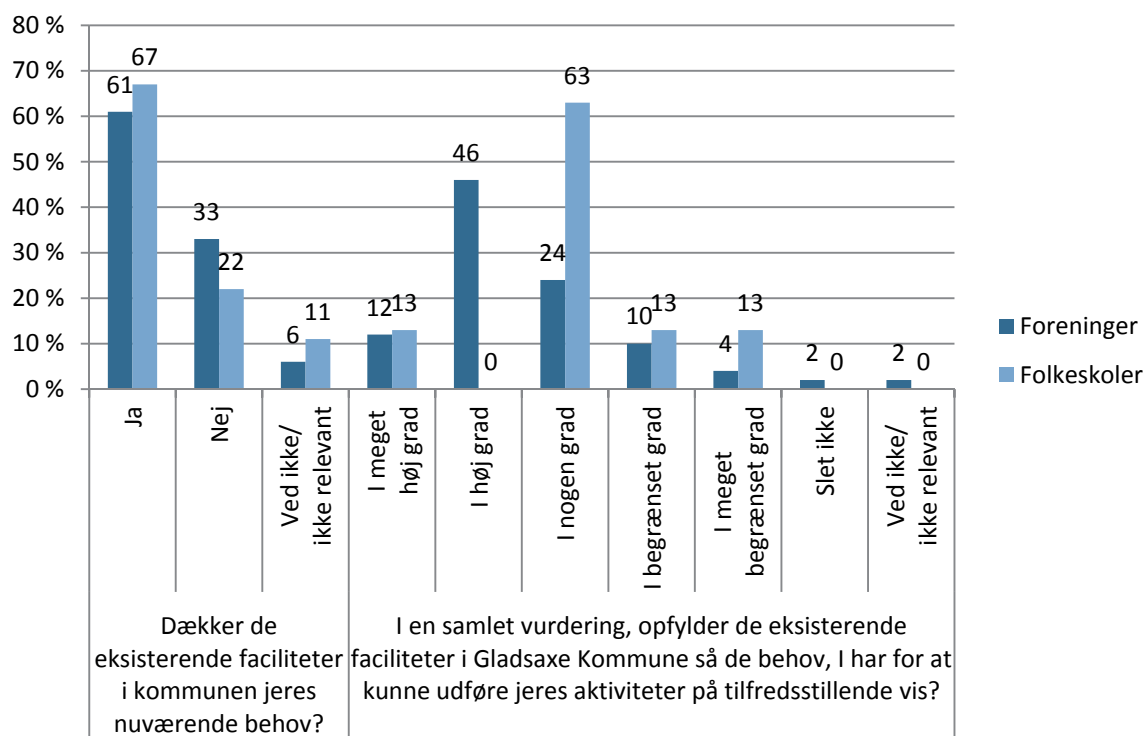
Generelt tegner der sig et billede af, at folkeskolerne benytter mange forskellige typer faciliteter, mens foreningerne brugere færre. Det hænger formentligt sammen med, at foreningerne er specialiserede inden for én eller få aktiviteter, hvilket gør dem mere afhængige af 'deres' facilitet.

Tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune

Overordnet er foreninger og skoler/institutioner tilfredse med deres faciliteter. 61 pct. af foreningerne svarer, at de eksisterende faciliteter dækker deres nuværende behov, mens det tilsvarende tal for skoler/institutioner er 67 pct. Det er dog værd at bemærke, at et stort mindretal på 33 pct. af foreningerne ikke finder, at de eksisterende faciliteter i kommunen dækker deres behov.

På spørgsmålet om, hvorvidt de eksisterende faciliteter i Gladsaxe Kommune i en samlet vurdering opfylder behovene for, at man kan udføre sine aktiviteter på tilfredsstillende vis, svarer samlet set 58 pct. af foreningerne enten i høj eller i meget høj grad, mens det tilsvarende tal for skoler/institutioner kun er på 13 pct. Henholdsvis 16 pct. af foreningerne og 26 pct. af skoler/institutioner svarer enten i begrænset grad, i meget begrænset grad eller slet ikke (figur 7.13).

Figur 7.13: Tilfredshed med faciliteterne (pct.).

Figuren viser dels tilfredsheden med faciliteterne. Den bygger på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?' (n = 63, fordelt på 54 foreninger og 9 skoler/institutioner), dels viser den gradueringen af tilfredsheden med faciliteterne. Den bygger på spørgsmålet 'I en samlet vurdering, opfylder de eksisterende faciliteter i Gladsaxe Kommune så de behov, I har for at kunne udføre jeres aktiviteter på tilfredsstillende vis?' (n = 58, fordelt på 50 foreninger og 8 skoler/institutioner).

I forbindelse med spørgsmålene var det muligt at komme med uddybende kommentarer. Dette har især rigtig mange foreninger benyttet sig af. Kommentarerne er vigtige i forhold til at nuancere tallene ovenfor. Emnerne er oplyst i vilkårlig rækkefølge:

- Flere foreninger taler om forholdene på og omkring fodboldbanerne i Gladsaxe Kommune. Der tales der om, at "Bundniveauet på eksisterende faciliteter skal i fokus. Der er mange velfungerende faciliteter, så det er vigtigt, at ældre faciliteter bliver gjort tidssvarende" og "bedre vedligeholdelse af fodboldbanen på Buddinge Skole". Det nævnes også, at da der nu "er investeret i kunstgræsbaner på Gladsaxe Stadion, så åben dem da året rundt for klubberne efter behov".
- I forlængelse af diskussionen om fodboldbanerne kommer der fra tre forskellige parter opfordringer til, at der anlægges flere baner med kunstgræs. Der tales om, at det er en god investering, billigere end naturgræs. Det foreslås, at der etableres kunstgræsbaner i forbindelse med Gladsaxe Skole, da der er mange medlemmer, der benytter den facilitet. Det ønskes også, at der lægges kunstgræs på bane 0 på Gladsaxe Stadion, da det "står som en museumsgenstand, der benyttes hver 14. dag i sommerhalvåret", hvilket ifølge kommentaren er spild af plads. Det påstås endvidere, at en sådan udvidelse af faciliteterne ville kunne dække hele behovet for tid på kunstgræs, hvis det sker samtidig med, at der etableres en bane på AB Skovdiget. Til sidst kommer der her en kommentar om, at hvis FC Nordsjælland kan spille på kunstgræs, så "kan vi fra Gladsaxe også". Den tredje kommentar vedrørende flere kunstgræsbaner går på, at de ikke kun skal være ved stadion, men at de også kan lægges i forbindelse med skolebaner eller andre steder. Det vil, ifølge kommentaren, gøre vedligeholdelsen billigere, og ved at have flere baner vil banen også kunne bruges af for eksempel skoler, da børnene kan komme mere ud og bruge dem, selv når det er efterår/vinter. Som eksempel nævnes Lykkebo Skolen i Valby, som ydermere har løbebaner rundt om, og en lille hal. Der afsluttes med en formodning om, at ved at lave 'skolebaner' kan man måske få flere børn til at dyrke idræt, samtidig med at forældrene ikke skal køre så langt.
- Andre foreninger mener, at der bør ske en renovering af Rostadion på Bagsværd sø. Og herunder skal der ske en udvidelse af egne bådehuse for opbevaring af flere kanoer og kajakker. Samtidig er der en kommentar om, at Bagsværd sø skal kunne besejles, uden at de sejlene generes af tangplanter.
- Blandt ønskede anlægsprojekter er drømme om en ekstra skøjtehal. Andre taler om, at de virkelig har brug for et udendørs område med græs til deres kastere (atletik), og til at lave 'atletiklege' med børne- og ungdomsmedlemmer. Lige nu, siges det, "er det stærkt utilfredsstillende". Andre ønsker sig et "fedt ketsjercenter som man har det i Herlev (Skinderskovhallen) og i Lyngby (v. Lyngby Tennis Klub)".
- Andre igen nævner, at de har udfordringer i forhold til, at man i forbindelse med gymnastiksalen på Gladsaxe Skole kun har ét omklædningsrum. Det betyder, at

damer og herrer skal omklæde sammen. Og i dagtimerne er der problemer med omklædning for blufærdige børn.

- Tildelingen af lokaler nævnes også som et problem, når for eksempel en skole lukker. Det medfører, at foreningen bliver flyttet. I forlængelse heraf nævnes det, at det er uklart, hvem der gør hvad, FIG eller kommunalt ansatte, med hensyn til bookingsystemet. Det fungerer ikke godt. Fra anden side tales der også om, at portalen til indrapportering kan trænge til en opgradering. Der kan være visse udfordringer, og eksempelvis indrapportering giver problemer.
- En forening svarer, at "det er dejligt at idrætsforeningerne bliver hørt". Det følges op med en bemærkning om, at man skal huske at høre efter, hvad de siger, og passe på med at løbe efter modeluner i idrætsbilledet, da de oftest går i sig selv igen og efterlader tomme, ubrugelige faciliteter. Her nævnes parkouranlæg, udendørs fitnesscentre med mere.
- En forening skriver, at kommunen har vist sig meget energisk og kreativ i relation til at udnytte de udendørs arealer. Og det er "fantastisk!" Derfor håber foreningen fortsat på, at der vil være en høj grad af fokus på foreninger med potentiale til flere medlemmer, og at disse tilbydes yderligere tid, hvis alt eksisterende tid udnyttes.

Ovenstående viser, at især foreningerne, qua deres specialisering har mange og forskellige ønsker til udviklingen af faciliteter i kommunen. Trods de mange ønsker om nybyggeri af både større og mindre skala er der dog et generelt ønske om et løft af de eksisterende faciliteter, hvilket potentielt kunne øge tilfredsheden med faciliteterne.

Vigtighed og tilfredshed med faciliteter

Ovenstående beskriver faciliteterne i Gladsaxe Kommune samlet set, og der kan være områder og typer af faciliteter, som arrangører er mere tilfredse eller utilfredse med end andre. Nedenstående går i dybden med tre typer af faciliteter.

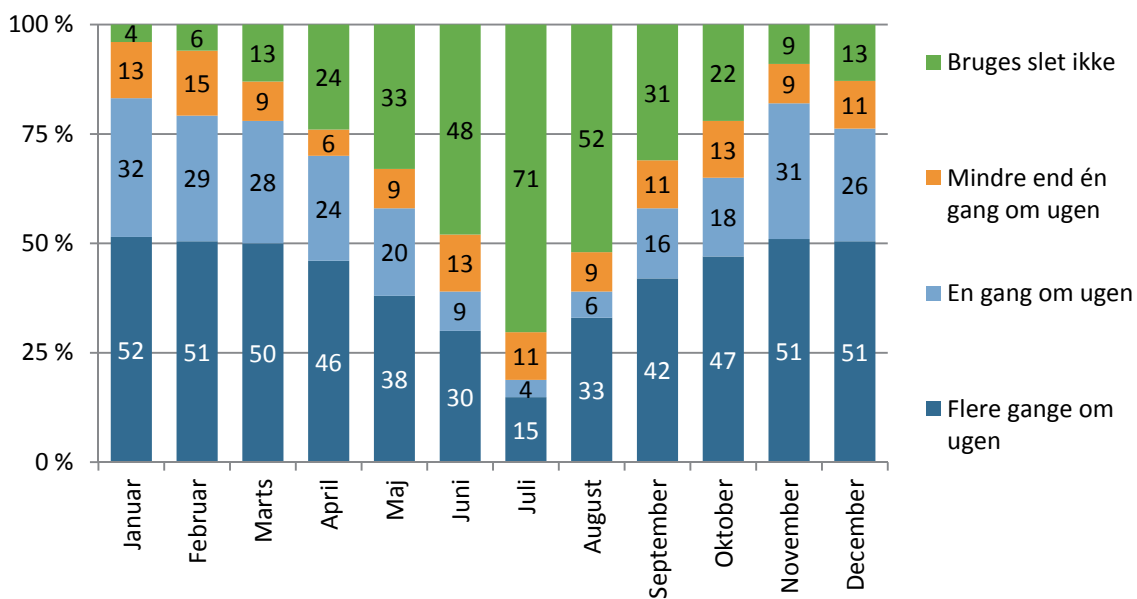
Haller og sale

Haller og sale er den mest benyttede facilitet i kommunen (de benyttes af 65 pct. af arrangørerne). Antallet af besvarelser er dog samlet set højere end antallet af arrangører, da arrangørerne har svaret for hver enkelt hal eller sal, som de benytter.

Behov for haller og sale

Omtrent halvdelen af arrangørerne benytter haller og sale flere gange om ugen hen over året undtagen i månederne maj til september. Samtidig benytter lidt over en femtedel haller og sale en gang om ugen i syv måneder hen over vinterhalvåret. Hen over sommermånederne bruges haller og sale meget lidt, og i juli måned er der kun ganske få brugere (figur 7.14).

Figur 7.14: Arrangørers benyttelse af haller og sale.

Figuren viser arrangørernes behov for haller og sale i løbet af året. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-hal/sal (hal) i hver af årets måneder?'. Der er tale om gennemsnitssvar (n = 55, fordelt på 41 svar fra foreninger og 14 svar fra skoler/institutioner).

22 pct. af arrangørerne svarer desuden, at de benytter haller og sale flere gange om måneden i weekender over et år. 7 pct. bruger haller og sale en gang om måneden over et år, og 22 pct. bruger dem få gange i weekenden i løbet af et år. 48 pct. bruger aldrig haller og sale i weekenden. Det er stort set kun foreninger, der benytter haller og sale i weekenderne, og kun en enkelt skole/institution benytter haller og sale flere gange om måneden.

På spørgsmålet om, hvad man gør, hvis man ikke får brug for den tid, man er blevet tildelt, svarer 40 pct., at de benytter alle deres tider, mens 15 pct. afmelder dem, hvis de alligevel ikke får brug for dem. Henholdsvis 16 pct. og 15 pct. svarer, at de enten ikke gør noget, eller at de ikke ved, hvad arrangøren gør. Flere svarer endvidere, at de giver tiden videre til andre, eller at de tilbyder tiden internt til andre interesserede.

Vigtighed og tilfredshed

Arrangørerne blev stillet syv forskellige spørgsmål om syv forhold ved de specifikke haller og sale, de benytter. Først har de vurderet vigtigheden af det pågældende forhold, hvorefter de har vurderet tilfredsheden med det samme forhold. De syv forhold er:

- Facilitetens stand (vedligeholdelse, pleje, rengøring),
- Omklædnings- og badeforhold,
- Egnethed (rekvisitter, redskaber, streger, mål),
- Tid (jeres tid i faciliteter),
- Serviceniveau,
- Indeklima (lys, luft, temperatur),
- Stemning og atmosfære (det sociale liv i faciliteten).

Arrangørerne blev stillet følgende spørgsmål: *Hvor vigtig finder I følgende forhold ved X-facilitet, og hvor tilfredse er I med dem?*

I denne og de følgende tabeller betyder en lav værdi at et givent forhold tildeles stor vigtighed eller tilfredshed, mens lavere værdier indikerer mindre vigtighed eller tilfredshed.

Arrangørerne vurderer tiden i faciliteten, dennes stand, indeklima og egnethed som meget vigtigt. I forhold til de fleste punkter er der også ret stor tilfredshed, om end den kun på et ud af de syv punkter opnår højere score end vigtigheden. Størst tilfredshed er der med facilitetens serviceniveau, egnethed og indeklimaet, mens der er mindst tilfredshed med omklædnings- og badeforhold og tiden i faciliteten. Den største forskel på vigtigheden og tilfredsheden ses i relation til henholdsvis arrangørens tid i faciliteten, omklædnings- og badeforhold og facilitetens stand. Den mindste forskel ses i forhold til serviceniveauet, som opnår højere tilfredshed end vigtighed, efterfulgt af stemning og atmosfære (tabel 7.2).

Tabel 7.2. Gennemsnitsvurdering på vigtighed og tilfredshed med haller og sale i Gladsaxe Kommune

n = 45-51	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tid i faciliteten	1,55	2,48	-0,93
Facilitetens stand	1,72	2,23	-0,51
Facilitetens egnethed	1,72	2,04	-0,32
Indeklima	1,72	2,08	-0,36
Omklædnings- og badeforhold	1,91	2,42	-0,51
Serviceniveau	2,06	2,00	0,06
Stemning	2,19	2,31	-0,12

Tabellen viser en gennemsnitsvurdering på en skala fra 1 = Meget vigtig til 5 = Slet ikke vigtig, samt en gennemsnitsvurdering på en skala fra 1 = Meget tilfreds til 5 = Slet ikke tilfreds samt forskellen på de to. Opgørelsen er samlet på tværs af idrætsforeninger og skoler/institutioner (n = 45-51).

Foreninger adskiller sig generelt set ikke meget fra skoler/institutioner. Begge aktørgrupper efterlader mange kommentarer til haller og sale. De kan deles op i to grupper, en mere generel del og en mere specifik del.

Den specifikke del omhandler forskellige mindre problemstillinger, som arrangørerne står over for i dagligdagen, og som er et irritationsmoment for dem. Det kan være noget lys i en sal, der ikke virker, kanter der er ødelæggende for boldenes opspring og manglende muligheder for at fastgøre net.

Andre kommentarer går på, at flere godt kunne ønske sig en lidt bedre rengøring af eksempelvis baderummene og hallerne, og at man fra arrangørernes side ville ønske, at der ikke smides affald og papir i hallerne. Haller med personale får dog stor ros med kommentarer som: "super service af personalet i hallen".

I den generelle del påpeger flere arrangører, at faciliteterne ikke er tilgængelige i visse tidsrum på grund af andre brugere, eksempelvis skoler og et seminarium. Derved er det svært for foreningerne at få børnevenlige tider. Endelig ønsker nogle arrangører større depotrum til egne rekvisitter, så udstyret ikke bliver ødelagt af facilitetens andre brugere.

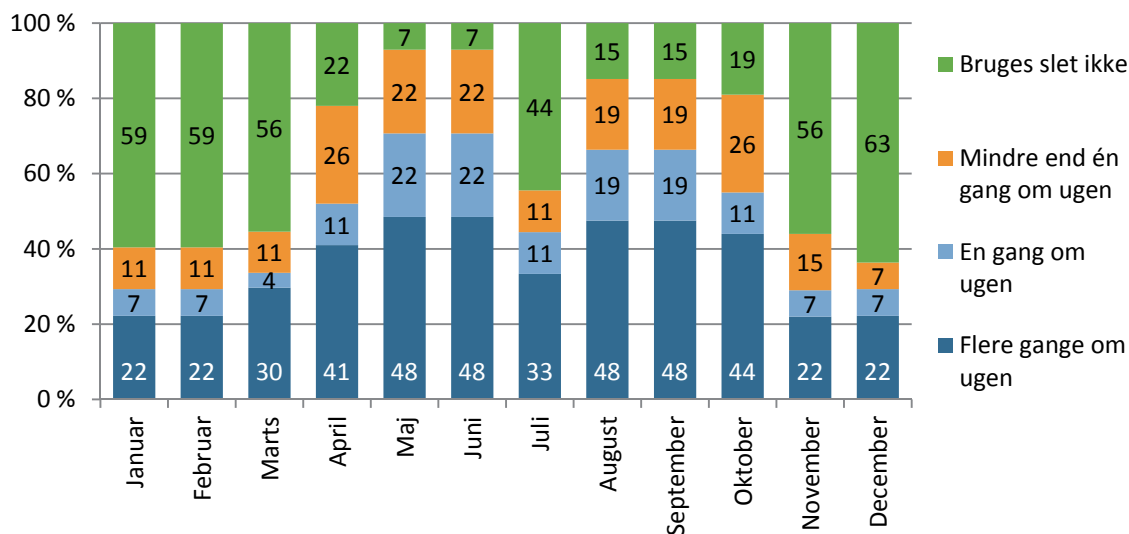
Boldbaner

De efterfølgende svar er baseret på svar fra henholdsvis syv foreninger og tre skoler/institutioner, der har svaret på deres brug af boldbaner. Der er medregnet 27 svar, da nogle af respondenterne anvender flere baner.

Behov for boldbaner

Ifølge denne opgørelse bruger en del arrangører boldbanerne flere gange om ugen hen over hele året, om end det kun er i forårs- og efterårsmånederne at op mod halvdelen bruger dem mindst to gang om ugen. En lidt mindre andel, på mellem 7 pct. og 26 pct. bruger boldbanerne mindre end en gang om ugen, og mellem 7 pct. (i sommermånederne) og 63 pct. (i december) svarer, at de slet ikke bruger boldbanerne (se figur 7.15).

Figur 7.15. Brug af boldbaner (kunstgræs er ikke medregnet).

Figuren viser arrangørernes behov for boldbaner i løbet af året. Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-boldbane i hver af årets måneder?'. Der er tale om gennemsnitssvar (n = 27, fordelt på 14 fra foreninger og syv fra skoler/institutioner).

En nærmere gennemgang af tallene viser, at nogle skoler/institutioner typisk gør brug af boldbanerne gennem hele året, også om vinteren, mens foreningernes brug af boldbanerne er mere sæsonbestemt, med et stort brug i sommerhalvåret.

Derudover bruger 22 pct. af arrangørerne fodboldbanerne flere gange om måneden i weekenderne i løbet af året. Stort set kun foreningerne benytter banerne i weekenderne, mens 78 pct. af skoler/institutioner svarer, at de aldrig gør brug af boldbanerne i weekenden.

Hvis man ikke får brug for den tildelte tid i faciliteten, svarer 33 pct., at de afmelder den, mens henholdsvis 7 pct. og 11 pct. enten ikke gør noget eller svarer ved ikke. En arrangør svarer, at de i tilfælde af, at de ikke skal bruge deres tid, fremsender et program, hvoraf andre kan se, hvornår denne arrangørs tider er til rådighed. Samtidig svarer 37 pct. af arrangørerne, at de benytter alle deres tider i faciliteten.

Arrangørerne er ligeledes blevet bedt om at vurdere vigtigheden og tilfredsheden med boldbanerne på seks forhold (tabel 7.3). De tildeler stort set alle forhold, undtagen stemningen, meget stor eller stor vigtighed. Den største vigtighed tildeles facilitetens egnethed, dens stand og arrangørernes tid i faciliteten. Der er gennemgående pæn tilfredshed med de forskellige forhold. Størst tilfredshed ses i forhold til facilitetens egnethed og arrangørernes tid i faciliteten. Den største forskel på vigtighed og tilfredshed ses i forhold til facilitetens stand, tiden i faciliteten og omklædnings- og badeforhold. Mindst forskel er der i forhold til stemningen i faciliteten.

Tabel 7.3. Gennemsnitsvurdering på vigtighed og tilfredshed med boldbaner i Gladsaxe Kommune

n = 17-23	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tid i faciliteten	1,91	2,39	-0,48
Facilitetens stand	1,87	2,45	-0,58
Facilitetens egnethed	1,86	2,25	-0,39
Omlædnings- og badeforhold	2,35	2,79	-0,44
Serviceniveau	2,32	2,52	-0,20
Stemning	2,40	2,47	-0,07

Tabellen viser gennemsnitsvurdering på en skala fra 1 = Meget vigtig til 5 = Slet ikke vigtig, samt gennemsnitsvurdering på skala fra 1 = Meget tilfreds til 5 = Slet ikke tilfreds samt forskellen på de to. Opgørelsen er samlet på tværs af idrætsforeninger og skoler/institutioner (n = 17-23).

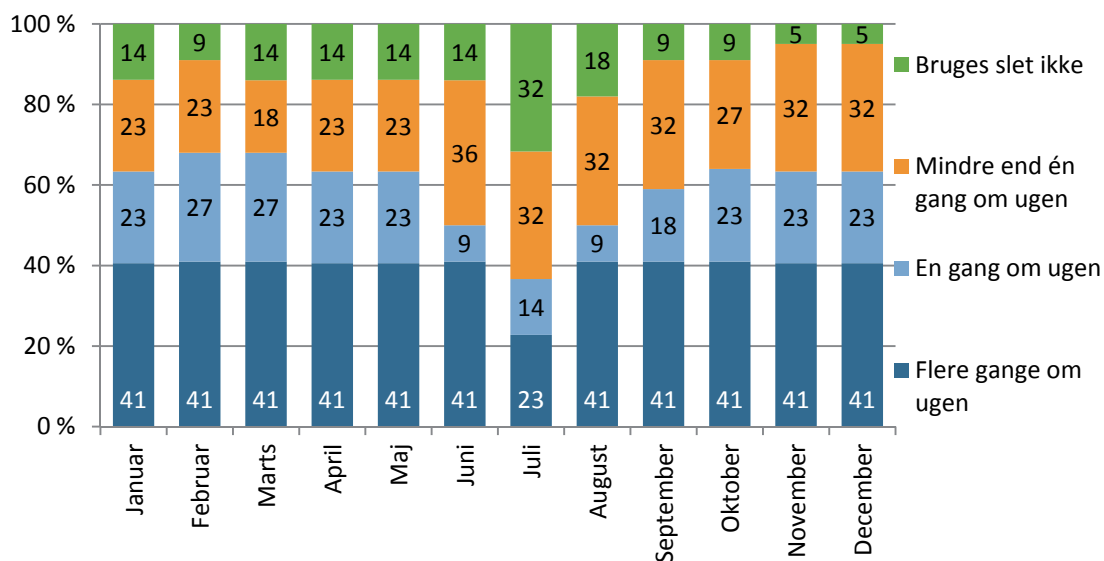
Der er enkelte kommentarer til boldbanerne. Disse går mest på praktiske ting, som at der for eksempel ikke er "lysanlæg på banerne, og at det er for besværgeligt at benytte opvisningsbanen". En kommentar påpeger, at man har et utroligt godt samarbejde med den lokale boldklub. Endelig nævnes det, at man et sted er 350 om én bane, og at den skal deles med den lokale skole, der har 750 børn. Og det giver store udfordringer for arrangøren.

Svømmehaller

De efterfølgende analyser er baseret på tre foreninger og fire skoler, der har svaret på deres brug af og tilfredshed med svømmefaciliteterne. Sammenlagt indgår de syv foreninger/skoler med 22 besvarelser, fordi nogle skoler benytter flere svømmefaciliteter og nogle foreninger har flere forskellige aktiviteter.

Svømmefaciliteterne anvendes meget stabilt af 41 pct. af arrangørerne flere gange om ugen i alle årets måneder på nær juli måned. Derudover benytter omkring en fjerdedel faciliteterne en gang om ugen. I det hele taget forekommer det, at svømmefaciliteterne anvendes meget jævnt hen over hele året (Figur 7.16).

Figur 7.16. Brug af svømmefaciliteterne.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Hvor meget benytter I x-svømmehal i hver af årets måneder?'. Der er tale om gennemsnitssvar (n = 7, fordelt på tre foreninger og fire skoler/institutioner).

18 pct. af arrangørerne svarer, at de gør brug af svømmefaciliteterne flere gange om måneden set over et år. 64 pct. svarer, at de aldrig gør brug af faciliteterne i weekenderne. Foreningerne gør lidt oftere end skoler/institutioner brug af svømmefaciliteterne i weekenderne.

46 pct. af arrangørerne svarer, at de gør brug af alle deres tider i faciliteten, og 18 pct. svarer, at de afmelder tiden, hvis de ikke får brug for den. Der er dog også sammenlagt 36 pct., der svarer, at de enten ikke gør noget, eller at de ikke ved, hvad de gør, hvis de ikke får brug for deres tid i faciliteten.

Også arrangørerne af aktiviteter i svømmehallerne i Gladsaxe Kommune er blevet bedt om at vurdere vigtigheden og tilfredsheden med svømmefaciliteterne på en række parametre. Arrangørerne stiller generelt set meget store krav til svømmefaciliteterne, især hvad angår deres tid i faciliteten, dennes stand og indeklimaet. Mindst betydning har henholdsvis stemning og serviceniveau. Der er dog også pæn tilfredshed med faciliteterne, især med facilitetens egnethed. Mindst tilfredshed er der med arrangørernes tid i faciliteten. Dette afspejler sig også i, at den største forskel mellem vigtighed og tilfredshed ses i forhold til tiden i faciliteten, mens facilitetens egnethed er det forhold, hvor der er mindst forskel (tabel 7.4)

Tabel 7.4: Gennemsnitsvurdering på vigtighed og tilfredshed med svømmefaciliteter i Gladsaxe Kommune

n = 18-19	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tid i faciliteten	1,58	2,67	-1,09
Facilitetens stand	1,63	2,11	-0,48
Facilitetens egnethed	1,79	1,78	0,01
Indeklima	1,68	2,00	-0,32
Omlædnings- og badeforhold	1,84	2,22	-0,38
Serviceniveau	2,05	2,28	-0,23
Stemning	2,11	2,28	-0,17

Tabellen viser gennemsnitsvurdering på en skala fra 1 = Meget vigtig til 5 = Slet ikke vigtig, samt gennemsnitsvurdering på skala fra 1 = Meget tilfreds til 5 = Slet ikke tilfreds samt forskellen på de to. Opgørelsen er samlet på tværs af idrætsforeninger og skoler/institutioner (n = 18-19).

Der er også enkelte kommentarer til svømmefaciliteterne. En af dem lyder, at "Igen dækker "utilfreds" over manglende tid i faciliteten", hvilket kan kobles til, at arrangørernes tid i faciliteten er noget, der både har stor vigtighed, men som flere også er utilfredse med. En anden kommentar går på, at man har et fantastisk samarbejde med ledelsen af svømmefaciliteterne, og en sidste kommentar påpeger i relation til faciliteternes stand, at den facilitet man benytter, "er jo ikke ny".

Opsamling på faciliteterne

En sammenligning af de tre forskellige facilitetstyper viser, at der ikke er den helt store forskel på, hvilken vigtighed man tilkender faciliteten. Dog stiller arrangører, som benytter svømmehaller og haller/sale, lidt højere krav til faciliteterne, end de, der benytter boldbaner. Samtidig er der en god tilfredshed med faciliteterne, størst hos brugere af henholdsvis svømmehaller og haller/sale og mindst hos brugere af boldbaner. Samlet set er der dog kun marginal forskel på arrangørerne af aktiviteter i de forskellige faciliteter, når tilfredsheden holdes op mod vigtigheden (tabel 7.5).

Tabel 7.5: Forholdet mellem vigtighed og tilfredshed i forhold til facilitetstyper.

	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Svømmehaller	1,81	2,19	-0,38
Boldbaner	2,17	2,49	-0,32
Haller / sale	1,84	2,22	-0,38

Tabellen er baseret på fra tabeller præsenteret overfor.

Arrangørerne svarer, at tiden i faciliteten efterfulgt af dennes stand og egnethed har den største vigtighed for dem. Mindst vigtig er stemningen og serviceniveauet. I forhold til disse ting er der en vis forskel på, hvor vigtigt det bedømmes af arrangørerne.

Der er en nogenlunde god og ligeligt fordelt tilfredshed med alle forholdene, om end tilfredsheden er størst i forhold til facilitetens egnethed, mens tilfredsheden er mindst med henholdsvis omlædnings- og badeforhold og tiden i faciliteten.

Den mindste forskel på vigtighed af et forhold og den dertil knyttede tilfredshed ses i forhold til henholdsvis serviceniveau og stemning. Den største forskel ses ved tiden i faciliteten, dennes stand og omklædnings- og badeforhold. At det er tiden i faciliteten, der er størst forskel på, kan føres tilbage til, at det også er den, der af arrangørerne betegnes som mest vigtig (tabel 7.6).

Tabel 7.6: Foreningernes holdning til forskellige forhold vedrørende faciliteterne.

	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Tid i faciliteten	1,64	2,50	-0,86
Facilitetens stand	1,74	2,26	-0,52
Facilitetens egnethed	1,77	2,03	-0,26
Indeklima	1,90	2,17	-0,27
Omklædnings- og badeforhold	2,01	2,46	-0,45
Serviceniveau	2,12	2,18	-0,06
Stemning	2,22	2,34	-0,12

Tabellen er baseret på samtlige svar på spørgsmålet 'Hvor vigtig finder I følgende forhold ved x-facilitet og hvor tilfredse er I med dem? '.

Ønsker til faciliteter

Idrætsforeningerne blev også bedt om at vurdere en række udsagn omkring fordelingen af tider og ønsker til faciliteter i fremtiden. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen tæller altså kun foreninger, mens data fra skoler og andre kommunale institutioner anvendes til perspektivering.

Denne prioritering skyldes, at svarene fra de to grupper til en vis grad var forskellige, og dermed afspejlede deres forskellige fokus på faciliteterne: På den ene side som ramme for en frivillig forenings brug for rum til at udøve sine aktiviteter i eftermiddags- og aften-timer, og ofte også i weekenden, og på den anden side skoler og institutioners brug for at have en facilitet til rådighed i dagtimerne og sjældent i weekenden.

Prioritering af tider til foreninger

I dette afsnit gennemgås foreningernes holdning til forskellige spørgsmål vedrørende faciliteterne i Gladsaxe Kommune.

I det første batteri af spørgsmål er der fokus på fordelingen af tider i faciliteter. I den forbindelse undersøges foreningernes holdning til, hvem der skal prioriteres i fordelingen i tiderne, samt foreningernes rolle i fordelingen. Udsagnene er vist i nedenfor og kommenteres kort med inddragelse af enkelte citater.

Samlet set svarer 72 pct. af foreningerne, at de er enige eller meget enige i, at det først og fremmest er foreninger eller institutioner fra lokalområdet (by, bydel, sogn eller lignende), der skal tilgodeses ved fordelingen af lokaler og anlæg. Kun sammenlagt 4 pct. er uenige eller meget uenige heri. Dette kommenteres med et argument om, at "foreningerne bidrager rigtig meget til kommunens daglige idrætsliv", og at man i den forbindelse skal passe

på med ikke at forringe vilkårene for de frivillige. Det er samtidig interessant, at det i alt overvejende grad er foreninger med mange medlemmer, især dem der har mere end 500 medlemmer, der er meget enig i dette udsagn (figur 7.17).

Sammenlagt 66 pct. af foreningerne er enten meget enige eller enige i, at foreninger eller institutioner, der har haft den samme facilitet i lang tid, skal tilgodeses i fordelingen af tider. Kun 8 pct. er uenige i dette udsagn. Kommentarerne til udsagnet er præget af pragmatisme og henviser til stabilitet, samtidig med at det påpeges, at man i samme ombæring skal se på, om tiderne udnyttes optimalt.

Hele 38 pct. svarer både-og til spørgsmålet om, hvor vidt aktiviteter med mange deltagere, der kan fylde faciliteterne ud, bør tilgodeses før aktiviteter, hvor det er forholdsvis få, der benytter faciliteterne. Samlet set 38 pct. er enten enige eller meget enige i udsagnet, mens 22 pct. er enten uenige eller meget uenige. I kommentarerne peges der på, at aktiviteter med mange deltagere ikke automatisk bør tilgodeses på baggrund af aktiviteter med færre deltagere. Argumentet herfor er, at hvis man "vil have et alsidigt idrætsstilbud", skal det være kvaliteten, der er afgørende, og ikke kun kvantiteten. Og at de store idrætsforeninger med mange medlemmer og mange deltagere på holdene ville kunne påberåbe sig alle tider i faciliteterne.

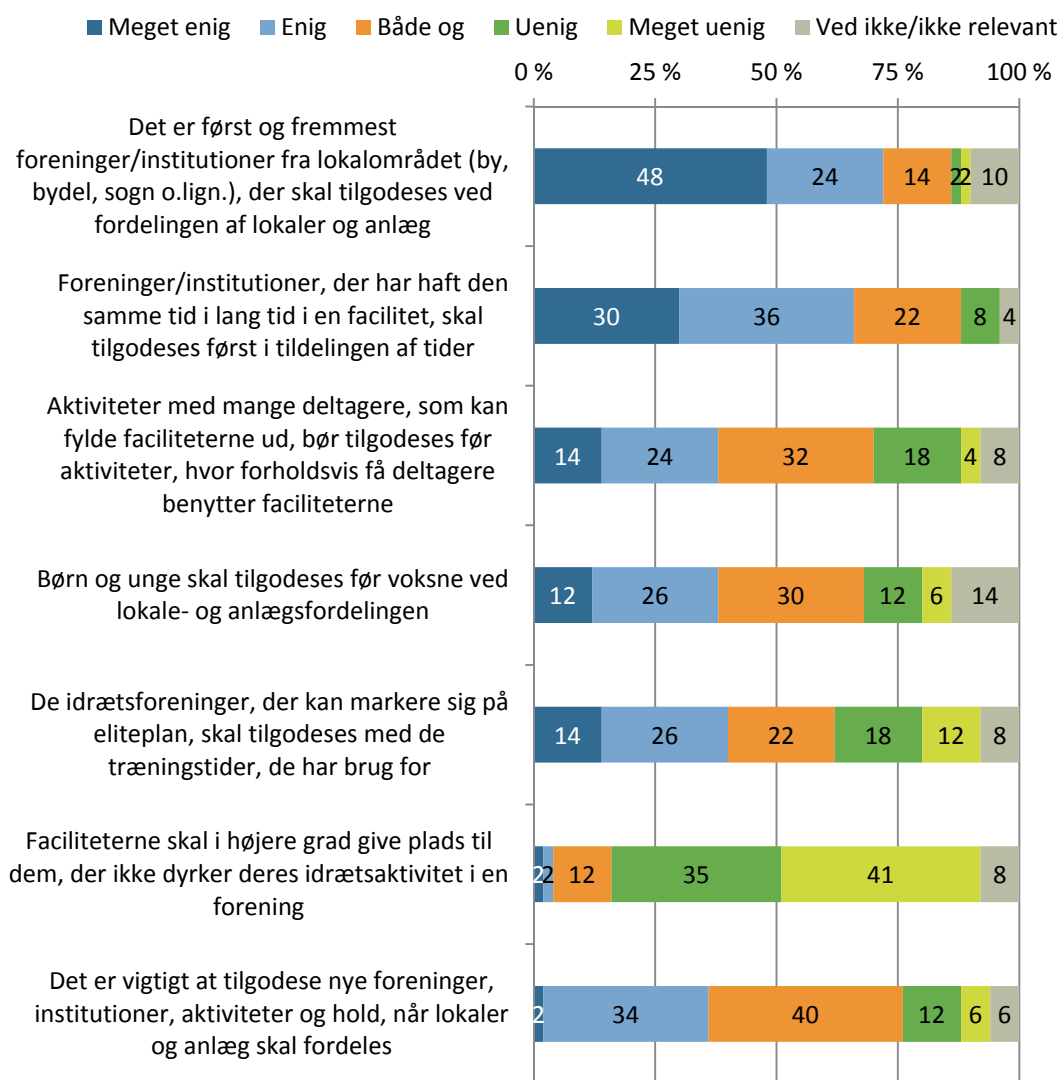
Der kommer ikke noget entydigt svar på, om børn og unge skal tilgodeses før voksne ved lokale- og anlægsfordelingen. Kun sammenlagt 38 pct. er enige eller meget enige heri, mens 18 pct. er uenige eller meget uenige. I kommentarerne peger flere på, at fordelingen af faciliteter bør ske "afbalanceret", og at "alle aldersgrupper er vigtige". Der er en forening der i den forbindelse påpeger, at "hvis man vil have sunde voksne borgere i kommunen, skal der tages hensyn til deres forhold".

Samlet set er 40 pct. enten meget enige eller enige i, at de idrætsforeninger, der kan markere sig på eliteplan, skal tilgodeses med de træningstider, de har behov for. Men sammenlagt 30 pct. er enten uenige eller meget uenige heri. Kommentarerne peger samstemmende i retning af, at der på den ene side skal være balance i forhold til tildelingen af træningstider, og at relativt få personer ikke skal begunstiges, samtidig påpeger en forening, at "breddeidræt er lige så vigtig" som elite, da den netop er forudsætningen for denne.

Kun sammenlagt 4 pct. er enige eller meget enige i, at faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres idrætsaktivitet i en forening, mens 76 pct. er enten uenige eller meget uenige. Dette forhold kommer også til udtryk i kommentarerne, hvor det på den ene side påpeges, at "foreninger er vigtige for den danske kultur", mens der på den anden side stilles spørgsmålstegn ved, hvorvidt udnyttelsen af idrætsfaciliteter vil være optimal, når det ikke er en forening, der organiserer aktiviteten. Denne enighed ser ud til at gå igen på tværs af foreningernes størrelse, om end der blandt foreninger med 100 medlemmer eller færre er enkelte, der svarer, at de er enige i, at man skal give plads til dem, der dyrker deres aktivitet uden for den organiserede foreningsidræt.

Hele 40 pct. svarer både-og til spørgsmålet om, hvorvidt de er enige eller uenige i udsagnet om, at det er vigtigt at tilgodese nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold, når lokaler og anlæg skal fordeles. Henholdsvis 36 pct. er enten enige eller meget enige heri, mens 18 pct. er uenige eller meget uenige. Den store splittelse i forhold til spørgsmålet kan måske forklares ud fra kommentarerne, der generelt set er positive over for udsagnet, men hvoraf det også fremgår, at forslaget skal være betinget af, at der "er ledig kapacitet til de eksisterende foreninger".

Figur 7.17. Foreningernes holdning til forskellige udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune.

Figuren er baseret på spørgsmålet "Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune." (n = 49-50 for alle svar) kun foreninger.

Især i forhold til udsagnet om, hvorvidt børn og unge skal tilgodeses ved lokale- og anlægsfordelingen, svarer skolerne anderledes end foreningerne. Således er 63 pct. af skolerne meget enige eller enige i dette udsagn modsat kun 38 pct. af foreningerne.

Skoler/institutioner er også mere uenige end foreningerne i udsagnet om, at foreninger, der kan fylde faciliteterne ud, bør tilgodeses ved lokale- og anlægsfordelingen. Og skoler og institutioner mener markant oftere end foreningerne, at faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres aktivitet i en forening. I forlængelse heraf mener skoler/institutioner også oftere end foreninger, at det er vigtigt at tilgodese nye foreninger, aktiviteter og hold, når lokaler og anlæg skal fordeles.

Hele 70 pct. er enige eller meget enige i, at den facilitet, de pt. bruger, udnyttes godt tids- og pladmæssigt. Ingen af foreningerne er uenig eller meget uenig i dette udsagn. Også kommentarerne peger på, at de tildelte tider udnyttes godt. Et par steder nævnes det dog, at den offentlige tid kan opfattes som en begrænsning for foreningens medlemsmæssige vækst, da den offentlige tid ikke udnyttes optimalt set fra foreningens synspunkt (figur 7.18).

Foreningerne er mere delte i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt det er en udfordring for dem, at faciliteterne også bruges af andre grupper, herunder både idræts- og ikke-idrætslige aktiviteter. I kommentarerne kommer der kun negative holdninger frem. Det kan være, at der kan forekomme ødelagt materiel og udstyr eller dårlig rengøring, mens andre hæfter sig ved, at foreningen har medlemmer på venteliste, som man ikke kan undervise, når man ikke har fuld råderet over faciliteten.

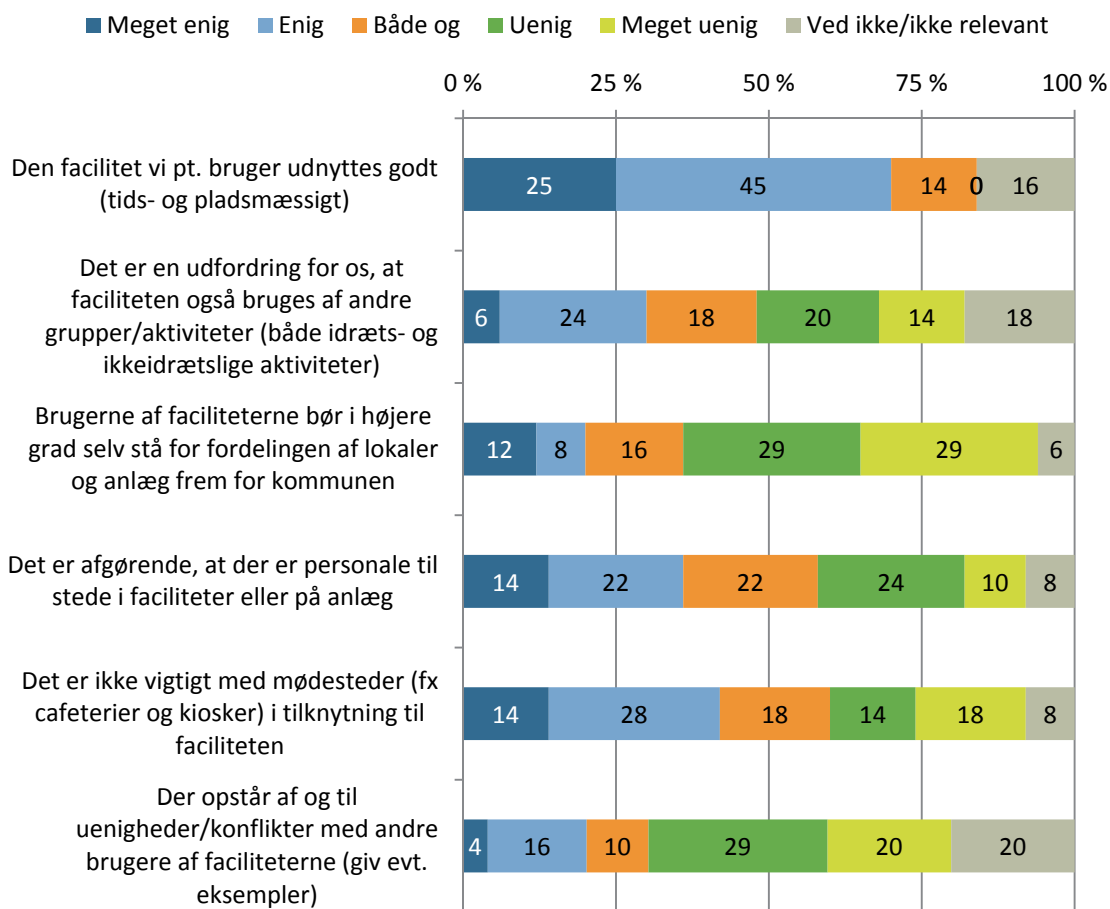
Kun hver femte, 20 pct., tilkendegiver, at de er enten enige eller meget enige i udsagnet om, at brugerne af faciliteterne i højere grad selv bør stå for fordelingen af lokaler og anlæg, frem for at det gøres af kommunen. Sammenlagt 58 pct. er enten uenige eller meget uenige i dette synspunkt. Den gennemgående skepsis går igen i kommentarerne. Den går på, at man risikerer at komme i en situation, hvor "den kloge/stærke narrer den mindre kloge/mindre erfarne". Derfor bør kommunen og FIG ifølge kommentarerne være med, når lokaler og anlæg skal fordeles, så de kan "afgøre tvister efter objektive kriterier". Det er fortrinsvis de største foreninger med over 500 medlemmer, der er enige i dette udsagn.

36 pct. er enige eller meget enige i, at det er afgørende for foreningen, at der er personale til stede på faciliteten. 34 pct. er uenige eller meget uenige heri. Nogle kommentarer går på, at de på den ene side "savner de gamle halvægter der kendte én", men det konstateres efterfølgende, at "det fungerer alligevel". Der er dog også nogle, der hæfter sig ved, at det ville være betryggende, hvis der var en halvægter til stede i weekenden, samtidig med at en halvægter kan være med til at skabe adgang til eksempelvis omklædningsrum og lignende.

42 pct. er enige eller meget enige i, at det ikke er vigtigt med mødesteder som for eksempel cafeteria og kiosk i forbindelse med faciliteterne, mens 32 pct. omvendt er enten uenige eller meget uenige heri. Det er især de største foreninger med 501 medlemmer eller mere, der er uenige i udsagnet. Kommentarerne viser en del pragmatisme til spørgsmålet. Det er således vigtigt på stadion, og når der afholdes stævner. Men samtidig påpeges det, at spørgsmålet vedrørende mødesteder er afhængigt af, "hvem, hvad og hvor". Dvs., hvem der er aktiv, hvad man er aktiv inden for, og hvor man er aktiv.

Kun hver femte, 20 pct., er enig eller meget enig i, at der af og til opstår konflikter med andre brugere af faciliteterne. Hele 49 pct. er uenige eller meget uenige heri. På den ene side ser konflikter med andre brugere af faciliteterne ud til at være en udfordring, jævnfør nogle kommentarer, men den er oftest ikke dybtliggende. Der tales mest om irritation i forhold til ødelagt materiel og rod i omklædningsrum. Nogle foreningers kommentarer handler om bookning af faciliteter, der så alligevel ikke bliver brugt, hvilket er et irritationsmoment.

Figur 7.18. Foreningernes holdning til forskellige udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune.' (n = 49-50) kun foreninger.

Skoler/institutioner er endnu mere skeptiske end foreningerne i forhold til udsagnet om, hvorvidt det er brugerne af faciliteterne, der selv skal stå for fordelingen af tider. Ingen blandt skoler/institutioner er således enig eller meget enig heri modsat 20 pct. blandt foreningerne.

Samtidig mener skoler/institutioner markant oftere end foreninger, at det er en udfordring for dem, at faciliteten også bruges for andre grupper/aktiviteter.

Foreningerne mener generelt, at de udnytter faciliteten godt, både tids- og rummæssigt. Dette udsagn er skoler/institutioner i noget mindre grad enige i, og hele 50 pct. svarer enten at de er uenige eller meget uenige. Ingen blandt skoler/institutioner svarer, at de er enige eller meget enige i, at de udnytter faciliteten godt.

Skoler/institutioner mener også oftere end foreningerne, at der af og til opstår uenigheder eller konflikter med andre brugere af faciliteterne.

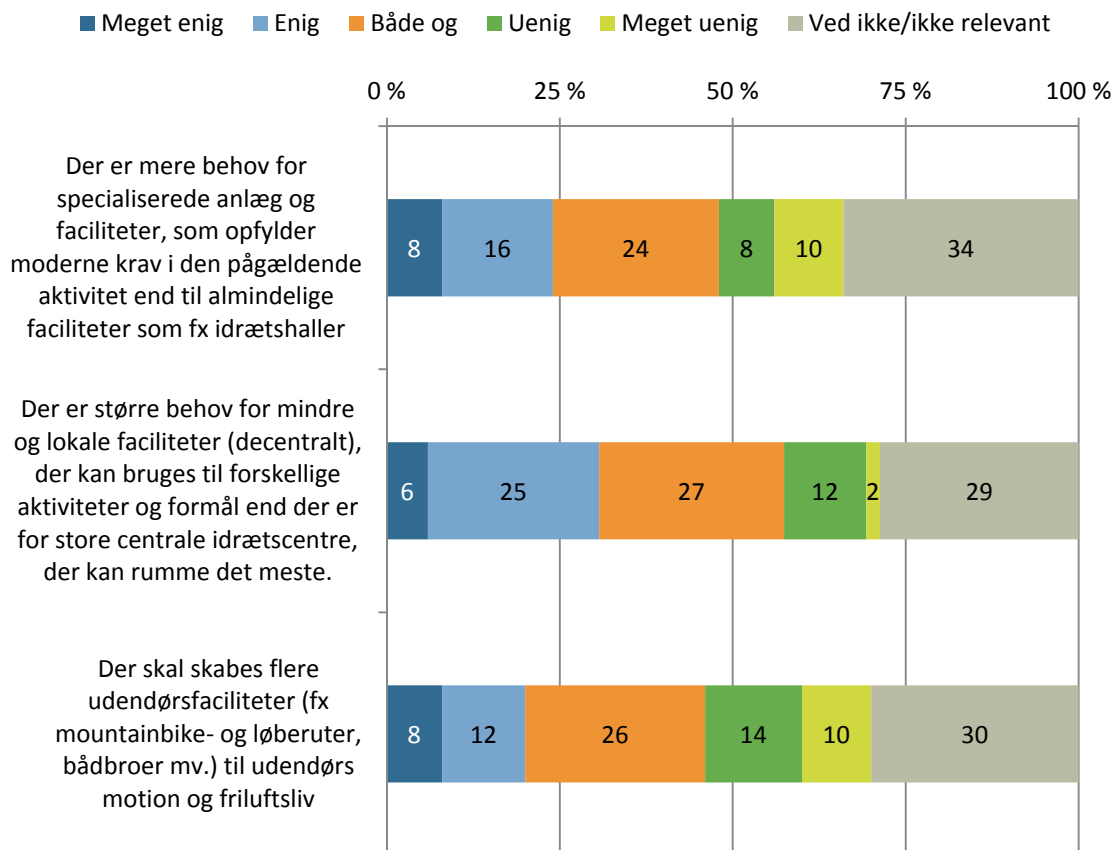
Ønsker til idrætsfaciliteter i fremtiden

Efterfølgende skulle foreningerne forholde sig til en række udsagn om, hvilke ønsker de har til faciliteter i fremtiden. Udsagnene er indeholdt i figuren herunder og kommenteres nedenfor.

Hele 34 pct. tager ikke stilling til, om der er mere behov for specialiserede anlæg og faciliteter, som opfylder moderne krav i den pågældende aktivitet end til almindelige faciliteter som fx idrætshaller. Sammenlagt 24 pct. er meget enige eller enige, og 18 pct. er uenige eller meget uenige. Også her skiller de største foreninger sig ud ved i udpræget grad at være imod mere specialiserede anlæg.

Kommentarerne går på, at der på den ene side er et behov for flere idrætshaller og andre faciliteter, der kan styrke den eksisterende idræt. Gerne med indbyggede muligheder for, at nye aktiviteter også kan udøves i disse. På den anden side advares der mod, at man fra kommunalt hold bygger flere "parkouranlæg eller andre modeluner", der kun benyttes ganske lidt af ganske få.

Figur 7.19. Foreningernes holdning til forskellige udsagn vedrørende idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune.

Figuren er baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig I er i forhold til følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Gladsaxe Kommune.' (n = 49-50) kun foreninger.

31 pct. af foreningerne er meget enige eller enige i, at der er et større behov for mindre og lokale faciliteter (decentralt), der kan bruges til forskellige aktiviteter og formål, end der er for store centrale idrætscentre, der kan rumme det meste. 14 pct. er uenige eller meget uenige i dette, og 27 svarer både-og. Den eneste kommentar går på, at den pågældende forening er fortalende for en samling af aktiviteterne, da det giver mest mulig dynamik.

26 pct. svarer både-og på spørgsmålet om, hvorvidt man mener, at der skal skabes flere udendørsfaciliteter (fx mountainbike- og løberuter, bådbroer mv.) til udendørs motion og friluftsliv, mens 20 pct. er meget enige eller enige, og 24 pct. er uenige eller meget uenige. Det er især de større foreninger, der er uenige heri. Kommentarerne hertil er mere skeptiske, og det påpeges, at det ikke må være "på bekostning af vedligeholdelse og udbygning af eksisterende faciliteter med behov". Samtidig peges der på, at der allerede i kommunen findes de her nævnte udendørsfaciliteter, og at der er "fantastiske initiativer i gang".

Skoler og institutioner er mere tilbøjelige end foreninger til at synes, at der skal skabes flere udendørsfaciliteter såsom mountainbike- og løberuter til udendørs motion og friluftsliv.

Og de er også mere tilbøjelige end foreningerne til at mene, at der er et større behov for mindre og lokale faciliteter med en decentral placering.

Centrale brændpunkter blandt facilitetsbrugere i Gladsaxe Kommune

Foreninger og skoler/institutioner, som bruger idrætsfaciliteter i Gladsaxe Kommune, har haft mulighed for at komme med deres input vedrørende den nuværende status for idrætten i Gladsaxe Kommune og den fremtidige udvikling inden for området. Dette er både sket ved kommentarer til spørgeskemaundersøgelsen og i forbindelse med et møde med foreningsrepræsentanter. I den forbindelse identificerede respondenterne forskellige brændpunkter i vilkårlig rækkefølge.

Nogle foreninger oplever udfordringer med forskellige lokaliteter i forhold til indendørs- og udendørsfaciliteter. Det vanskeliggør ifølge foreningerne deres evne til at fastholde medlemmer (særligt børn) i overgangen mellem inde- og udesæsoner. Foreningerne lægger stor vægt på et lokalt tilhørssted, hvilket flere foreninger ønsker fokus på i den overordnede logistiske tildeling af faciliteter. Analyserne til denne rapport giver ingen belæg for at be- eller afkræfte, hvorvidt frafaldsudfordringer kan tillægges ændringer i de fysiske placeringer, men det er generelt interessant at afsøge betydningen af de specifikke tilhørsforhold nærmere. Det ligger i forlængelse af fokus på bemandede/ubemandede faciliteter samt muligheder for opholdsrum/socialt væresteder eller klublokaler, som kan have betydning for brugernes oplevelser og potentialerne for at gøre faciliteterne til lokale samlingssteder.

For det andet nævner enkelte foreninger udfordringer i forhold til at dyrke aktiviteter på eliteniveau. Udfordringerne er dels økonomiske i forhold til at skaffe tilstrækkelige midler, dels i forhold til at skaffe tilstrækkeligt med frivillige og samtidig i forhold til tilstrækkeligt med træningstid til eliteholdene. Kritikken mod kommunen lyder overordnet på, at den ikke støtter talent- og elitegrupperne i tilstrækkelig grad. Flere foreninger nævner i den forbindelse, at kommunens praksis ikke stemmer overens med den vedtagne idræts- og elitepolitik. Kommunens Kultur-, Fritids- og Idrætspolitik har netop talent og elite som ét af fire centrale fokusområder. I et interview med aktører på idrætsområdet bliver problemstillingen nævnt som udtryk for, at kommunen kun støtter talentudvikling inden for aktiviteter, der har etableret kraftcentre i kommunen. Det opfattes af flere aktører som en underlig tilgang, hvis man ønsker at støtte talent og elite.

Ikke alle kommuner har talent og elitearbejde indskrevet med en så central position som i Gladsaxe Kommunes politik, og her kan der i de kommende år være anledning til at afstemme centralt, hvorvidt man reelt ønsker at satse på dette område. I så fald bør man præcisere vilkårene for og på hvilke niveauer kommunen ønsker at skabe gode rammer for i udviklingen af de enkelte talenter.

Der er for det tredje et politisk ønske om at gøre Gladsaxe Kommune til en grøn by ved for eksempel at binde de udendørs idrætsfaciliteter sammen med eksisterende og ofte indendørs faciliteter. Der er forholdsvis god opbakning til dette, eksempelvis gennem etablering af udendørs træningspavilloner i forbindelse med eksisterende faciliteter eller skoler. Fra

nogle af foreningernes side kan man se en idé i et sådant projekt, da det vil kunne bruges af flere, herunder foreningernes medlemmer.

Det nævnes, for det fjerde, at man i forbindelse med lukningen af skoler både mister nogle faciliteter, samtidig med at der står mange kvadratmeter faciliteter ledig andre steder. Der står også flere ledige fabriksbygninger rundt omkring, som man muligvis kunne gøre brug af. Det er et område, man gerne så, at kommunen arbejdede videre med, da det kunne være med til at løse nogle af de facilitetsmæssige udfordringer, som nogle af kommunens foreninger står over for.

Fra foreningernes side fremkommer der for det femte en kritik af, hvad man ser som et krav om, at man hele tiden skal kunne dokumentere, at man har brug for flere faciliteter. Der er en vis enighed om, at man skulle give foreninger flere faciliteter, da det ifølge flere af foreningerne ofte er faciliteter, der trækker nye medlemmer til. Ifølge denne logik vil flere og bedre faciliteter betyde, at foreningsidrætten på længere sigt får flere medlemmer.

Fra nogle af foreningernes side mener man for det sjette, at al udvikling inden for foreningerne er op til dem selv, og nogle efterspørger, at kommunen spiller en mere aktiv rolle over for foreningerne. Der er dog en vis diskussion om dette punkt, da det også hævdes, at foreningerne dels er bedst egnede til at udvikle deres egne aktiviteter, dels at man fra visse foreningers side ikke ville bryde sig om at udefrakommende skulle være med til at sætte foreningens fremtidige kurs.

Ovenstående seks fokuspunkter afspejler i nogen grad den diversitet af udfordringer, som foreningerne i Gladsaxe Kommune mener at stå over for. Det må dog også pointeres, at foreningerne som tidligere nævnt overordnet set er tilfredse med de tildelte faciliteter. Ovenstående må i den optik nærmere blive betragtet som en del af et ønskekatalog end egentlig kritik over for foreningslivets vilkår i kommunen.

Afrunding

Det samlede billede af foreningerne i Gladsaxe Kommune viser, at de er tilfredse med de forhold, de virker under. Og faciliteterne i Gladsaxe kommune ser ud til at udgøre en base for, at lidt over halvdelen af foreningerne er i stand til at gennemføre deres aktiviteter på en for dem tilfredsstillende måde. Men omvendt udtrykker mange foreninger, at de savner mere tid i faciliteterne. Også andre områder levner plads til forbedring ifølge foreningerne.

For det første efterspørger flere af foreningerne, især repræsentanter for de traditionelle boldspilsaktiviteter, mere tid i/på faciliteterne. Årsagen til denne efterspørgsel er dels, at nogle foreninger har ventelister og ikke har plads til flere medlemmer, dels anfører nogle foreninger, at den manglende mulighed for at få tider i faciliteten er med til at gøre, at foreningen ikke kan udvikle sig mere rent medlemsmæssigt.

For det andet har foreningerne vanskeligt ved at indgå i konkrete lokale samarbejder. Foreningerne samarbejder ofte med idrættens organisationer samt forskellige kommunale og private institutioner, men meget af samarbejdet har form af 'nødvendige' relationer for at

få mulighed for at deltage i turneringer, få medlemmer på trænerkurser etc. Det mere lokale samarbejde, eksempelvis med en lokal skole eller andre lignende foreninger/ institutioner, forekommer ikke at være lige så højt prioriteret eller til at overskue for foreningerne. En del af forklaringen lyder på, at foreningerne oplever vanskeligheder med at få en dialog og et meningsfuldt samarbejde i stand med folkeskolerne, som på nuværende tidspunkt ikke opleves at være parate til samarbejder som følge af folkeskolereformen. Foreningerne udtrykker i udgangspunktet en stor lyst til at indgå i samarbejde med skolerne.

I forlængelse heraf udviser foreningerne stor skepsis over for folkeskolereformen. Flere foreninger mener, at de har mistet aktive medlemmer på grund af folkeskolereformen, og at den har haft konsekvenser for at få træningstider i faciliteterne i eftermiddagstimerne samt i forhold til at få medlemmer og trænere til at nå til træning før kl. 16.30.

For det fjerde oplever foreningerne udfordringer ved at skulle dele faciliteter med den ikke-foreningsorganiserede idræt. Et flertal af kommunens borgere efterspørger muligheder for at benytte kommunens faciliteter på mere uformel vis uden en traditionel foreningstilgang (se delanalyse 6). Men foreningerne har vanskeligt ved at forestille sig sådanne modeller eksistere i praksis. Dels fordi foreningerne i forvejen savner mere tid i faciliteterne, dels fordi foreningerne formoder, at mere uformelle organiseringsformer i faciliteterne ville medføre en dårligere udnyttelse af faciliteterne end i dag. Sådanne tiltag ville altså kræve god organisering, koordinering og facilitering af aktiviteter for at skabe succesoplevelser og synergieffekter for både foreninger og øvrige brugere.

På trods af de forskellige forbehold, der er opstillet ovenfor, ser foreningerne i Gladsaxe Kommune generelt positivt på fremtiden. Foreningerne tror på, at de også i fremtiden vil være i stand til at tiltrække medlemmer og frivillige, og samtidig mener de at være i stand til at klare sig i konkurrencen med andre idrætstilbud. Foreningernes dominerende bekymring går på adgangen til faciliteter i fremtiden. Med baggrund i denne bekymring er det fremadrettet relevant, at foreninger, Gladsaxe Kommune og øvrige brugere af faciliteterne i fællesskab får tydeliggjort, i hvilken retning Gladsaxe Kommunes idrætslandskab skal bevæge sig i de kommende år for at udarbejde de bedste redskaber til at understøtte udvikling.

Samarbejdet er relevant både i forhold til udvikling af faciliteter og rammer, men også i forhold til udvikling af aktiviteter og måder at organisere dem på i et meningsfuldt samspil mellem forskellige aktører. Et centralt faciliterende organ kunne i den forbindelse blive afgørende for, hvorvidt foreninger og andre aktører oplever at udvikle, inspirere, udfordre og derigennem styrke hinanden i et konstruktivt konkurrenceforhold.

Delanalyse 8: Idrætsfaciliteternes stand i Gladsaxe Kommune

Gladsaxe Kommune har bedt Idan/CISC om at inddrage et notat fra kommunens ejendomscenter, som indeholder oplysninger om kommunens idrætsfaciliteter. Alle faciliteter er vurderet på en skala fra 1 (meget dårlig) til 5 (meget god) i forhold til faciliteternes objektive stand samt i forhold til faciliteternes støtte-/servicefunktion. I alt indgår 58 forskellige faciliteter i opgørelsen, og tabel 8.1 herunder beskriver de enkelte punkter, som faciliteterne er blevet vurderet på.

Tabel 8.1: Kriterier, som faciliteterne i Gladsaxe Kommune er blevet vurderet på i en opgørelse over faciliteternes stand

	Facilitetens objektive stand	Facilitetens støtte-/ servicefunktion
Alle faciliteter	Visuel kontakt til omverdenen	Omfang og standard på omklædningsrum
	Funktionalitet	Omfang og standard på depotkapacitet
	Opfylder moderne krav til komfort	Omfang og standard på opholds-/og værestedsfaciliteter
Kun indvendige faciliteter	Indvendige overflader	
	Klimaskærm	
	Tekniske installationer (ventilation/varme)	
	Arkitektoniske udtryk	

Tabellen viser de kriterier, som faciliteterne i Gladsaxe Kommune er blevet vurderet på i forhold til at vurdere faciliteternes stand. En skala fra 1 til 5 udgør vurderingen, hvor 1 svarer til meget dårlig stand og 5 svarer til meget god stand.

Kriterierne, som måler faciliteternes stand, har alle forskellig betydning i forhold til faciliteternes brug. Eksempelvis må funktionalitet ses som altafgørende for, at det overhovedet giver mening at tage faciliteten i brug, og at den er egnet til de typer af aktiviteter, som de er tiltænkt. Omvendt siger det arkitektoniske udtryk noget om selve oplevelsen ved at benytte en facilitet. Tekniske installationer må også forventes at have varierende betydning afhængig af sæson, hvor det eksempelvis i varme perioder kan være vigtigt med udluftningsmuligheder, mens det i vinterperioden er nødvendigt at kunne regulere på varmen. Klimaskærm omhandler facilitetens overordnede stand i forhold til eksempelvis nedslidt tag, sætningsskader eller på anden vis en så dårlig tilstand, at det kræver omfattende opretende bygningsarbejde.

I forhold til faciliteternes støtte-/servicefunktion omhandler omfang og standard på omklædningsrum, om der er omklædningsrum, antallet heraf, samt hvor tidssvarende de tager sig ud. Mange skolesale har eksempelvis kun ét omklædningsrum, som flere steder har mange år på bagen. Depotkapaciteten er også af vekslende standard, og her gælder som ved omklædningsrummene, at bedømmelseskriterierne dels omhandler omfanget i antal kvadratmeter, dels deres fremtoning samt adgangsforholdene til og fra aktivitetsområdet. Nogle steder trænger depotrummene populært sagt til en kærlig hånd. Det sidste punkt i forhold til omfang og standard på opholds-/og værestedsfaciliteter handler om mulighederne for ophold, sociale mødesteder, klublokaler mv. uden om de reelle idrætsfaciliteter.

Da man ikke tydeligt kan opstille en samlet prioritering af mere eller mindre væsentlige kriterier, vægtes alle kriterier lige højt i de følgende analyser. De områder, hvor faciliteterne er blevet vurderet til 1 (dårlig stand), vil dog blive noteret.

Faciliteterne er i denne delundersøgelse inddelt på samme måde som i delanalyse 4, og bort set fra enkelte undtagelser indgår de samme faciliteter (Blaagaard-KDAS og grusbanen på AB Skovdiget er ikke blevet vurderet, men det er syvmandskunstræsbanen på Bagsværd Stadion). Tabel 8.1 nedenfor viser analysens 58 faciliteter opdelt i de forskellige typer, som afrapporteringen er struktureret ud fra.

Tabel 8.2: Faciliteter medtaget i undersøgelsen. Fordelt på typer.

Facilitetstype	Idrætsfaciliteter og antal (pct. i parentes)
11 haller	AB Skovdiget* (idrætshal bane 1, 2 og 3), Bagsværd Skole (boldhal), Buddinge Skole (boldhal), Gladsaxe Badmintonhal 1, Gladsaxe Badmintonhal 2, Gladsaxe Idrætshaller (hal 1 og 2), Grønnemose Skole (boldhal), Skovbrynet Skole (boldhal)
7 sale	Gladsaxe Idrætshaller (lille kampsportssal og store kampsportssal), Gyngemosehallen (boldsal), Telefonfabrikken (afspændingslokale, dansesal 1, 2 og 3)
14 idrætslokaler	Bagsværd Stadion (vægttræningssal), Gladsaxe Idrætshaller (aerobiclokale og bueskydningslokale), Gladsaxe Skøjtehal (billardlokale og bevægelsessal), Gladsaxe Stadion (bokselokale og tribunelokalet), Gyngemosehallen (aerobicsal, fitness, motorikområde, rytmeområde og yogasal), Buddinge Skole (tumlesal), Skovbrynet Skole (dramasal)
15 gymnastiksale (på folkeskoler)	Bagsværd Skole (gymnastiksal), Gladsaxe Skole (gymnastiksal), Grønnemose Skole (gymnastiksal 1, 2, 3 og 4), Mørkhøj Skole (gymnastiksal A, B og C), Stengård Skole (gymnastiksal A og B), Søborg Skole (gymnastiksal A og B), Vadgård Skole (gymnastiksal A og B)
5 kunstgræsbaner**	AB Skovdiget (kunstgræsbane), Bagsværd Stadion (kunstgræsbane 1 og 7-mandsbane), Gladsaxe Stadion (kunstgræsbane 1 og 2)
3 svømmehaller/-sale***	Bagsværd Svømmehal (25 m. bassin), Gladsaxe Svømmehal (50 m. bassin), Gladsaxe Skole (12,5 m. bassin)
3 special-faciliteter	Gladsaxe Bowlinghal, Gladsaxe Skøjtehal (hallen), Gyngemosehallen

* AB Skovdiget er vurderet ens (de tre fulde baner) og tæller dermed med faktor tre i opgørelsen. ** Grusbanen på AB Skovdiget er ikke medregnet, da den er blevet nedlagt undervejs i undersøgelsesforløbet. *** Blaagaard-KDAS (25 m. bassin) er ikke medtaget i vurderingen fra kommunens side.

Faciliteternes stand

Når man samler resultaterne fra de forskellige faciliteter under de overordnede facilitetstyper, viser den følgende tabel 8.3, at de fleste faciliteter samlet set vurderes over middel på deres objektive stand, mens de største udfordringer ligger ved faciliteternes støtte-/servicefunktion. Særligt støtte-/servicefunktionen på gymnastiksale i tilknytning til folkesko-

ler skiller sig ud med lave scorere, hvilket især skyldes mangel på opholds-/væresteder, dårlige depotforhold, samt manglende visuel kontakt til omverdenen⁶⁶.

Analysen viser, at i alt 17 ud af 58 faciliteter opnår den laveste score 1 på opholds-/væresteder. Det er interessant, fordi mange foreninger netop savner muligheder for sociale aktiviteter i forbindelse med deres idrætsaktiviteter, og samtidig ser man i flere kommuner, at børn og unge efterspørger faciliteter eller steder, hvor de kan dyrke sociale fællesskaber og benytte faciliteten til forskellige former for idræt og bevægelse uafhængig af de formelle træningstidspunkter (Pilgaard & Forsberg, 2015). Sådanne opholdssteder giver samtidig mulighed for, at faciliteten kan danne ramme om et socialt liv og fremme lokalsamfundenes sammenhængskraft frem for 'blot' at være et sted, hvor man kan dyrke sin idræt eller motion.

Tabel 8.3: Faciliteterne i Gladsaxe Kommune mangler især opgradering på støtte/ servicefunktioner, mens den objektive stand generelt ligger over middel.

	Objektiv Stand	Støtte/servicefunktion
Hal	3	2,5
Sal	3,2	2,9
Idrætslokale	3,3	3
Kunstgræsbane	3,5	2,8
Gymnastiksal	3	1,9
Svømmehal/-sal*	3,3	2,3
Special faciliteter	3,1	3,1

Tabellen viser en gennemsnitsscore fra 1 (dårlig stand) til 5 (god stand) målt på objektiv stand og støtte/servicefunktion baseret på 58 faciliteter samlet i syv overordnede kategorier.

Motorikområdet i Gyngemosehallen samt gymnastiksalen på Bagsværd Skole har som enkeltstående faciliteter begge opnået den højeste gennemsnitsscore på 4,7 på tværs af de objektive kriterier. Generelt opnår alle faciliteter i Gyngemosehallen, som er opført i 2011, værdier i den gode ende målt på både objektiv stand og støtte/servicefunktion. I den anden ende af skalaen opnår Gladsaxe Bowlinghal, aerobiclokalet i Gladsaxe Idrætshaller samt karateloallet på Skovbrynet Skole den laveste score på 2,3 i forhold til objektiv stand.

De fleste mindre lokaler i Gladsaxe Idrætshaller opnår en score på under 3, og det skyldes især lave scorere i forhold til visuel kontakt, depotkapacitet, omklædningsrum og samtidig også i forhold til ophold-/værestedsfaciliteter under facilitetens støtte-/servicefunktion. Især visuel kontakt opnår scoren 1 på de fleste faciliteter i Gladsaxe Idrætshaller og tyder på, at de enkelte lokaler på anlægget er gemt væk bag lukkede døre og vægge frem for at fremstå synlige, venlige og indbydende for de aktive udøvere. De to store haller i forbindelse med Gladsaxe Idrætshaller opnår dog en samlet score lige over middel på 3,3 (hal 1) og 3,4 (hal 2). Faciliteterne i tilknytning til Gladsaxe idrætshaller er opført frem til 1977 og er ikke blevet renoveret siden (med undtagelse af billardlokalet og bokselokalet, som blev renoveret i henholdsvis 2013 og 2014).

⁶⁶ Taekwondosalen på Grønnemose Skole opnår middelkarakter, mens de øvrige 14 gymnastiksale opnår en score under middel på service/støttefunktion.

Antal kvadratmeter facilitet fordelt på lokalområde

En samlet opdeling på antal kvadratmeter viser, at lokalområde 4 (Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe) til sammen har de fleste kvadratmeter idrætsfaciliteter, mens der findes færrest kvadratmeter i lokalområde 3 (Gladsaxe) og lokalområde 5 (Søborg og Søborg Hovedgade). Mange af faciliteterne i lokalområde 4 grænser dog op til lokalområde 5, som derved i praksis er relativt godt forsynet med faciliteter. Centralt i Gladsaxe ser man altså en tydelig dårligere facilitetsdækning end i de øvrige lokalområder. Opgørelsen er udelukkende foretaget på baggrund af de 58 faciliteter⁶⁷, som indgår i analysen af faciliteternes stand, og tæller derfor ikke udendørsfaciliteter, som eksempelvis græsboldbaner, med (dog indgår kunstgræsbanerne).

Tabel 8.4 viser også en samlet oversigt over faciliteternes stand, og her ser man også Gladsaxe lokalområde adskille sig fra de øvrige lokalområder i forhold til en lav score på faciliteternes støtte-/servicefunktion.

Tabel 8.4: Fordeling af kvadratmeter idrætsfaciliteter i de fem lokalområder i Gladsaxe Kommune.

	Total	Bagsværd og Bagsværd Hovedgade	Bagsværd Sø, Hareskoven og Værebros Park	Gladsaxe	Gyngemosen, Mørkhøj og Høje Gladsaxe	Søborg og Søborg Hovedgade
Kvm	58.991	11.195	18.396	743	27.253	1.404
Objektiv stand	3,1	3,5	3,0	2,9	3,2	3,0
Støtte-/servicefunktion	2,4	2,4	2,9	1,8	2,6	2,3

Afrunding

Samlet set viser denne delanalyse, at de fleste faciliteter har en middel til god objektiv stand, men at støttefunktionerne – særligt i tilknytning til skolegymnastiksalene – trænger til opgradering/renovering. Gladsaxe lokalområde er dårligst forsynet med faciliteter målt på antal kvadratmeter. Det er vanskeligt at komme med entydige konklusioner på, hvad dette har af betydning for idrætsdeltagelsen i samme område. Hverken skolebørn eller voksne borgere fra dette lokalområde angiver en lavere idrætsdeltagelse end skolebørn og voksne borgere fra andre lokalområder. Samtidig ser man heller ikke et generelt lavere brug af faciliteter i dette område. Dog angiver en større andel af voksne borgere fra dette område, at de tager bilen til sport eller motion frem for at gå/løbe eller cykle. Det kunne antyde, at den lave facilitetsdækning centralt i Gladsaxe primært kunne have konsekvenser for børn og voksne, som ikke har muligheder for at køre/blive kørt til de steder, hvor de dyrker sport eller motion.

⁶⁷ Telefonfabrikkens faciliteter indgår ikke, da faciliteten ligger i et erhvervs- og byomdannelsesområde uden for de fem lokalområder.

Litteraturliste

Bjerrum, Henriette & Pilgaard, Maja (2014). *Yoga i København – udøvere, undervisere og uddannelser*. Aarhus: Videncenter for Folkeoplysning.

Fester, Michael, Gottlieb, Peter & Kirkegaard, Kasper Lund (2015). *Håndbold i Danmark. Kulturer, status og udvikling*. Brøndby: Team Analyse, Danmarks Idrætsforbund.

Forsberg, Peter (2014). *Motionsløb i forening. På vej mod succesfulde løbforeninger*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter. & Høyer-Kruse, Jens. (2013). *Facilitetsanalyse. Borgernes idrætsvaner og brug af faciliteter og udeområder i Rudersdal: Delrapport 2*. København: Idrættens Analyseinstitut

Forsberg, Peter, Høyer-Kruse, Jens & Tofft-Jørgensen, Lau (2014). *Idræt og faciliteter i Allerød Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter og Pilgaard, Maja (2015a). *Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Forsberg, Peter og Pilgaard, Maja (2015b). *Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Faciliteter, foreninger og brugerbehov på idrætsområdet i Halsnæs Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Gladsaxe Kommune (2013). *Befolkningsprognose 2013-2028*. Budget og Analyseafdelingen, Gladsaxe Kommune.

Gladsaxe Kommune (2013a). *Kultur,- Fritids- og Idrætspolitik 2013-2016*. Kultur, Fritid og Idræt, Gladsaxe Kommune.

Gladsaxe Kommune (2013b). *Gladsaxe Kommunes Frivilligpolitik 2013-2017*.

Gladsaxe Kommune (2013c). *Folkeoplysningspolitik 2013-2016*. Kultur, Fritid og Idræt, Gladsaxe Kommune.

Ibsen, Bjarne (2009) *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* (Red.). København: Idrættens Analyseinstitut.

Ibsen, Bjarne, Hansen, Anne Mette Walmar, Vennekilde, Eva (2010). *Ændringer i kommunal idrætspolitik efter kommunalreformen*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik.

Ibsen, Bjarne, Bæk Nielsen, Louise, Fehsenfeld, Michael, Boye, Anne Mette, Malling, Rie, Guldbæk Andersen, Lotte, Lebech Jørgensen, Ida Marie, Davidsen, Rasmus & Sørensen,

Lasse (2012). *Idræt i udsatte boligområder*. Odense: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet og Metopos - en del af Bascon

Ibsen, Bjarne og Fehsenfeld, Michael (2013). Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder. *Forum for Idræt. Bevægelse i rum og rammer*. Syddansk Universitetsforlag. Side 93 - 107.

Ibsen, Bjarne, Pilgaard, Maja, Høyer-Kruse, Jens, Støckel, Jan Toftegaard (2015). *Pigers idrætsdeltagelse. Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?* Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Ibsen, B., Thøgersen, M., & Levinsen, K. (2013). Kontinuitet og forandring i foreningslivet. Analyser af foreningslivets udbredelse, sammensætning og karakteristika i 00erne. *Movements* (Vol. 2013:11). Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund: Syddansk Universitet.

Iversen, Evald & Forsberg, Peter (2014). Mål eller kaos? Muligheder og begrænsninger i at indføre 'performance management' i danske idrætsfaciliteter. *Forum for Idræt*, p. 27-40, 95-96. Odense Syddansk Universitet.

Keinicke & Overgaard Arkitekter (2013). *Præcisér, aktivér, etabler. Udviklingsstrategi for selvejende haller i Assens Kommune 2013*. Assens: Assens Kommune, Plan og Kultur.

Kirkegaard, Kasper Lund & Fester, Michael (2013). *Et notat om badmintonidrættens udvikling af fremtid*. Brøndby: Team Analyse, Danmarks Idrætsforbund.

Kirkegaard, Kasper Lund & Aagaard, Maarina (2009). *Sundhed for millioner, delrapport 1: Mødet mellem kommuner og private fitnesscentre*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Kulturministeriet (2014). *Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier*. København: Kulturministeriet.

Laub, Trygve (2013). *Danskernes motions- og sportsvaner 2011*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Naundrup Olesen (2012). *Kommuner og Idrætsliv*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Pawlowski, Charlotte Skau, Christiansen, Lars Breum, Schipperijn, Jasper & Troelsen, Jens (2012). *Byens Arena. Evaluering af en omdannet parkeringsplads ved boligbyggelse i Høje Gladsaxe*. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, Maja og Forsberg, Peter (2015). *Facilitetsanalyse i Varde Kommune. Fremtidens behov for idrætshaller og andre idrætsfaciliteter i Varde Kommune*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Rafoss, Kolbjørn (2014). *Hall i Nord. En studie av beslutningsprosesser, anleggsbruk og idettsdeltakelse knyttet til bygging av store innendørshaller i lokalsamfunn i Nord-Norge*. Doktoravhandling. Trondheim: Norges teknisk naturvitenskapelige universitet.

Rafoss, Kolbjørn & Troelsen, Jens (2010). Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries i *Sport in society* vol. 13, No. 4, 2010. Abingdon: Routledge, Taylor & Francis.

Robinson, Kirstine Magtengaard, Lykke, Maja, Hansen, Bodil Helbech, Andreasen, Anne Helms, Jeppesen, Maj, Buhelt, Lone Prip, Lau, Cathrine Juel, Glumer, Charlotte (2014). *Sundhedsprofil for region og kommuner 2013*. Glostrup: Region Hovedstaden. Center for Sundhed.

Svendson, Gunnar L. H. (2007). Hvorfor klarer nogle lokalsamfund sig bedre end andre? En analyse af udnyttelsen af stedbundne ressourcer i to udvalgte udkantssamfund. *IFUL Report* (Vol. 2). Esbjerg: Institut for Forskning og Udvikling i Landdistrikter.

Toft, Ditte (2013). *Fremtidens senioridræt – mellem ironman og stolemotion*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Thøgersen, Malene (2015). *Tværgående samarbejde blandt folkeoplysningens aktører*. Aarhus: Videncenter for Folkeoplysning.

Bilag 1: Retningslinjer for lokalebooking i Gladsaxe Kommune. (2015).

Bilag 2: Regnskab 2013 og 2014. Udtræk fra Gladsaxe Kommune (2015).

Bilag 3: Kvoter og kvotetid på idrætsanlæg. Gladsaxe Kommune. (2010).

